

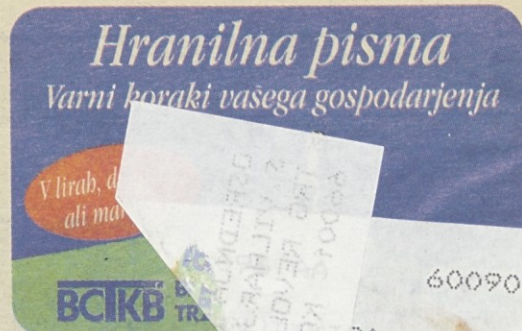
PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v tistih 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakir nad Cerkljim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasedenih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 043/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

SOBOTA, 21. MAJA

P.P. 132

RIM / POSLANSKA ZBORNICA POTRDILA ZAUPNICO

Berlusconijeva vlada polnomočna

RIM - V senatu je prodl s piclo vecino dveh glasov, medtem ko je bil Da poslanske zbornice veliko glasnejsi. 366 poslancev (60 vec od potrebne absolutne vecine prisotnih) je glasovalo za zaupnico Silviu Berlusconi, medtem ko jih je bilo 245 proti. Vlada je tako povsem polnomočna.

Izid glasovanja v zbornici ni bil nikoli v dvomu, vendar to ni zmanjšalo polemichnosti diskusije. In polemichna je bila tudi premierova replika. Berlusconi je predvsem zavrnil ocitek, da je njegova vlada desnicarska. V polemiki je bil zelo oster zlasti s tajnikom Demokraticne stranke levice Achillejem Occhettom, kateremu je ocital, da je bil zakulisni režiser domacih in

mednarodnih napadov na italijansko vlado. Vodja Hrasta mu ni ostal dolzan: »Skoraj neverjetno je, kako zna predsednik vlade izzvati aplavz, ko opozarja na napake komunizma. Kdo ve, ce bi bil sposoben pridobiti podobno soglasje z obsodbo zlocinov nacistizma.«

Med dopoldansko diskusijo je vzbudila največ pozornosti razprava liderja Nacionalnega zavezništva Gianfranca Finija, ki je z veliko vnmemo (in dokajšnjo spretnostjo) zagotavljal, da njegovo gibanje osvaja vrednote demokracije. Sile vladne koalicije so zadovoljne verjele njegovim zagotovilom, opozicije pa Fini ni preprical. (VT)

Na 3. strani

Jutri v Nedeljskih temah Primorskega dnevnika

Priloga Ljudje in kultura

Priloga Ljudje in kultura na starih straneh je tokrat posvecena okolju. Vrsta clankov in intervjujev o odnosu kulturnih, upravnih in strokovnih ciniteljev nase skupnosti do vprasanj obvarovanja in ovrednotenja znacilnosti kraskega okolja skuša osvetliti problematiko, ki je bila dokaj zanemarjena, a stopa tacas v ospredje.

Deset let po Travniku

Minilo je deset let, odkar smo se Slovenci v Italiji zbrali na goriskem Travniku in z mogočno manifestacijo zahtevali, naj italijanska država spoštuje svojo ustavno obvezo po zakonski ureditvi nasih pravic. Kaksen je obracun tega obdobja in kaksno je danes stanje manjšine v primerjavi z onim za časa Travnika? Govori na takratni manifestaciji so se danes hudo aktualni in jih zato objavljamo.

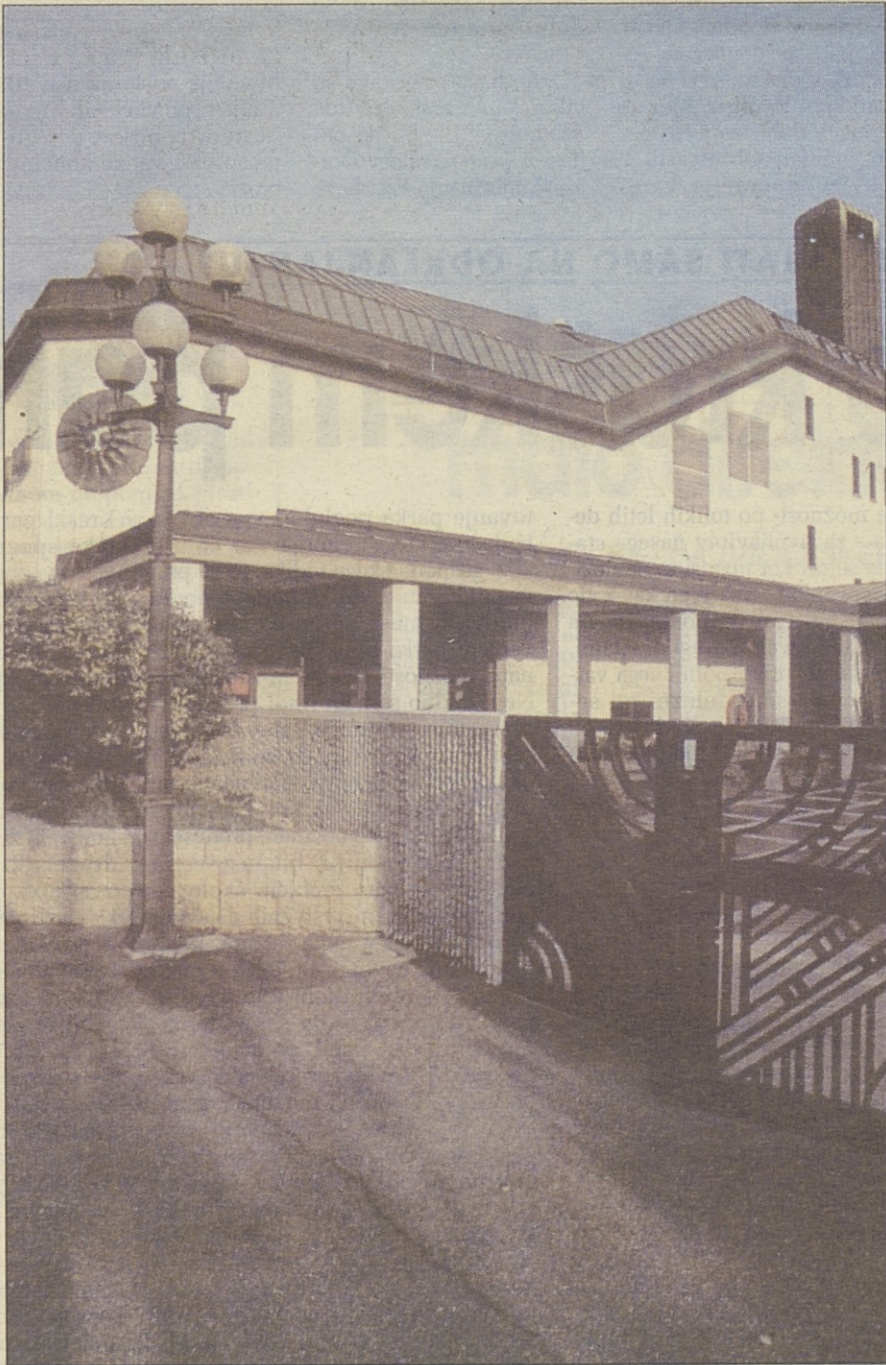
Pogovor s sen. Bratino

Kaj pomeni nova Berlusconijska vlada in kaj lahko od nje pričakujemo Slovenci, smo vprašali edinega slovenskega predstavnika v rimskem parlamentu, sen. Darka Bratino.

GORICA / SVEČANOST V PRAZNIČNEM VZDUŠJU

Kulturni dom spet odprt

Lepša in bolj funkcionalna »skupna hiša« vseh Goričanov

GORICA - Slavnostni koncert orkestra Slovenske filharmonije je sinoči uradno uvedel v novo obdobje delovanja Kulturnega doma v Gorici po zahtevnih prenovitvenih delih, zaradi katerih je bil zaprt skoraj poltretje leto. Vzdušje je bilo slavnostno zaradi dogodka samega, zaradi številne prisotnosti občinstva in mnogih uglednih gostov pa tudi zaradi izvrstnega programa, ki ga je ponudil

orkester pod vodstvom dirigenta Marka Letonje.

Predsednica upravnega odbora Kulturnega doma Nada Komjanc Sanzin je v pozdravnem nagovoru poudarila željo in namen, da bo lepši in funkcionalnejši dom se naprej "skupna hiša" vseh Goričanov z obeh strani meje, Slovencev in Italijanov, v imenu kulturne sirine in v korist sožitja.

BOSNA / ZA NADZOR PRESKRBOVALNIH POTI

Novi ostri spopadi

SARAJEVO - Medtem ko se velike sile pripravajo o tem, kako sprte Muslimane in Srbe iz BiH spet pripeljati za pogajalsko mizo, se na bojiščih bijejo spopadi za nadzor preskrbovalnih poti v okolici Tuzle, Vareša, Olova in Kladnja. Srbi poročajo o hrvaških in bosanskih premikih v Posavini, kamor naj bi prihajale nove bosanske enote, sarajevski radio poroča o srbskih napadih na Travnik in Zenico, o spopadih pa je predstavnik ZN Dacre Holloway poročal tudi iz Bugojna.

Eden od nekdanjih vodilnih predstavnikov ZN Larry Hollingworth je dejal, da bi umik modrih celad iz BiH pomenil splošno vojno, saj bi si vse tri strani skušale prigrabiti čim več ozemlja, v spopadih pa bi bilo število žrtev nepredvidljivo veliko.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Tridnevni posvet novinark

Včeraj se je v Trstu začel žensko obarvan seminar, ki ga prireja vsedrjavna Novinarska zbornica v sodelovanju z deželno.

Stran 3

V Trstu podelili bralne značke

Slovenski ustvarjalci so včeraj obiskali slovenske solarje in jim podelili bralne značke za njihovo bralno vnmemo.

Stran 5

Gorica: trgovci proti komisariju

Goriski trgovci so v vojni z občinskim komisarjem zaradi glob avtomobilistom. 400 jih je podpisalo petico za "teden vljudnosti", ko naj bi globe zaradi parkiranja nadomestila le "neboleca" opozorila.

Stran 9

Kvaliteta zborovskega petja

Letošnjo koncertno sezono Glasbene matice v Trstu je uspešno zaključil mešani pevski zbor Obala iz Kopra, ki je trenutno z Ljubljanskimi madrigalisti na mednarodnem tekmovanju v Toursu.

Stran 11

Bo Indurainu uspel tris?

Jutri bo v Bologni start letošnjega Gira po Italiji, španski kolesar Miguel Indurain pa bo skušal že tretjič zapored zmagati.

Stran 26

Umrla je Jackie

NEW YORK - Jacqueline Kennedy Onassis je v četrtek ponoči po ameriskem casu umrla zaradi limfnega raka. Amerika je izgubila svojo legendo, saj je bilo Jacquelinino življenje presenetljivo in obudovano, tako da ga niso načela niti obrekovanja.

Na 13. strani

Pravi izpit se začneja danes

VOJMIRO TAVCAR

Vlada Silvia Berlusconijska je z zaupnico poslanske zbornice postala polnomočna. Država ima novo vlado, vlada ima priloznost, da preizkusi svojo sposobnost in da udejadi svoj načrt, s tem pa izpolni predvolilne obljube.

Bolj kot glas poslanske zbornice, v kateri je Kartel svobosčin razpolagal s krepko vecino, je bil za vladino usodo odločilen prehod v senatu, v katerem je vlada prodl s piclo vecino. Silvio Berlusconi je clovek, ki rad citira in poveličuje samega sebe, vendar se je krepko ušel, če je mislil, da je v senatu prodl s kakovostjo svojega programa, z učinkovitostjo svojega izvajanja, s prepričevalnostjo svojega nastopa ali celo s sklicevanjem na nogometni patriotizem. Berlusconi je prodl, ker del opozicije ali potencialne opozicije - zgovoren je primer starih senatorjev Ljudske stranke, ki so zapustili dvorano - ni hotel prevzeti odgovornosti, da bi na prvem izpitu vrgel vlado in premiera, ki vsekakor uživa veliko podporo v javnem mnenju. Bolje Berlusconijska vlada kot skok v neznanost, to je nemara bilo njihovo vodilo.

Ce je to - in zelo verjetno je - glavni razlog, zaradi katerega je Berlusconi dobil zaupnico v senatu, plovba njegove vladne ladjice ne bo lahka. V senatu bo obsojen na ostro bitko ob vsakem pomembnem ukrepu in opozicija - vsaj tako obljublja - mu bo stalno za petami. Pa tudi sožitje heterogenih komponent Kartela svobosčin ne bo preprosto, napetosti pa bodo zaostrile junijske evropske in novembrske upravne volitve, na katerih bodo sedanji zavezniki nastopali ločeno v ostri tekmi drug proti drugemu.

To je verjeten scenarij za prihodnje mesece, a to je hkrati ozračje, v katerem Silvio Berlusconi prevzema oblast. Bo zdržal? Bodo zdržale vezi v njegovi koaliciji; bodo protislovja privrela na dan? Doslej je Silvio Berlusconi gradil predvsem na svoji moči prepričevanja in na želji Italijanov po »čudežu«. Odslej pa ga bodo volilci ocenjevali po dejstvih, pripravljeni, da mu obrnejo hrbet, če bi se izkazalo, da je cena, ki jo morajo plačati, previsoka.

Skratka, mož je pred preizkušnjo. Programska izhodišča ne obetajo veliko, upati je le, da praksa ne bo še slabša.

NOVICE

Danes v Vicenzi velika manifestacija proti rasizmu in nasilju

VICENZA - V Vicenzi bo danes velika manifestacija demokratičnih sil v odgovor na bedno provokacijo skinheadov, ki so prejšnji teden uprizorili povorko, ne da bi pristojne oblasti smatrale za potrebno njihov šhod prepovedati. Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je Achilleju Variatiju, županu Vicenze, ki ga je povabil na današnje manifestacijo, poslal sporočilo, da popolnoma odobrava manifestacijo, ki pa se je ne bo mogel udeležiti zaradi drugih obveznosti.

Predsednik Scalfaro je v svojem sporočilu dejal, da so odklon vsakršne oblike oblastnosti, solidarnost in spoštovanje pravil omikanega sožitja temeljne vrednote demokracije, ki jim ni mogoče oporekati. Predsednik republike je izrazil prepričanje, da bodo občani in vsi udeleženci znali omikano reagirati na vsako obliko rasizma.

Aretirana bivši direktor Mediocredito Elia in podjetnik Ambrosio

MILAN - Sodnik Italo Ghitti je v okviru preiskave o podjetju Enimont izdal zaporna naloga za bivega generalnega direktorja banke Mediocredito Centrale Giovannija Piera Elia in podjetnika Franca Ambrosia.

Ambrosia je v Neaplju aretirala finančna straza. Podjetnik je bil pred tem že aretiran 3. oktobra 1993, a je bil nekaj dni zatem izpuščen. Obtožili so ga reciklaže državnih vrednotnic CCT (vrednosti 3, 4 milijarde lir) bivega ministra Paola Cirina Pomicina, ki jih je dobil v okviru podkupnine Enimont. Elia so aretirali v Milanu. Ambrosia so poleg reciklaže državnih vrednotnic CCT obtožili korupcije. Zadeva je pršla na dan po natančnejši poglobitvi preiskave o Enimontu, ki je privedla do odkritja državnih vrednotnic za več sto milijonov lir v sammarinskih bančnih zavodih.

Giovannija Elia so poklicali na pogovor, češ da je seznanjen z dogodki v sklopu preiskave o Enimontu, po treh urah zasliševanja pa je javni tožilec Antonio Di Pietro izdal zaporni nalog zanj. Obtožba korupcije je posledica dejstva, da je Elia kot generalni direktor zavoda Mediocredito centrale, sledil kreditu z Rusijo za Franca Ambrosia. Za kredit se mu je neapeljski trgovec z žitom zahvalil s 300 milijoni državnih vrednotnic CCT. Vrednotnice so končale v San Marinu, sodnikom pa je uspelo izvedeti zanje. Elia je sodnik Italo Ghitti zaslišal danes zjutraj v zaporu v prisotnosti branilca Gaetana Pecorelle.

MILAN / O VSEBINI POGOVORA PA NI VESTI

Miglio poldrugo uro pri Di Pietru

Do srečanja je prišlo zaradi Migliovih izjav o »podpori« podjetij Severni lige

MILAN - No comment. Senator Gianfranco Miglio, bivši vodilni ideolog Severne lige, s katero pa je zdaj hudo skregan, novinarjem nikakor ni hotel razkriti, kaj je povedal državnemu pravdniku Antoniu Di Pietru. Tema razgovora, ki ga je »spodbudila« javna izjava Miglia, češ da 200 milijonov lir, ki jih je Ligi izročil Carlo Sama, nikakor niso bili ukradeni, kot je bil pod prisego dejal Umberto Bossi, je po vsej verjetnosti zadevala podkupnine, ki so jih političnim strankam dajala razna velika podjetja. Zaradi že omenjenih 200 milijonov lir, ki pa naj bi bili po Migliovih zadnjih izjavah samo »grizljaj« dobljenih sredstev, se bo moral Bossi že 24. maja zagovarjati pred sodniki, ki ga dolžijo kršitve zakona o javnem financiranju strank.

Včerajšnje srečanje med Migliom in Di Pietrom je trajalo poldrugo uro in se je zaključilo s prisrčnim nasmehom in stiskom roke. Ne ve se se, če je prineslo kakšne bistvene novosti in če bo Miglio pričal na procesu Enimont. Blede tega je bivši najtesnejši sodelavec Bossija dejal, da je pač »ubogljiv državljan«.

Na vprašanje, zakaj ni prej povedal resnice o 200 milijonih, je odvrnil, da je on govoril, vendar nihče ni doumel. Veliko zgovornejši je bil Miglio glede političnih vprašanj, tako je npr. izjavil, da z velikim zanimanjem spremlja dogajanje v DSL.

Ker ni znana vsebina včerajšnjega Miglievega pričevanja, ni se jasno, če bo privedlo do novega postopka, saj je preiskava v zvezi z zadevo Enimont na račun 37 oseb, ki se bodo morali v kratkem zagovarjati pred sodniki, že zaključena.

Sen. Gianfranco Miglio

OBTOŽUJEJO GA ZDRUŽEVANJA V KRIMINALNE NAMENE

Za zapahi javni tožilec v Comu

Aretiranih še pet oseb pod obtožbo tihotapljenja orožja

COMO - Comskega javnega tožilca Romana Dolceja (na sliki AP) so aretirali včeraj ob zori zaradi obtožbe združevanja v zločinske namene. Zaporni nalog je izdalo tožilstvo v Brescii. Dolce je baje vpleten v zločinske posle skupaj s poslovnežem Aldom Anghesso, ki je v švicarskem zaporu, kjer se nahaja, dobil zaporni nalog italijanskih oblasti. V okviru operacije kara-

binjerjev iz Coma je bilo poleg Dolceja aretiranih še pet oseb, in sicer tožilcev bivši tajnik, finančni stražnik Antonio Erdas, Anghessova zarocenka Donata Peterlini, trgovec Franco Fraquelli in Anghessov dobri znanec Antonio Muolo.

Izhodišče preiskave so bili nekateri prekrški Alda Anghesse, ki je bil po podatkih preiskovalcev Dolcejev informator. Preiskava

se je pričela junija 1993 in ugotovila, da so obtoženci tihotapili v državo orožje, strelivo, strateski material in radioaktivne snovi, poleg tega pa so dajali v obtok ponarejeni denar in vrednostne papirje.

Med preiskavo v Vicenzi, Milanu, Piacenzi in Monzi je prišlo na dan 10 milijard ponarejenih vrednostnih papirjev, zasegli pa so tudi velike količine orožja.

ALI JE ŠE PRAVILNO VZTRAJATI SAMO NA ODKLANJANJU?

Nekaj misli o kraškem parku

Prejeli smo in objavljamo.

Pred nekaj dnevi so krajevne organizacije kmetov preko tiska izrazile načelno nasprotovanje, da se na kraškem teritoriju uresniči nacrt krajinskega parka. Tako stališče je nedvomno pomembno, ker ga izražajo ljudje in ustanove, ki so bili v vseh teh letih v prvi vrsti v boju proti zlorabi kraškega teritorija, za ohranitev in zaščito našega etničnega prostora. Dolga leta sem bil tudi sam med tistimi, ki so z Edijem Bukavcem in drugimi slovenskimi voditelji delili prepričanje, da se moramo odločno zoperstaviti uradni urbanistični politiki, proti tistim posegom javnih uprav, ki so negativno vplivali na perspektive tega ozkega obmejnega ozemlja. V tem prepričanju smo storili vse, kar je bilo v naših močeh, da bi preprečili vodilne kroge večine, da Kras ni samo ozemlje, ki se ga da uporabiti za potrebe mesta (hitre ceste, družbene gradnje, raziskovalni centri, rezervati...), ampak da je zemlja s svojo istovetnostjo, ki se izraža tako na kulturni kot na zgodovinski ravni. V tem okviru in kljub vsemu menim, da je naše delovanje vsaj deloma učinkovalo. Danes je pojem etničnega teritorija resnica, katere se vsi zavajajo in do katere imajo večjo občutljivost in spoštovanje.

K temu je treba dodati še ugotovitev, da nas dogodki, katerim smo prica v zadnjih letih, v zvezi s pravi odgovornostmi prejšnjih vodilnih družbenih in političnih sil lahko samo se utrdijo v prepričanju, da so bila naša stališča stališa pra-

vilna. V tem okviru lahko ugotovimo, da je bil predlog kraskega parka sredstvo, s katerim so si vodilni krogi prali vest in tudi branili pred očitki, ki so prihajali na dan iz naravovarstvenih gibanj, ki so bila takrat, kot se vsi dobro spominjamo, izredno bojevita. To naj bi torej bila lepa fasada, za katero se je skrivala moralna rusevina.

V kolikšni meri je prenova političnih sil na krajevni ravni spremenila smisel in cilje načrtovanja parka na Krasu, je težko reci. Nedvomno prezivlja celoten italijanski politični sistem krizo, ki se v veliki meri izraža v splošni zbežanosti in težavi, da se izpostavijo pravilni odnosi med upravo in teritorijem in med strankami in občani. Poleg tega je treba ugotoviti, da je ostal odnos cloveka, ki živi na tej zemlji, do teritorija izredno stvaren. Kot je bilo že večkrat rečeno, naši ljudje se najmanj čutijo potrebo po varstvu okolja, ker so oni tisti, ki v tem okolju živijo v dokajšnjem ravnovesju. Naravovarstvo je predvsem kultura meščanov, obcasnih obiskovalcev narave oziroma tistih, ki se zavedajo, da se z urbanizacijo krši naravni zakon ravnovesja med clovekom in krajino.

Z marsikaterega zornega kota bi se lahko torej zaključilo, da imajo kmečka združenja prav, ko nasprotujejo parku, ker v današnji družbi se ni prišlo do takih osnovnih sprememb, ki bi dale misliti, da smo pred novim pristopom do našega, etničnega teritorija. In vendar sem prepričan, da stališče Kmečke zveze ni več aktualno. Deloma zato, ker nam

je dana možnost - po tolikih letih delovanja - za uveljavitev našega stališča, da se mi kot manjšina udeležimo načrtovanja kraskega parka: prvič nas deželna uprava postavlja na enakovredno raven z drugimi silami, in to ne samo zaradi političnega varstva, katerega smo deležni od sedanjega odbora, ampak predvsem ob upoštevanju dejstva, da je bilo naše preteklo delovanje učinkovito.

Deloma pa tudi zato, da se navezemo na kulturo naravovarstva, to se pravi na tisto kulturo, ki teži k večji družbeni in individualni odgovornosti pred neuravnovesjem sodobnega življenja. Ta kultura nam tudi nudi možnost, da v prihodnosti ne bi samevali, kot smo do sedaj. Tej kulturi smo dolžni marsikaj žrtvovati, če hočemo skrbeti za naš obstoj, za generacije, ki bodo sledile in za naše vključevanje v širsi politični prostor.

Seveda ni vseeno, kakšen bo park, ki ga hočemo uresničiti. Ko bi bil to instrument izključno vinkulistične narave, bi lahko rekli, da ga ne potrebujemo, saj so nam že urbanistični plani vinkulirali to, kar se je dalo vinkulirati. Po drugi strani si ne moremo predstavljati, da bi z normativom parka dopuščali to, kar ni dopustno po normalnih upravnih poteh. Z ustanovitvijo parka se bo lahko ponovno postavil obstoječi urbanistični normativ, kar ni malo, če pomislimo, da so marsikje danes postopki izredno zapleteni in da ne dajejo občanu možnosti, da bi jasno razumel, katere so njegove pravice in katere dolžnosti. Poleg reševanja aktualnih in konkretnih problemov se mora načr-

tovanje parka poglobiti v problem bodočnosti tega teritorija.

Z gospodarskega vidika, to se pravi predvsem z vidika potrebe novih delovnih mest, se lahko z načrtovanjem parka preizkusijo se nepoznane možnosti razvoja in zaposlitve. Neposredno se nam nudi prilika, da preverimo, ali imajo naravovarstveniki prav, ko trdijo, da se z zaščito okolja ustvarjajo nova delovna mesta. Čeprav mislim, da na Krasu problem zaposlitve ni tako občuten, predvsem v trzaški pokrajini, imam vseeno občutek, da nam problem ekološko kompatibilnih in varstvenih dejavnosti odpira pot v nove resorje, ki so popolnoma nepoznani. Poleg tega ne smemo pozabiti, da bi bilo izredno pozitivno, ko bi se na našem teritoriju obrnil tisti trend, po katerem je postajalo krajevno gospodarstvo vedno bolj odvisno od možnosti zaposlitve v mestnih dejavnostih ali prodaje krajevnih proizvodov in uslug mestnemu prebivalstvu. Kras je že zdavnaj izgubil svojo gospodarsko avtohtono strukturo in s tem je tudi izgubil del svoje družbene in kulturne istovetnosti. Načrtovanje novih delovnih možnosti in dejavnosti v okviru kulture, ki nosi vrednote bodisi lokalne kot globalne narave, nam torej daje upati, da bomo v bodoče sposobni večje miselne avtonomije in kritičnosti pred arogantnim stilom sodobnega življenja, ki nas vedno bolj pogojuje in kulturno uničuje. To je edina pot, da se uveljavi naša istovetnost.

Končno bi lahko izkušnjo parka uporabili tudi za širše namene.

Kraški park naj postane laboratorij tako spoznavanja narave kot cloveskega obnašanja do narave. Laboratorij tega, kar se dogaja v naravi, opazovališče pritiska, ki ga izvaja posamezni občan, kot tudi institucije, v katerih se zrcali obnašanje posameznika. Torej park kot sredstvo monitoriranja celotnega kraskega naravnega sistema, ki ne pozna političnih meja in kateremu pripadajo ne samo zivalstvo in rastlinstvo, ampak predvsem ljudje, ki živijo v različnih političnih, družbenih in jezikovnih sistemih, ampak ki pripadajo isti kraški zemlji, ki jih druzi isti zgodovinski spomin in ista krajina. V tem smislu naj bi se uresničil park, ki naj bi bil kot opazovalnica, s katere naj bi se ogledovali okoli in gledali tudi preko meje, do katere sega naš etnični prostor:

- v javne institucije, ki so odgovorne za bolj uravnoveseno ureditev prostora po kriterijih, ki niso samo cista birokracija;

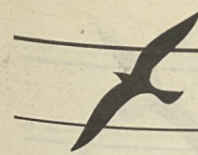
- v širsi geografski prostor, v njegove naravne vrednote, v njegovo zgodovino;

- v naso manjšinsko kulturo, ki je kljub dolgoletnemu boju za pravice in za teritorij ostala prevec vezana na krajevno dimenzijo.

Seveda, lahko se zgodi, da nam kaj takega ne bo uspelo doseči, da nas bodo druge politične in družbene sile tako pogojevale, da ne bomo sposobni uresničiti tega, kar si želimo.

V tem primeru bomo vsaj lahko rekli, da smo poskusili dati naš prispevek. Nedejavnost in oporekanje pa nas ne bosta privedla daleč.

Igor Jogan

RIM / PREMIEROVA REPLIKA PO DOKAJ POLEMIČNI RAZPRAVI V POSLANSKI ZBORNICI

Berlusconi: Moja vlada ni desničarska

RIM - Vlada Silvia Berlusconi je od včeraj zvečer polnomočna. Po senatu mu je tudi poslanska zbornica sinoci izglasovala zaupnico in mu dala mandat, da upravlja italijansko državno ladjico.

Ceprav je bila manj napeta kot v senatu, ker izid glasovanja ni bil nikoli v dvomu, diskusija v spodnjem domu parlamenta ni bila nič manj napeta in polemična, kljub dejstvu - ki je v italijanskih novinarskih krogih vzbudila precejšnjo senzacijo - da je premier Silvio Berlusconi v četrtek zvečer segel v roko bivešmu predsedniku zbornice Giorgiu Napolitanu po njegovi razpravi, ki je bila predvsem svarilo vladi, naj proti volji opozicije in s samo številčno močjo večine ne stopi na pot samovoljnih ustavnih sprememb.

Sicer pa je bil tudi uvod v včerajšnje sklepno popoldansko sejo v znamenju dobrohotne polemike med predsednico zbornice Irene Pivetti in premierom. »Kot Milancanka bi vas rada spomnila, da seje zbornice kot predstave v Scali začnejo točno,« je Pivettijeva pokarala predsednika vlade, ki je zamudil dobrih deset minut, in Berlusconi je z nasmeškom na ustnicah krivdo za svojo zamudo pripisal poslancem, čes dopoldanska seja se je zavlek-

la čez predvideno uro, zato je z zamudo zbral misli za repliko.

Nato je vedno z nasmeškom odgovoril na pripombe diskutantov. Poudaril je predvsem nujnost hitrega dela parlamenta, sicer je vlada prisiljena segati po odlokih, ki dejansko parlamentu preprečujejo, da bi nadzoroval vladno bilanco politiko. Polemiziral je z levico o gospodarstvu in SKP pa tudi drugim očitel teznjo po etatičnem poseganju v gospodarstvo, medtem ko je osebno prepričan,

da mora država usmerjati gospodarstvo »z liberalno diskretnostjo«, predvsem pa skrbeti, da bodo spoštovana pravila igre.

Glavni del replike pa je Silvio Berlusconi namenil prisotnosti skrajne desnice v vladi, pri čemer je zanikal, da bi bila njegova vlada desničarska in zagotovil, da bo »krmilno ročico držal stalno v sredini«. Pohvalil je liderja Nacionalnega zavezništva Finija (»Morda ni mogoče reci, da je antifasizem samo nasprotje fasizma, vendar go-

voril, to kar misli in čuti, ko poudarja, da nasprotuje totalitarizmu«), ki je dopoldne podčrtal »credo« svoje stranke v demokracijo, predvsem pa je odločno in ostro polemiziral s tajnikom Demokracije stranke levice Achillejem Occhettom, kateremu je zameril trditev, da »prisotnost ministrov skrajne desnice ponizuje Italijo«. Occhetto je predsednik vlade obtožil, da je resnični zakulisni režiser mednarodne kampanje proti italijanski vladi. V temu je videl veliko ne-

doslednost, saj je vodja Hrasta med neko televizijsko oddajo, ko je moral izbirati, koga bi vrge s stolpa - Finija ali Berlusconi - pahnil v prepad sedanega predsednika vlade. Polemika je bila za Berlusconi priložnost, da se je tudi sam poskusil v tej igri. In v brezno pahnil Achilleja Occhetta, medtem ko je na stolpu obdržal Giorgia Napolitana. S tem je dobilo jasnejšo vsebino tudi četrtkovno roko: premier upa, da bo v Napolitanu imel odločnega nasprotnika, ki pa ne bo prekinil vseh kanalov komuniciranja z večino in vlado. Occhetto mu ni ostal dolzan. »Medtem ko Berlusconi sanja o milijonu novih delovnih mest, bomo mi konkretno delali v boju proti brezposelnosti,« je namrščno repliciral lider Hrasta.

Klima se je razgrela med glasovalnimi izjavami. Predstavniki Nacionalnega zavezništva so bili zelo nestrpni z vsemi, ki niso verjeli v njihovo spreobrnitev in so jim očitali, da niso obsodili fasizma. Prekinili so nacelnika poslancev Ljudske stranke Andreatto, se posebej hrupni pa so bili z nacelnikom progresistov Luigiem Berlinguerjem. Demokracije so se morda priučili, strpnosti in spoštovanja nasprotnikov pa očitno še ne.

VOJMR TAVCAR

V Ljudski stranki za zdaj nočejo poglobiti razkola

RIM - Roberto Formigoni in njegovo krilo zaenkrat se nočejo poglobiti razkola z vodstvom Ljudske stranke. »Volil bom proti zaupnici vladi,« je povedal novinarjem Formigoni, vendar takoj dodal, da se je za to odločil, ker ima vlada v poslanski zbornici večino. »Ko bi bil v senatu, bi bil zapustil dvorano in ne bi bil glasoval,« je dejal in odločno branil stiri senatorje, ki so s svojim vzdržanjem omogočili prodor Berlusconijeve vlade.

Očitno je, da Formigoni caka na kongres kot forum, kjer bo priložnost za spopad s sedanjim vodstvom Ljudske stranke, kateremu očita, da vodi zgrešeno

politiko, pravzaprav, da nima nobene politike. Včeraj dopoldne se je Formigoni srečal s pripadniki Krščanskega demokratskega centra in s krilom, ki je zapustilo Segnijske paktiste. »Govorili smo predvsem o perspektivi in zbližanju tistih, ki verjamejo v vrednote katolištva,« so pojasnili Formigoni in njegovi sobesedniki, ki so bili zelo zapeti.

Predsednica Ljudske stranke Rosa Russo Jervolino pa je tekmeča takoj opozorila: »Ker izhajamo iz skupne katoliške izkušnje lahko samo spomnim, da običajno, kdor gre kot papež v konklave, se vrne kot kardinal.«

OSIMO / NA RAVNI KOMISIJI

Pogovori med Slovenijo in Italijo se redno nadaljujejo

VIDEM - Včeraj sta se sestali dve italijansko-slovenki mešani komisiji, ki sta bili ustanovljeni v okviru pogovorov med državama za tako imenovano posodobitev Osimskih sporazumov. V Portorožu se je sestala komisija za socialno skrbstvo, v vili Manin v Pasarianu pa zgodovinsko-kulturna.

Socialno-skrbsten komisija se je doslej sestala samo enkrat, in sicer v Rimu, obravnava pa odnose med državama na področju pokojnin ter socialnega in zdravstvenega zavarovanja. Zbrala se je včeraj dopoldne v portorskem hotelu Riviera, kajpak za zaprtimi vrati, o svojem delu pa ni hotela dati v javnost nikake informacije.

Prav tako diskretno se je zbrala tudi zgodovinsko-kulturna komisija v vili Manin v Pasarianu, ki jo vodita dr. Milica Kacin Wohinc za slovensko stran ter prof. Sergio Bartole za italijansko. Komisija ima nalogo, da pregleda zgodovino odnosov med državama oziroma narodom z namenom, da bi pripomogla k odpravljanju nesporazumov in sploh ovir na

poti utrjevanja dobrega sosedstva oziroma sožitja. Doslej se je sestala že dvakrat, in sicer v Benetkah ter na Otoccu. Sedanji sestanek v Pasarianu se bo končal danes popoldne.

Pred začetkom srečanja nam je uspelo telefonsko govoriti s predsednikom italijanske delegacije prof. Bartolejem. Strogo se je držal dogovora, na osnovi katerega naj bi komisija javno ne sprejela do konca svojega dela. Na vprašanje, ali se je z novo vlado kaj spremenilo, pa je prof. Bartole odvrnil, da ni prejel nikakega navodila ali namiga v tem smislu in da komisija pred ko slej dela avtonomno.

Znano vsekakor je, da se je zgodovinsko-kulturna komisija zdaj osredotočila na obdobje od leta 1918 do 1941. Gre za čas, ki ga je v italijanski zgodovini zaznamoval fasizem in ki je za Slovence na Primorskem pomenil izredno hudo travmo. V okviru komisije sta posebej obdelala prof. Milica Kacin Wohinc in Elio Apih, ki se kot zgodovinarja z njim tudi poklicno ukvarjata.

Finis skušal miriti javno mnenje

RIM - Ponosno je izjavil, da se problema ne loti plašno kot človek, ki mora na izpit demokracije. In vendar - tudi zaradi zaskrbljenih odmevov v mednarodni javnosti - je bila včerajšnja razprava tajnika Nacionalnega zavezništva (AN) Gianfranca Finija med diskusijo o zaupnici prav prvi izpit demokracije in poiskus, da bi pomiril domače in mednarodno javno mnenje.

Zato je bil Fini priložen k majhnemu koraku naprej v primerjavi s stalisci, ki jih je zavzemal še pred nedavnim. »AN sprejema v celoti kot svoje vrednote, kot so svoboda, pluralizem in nasprotovanje totalitarizmu, kot nasprotuje rasizmu, antisemitizmu in sovražstvu do različnega.« AN se po Finiju povsem spozna v temeljnih vrednotah demokracije, toda »antifasizem sam na sebi ni vrednota«, čeprav je bil »zgodovinsko potreben prehod, da bi se vrnil le vrednote demokracije«. Zato bi bilo po njegovem zgrešeno, »če bi fasizem povzdignili v civilno religijo«. Sedanje polemiko o fasističnih ministrih v vladi je Fini pripisal želji levice, da bi blatila sedanjo vlado. Po njegovem mnenju prese-

ganje dihotomije med fasizmom in antifasizmom ne pomeni pisati zgodovino na novo, ampak le ugotoviti, da so vrednote demokracije sprejeli vsi, postkomunisti in postfasisti.

Se najbolj zadovoljen s Finijevim govorom je bil premier. Silvio Berlusconi je poudaril, da je zaveznik dokazal, kako so bile »stevilne obtožbe neosnovane, saj je Fini pojasnil, katere so vrednote AN, ki so osnova za milijone dobljenih glasov«.

Opozicije pa Fini ni preprical, čeprav mu nekateri priznavajo, da je bil njegov govor korak naprej. Fini priliva po kapljicah demokracijo v svojo stranko, je ocenil bivši predsednik Aclija Luigi Bianchi, republikanci pa so dodali, da bo Fini verodostojen, ko bo razpustil MSI. Veliko bolj nezaupljiva je bila Rosy Bindi, ki je poudarila, da antifasizem ni bil samo vrednota levice, ampak vsega italijanskega naroda, medtem ko je v imenu progresistov Luigi Berlinguer izrazil svojo zaskrbljenost za to, da ne bi legla »senca pozabe« na »antifasizem kot nosilno vrednoto demokracije, saj v Italiji demokracija pomeni konec fasizma«. (VT)

TRST / POSVET »INFORMIRATI V DRUŽBI, KI SE SPREMINJA: PREDLOGI NOVINARK«

Vse več novinark, vendar še vedno malo direktorjev ženskega spola

Na seminarju Novinarske zbornice je velik poudarek na tehnologijah

TRST - V novinarski poklic vstopa vse več žensk, vendar pa je v Italiji vsega 0,4 odstotka direktorjev ženskega spola. To je samo droben, ampak eden izmed pomembnejših podatkov, ki jih je v uvodnem poročilu posveta »Informirati v družbi, ki se spreminja: predlogi novinark« nasul vsedravninski predsednik Novinarske zbornice Gianni Faustini. Trzaski tridnevni seminar je že tretji na žensko tematiko, ki ga na pobudo skupine svojih članic prireja vsedravnina Novinarska zbornica, tokrat v sodelovanju z deželno. Pobudnice so sklenile, da trzaski seminar posvetijo novinarki državne televizijske mreže RAI Ilari Alpi, ki so jo ubili v Somalijski s trzaskim smalcem Miranom Hrovatinom.

Ce sta bila prva dva posveta Zbornice namenjena prvenstveno obravnavi številne prisotnosti žensk v sredstvih množičnega obveščanja oz. v raznih stanovskih organizmih in pa predstaviti »ženskega pogleda« na svet informa-

Predsedujoči na prvem dnevu trzaskega posveta Novinarske zbornice (Foto KROMA)

cije, je trzaski bolj osredotočen na tehnološke novosti in njihove posledice. V splošnem je glavne namene tokratnega seminarja zelo strnjeno povzela Laura Capuzzo, ki je vodila trzaski pripravljani odbor. Posvet bo uredništvu izhodiščne postavke, če bo spodbudil k sirsirski razpravi o »pametni uporabi novih tehnologij«, o »drugaci organizaciji dela, ki naj bi upos-

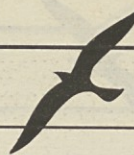
tevala tudi zahteve vsakega posameznika«, o »pomeni poklicnega izobraževanja novinark«, o »večji pozornosti do družbenega vidika«, o »polnem spostovanju drugačnih in manjšin«, o »bolj odločnem vrednotenju krajevnih kultur, ki bogatijo celotno skupnost« in o »bolj odprtem pristopu do vključevanja v Evropo«.

Dobrodošlico je posve-

tu oz. udeleženkam najprej zazel trzaski zupan Riccardo Illy, nato je v imenu Unitè Information Femmes DG X pri EU spregovorila Elvira Serra. Pozdravne telegrame pa so poslali: predsednica Poslanske zbornice Irene Pivetti, parlamentarka in novinarka Tiziana Maiolo, krajevna poslanka Maruccia Vascon, predsednik deželne odbora FJK Renzo Travanut in pred-

sednik sindikata italijanskih novinarjev FNSI Vittorio Roidi, medtem ko je predsednik deželne sindikata Fulvio Gon v kratkem govoru opozoril na nekatera boleča aktualna vprašanja na področju novinarstva.

Po številčnem prikazu ženske prisotnosti v sredstvih javnega obveščanja - podatke so zbrale razne stanovske organizacije novinark - je predsednik Faustini zelel podčrtati, da je Novinarska zbornica spoštovala obveze, ki jih je sprejela na prejšnjih posvetih. Ob zaključku pa je opozoril se na pojav, ki je v italijanskem novinarskem svetu že dolgo prisoten, in sicer na tesen stik med politiko in novinarstvom oz. na zaznavno število novinarjev, ki so bili na zadnjih volitvah izvoljeni v parlament. Na otvoritveni dan je bila vključena se odprtje razstave, posvečene publicistični dejavnosti Anite Pittoni in fotografijam sester Marion in Wanda Wulz (na ogled je do nedelje v galeriji Tergesteo), in pa obisk Brtonigle na Hrvaškem. (bip)

NOVICE

V Špetru okrogla miza o problematiki žensk

SPETER - Kaksne možnosti se odpirajo žensku svetu v okviru novega zakona za hribovita območja, ki ga je pred meseci izglasoval prejšnji parlament? To je tema okrogle mize, ki jo je za danes (ob 9.30) v Špetru pripravila Gorská skupnost za Nadiske doline.

Na srečanju, ki bo na spetskem zupanstvu, bodo spregovorili predsednik Gorske skupnosti Giuseppe Chiabudini, podpredsednica deželne komisije za enake priložnosti Mariella Montemurro in predsednik združenja gorskih skupnosti Leonardo Forabosco. Tehnični poročili bosta imela Perluigi Nascimbene, ki bo spregovoril o deželnih normativah, ter Igino Puiatti, ki bo razčlenil novi zakon za hribovita območja. (R.P.)

Danes v Vidmu predstavitev socialističnih kandidatov

VIDEM - Socialistična stranka bo danes dopoldne ob 11. uri v videmskem hotelu Astoria predstavila kandidate za evropske volitve. Na srečanju, ki ga bo uvedel deželni koordinator PSI, bo prisoten tudi poslanec Fabio Fabbri, ki je nosilec liste PSI in Demokratičnega zavezništva za severnovzhodno volilno okrožje. V okviru predvolilne kampanje za obnovo Evropskega parlamenta velja spomniti, da bo vse državni tajnik Stranke komunistične prenovne Fausto Bertinotti v torek, 24. maja, prisoten na Videmskem. (R.P.)

Odbornik Ghersina v Bardu

ZAVRH (Bardo) - Deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Paolo Ghersina se je v Zavrhu srečal z upravitelji Obcine Bardo, da bi se pogovorili o najbolj perečih problemih Terske doline. Ghersina se je seznanil s prizadevanjem krajevnih uprav, da bi tudi v duhu deželnih in državnih zakonov pospešili gospodarsko rast v hribovitih območjih. Beseda je tekla tudi kar zadeva dokončno ureditev parka Julijskih Predalp, ki bi tudi tem krajem lahko prinesel nov impulz v turizmu in pospešil gospodarski razvoj. (R.P.)

Kongres novinarjev specializiranih za kmetijstvo

VIDEM - »Berlusconijska vlada bo podprla italijansko kmetijstvo,« je na kongresu specializiranih novinarjev za kmetijstvo, ki je v teku v Vidmu, zagotovil podtajnik za kmetijstvo Paolo Scarpa Bonazza. Po eni strani, je dejal, bo vlada pomagala rešiti istrukturne probleme kmetijskega sektorja, po drugi pa scitil interese italijanskega kmetijstva v Evropski uniji. Kongres UNAGA, kot se imenuje strokovna organizacija novinarjev, ki se ukvarjajo s kmetijsko problematiko, se je začel z okroglo mizo na temo »Prispevek kmetijstva h kvaliteti zivljenja«, ki so se je je udeležili predsednik Zveze neposrednih obdelovalcev Paolo Micolini, predsednik Splosne konfederacije italijanskega kmetijstva Augusto Bocchini in predsednik Zveze obdelovalcev Giuseppe Avolio.

TRST / SPREMEMBE V DEŽELNI VLADI

Tržačan De Gioia namesto Vazzolera

Chiarotto (Ljudska stranka) pa bo postal efektivni odbornik - V četrtek seja skupščine

TRST - Dezelnega odbornika za gradbeništvo Ennia Vazzolera, ki je pred kratkim izstopil in prešel k gibanju Forza Italia, bo v deželni vladi zamenjal tržaški socialist Roberto De Gioia. Predlog o imenovanju De Gioie za odbornika je dal predsednik deželne vlade Renzo Travanut na sestanku predstavnikov večine v Vidmu ter je bil soglasno osvojen.

Na sestanku so govorili tudi o problemu odbornika suplenta Tiziana Chiarotta, cigar odlok je Računski dvor razveljavil. Ljudska stranka, kateri Chiarotto pripada, je pristala na to, da bi njen predstavnik postal efektivni odbornik in s tem zadoštil zakonskim predpisom. Ljudska stranka je ob tej priložnosti potrdila popolno podporo Travanutovi vladi. To podporo so v zadnjem času nekateri postavljali v dvom glede na »zbližanje«, ki naj bi bilo v teku med bivšimi demokrristjani in Severno ligo.

Do formalne zamenjave odbornika za gradbeništvo bo po vsej verjetnosti prišlo na prihodnji seji deželne skupščine, ki bo prihodnji četrtek. Na začetku seje pa se bo predsednik skupščine Cristiano Degano spomnil tridesetletnice delovanja deželne sveta. Prva seja skupščine je namreč bila 26. maja 1964 v dvorani tržaskega občinskega sveta.

Glede delovanja deželne sveta gre se zabeležiti, da se bo njen predsednik degano skupaj s komisijo za institucionalna in statutarna vprašanja v ponedeljek sestel s parlamentarci iz FJK.

Roberto De Gioia bo zamenjal Vazzolera v deželni vladi

SKP nasprotuje »drsenju na desno«

TRST - Stranka komunistične prenovne je zaskrbljena »zaradi splošnega drsenja na desno« v deželni politiki. Nacelnik svetovalske skupine SKP v deželni svetovalec Roberto Antonaz na včerajšnji tiskovni konferenci v Trstu sta negativno ocenila »zbližanje« med Ljudsko stranko in Severno ligo pa tudi nedavne izjave nacelnika svetovalske skupine DSL o razširitvi koalicije, ki vodi deželno upravo. Prav zato bodo predstavniki SKP

glasovali proti kandidatu večine za zamenjavo odbornika Vazzolera ter bodo podprli lastnega kandidata.

Pegolo je tudi napovedal vrsto pogovorov z demokratičnimi strankami v deželni skupščini, da bi zajezili premikanje na desno in poudarili nujnost enotnega nastopanja leveice. Svetovalec Antonaz pa je na tiskovni konferenci orisal razloge, zaradi katerih je SKP v komisiji glasovala proti zakonskemu predlogu o restrukturaciji zdravstvenega sektorja v deželi.

JUTRI PO TV KOPER

»Steze« o enotnem nastopanju Slovencev

TRST - Položaj v Italiji se korenito spreminja in s tem tudi so govorniki, s katerimi bo morala stopiti slovenska narodnostna skupnost v stik. Tradicionalne politične stranke so v zatonu in v tem novem položaju bo morala manjšina spremeniti svoje razmišljanje tudi glede na programske izjave novega predsednika vlade Berlusconijskega. Po drugi strani pa je situacija v deželi Furlaniji-Juljski krajini, predvsem v Gorici in Trstu, se vedno zelo vroča in zagonetna, slišati je o vsakršnih odnosih do Slovenije in predvsem do manjšin. Italija je nanovo odkrila svojo narodnostno skupnost v Istri in to je nemara pravi trenutek, da se tudi Slovenci v FJK vključijo v razpravo o manjšinskih usodah.

Pred prgom so tudi volitve v evropski parlament, kar vse vpliva na pisane politične barve in vzdušje v naših krajih.

Posebno pozornost pa je med manjšino samo vzbudilo razmišljanje, da je treba tudi znotraj slovenske narodnostne skupnosti marsikaj revidirati in se pogovarjati o novih prijemih, tako tudi o enotnem nastopu oziroma organizmu, ki bi združeval vse, ne glede na ideološko ali strankarsko pripadnost. Slišati je bilo o nekakšnem narodnem svetu, ki bi skušal uveljavljati ali vsaj zahtevati državljansko enakopravnost. Na te izzive je prišlo tudi že nekaj pomislekov, saj ideja ni se dobro izoblikovana in ima po mnenju nekaterih negativne plati, kot je na pri-

mer prestevanje znotraj manjšine same.

Kaj več o tem bo sirše občinstvo v zamejstvu in Sloveniji slišalo v nedeljski oddaji slovenskega programa koprskih televizije »Kam vodijo naše steze«. Voditelj Marij Cuk se bo namreč pogovarjal z deželnim tajnikom stranke Slovenske skupnosti (ki je na zadnjem kongresu dala predlog za novo enotnost manjšine) Martinom Brecljem, predsednico Sveta slovenskih organizacij Marijo Ferletič in predstavnikom Slovenske kulturno gospodarske zveze za Trzasko Suadamom Kapičem. Oddaja bo kot običajno na sporedu v živo od 18. do 19. ure, v petek pa jo bodo ponovili tudi na prvem programu TV Slovenija ob 15.50.

PISMO UREDNIŠTVU

Manjšina naj preveri svojo šolsko politiko

Ko je Enej zbežal iz goreče Troje, je odvedel s seboj očeta Anhisa in sina Askanija. Dogodek vsebuje globoko simboliko: rešiti preteklost, ki jo pooseblja oče, in bodočnost, ki jo pooseblja sin. Če bi se Enej resil sam, bi se pogubil, bi izgubil svojo lastno identiteto in tudi možnost preživetja. Če bi rešil sebe in sina, bi bil brez zgodovine, če bi rešil sebe in očeta bi bil brez perspektive. Resiti so se morali vsi trije skupaj.

Ta dogodek iz mitologije nam navdihuje razmislek nad težko nalogo, ki nas caka kot manjšino v tem zgodovinskem trenutku. In to nalogo smo dolžni svojim prednikom, ki so nam omogočili, da smo se danes tu, in tudi svojim otrokom.

V tej zgodovinski in kulturni viziji zavzema poseben pomen nadvse aktualna problematika obstoja in razvoja slovenske sole, ki je resnično pod udarom, tako zaradi političnih kot tudi ekonomskih razlogov.

Problem združevanja sol, ukinitve ravnateljstev lahko obravnavamo v luci trdovratne a vprašljive obrambe obstoječega, ali pa kot priložnost, da preverimo stanje naših sol in jih optimiziramo - mi manjšina, autonomno, kot subjekt.

Mislim, da ne more nihče zanikati, da je naša današnja solska struktura neustrezna. Oblikovali smo jo pred leti, ko so bile razmere popolnoma drugačne. Ze upad stevila otrok je dober razlog za to, da se vprašamo, če lahko imenujemo »sola« stavbo, v kateri deluje enorazrednica. Mislim, da se tako poztrovalne učiteljice, in teh je na srečo veliko, ne morejo delati čudežev, kvaliteta take sole je vsekakor vprašljiva.

Z druge strani se moramo zavedati, da ce je stevilo otrok upadlo, so se njihove potrebe povečale in spremenile. Kvalitete solanja ne definirajo samo učni načrti, ki so sicer bistveni, temveč tudi možnosti socializiranja, zivljenja v udobnem ambientu, možnost uporabe novih tehnoloških pripomočkov, itd., kar bo jutri dragoceno kulturno bogastvo. Sola mora skratka zagotoviti vsem našim solarjem in dijakom, da bodo lahko jutri startali v zivljenju popolnoma opremljeni s čim večjim znanjem, a tudi s samozavestjo, pokončnostjo in družbeno ter kulturno osveščenostjo...

Pri teh ugotovitvah se sprašujem, ce naša sola ustreza tem novim izzivom. Iz lastne izkusnje, kot mati, kot dolgoletna socialna delavka ampak tudi iz izmenjave mnenj s prijatelji, s profesorji, z drugimi stariš z al ugotavljam, da se nismo se ujeli z novimi časi.

In to nas sibi. Sibki pa ne moremo odgovarjati

na predvidene, za nas neustrezne, predloge o »racionalizaciji«.

Po drugi strani pa imamo vrsto institucionalnih odborov, neformalnih komisij, posameznikov, ki se s solo ukvarjajo nekoordinirano in zato neucinkovito. Ob pomanjkanju globalnega načrta je najlažje braniti obstoječe, taka izbira pa postane brezperspektivna in zato nevarna.

Mislim, da je skrajni čas, da vsi, ki se ukvarjajo s solsko problematiko, sedejo za mizo in preverijo možnost ali se da izdelati naš, autonomen načrt optimizacije sole, ki bo ustrezal potrebam in zahtevam današnjega časa in seveda, naše manjšine! Na srečo je naša skupnost lahko kos takšni nalogi. Imamo usposobljen učni kader, solski sindikat, strokovne službe (ki jih vsekakor premalo poznamo in valoriziramo), starše, ki se poztrovalno udeležujejo v solskih odborih, dijake, ki želijo izboljšanje sole, ne nazadnje imamo tudi raziskovalni institut, ki lahko bistveno pripomore, da oblikujemo in izpeljemo ta načrt. Današnja Komisija za solstvo je izčrpala svojo funkcijo, bodisi glede na sestavo (SSk, PSI, DSL, KP, SKGZ, SSO, SSS), bodisi ker ni znala določiti jasnih ciljev in točnega programa. Seje takšne komisije utegnejo biti zato trosenje nepotrebnih energij v trenutku, ko potrebujemo povsem drugačne pristope.

Kot predstavnica slovenske komponente DSL v Komisiji za solstvo sem večkrat opozorila na potrebo, da manjšina preveri svojo politiko do solske problematike tako v splošnem, kot tudi kar zadeva problem ukinitve nekaterih sol, a sem s strani njih naletela na gluha usesa in na neke vrste »veta«, na drugi strani pa so ugovarjali, da si bomo tako sami »kopali jamo«, ces da so sole zaščitene po mednarodnih sporazumih in jih moramo zato braniti...

Manjšina se torej znajde pred dvema opcijama, njena sedanja organiziranost pa ne dopusca, da bi o tem razpravljali in zavzeli jasna stališca. Nimamo »forum«, ki bi predstavljal tiste, ki so resnični nositelji interesov solnikov, staršev, dijakov, in ki bi s pomočjo strokovnih služb izdelali načrt optimizacije.

Ce se povrnemo k Eneju, sumim, da kdor isče pot trdovratnega obranjanja obstoječega, isče predvsem rešitev zase (tako bomo imeli vedno priložnost, da držimo »visoko zastavo naših nacelnih zahtev« in da se pritožujemo nad tistimi, ki nam jih hočejo kratiti). S tem bomo mogoče resili tudi očeta Anhisa, a bomo prav gotovo pustili sina Askanija na cedilu.

Anamarija Kalc

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozaljja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ŠOLSTVO / VČERAJ NA ŠTEVILNIH ŠOLAH

Ustvarjalci iz Slovenije podelili bralne značke

Na Tržaškem skoraj 600 mladih knjižnih moljev

Učenci in dijaki številnih slovenskih sol na Trzaskem so imeli včeraj v gosteh slovenske kulturne ustvarjalce: pesnike, pisatelje in ilustratorje, ki so prispeli iz matične domovine na njihove sole, da bi jim podelili bralne značke, tradicionalno priznanje za naše mlade knjižne molje. Goste iz Slovenije so najprej sprejeli na openski osnovni soli France Bevka, zatem pa so ustvarjalci posamično ali v skupinah obiskali posamezne sole, ki so se pridružile letošnji akciji za bralne značke.

Sprejem na Opcinah je bil prisrčen. Otroci so pričakali goste oblečeni v solske drese. Didaktična ravnateljica Stanka Cuk je v uvodnem nagovoru omenila, da gre za kulturni praznik, za »pocastitev pravice duha«, in se, da je bralna značka svetla točka v svetu, v katerem je po izračunih Unesca se vedno vsak četrti človek nepismen. Koordinatorica akcije za bralne značke na Trzaskem Olga Lupinc se je gostom zahvalila za prihod v imenu mentorjev. Spodbudno je poudarila, da je bila letos »reprezentanca pesnikov, pisateljev in ilustratorjev« stevilčnejša (letos je prišlo iz matične domovine 13 ustvarjalcev, lani so bili le stirje). Gornjorica se je spomnila neprecenljivega dela učiteljice drage Lupinceve, ki je bila več kot dve desetletja duša bralnih značk na Trzaskem.

Openski osnovnošolci so gostom zapeli, zaigrali in zaplesali, vse zelo ljubko in otroško prisrčno.

no. Podobno tako je bilo pozneje tudi na ostalih solah, ki so jih obiskali slovenski ustvarjalci. Na Opcinah sta se na osnovni soli »ustavila« Jože Smid in ilustratorka Jelka Jemec Božic, na nizji srednji soli Kosovel pa Marjan Tomsic. Janez Bitenc je skupaj z ilustratorjem Božom Kosom »odkorakal« v Trebče, Bazovico in Gropado. Do boljunske osnovne sole Venturini sta krenila Eva Skofic in Karolina Kolmanic, na dolinski osnovni soli Voranc pa so učenici poslušali Milana Deklevo in opazovali ilustracije Kamile Volcansek.

Pisatelj Tone Partljic je bil gost dolinske nižje srednje sole Gregorcic, na rojanski nizji srednji soli Erjavec so se dijaki srečali z Jožetom Snojem in Vitanom Malom, na proseski nizji srednji soli

Levstik pa so imeli v gosteh ilustratorja Fojža Zormana.

Toliks en obisk knjizevnikov iz maticne domovine je omogočilo ministrstvo za sport in solo, ki je po posredovanju pedagoskega svetovalca za slovenske sole Dujca in Zavoda za solstvo krilo vse stroške. »V prihodnjem solskem letu bi morali akcijo za bralne značke na Trzaskem se bolj povezati, da bi k njej pristopile tudi druge sole,« je na Opčinah povedal predsednik Sveta bralnih značk Igor Longyka. Koordinatorica Olga Lupinčeva je ob tem ugotavljala, da se »niti ena sola s svetoivanskega in nabreznikega didaktičnega ravnanjstva ni poslužila tega servisa, z dolinskega pa le boljšuna in dolinska sola.« »Pravijo, da bodo kar sami or-

ganizirali podeljevanje bralnih znack ob prisotnosti doma c ih ustvarjalcev,« je pripomnila. No, v c eraj so v talem »doma c em krogu« ze podelili zna c ke u c encem iz Kriza in z Repentabra. Podelila sta jih Miran Ko s uta (v Krizu) in Lojze Abram (na Repentabru).

Longyka je poudaril, da v zadnjih letih zanimanje za knjigo med našo mladino ni upadlo. Letos bodo na Trzaskem podelili vsega skoraj 600 bralnih znack. Dodal pa je, da bi morali akcijo tudi vsebinsko boljše zasnovati. Kako? Preprosto: posamezne sole bi se morale že ob začetku solskega leta pripravljati na srečanje z ustvarjalcem. Učenci in dijaki bi ga morali med solanjem spoznati, da bi nato srečanje »kronalo« njihov celoletni trud. (M.K.)

Posnetek s sprejema ustvarjalcev na osnovni šoli na Opčinah (f. Krizmančič/KROMA)

ŠOLSTVO / NATEČAJ O OKOLJU

Štiri nagrade našim šolarjem

Prvi mesti Elisu Komnenoviču in Matiji Gregoriju

Slovenski šolarji, dobitniki nagrad Cili okolje (foto KROMA)

Dve prvi, eno drugo in eno tretje mesto je zavidljiv uspeh, ki so ga

učenci in dijaki slovenskih sol na Trzaskem zabeležili na natečaju z naslovom Cilj okolje; in kaj lahko storis ti? Nagrade in priznanja so jim podelili včeraj na prireditvi, ki je bila dopoldne v prostorih trzaskega razstavišča, kjer je ze od zacetka tedna odprta razstava slik, predmetov, fotografij in videoposnetkov, ki so jih izdelali udeleženci natečaja. Ob teh so bili se razstavljeni lepaki o ekološki vzgoji, ki so jih razobesili v italiji leta 1992, knjige na ekološko tematiko in filmski prikaz pametnega odbiranja odpadkov in njihove ponovne uporabe.

Pobudo za natečaj je dala tržaška pokrajina v sodelovanju z laborato-

rijem Immaginario scientifico. Nagrajevanje se je začelo s pesmijo učenec osnovne sole Saba, ki so jo solarji sami napisali in uglasbili. Bila je seveda na ekološko temo.

Uspeh slovenskih sol je bil - kot rečeno - res izjemen. Ucenec 4. razreda rojanske osnovne šole Bazovski junaki Elis Komnenović je prejel prvo mesto ex aequo za najboljši lepak. Njegovo vprašanje: Kaj je lepše, odpadki ali narava? je v teh dneh s plakata sprasevalo ljudi po ulicah in cestah. Z njim so osvojili prvo nagrado tudi učenci šole Campi Elisi Andrea Pecile, Carlo Umer in Marina Rovati. Drugo nagrado ex aequo v istem oddelku (plakat) sta prejela učenca 5. razreda osnovne šole Župancić od Sv. Ivana

Tanja Romano in Peter Jevnikar. Z njima se je drugega mesta veselil tudi Marco Pastorino s sosolci 5. razreda sole Rodari.

V konkurenci za televizijski spot sta dijaka nižje srednje sole Cankar od Sv. Jakoba Iztok Cergol in Dean Carli osvojila tretjo nagrado. Prvo mesto je osvojila osnovna sola Rodari, drugo pa osnovna šola Lona.

Dijak 1. A razreda
openske nižje srednje so-
le Kosovel Matija Grego-
ri je osvojil prvo mesto v
konkurenci za najboljši
spis. Prvo mesto so si z
njim delili dijaki sole
Campi Elisi in učenec
sole Venezian Marco Pa-
oletich.

Vsem dobitnikom in njihovim učiteljem in profesorjem čestitamo ob tolikšni uveljavitvi slovenske šole.

ZDRAVSTVO / PREUREDITI BOLNIŠNIČNE STRUKTURE

CGIL podpira Matassija

Kardiološki in kardiokirurški oddelek premestiti na Katinaro

Petnajst let je že skoraj minilo, odkar so začeli snovati načrt za preustrojitve glavne mestne bolnišnice sredi Trsta. V tem obdobju se je marsikaj spremenilo in na vodilna mesta politiki in javnih ustanovah so prisli novi ljudje, polemike pa se se zmerom nadaljujejo. Če so jih prej sprožali eni, jih zdaj drugi, tako na primer melonsarki veljak Gianfranco Gambassini, ki je daleč naokoli znan po tem, da kritizira tako rekoč vse, kar ukrenejo Travanut in njegovi sodelavci. No, predstavniki Liste za Trst je v minulih dneh označil program o koreniti reorganizaciji celovite zdravstvene službe na Trzaskem, ki ga je pripravil odgovorni deželni odbornik Giorgio Matassi, kot »nesprejemljivo in neracionalno«¹ potezo. In vendar ta program v bistvu sovпада s potrebo po racionalizaciji zdravstvenih storitev, ki je toliko bolj nujna zaradi okrnitve ustreznih sredstev iz državne blagajne.

Pac pa je Matassija podprl včeraj pokrajinski generalni tajnik sindikata CGIL Bruno Zvech s tiskovnim sporočilom, ki odraza uradno stališče te organizacije do zgočega problema.

Trst razpolaga prvič po petnajstih letih s široko zasnovanim načrtom o

preureditvi bolnišničnih struktur, ki izhaja iz temeljne potrebe po reorganizaciji služb za prvo pomoč, ugotavlja sindikalist s pripombo, da gre zdaj tudi globlje razmisliti o tem, kakšno vlogo naj igra v prihodnje Trst tako v deželnem in vsedravnem, kakor tudi - zakaj ne? - v mednarodnem okviru.

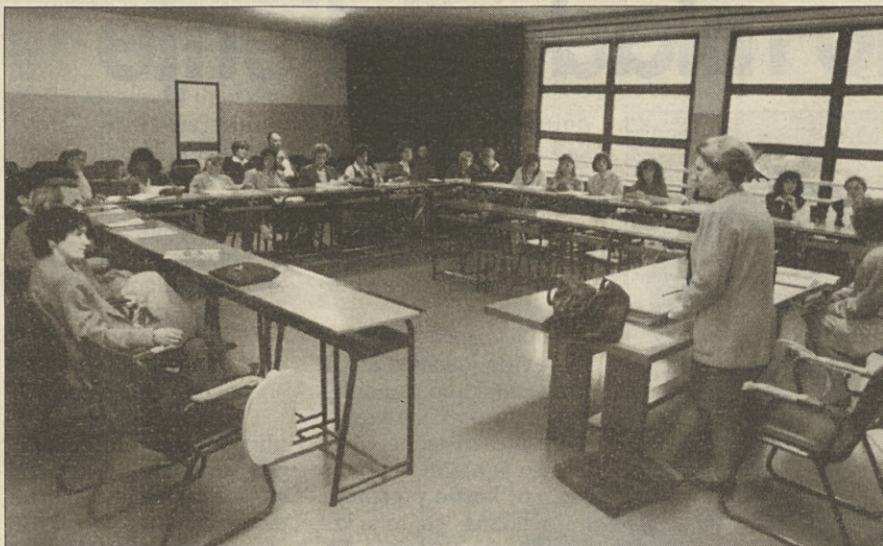
Tudi na zdravstvenem področju velja izkoristiti njegovo dragoceno zemljepisno lego, in to se zlasti spričo vseitalijanske usmeritve k kledenju ustreznih stroškov oziroma h kakovostnemu izboljšanju tovrstnih storitev prek zatiranja zgubarstva pri njihovem upravljanju.

Bruno Zvech se zaradi vsega tega zavzema za osredotočenje vseh emergencynih služb v katinarski bolnišnici, kamor je treba potemtakem premestiti tudi kardiološki in kardiokirurški oddelek, ki sta zdaj v glavni mestni bolnišnici. Sele potem bo mogoče razpolagati z zadostnimi sredstvi za smotno preustroj slednje, v kateri naj bi diverzificirano razvili posamezne specialistične dejavnosti in jih povezali tudi z rehabilitacijskimi, pač v skladu z demografskimi značilnostmi Trsta.

ŠOLSTVO / NA LICEJU PREŠEREN

Raziskava za izboljšanje pouka

Akcijaska raziskava je potekala pod mentorstvom prof. Pogačnikove

Na liceju France Prešeren so profesorji visjih srednjih sol s Trzaskega in Goriskega predstavili rezultate akcijske raziskave, ki so jo opravljali v teku šolskega leta. Posebnost akcijske raziskave je v tem, da je profesorji niso opravljali ločeno od tekočega dela, pač pa v živem stiku z dijaki, njen namen pa je načrtno izboljševanje dela v razredu. Ravnateljica prof. Marinka Pertot je uvodoma pojasnila, da se na visjih srednjih solah porajajo številne novosti, zato se potrebe po novem

nacinu dela stalno spreminjajo. Profesorji so skušali prav s tem načinom raziskave ugotoviti vzroke nekaterih tezav, s katerimi se srečujejo tako dijaki kot profesorji sami. Akcijska raziskava je potekala pod mentorstvom dr. Pogacnikove, udeležba profesorjev pa je bila več kot zadovoljiva, saj jo je opravljalo kar 40 od predvidenih 20 profesorjev. Prav zaradi številčnosti so se raziskovalci razdelili v dve skupini. Prvi del raziskave pa so že predstavili novembra. (mi)

Ruffino pisal ministru v zvezi s prometom v miljski občini

Poslanec DSL Elvio Ruffino je včeraj naslovil na finančnega ministra pismo vprašanje v zvezi z vprašanjem prometa v miljski občini. Polozaj na cestah, ki vodijo na mejne prehode je nevzdržen in je privedel, kot znano, do ostrih protestnih akcij prebivalstva iz Zavelj. Ruffino seznaja ministra s tem položajem in ugotavlja, da je zlasti promet s težkimi vozili v stalnem porastu, zmogljivosti meje carine pa so preskromne, da bi bila kos potrebam. To povzroca občutene zastoje. Z blizanjem poletja in z njim turistične sezone, ko bo promet se bolj narastel, je pričakovati poslabšanje položaja. Sprico vsega tega mora po Ruffinovem mnenju ministrstvo čimprej ukrepati. Med možne ukrepe prišteva tudi prepoved vožnje težkih tovornjakov skozi mejni prehod pri Skofijah.

NOVICE

Nova predpisi za kopalce
od Milj pa tja do Devina

Poveljstvo trzaskе luske kapitanije je izdalo odredbo, s katero je malo spremenilo lanske predpise, ki se jih morajo držati kopalci v vsem obalnem pasu od Milj pa do Devina. Gliserji in druga motorna plovila se ne smejo približati obali na manj kot 200 metrov oziroma 100 metrov tam, kjer je obala strma in morje globoko (običajno se ta prepoved nanaša na pas, ki je širok 200 do 300 metrov). Podvodni ribolov je dovoljen samo od zore do 7.30 oziroma od 19.30 do sončnega zatona, a strogo prepovedan v bližini kopalcev, od katerih je treba biti oddaljeni najmanj 60 metrov. Na plazu ni dovoljeno voditi živali, izjema pa velja za pse, ki spremljajo slepe osebe, in tiste, ki so izurjeni za prvo pomoč ljudem (vendar jih mora spremljati lastnik z ustreznim potrdilom). Mala plovila na vesla ali pedale, ki jih najemamo v kopalščih, se ne smejo oddaljiti na več kot 300 metrov od obale, vodni skuterji, gliserji in male jadralnice pa na več kot 1000 metrov od obale; poleg tega ne smejo biti v njih več kot štiri osebe in se te morajo imeti sedež. Za pomoč na morju lahko vsakdo zaprosi tako, da zavrti telefonsko številko 167-090-090.

Kongres tržaskih socialistov

Danes dopoldne (začetek ob 11. uri) bo na Pomorski postaji kongres trzaskе federacije Socialistične stranke. V tiskovnem sporočilu piše, da bodo socialisti v odkriti razpravi skušali razkriti vzroke napak, ki so bile storjene v preteklosti, in zastaviti politične in organizacijske smernice za nadaljnje delo.

Lucio Manisco na Prazniku
komunističnega tiska

Pri občinskem gledališču Preseren v Boljuncu se nadaljuje Praznik komunističnega tiska, ki ga prireja Stranka komunistične prenove. V nedeljo ob 19. uri bo govoril Lucio Manisco, ki je nosilec liste SKP za vzhodno-severno okrožje na volitvah za obnovo evropskega parlamenta.

Pohod »rešimo kite«

Jutri zjutraj bo tudi v Trstu pohod, ki ga prireja združenje Greenpeace v znak protesta proti lovu na kite. Start netekmovalnega pohoda »Arcobalena '94« bo ob 9. uri pri barkovljanskem vodometu.

Študentska fotografska razstava

V četrtek, 26. maja, ob 17. uri bodo v dvorani liceja Dante Alighieri (Ul. Giustiniano) odprli fotografsko razstavo »Trst: obrti in kraji, ki izginjajo«. Gre za pobudo Dezelnega instituta za preučevanje zgodovine sindikalnega gibanja namenjeno dijakom tržaskih visjih srednjih sol. Ob odprtju bodo tudi nagradili najboljše izdelek, razstava bo odprta se 27. in 28. maja.

S sindikatom CGIL
na Vremščico

Odsek za prosti čas pri CGIL vabi na nedeljski vzpon na Vremščico: zbirališče je jutri zjutraj ob 8.30 v Bazovici, predviden povratek pa ob 17.00 uri. Izletnike, ki morajo imeti osebne dokumente za prehod italijansko-slovenske meje, bo vodil Pino Sfreghola, član speleološke skupine San Giusto.

POLITIKA / OKROGLA MIZA

Center (še)
obstaja?

Marsikdo bi rad obnovil
center tudi na Deželi

Center obstaja (bo obstajal)? Okrog tega vprašanja se je sukala okrogla miza, ki jo je sinoči priredil odbor Giovanni Spadon na sedežu kulturnega krožka Einaudi v Trstu in za katero so razpravljali Roberto Antonione v imenu gibanja Forza Italia, deželni tajnik Ljudske stranke Isidoro Gottardo, predstavnik Krcscansko demokratskega centra Edoardo Sasso, Ernesto Raseni v imenu Severne lige, voditelj Furlanske avtonomistične lige in podpredsednik dezelnega odbora Giancarlo Pedronetto ter drugi.

Razpravo je uvedel predsednik odbora Spadoni Marco Drabeni, ki je sicer tudi neodvisni svetovalec LpT v tržaskem občinskem svetu. Dejal je, da se na različnih ravneh čuti potreba po ohranitvi oziroma obnovitvi političnega centra, se pravi politike, ki naj bi bi jo označevali zmernost in tolerantnost, in da je odbor, kateremu predseduje, nastal prav z namenom, da bi spodbujal tovrstna iskanja in snovanja. S takšnim razmisljanjem so se v glavnem naceloma strinjali vsi razpravljalci, toda razprava je kaj kmalu z nacelne zdrknila na praktično raven in se zavrtela predvsem okrog vprašanja, kaksna bo bodoča deželna upravna večina sprico težav, ki jih doživlja sedanji manjšinski oziroma programski deželni odbor.

Antonione, Raseni, Sasso in drugi so menili, da obstajajo pogoji za osnovanje alternativne,

desno-sredinske dezelne večine in da bi se Ljudska stranka morala cim prej za to odločiti. Dezelni tajnik te stranke Gottardo pa je povedal, da se njegova stranka, prav zato ker je resnično sredinska, ne bo nikoli povezala z neofasističnim gibanjem MSI oziroma z Alleanzo nazionale, kot se zdaj imenuje, tako da se je v stiski, ali izbrati koalicijo z neofasisti ali koalicijo z DSL, brez oklevanja odločila za drugo alternativo. Gottardo je dejal tudi, da je v času, ko se je osnovala deželna večina, Severna liga bila popolnoma gluha na možnost sodelovanja s KD oziroma z Ljudsko stranko, pristavil pa je, da so se stvari zdaj spremenile.

ČE SE KOMISARJU NE PODALJŠA MANDAT

Železarno utegnejo zapreti

V ponedeljek se bo zbralo delavstvo na izredni skupščini

Delavstvo škedenjske železarne AFS se bo zbralo prihodnji ponedeljek ob 13.30 na skupščini in se zelo verjetno odločilo za množičen protest po tržaskih ulicah, ker ni prišla iz Rima se nobena odločitev glede podaljšanja komisarske uprave, ki v zdajšnjih razmerah edina lahko zagotovi nemoteno nadaljevanje proizvodnje.

Voditelji kovinarskih sindikatov FIOM-CGIL, FIM-CISL in UILM so se včeraj sesli s komisarjem železarne de Ferro, ki pa jim ni mogel postreči s kaksno spodbudnejšo vestjo, ampak je lahko samo potrdil sedanje težko stanje. Poleg podjetnikov Lealija, Pasinija in Pittinija se za odkup obrata sicer zanimajo še drugi, tako na primer tudi neka nemška naveza, vendar se o ponudbi ne bodo izrekli, če ne bodo

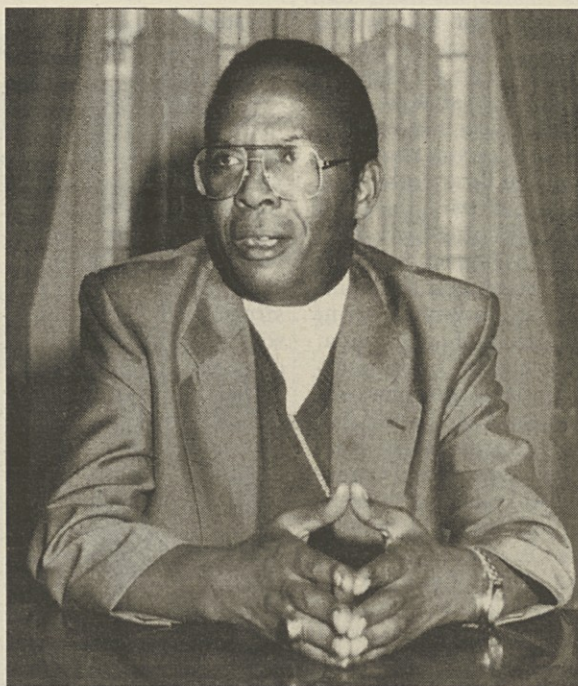
prejeli od rimske vlade vseh potrebnih zagotovil in jamstev za finančna sredstva, ki jih predvideva italijanska oziroma evropska zakonodaja za primer zaprtja neke železarne. »V danih razmerah imamo torej še naprej opraviti z nelikvidnostjo,« nam je povedal sinoci zastopnik FIOM-CGIL Waldo Catalano ob pripombi, da je skupaj s kolegi že zaprosil za nov nujnostan sestanek s tržaskim prefektom in predstavniki dezelne uprave, kajti prihodnji teden bi se bilo treba srečati z ministrom za delo.

Ce ne bodo vsi ti naporili rodili nobenega sadu, bodo v začetku julija praktično zaprli železarno, vseh skoraj tisoč delavcev in tehnikov pa vpisali v tako imenovani režim mobilnosti, kar pomeni, da bodo ostali pravzaprav na cesti.

ZA BINKOŠTI BO NADOMESTIL MSGR. BELLOMIJA

V naši sredi
kenijski škof

John Njue Kibariki že maševal v Trstu

Kenijski škof John Njue Kibariki (Foto KROMA)

Ob binkostnih praznikih bodo verniki pogrešali odsotnost priljubljenega škofa Lovrenca Bellomija, ki je se vedno na okrevanju, vendar bo njegova odsotnost manj boleča, ker ga bo ob tej priložnosti nadomestil pravi človek. To je msgr. John Njue Kibariki, ki skofuje v kenijskem mestecu Embu in je Trzacanom znan, ker je že leta 1973 daroval maso v stolnici sv. Justa, sicer pa bil posvečen za škofa leta 1968 v navzočnosti tudi msgr. Bellomija. Kakor so povedali na tiskovni konferenci v tržaski škofiji, se bo msgr. Kibariki drevi ob 20.30 udeležil obreda na predvečer binkosti na Vejni, jutri ob 10.30 bo v katedrali pri Sv. Justu daroval slovesno maso in birmal približno petnajst otrok, ravno tako jutri od 16. do 18. ure pa bo v župnijski dvorani v Ul. don Sturzo st. 2 prisostvoval slovesnosti ob 150-letnici ustanovitve Papeskega zavoda za misijsko mladino, med katero bodo odprli tudi razstavo.

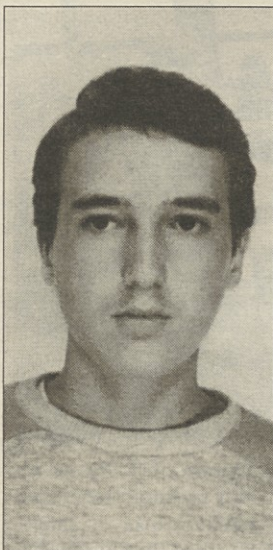
Generalni vikar Pier Giorgio Ragazzoni je na novinarski konferenci obrazložil značilnosti procesije za telovo v nedeljo, 5. junija, ki se bo razvila po masi v sentjakovski cerkvi (začetek ob 17.30). Med procesijo ne bodo sli po stmi Ul. San Michele, da bi olajšali pot starostnikom. Koncala se bo seveda pred stolnico sv. Justa, kjer bodo verniki poslušali za radio posneto homilijo msgr. Bellomija.

TRST / VČERAJ PONOČI NA CARDUCCIJEVI ULICI

Prevelika hitrost terjala
še eno mlado življenje

Včeraj pozno ponoči se je pripetila na Carduccijevi ulici strašna prometna nesreča, v kateri je bila ena oseba ob življenje, nadaljnje stiri pa so bile ranjene. Na žalost moramo spet zapisati, da so bili vanjo vpleteni sami mladi ljudje, saj se suče njihova starost med 20. in 23. letom, in da je tragedijo zakrivila prevelika hitrost, združena z neprevidnostjo in morda se s kanckom nerazsodnosti po prešerno prezivetem večeru.

Nesreča se je zgodila v križišču med Milansko, Carduccijevo in Koronejsko ulico, in sicer zaradi strahovitega trka med osebima avtomobiloma, od katerih je eden (ford) vozil po Carduccijevi ulici v smeri Oberdankovega trga, drugi (golf) pa po Milanski ulici v smeri Koro-

Fabrizio Severi

nejske ulice: voznik slednjega ni pred prečkanjem križišča spoštoval prednosti, ki jo je imel drugi kljub temu, da ob taki pozni uri semaforji ne

delujejo več, ampak kažejo samo rumeno, zaradi česar je ford zadell desni bok golfa, ki se je nekajkrat prevrnil in nazadnje silovito trčil v platano blizu palače z uradi dezelne uprave.

Golfa je upravljal 22-letni Davide Ravalico iz Ul. Giusti 28, ki bo zaradi zadobljenih poškodb lezal v bolnišnici tri tedne, medtem ko je njegov sopotnik izdihnil kmalu po sprejemu v bolnišnico; to je komaj 20-letni Fabrizio Severi z Lonjerske ceste 8.

V ford, ki ga je upravljal 23-letni Francesco Tumanisciuli iz Ul. Giustinelli, so se peljale še stiri mlade osebe, in sicer Marco Crisciani (23 let), ki je ostal skupaj z voznikom docela nepoškodovan, ter 22-letni Marco Biasotto iz Ul. Diaz 28, enako stari Waltraud Fromoerz iz Ul.

Valdirivo 26 in Astrid Niedoba s Stopnišca Belvedere 4, ki se bodo moraliz zdraviti kaksnih deset do dvajset dni.

Pretežno gre za univerzitetne študente, ki so si privoščili prijeten večer in se vračali domov, a jih je čakala v zasedi drama, enemu od njih usodna.

Promet v Carduccijevi ulici je bil zaradi nesreče dalj časa deloma omejen, saj je bilo treba počakati, da so z resili službe za prvo pomoč 118 odpeljali ranjence in v prvi vrsti seveda pokojnika, o katerem je bilo takoj videti, da mu ni pomoči, da so gasilci odstranili razbitine obeh avtomobilov in da so nazadnje karabinjerji opravili vse dolžne preiskovalne operacije.

Skoraj vsi, ki so bili vpleteni v nesrečo, imajo stalno bivališče v Trstu.

Poklon
umetniku,
ki je živel
malo let

»Kako prepricati« - pod tem naslovom sta Italijansko-avstrijski kulturni krožek in Združenje Italija-Avstrija pripravila razstavo o življenju in delu Carla Michelstaedterja. Razstavo, na kateri bodo na ogled risbe, skice in rokopisi tega vsestranskega umetnika, bodo odprli danes ob 18. uri v palaci Costanzi. Pri postavitvi razstave, ki bo odprta do 3. junija, so sodelovali goriska Mestna knjižnica, Muzej umetnostne zgodovine in zavarovalnica Assicurazioni generali, pokrovitelj pa je tržaska občinska uprava. Carlo Michelstaedter, ki se je rodil v Gorici leta 1887, umrl pa je že leta 1910, je v svojem kratkem življenju ustvaril več pomembnih umetniskih del.

EVROPSKE VOLITVE / ELIO ROGATI

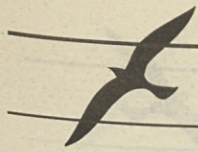
Kandidat Forza Italia
o zaščiti manjšin

Zaščito bi po njegovem mnenju lažje
dosegli v regionalistično preurejeni EU

»Eden izmed starih ustavnih načrtov, o katerih se bo moral Evropski parlament izreči v novi mandatni dobi, bo predvideval preureditev Evropske unije na regionalni osnovi. Mislim, da bi v okviru taksne ureditve lahko lažje reševali tudi vprašanja varstva manjšin, saj se lahko zgodi, da je le-to tarca masčevanj in sovraštev, če je prepuščeno zgolj bilateralnim odnosom med dvema državama.«

Tako je dejal prof. Elio Rogati, ko je včeraj na tiskovni konferenci v Trstu predstavljaj svojo kandidaturu na skorajšnjih evropskih volitvah na listi gibanja Forza Italia. Prof. Rogati poučuje primerjalno mednarodno politiko na fakulteti za diplomatske vede v Gorici, kandidira pa v severovzhodnem volilnem okrožju, ki zajema Furlanijo-Juljsko krajino, Veneto, Emilo Romagno ter Tridentinsko Južno Tirolsko.

Na včerajšnji tiskovni konferenci se je kandidat Forza Italia podrobneje ustvil prav pri manjšinskem vprašanju. Spomnil je, da države, ki vstopajo v Evropsko unijo, morajo že zdaj sprejeti in izvajati nekatere bistvena nacela o varovanju manjšin, bodisi njihovih kulturnih kot materialnih interesov. »Italija je s tega vidika lahko zelo ponosna nase, saj je že dokazala z manjšino nemškega jezika na Gornjem Poadizju, da je dovzetna za najsirše pridobitve na področju demokracije, svobode in omike,« je dejal. Upajmo, da bo Italija kdaj lahko ponosna tudi nad svojim ravnanjem s slovensko manjšino, bi pristavili.

ZSKD / RAZŠIRJENA SEJA GLAVNEGA ODBORA

Za večje sodelovanje na kulturnem področju

Zasedanja na Opčinah so se udeležili predstavniki ZKOS

Medsebojne izmenjave pobud in gostovanj je treba posebno v obmejnem območju okrepiti in obogatiti s skupnimi kulturnimi projekti, ki bi bili zanimivi za Slovence na obeh straneh meje. To je eden od glavnih sklepov z nedavne seje glavnega odbora Zveze slovenskih kulturnih društev, ki je bila posvečena odnosom med ljubiteljsko kulturo v matici in v zamejstvu. Zasedanja, ki je bilo na Opčinah, se je udeležilo precej predstavnikov društev in kulturnih skupin iz Goriske in Benečije, žal pa je bilo malo zastopnikov iz trzaskeske pokrajine. Skoda, ker so izgubili priložnost za res zanimivo soocanje.

Glavni tajnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije Vojko Stopar je spregovoril o preustroju ljubiteljske kulture v Sloveniji, o težavah in tudi o perspektivah te množične organizacije. Zveza kulturnih organizacij je vsekakor od vedno zelo občutljiva za kulturno življenje Slovencev v Italiji in bo tudi v spremenjenih razmerah nadaljevala po tej poti. Gostje Zveze slovenskih kulturnih društev so bili tudi predstavniki obmejnih ZKOS iz Nove Gorice, Tolmina in Kopra ter Mirko Vaupotic, zastopnik slovenskega ministrstva za vzgojo in sport.

Pred Stoparjem sta spregovorila predsednik ZSKD Ace Mermolja in podpredsednik Rudi Pavšic.

S seje glavnega odbora ZSKD v openskem Prosvetnem domu (F. KROMA)

UPOKOJENCI

Pravilna raba zdravil

V torek srečanje na pobudo sindikata

Koordinacijski odbor upokojenk CGIL za našo deželo, prireja v torek, 26. t.m., z začetkom ob 9. uri v veliki dvorani Trzaskeske zbornice v Ul. S. Nicolò, srečanje na temo "Kdaj in kako pravilna uporaba zdravil".

Sodelovali bodo vse državna tajnica Sindikata upokojenecv CGIL Maria Guidotti, deželna tajnica omenjenega sindikata Anna Maria Marini, predsedovala bo Liliana Fandullo, medtem ko bosta glavna govornika geriatra Silvia Pierotti in Danjel Zerjal.

Po vseh skandalih, ki so zajeli našo državo ob odkrivanju umazanih afer

tudi na področju zdravstva, z uvajanjem novih predpisov za zdravila, ki so jih odgovorne oblasti porazdelile v razne kategorije, se cutijo ostarele osebe tudi v naši pokrajini prizadete, nemočne, veckrat pa tudi oskodovane pri nakupu zdravil, ki so jih primorane jemati.

Srečanje, ki bo torej odgovarjalo na številne dvome, na številna vprašanja v zvezi s pravilnim jemanjem zdravil, je v tem času še kako potrebno. Pravilna informacija v zvezi z uporabo raznih zdravil je zato zelo koristna in tudi utemeljena

N.L.

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
21. maja 1994

VALENS

Sonce vzide ob 5.27 in zatone ob 20.35 - Dolžina dneva 15.08 - Luna vzide ob 16.13 in zatone ob 2.53.

Jutri, NEDELJA,
22. maja 1994

BINKOSTI

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 16,7 stopinje, zračni tlak 1008,2 mb ustaljen, veter jug 11 km na uro, vlaga 69-odstotna, nebo oblačno, padlo je 2 desetinki mm dežja, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18,1 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI
IN OKLICI

RODILI SO SE: Luca Petrucci in Sara Fantin.

UMRLI SO: 88-letni Oton Ambroz, 49-letni Fabio Vatta, 68-letni Alfonso Milic, 85-letna Maria Del Bello, 83-letna Maria Krizman, 86-letna Liberata Berthoch, 74-letna Anna Kosic, 81-letni Carlo Benci.

OKLICI: uradnik Carlo Antonio Vedani in uradnica Paola Pennino, raziskovalec Michele Rebesco in vzgojiteljica Sara Castellano, uradnik Mauro Rogantin in univerz. studentka Barbara De Riz, uradnik Mauro Marchi in uradnica Cinzia Coverlli, vrtnar Giorgio Prelazzi in uradnica Giuliana Sterni, programer Piero Moradei in univerz. studentka Manuela Stock, gasilec Vanni Sadocco in gospodinja Patrizia Martellani, upravnik Rainer Coffa in gospodinska pomočnica, tehnik Erik Tulliac in kemijski tehnik Minka Zerjali, delavec Giampaolo Vardabasso in čistilka Paola Sotero, delavec Valerio Sotpar in dipl. bolnicarka Serena Pockar, delavec Francesco Rossi in uradnica Rossana Orlandini, zdravnik Marco Gabrielli in farmacevtka Elisa Mecozzi, pomožni uradnik Stefano Colbasso in modna kreatorka Mara Fiorentino, trgovski agent Massimo Agostini in podjetnica Sara Decarli, mehanik Pierpaolo Cilio in uradnica Laura Bertok, upravnik Roberto Palcic in trg. pomočnica Fiorella Bellina, karabinjer Flavio Cancellari in uradnica Katja Tercon, pilot Eros Trevisan in učiteljica Paola

Doronzio, finančni stražnik Angelo Abate in gospodinja Orsola de Chiara.

LEKARNE

Od ponedeljka, 16., do nedelje, 22. maja 1994.

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Tor S. Piero 2 (tel. 421040), Ul. Revoltella 41 (tel. 947797), Zavljje - Ul. Flavia 89 (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Revoltella 41, Trg Goldoni 8, Zavljje - Ul. Flavia 89.

ZGONIK (tel. 229377) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Goldoni 8 (tel. 634144).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

IZLETI

DRUSTVO NARAVO-SLOVCEV IN TEHNIKOV T.PENKO priredi jutri, 22. t. m. strokovno-vođeno ekskurzijo po Gorjancih in Podgoju. Odhod ob 6.45 izpred Prosvetnega doma na Opčinah. Prevoz z lastnimi sredstvi.

SKD PRIMOREC obveša, da je še nekaj prostih mest za izlet v Rezijo jutri, 22. t. m. Za vpisovanje tel. na št. 212387 ali 212811.

SKUPINA SONCNI ZAREK Zadrúznega centra za socialno dejavnost priredi v petek, 27. t. m. izlet namenjen mladini s posebnimi potrebami v zabavni park Gardaland. Za informacije ali vpisovanje na sedežu zadrúge v Ul. Ciccone 8, tel. št. 360072 v jutranjih urah vsak dan, razen sobot.

PRIREDITVE

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi na 8. izvedbo PROMENADNIH KONCERTOV na trgu v Ricmanjih jutri, 22. maja, ob 17. uri. Nastopata Pihalni orkester - Marežige in Banda civica "Città di Monfalcone" - Trzič. V primeru slabega vremena bo koncert v gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Vabljeni!

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3 vabi danes na ZABAVNI KVIZ. Skupine bodo sestavljali dijaki različnih visjih sol. Zacetek ob 18.30.

KULTURNI KROZEK ISTRIA, SLOVENSKI

Učno in neučno osebe srednje sole Fran Levstik na Proseku cesti-ta svojemu ravnateljstvu Marjanu Kravosu in družini ob rojstvu družorojenke

Eme

KLUB IN ZALOŽBA EDIZIONI ASSOCIATE vabijo v ponedeljek, 23. t. m., ob 17.30 v konferenčno dvorano ACLI (Trst, Ul. Sv. Franciska 4) na predstavitev knjige Stefana Bianchinija SARAJEVO: LE RADICI DELL'ODIO. Poleg avtorja sodelujejo sen. Darko Bratina, novinar TG 2 Sergio Canciani in Marino Vocci.

V SREDO, 25. t. m., ob 20.30 bo v KD Rdeča zvezda v Salezu predaval prof. Fabio Perco na temo: KRASKA FAVNA DANES. Vabljeni!

KOORDINACIJSKI ODBOR UPOKOJENK ZA FJK prireja v četrtek, 26. t. m., ob 9. uri v veliki dvorani trzaskeske zbornice, Ul. S. Nicolò razgovor na temo KDAJ IN KAKO - PRAVILNA UPORABA ZDRAVIL. Sodelujeta geriatra dr. Silvia Pierotti in dr. Danijel Zerjal. Vabljeni vsi!

SKP-STRANKA KOMUNISTICNE PRENOVE vabi v Boljunec na Festival tiska Iskre, Libarazione, Na levo danes, 21. t.m. ples z ansambлом Long Zlunk, jutri, 22. t.m. ob 19. uri koncert godbe na pihala s Proseka nato ples z ansambлом Krt, v ponedeljek 23. t.m. ples z ansambлом Happy day.

GLASBENA MATICA TRST - Sola "M. Kogoj" - Zaključne akademije ob 85 letnici GM v Trstu. Ob 20.30 v Evangelicansko-Luteranski cerkvi, Trg Panfili 24.5. klavir, viola, celo, flavte, trobila harmonike; 26.5. godalni sol. orkester, klavir, violina, flavte, kitare; 30.5. klavir, violina, klav. trio, kvintet harmonik, "Synthesis 4"; 3.6. diplomanti: klavir Tatjana Jerog, Jana Radović, Tamara Rasešni; violina David Zerjal; klarinet Marko Stoka. Vabljeni.

DRUSTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu vabi v ponedeljek, 23. t.m., ob 20.30 v Peterlinovo dvorano na predavanje "New York, New York" v besedi in sliki Marjana Slokarja. Ob 19.30 bodo v istih prostorih odprli razstavo kraskih akvarelov Edija Zerjala v spomin na Avgusta Cernigoja.

PRISPEVKI

V spomin na drago mamo Matildo Stoka vd. Bogatec darujeta Dana in Milko 100.000 lir za Godbo na pihala iz Nabrezine.

V spomin na Nado Sosic prispeva Stanka Hrovatin 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Rinota Kralja daruje žena Stefanija 50.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebc.

V počastitev spomina Rinota Kralja darujeta Zora Kocman 50.000 lir in Milena Kocman 30.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebc.

Namesto cvetja na grob Rinota Kralja daruje Jozica z družino 20.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebc.

V spomin na strica Rinota Kralja darujeta Lidija in Gabrijela 50.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebc.

V spomin na Rina Kralja darujeta Milka in Paolo Kocman 100.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebc. V spomin na Bruna Carljia in Rina Kralja darujeta Irma in Jolanda 50.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebc.

Namesto cvetja na grob Valerije Carli daruje družina Krizman-Puric 50.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebc.

V spomin na Nado Merzek vd. Sosic darujejo Justa, Armida in Danci 60.000 lir za popravilo orgel v openski cerkvi.

Namesto cvetja na grob Svete Razem vd. Lipanje darujeta Neva in Fabio Pecar z družino 30.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Po kratki bolezni nas je zapustil naš ljubljeni moz, oče, tast in svak

Alfonz Milic

Pogreb bo danes, ob 12.30 iz mrtvasnice glavne bolnišnice v zgonisko cerkev.

Zalostno vest sporočajo žena Albina, sin Damjan z Eleno, sestri Milka z Lojzetom in Justa, brat Tone ter ostalo sorodstvo.

Zgonik, 21. maj 1994

Ob težki izgubi dragega očeta in moza izrekajo družini Milic globoko sozljje

Carmen, Marjan, Sanja in Mitja.

Ob težki izgubi očeta Alfonza Milica izreka iskreno sozljje Damjanu in svojem

klapa iz Zgonika in Saleza.

Civilna zascita občine Zgonik izreka iskreno sozljje svojem pokojnegu Alfonza Milica.

Upravni in nadzorni odbor ter delovni kolektiv Kmetijske zadrúge v Trstu izreka iskreno sozljje kolegu Damjanu Milicu ob težki izgubi dragega očeta Alfonza.

KONCERT / OB 100-LETNICI KUGYJEVIH ORGEL

Japonka Shindo drugi gost

Na prvem koncertu je nastopil slovenski organist Hubert Bergant

Ob stoletnici orgel Juliusa Kugyja se nadaljuje cikel koncertov, ki jih prireajo Katoliška skupnost nemskega jezika v Trstu, odbor J. Kugy, gledališki muzej C. Schmidl in "Premio musicale Città di Trieste". Na otvoritvenem koncertu se je predstavil slovenski organist Hubert Bergant, ki je privabil v cerkev v Ul. Giustini tudi številno občinstvo. Orgle znamke Rieger, na katerih je Bergant igral, so bile last Juliusa Kugyja do njegove smrti, nato pa so postale last Cerkev; leta 1992 jih je Katoliška skupnost dala prenoviti.

Na drugem koncertu iz tega ciklusa se bo predstavila občinstvu mlada organistka Midori Shindo, ki se je rodila v Akitu na Japonskem leta 1965. Pricela je glasbene studije na klavirju pri prof. Gytu Setu in pa pri prof. Kikueju Takaichiju v Tokiu. Posvetila se je nato studiju orgel pri prof. Minoru Yoshidi v Kunitachi College of Music. Ob studiju instrumenta pa se je izpopolnjevala tudi v muzikoloski smeri, iz katere se je tudi diplomirala. Od leta 1989 se je izpopolnjevala v hamburski Hochschule für Musik und darstellende Kunst v razredu prof. Gerharda Dickela. Ze leta 1991 je pricela koncertno kariero; koncertirala je namreč v cerkvah St. Petri, St. Juergen, St. Michaelis, St. Marien in tudi v mestu Seidai na Japonskem. Leta 1993 je diplomirala iz

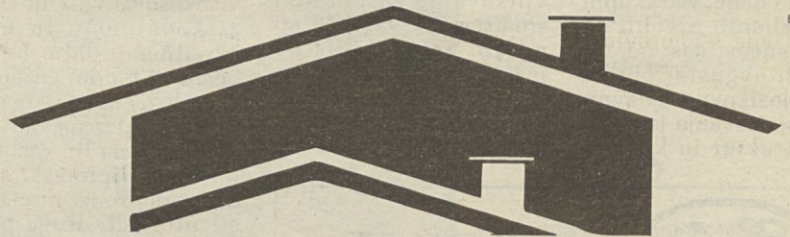

Midori Shindo

orgel na hamburski Hochschule.

Spored trzaskeskega koncerta japonske organistke Shido se bo pričel s Triosonato v c molu BWV 526 J. S. Bacha, nato pa bo sledila Fantazija v F molu KV 608 W.A. Mozarta. Za zaključek pa bo Midori Shindo izvajala Fantasie und Fuge v d molu op. 135 b M. Regerja. Koncert bo jutri, ob 20.30 v cerkvi v Ul. Giustinelli.

Luisa Antoni

Streha je gotova. Kaj pa okna in vrata?

Vse informacije glede LESENIH OKEN IN VRAT firme BIVI.CI snc

ELAFIL

Narodna ul. 77 - tel. 040/213829
OPČINE

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE

vabi v BOLJUNEC - prireditveni prostor
gledališča F. Prešeren na

FESTIVAL TISKA ISKRA -
LIBERAZIONE - NA LEVO

Danes, 21. t.m., ples z ansamblom
LONG SLUNK

KINO

ARISTON - 17.15,
21.00 »Schindler's list«,
r. Steven Spielberg.

EXCELSIOR - 18.15,
20.15, 22.15 »Mr. Hula
Hoop«, i. Paul Newman.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 18.30, 20.15, 22.00
»Caro diario«, r. Nanni
Moretti.

NAZIONALE 1- 15.45,
17.15, 18.50, 20.30,
22.15 »Una pallottola
spuntata 33 e 1/3 - L'in-
sulto finale«, i. Leslie
Nielsen.

NAZIONALE 2 -
16.00, 18.00, 20.05,
22.15 »Una pura forma-
lità«, r. G. Tornatore, i.
Roman Polanski.

NAZIONALE 3 -
15.45, 17.50, 20.00,
22.15 »Vivere«.

NAZIONALE 4 -
16.30, 18.20, 20.15,
22.15 »Senza pelle«.

GRATTACIELO -
17.00, 18.40, 20.20,
22.00 »Jack, colpo di ful-
mine«, i. Paul Hogan.

MIGNON - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15
»Mamma, ho perso l'uc-
cello«, porn., prepovedan
mladini pod 18. le-
tom.

EDEN - 15.30 - 22.00
»Dominio anale«, porn.,
prepovedan mladini pod
18. letom.

CAPITOL - 16.00,
18.00, 20.00, 22.10 »Ge-
ronimo« i. J. Patrick, R.
Duwal.

ALCIONE - 18.00,
20.00, 22.00 »L'inferno«
r. Claude Chabrol, i. Em-
manuel Beart.

LUMIERE - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15 »Ma-
niaci sentimentali«, r.
Simona Izzo, i. Ricky
Tognazzi, Barbara De
Rossi.

RADIO - 15.30 - 21.30
»Black anal«, porn., pre-
povedan mladini pod
18. letom.

ŠOLSKE VESTI

**SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE** - Tajništvo Trst
sporoca, da bo pisni
izpit natecaja za upravne
koordinatore potekal
29. in 30. septembra in
ne 14. in 15. septembra,
kot je bilo prvič javljeno.
Do 19. septembra na
oglasni deski solskega
skrbništva razobešen
seznam izpitnih se-
dezev.

**SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE** - Tajništvo Trst
in Gorica sporoča, da
bodo na slovenski obali
potekali poletni tečaji
slovenskega jezika, ki jih
prvič prireja Zgodovinsko
društvo za južno Primorsko.
Tečaji so namenjeni
popolnoma začetnikom
kot tistim, ki bi radi svoje
jezikovno znanje izpopolnili.
Kraj: Koper; udeleženci: od
17. leta dalje, več skupin
na različnih nivojih po
12 učenecv; čas: od 15.
do 28. avgusta; oblika
dela: jezikovna delavnica
(spoznavanje jezikovnih
struktur in konver-

zacija); pouk 4 solske
ure dnevno, učbeniki in
drugo gradivo; interesne
dejavnosti: novinarska
delavnica, folklor; večerni
program: gledališka
predstava, film, srečanje
s pisateljem; ekskurzije:
celodnevni ekskurziji v
Ljubljano in po slovenskih
obalnih mestih; cena tečaja:
270 USD (vstete vse dejavnosti
in eskurzije), 250 USD
polni penzion v Kolizdu;
rok prijave: 20. junij 1994;
kontakta oseba: prof. Vesna
Gomez - Koper, tel. st.
(0038666) 23235, ponedeljek,
sreda od 16. do 18. ure, oz.
Sindikat slovenske sole - Trst
(040) 370301.

VLJUDNO VAS VABI-
MO na sportno revijo
otroških vrtecev dolinskega
didaktičnega ravnateljstva,
ki bo 24. t.m., ob 15. uri v
dolinski občinski telovadnici.
Otroci, vzgojiteljice in
ravnateljica.

* ČESTITKE

Marjana, Tatjano in Nezo
je osrečilo rojstvo male Eme.
Z njimi se veselijo vsi tržaški
skavti in skavtinje.

OBVESTILA

**KMETIJSKA ZADRU-
GA V TRSTU** vabi vse
svoje člane na REDNI
OBCNI ZBOR, ki bo V
DRUGEM SKLICANJU
danes, 21. maja, ob
17.30 v prostorih kulturnega
društva Tabor na Opčinah
(mala dvorana).

**V ORGANIZACIJI
OPENSKEGA DIDAK-
TICNEGA RAVNATELJ-
STVA** in s sodelovanjem
SZ Sloga ter Sklada
Mitja Cuk bo torek, 24.
t. m., ob 19. uri v Prosvetnem
domu na Opčinah okrogla
miza na temo GIBALNA
VZGOJA - NJENA VLOGA
IN POMEN NA OSEBNOSTNI
RAZVOJ OTROKA. Sodelovali
bodo: dr. Viljem Scuka, prof.
Franko Drasic, prof. Mario Cac
in didaktična ravnateljica
Stanislava Sosic. Toplo
vabimo vse, ki jih ta problem
zanima, predvsem
solnike in starše, da se
udeležijo srečanja in
obogatijo diskusijo s
svojimi izkušnjami in
pripombami.

KRUT prireja 8-dnevno
bivanje v naravnem
zdravilišču Recoaro Terme
od 4. do 11. julija. Zdravilišče
se nahaja na 500 m nadmorske
višine. Vpisovanje in informacije
na sedežu krožka v
Ul. Cicerone 8, tel. st.
360072, vsaki dan, razen
sobot, od 9. do 13. ure.

SKD I. GRUDEN obve-
sca, da se nadaljuje
vpisovanje za poletno
središče ZIV ZAV, ki bo
od 18. do 30. julija na
igrišču SD Sokol v Nabrezini.
Vsa potrebna pojasnila
na tel. st. 200620.

Slovenski klub v sodelovanju
s krogom Istria in
z založbo Edizioni Associate

vabi na predstavitev knjige

SARAJEVO, KORENINE SOVRAŠTVA

Ob prisotnosti avtorja bodo o knjigi spregovorili
sen. Darko Bratina, poročevalec TG2 v bivši SFRJ
Sergio Canciani in Marino Vocci.

V ponedeljek, 23. 5., ob 17.30 v dvorani ACLI
(Trst, Ul. Sv. Franciska 4/1).

KMECKA ZVEZA obve-
sca, da je v teku akcija
za zbiranje podpisov za
predstavitve zakonskega
predloga ljudske pobude,
ki ga je izdelala Italijanska
konfederacija kmetov.
Namen predloga je zaščita
ozemlja in naravnih virov,
ki je smatrana tudi kot
sredstvo za ovrednotenje
etičnih manjšin. Glede na
važnost pobude Kmečka
zveza vabi člane in nečlane,
da množično podprejo
omenjeno pobudo. Urniki
za zbiranje podpisov so
slednji: za občino Trst:
tajništvo na L.go Granatieri
st. 2/1. nadstr., soba st. 214
ob ponedeljkih, četrtkih in
sobotah od 10. do 12. ure;
za občino Dolina: v tajništvu
vsak dan od 8. do 11. ure;
za občino Milje: v tajništvu
vsak dan od 8.30 do 11.30,
ob ponedeljkih in sredah
pa se od 14.30 do 17.30;
za občino Devin-Nabrezina:
v tajništvu vsak dan od 9.
do 11. ure; za občino Repentabor:
v tajništvu ob četrtkih in
sobotah od 11. do 13. ure
ter za občino Zgonik: v
tajništvu ob torkih, sredah
in petkih od 11. do 13. ure.

**SKUPINA SONCNI
ZAREK** pri Zadrugnem
centru za socialno dejavnost
prireja tudi letos od 29.
avgusta do 9. septembra
dvojezični poletni center
pri morju in sicer v Brojni-
ci pri Krizu. Pobuda je
namenjena otrokom s
posebnimi težavami. Vpisovanje
je odprto vsem, ki si želijo
morja, sonca in prijateljev
družbe. Z morebitne
informacije ali vpisovanje
tel. na st. 360324 ali 360072
od 9. do 13. ure.

**GODBENO DRUŠTVO
PROSEK** ob priliki 90-
letnice ustanovitve bo
priredilo razstavo. Zato
poziva vse, ki imajo razne
slike, transparente in
gradivo, ki zadevajo de-
lovanje godbe naj ga pri-
nesejo ob torkih in petkih
od 20.30 do 22. ure v
Soscevo hišo na Proseku.

PLESI-PLESI. Večerni
izleti v najboljša deželna
plesišča. Informacije pri
ACLI, tel. st. 370525 po 10.30
in 17.30 in na st. 380100,
Ul. sv. Franciska 4/1-stop.A.

**Ekološki center
A.N.ITA.** prireja tečaj
telesnega in duševnega
izražanja s Anno Colombo.
Za vpisovanje in informacije
tel. od 14. do 18. ure na st.
301012 (Sabina).

**RAZPIS NAGRADE
DR. FRANE TONČIČ**
1994 - Slovenski visokosolski
sklad Sergio Tončić v Trstu
razpisuje letno nagrado
dr. Frane Tončić, ki ima
namen vzpodbuditi slovenske
visokosolce v Italiji k
raziskovalnemu in ustvarjalnemu
delu. Letos bosta iz fonda,
če bodo okolščine to
narekovali, podeljeni dve
nagradi po dva milijona
lir, ena namenjena
diplomski študiji s
področja humanističnih
ved, druga pa s

področja eksaktnih ved.
V postev pridejo diserta-
cije, ki so sklenile kandi-
datov univerzitetni študij
v enem od rokov akademskega
leta 1992/93. Zainteresirani
naj dostavijo izvod svoje
studije najkasneje do 30.
septembra t.l. Narodni in
študijski knjižnici v Trstu,
ul. Sv. Franciska 20/1.

**SLOVENSKI VISOKOSOLSKI
SKLAD** "Sergij Tončić" sporoča,
da se bo v četrtek, 26.
maja t.l., ob 19.30, vršil
redni občni zbor v pisarni
B. Kureta, v ulici Cel-
lini 2/IV. nadstr.

MALI OGLASI

16-LETNI FANT bi
rad med solskimi poci-
nicami dobil delo v
slascicarni. Sedaj obiskuje
1. letnik profesionalne
sole za slascicarje v
Cedadu. Telefonirati v
večernih urah na st.
231855.

UGODNO prodam ka-
menje za suhozid. Tel. v
jutranjem času na st.
212289.

PRODAM fiat panda
750 CL rdece barve, letnik
'89 za 4.500.000 lir.
Telefonirati v večernih
urah na st. 228338.

PRODAM tri dvojna
vrata, okno in vhodna
vrata, vse z okvirji v
polnem lesu, po vsaki ceni.
Tel. st. 220722.

UGODNO PRODAM
koze mlekarice. Tel. st.
228821 po 15. uri.

NA PROSEKU smo
nasli psa, mladega
nemškega ovčarja. Tel.
na st. 225973 ob uri
košila ali večerje.

DAJEMO v najem
trošno stanovanje na
Proseku za krajše obdobje.
Tel. st. 200115.

LEPO STANOVANJE
v mestnem središču v
Trzicu, 115kv m s tremi
spalnicami, kuhinjo,
dnevno in dvema
kopalicama, dajem v
najem. Tel. (0481)711772
od 8. do 9. ure in od 13.
do 17. ure.

PRODAM kamnito
stopo, ogled v Doberdolu,
ul. Bonetti 2, vsak dan
od 16. do 19. ure.

PRODAM motocikel
Gilera XR2, 125 cc, v
odličnem stanju, letnik 89.
Telefonirati ob večernih
urah na st. (0481)882231.

MARIO PAHOR je v
Zupancicevi ul. st. 8 v
Jamljah odprl osmico.
Toci belo in crno vino
ter nudi domač prigrizek.

OSMICO je odprl v
Slivnem Maks Kralj.
OSMICO je odprl
Jozko Skrk - Salez 61.
OSMICO je odprl
Mario Milic, Repnic 39.
OSMICO ima odprto
Jozef Kukanja - Devinscina 1.

OSMICO ima odprto
Ferfolja v Medje vasi.
Toci belo in crno vino
ter nudi domač prigrizek.

OSMICO ima odprto
Stanko Milic v Zgoniku.
OSMICO odpreta
Boris in Pepi Sancin (Sarnek)
v Dolini. Toci belo in
crno vino.

OSMICO ima odprto
Brajnik, Domjo 172. Toci
malvazijo DOC in merlot
(oba vina nagrajena na
letošnji občinski razstavi
vin v Dolini). Tel. 824917.

RAZSTAVE / "ANTEMOLITI" V KINU VITTORIA

Sodobna umetnost
te pospremi v kino

Predsinoči odprli drugo zanimivo razstavo,
sad sodelovanja skupine Exit in Transmedia

V razstavnih prostorih in preddverju
kinodvorane Vittoria na Travniku je od
predsinoci postavljena že druga zani-
miva likovna razstava, odkar se je začela
nova, zanimiva oblika sodelovanja med
kulturno-umetniškimi združenjem Exit
in družbo Transmedia, ki upravlja
kinodvorano. Na ogled pa so dela mladih
goriskih umetnikov skupine "Antemoliti".
Slike, skulpture, konstrukcije, fotogra-
fije in videoumetnost predstavljajo
Massimiliano Busan, Stefano Comelli,

Alfredo de Locatelli, Giancarlo Doliac,
Paolo in Sergio Figar, Claudio Mrakič,
Ernesto Paulin, Franco Spanò in Igor
Tomsic. Heterogena skupina ponuja za-
minivo potovanje skozi sodobno likovno
ustvarjanje in izražanje pri nas, se
posebno pa je hvalevredno, da je ta po-
nudba naslovljena številnemu občinstvu,
ki zahaja v kino in bo imelo do 18.
junija možnost, da si pred ali po pred-
stavah ogleda tudi razstavo. Na sliki
(foto Studio Reportage) odprtje razstave

KINO

GORICA VITTORIA 18.30-20.20-
22.15 »Sister act II«. Ozvočenje
Dolby stereo.

CORSO 18.00-22.00-22.00
»Maniaci sentimentali«.

TRŽIČ COMUNALE Ni pred-
stave.

IZLETI

SD SOVODNJE prireja
jutri avtobusni izlet v
Valvasone za ogled nogo-
metne tekme Valvasone-
Sovodnje. Zbirališče pred
sovojenjsko telovadnico
ob 13.30, vpisete se lahko
v gostilnah pri Brunu in
pri Marinu. Cena avtobusnega
prevoza 15000 lit.

LEKARNE

**DEŽURNA LEKARNA
V GORICI.**

D'UDINE, Trg S. France-
sco 4, tel. 530124

**DEŽURNA LEKARNA
V TRZICU**

AL REDENTORE, Ul.
Rosselli 23, tel. 410340

POGREBI

Danes: 9.30 Ivan Ursic
iz splosne bolnisnice v
Podturn in na glavno
pokopališče, 11.00 Rudolf
Pintar iz splosne bolnis-
nice v cerkev Srca Jezusovega
in na glavno pokopališče,
12.30 Stanko Budal iz
bolnisnice Janeza od Boga
v cerkev in na pokopališče
v Stadrezu.

Zavodni svet nizje
srednje sole Ivan Trinko
izreka iskreno sozalne
članici sveta prof. Luca-
ni Budal ob boleci izgubi
dragega očeta.

Ob izgubi dragega
očeta izreka zbor Rupa-
Peč iskreno sozalne prof.
Lucani Budal.

KONCERTI

SKPD F.B. SEDEJ vabi
na koncert mešanega zbor-
a iz Steverjana in dek-
liškega zbora Vesna iz
Kriza pri Trstu, zborovodja
prof. Bogdan Kralj. Koncert
bo v župnijski cerkvi v
Stevevanu jutri ob 19.30.

**V OKVIRU GLASBENE
SEZONE** "Danubio. Una
civiltà musicale" bo v
cerkvi Marcelliana v
Trzicu jutri, 22. maja, ob
20.30 koncert organista
Klementa Schnorra.

OBVESTILA

KMECKA ZVEZA nu-
di strokovno pomoč pri
izpolnjevanju davčnih
prijav. Uradi v Ul. Malta
2 so odprti ob delavnikih
od 8. do 12. ure (tel. 531644).

PIHALNI ORKESTER KRAS DOBERDOB

4. GLASBENO SREČANJE NA KRASU

Danes, 21. maja: 14.00 Odprtje kioskov
20.30 - Koncert in ples z

ALPSKIM KVINTETOM

Solisti: Ivanka Krasevec, Branka Kraner, Braco Koren - animator Petstotnik

Jutri, 22. maja: 14.00 - Odprtje kioskov
18.00 - Sprevod pihalnih orkestrrov NABREZINA, VOGRSKO,
KRAS (Doberdob) in PZ JEZERO
20.30. - Ples z ansamblom KRASKI KVINTET

Sobota, 28. maja: 16.00 - Odprtje kioskov
Nastop pihalnega orkestra NOVOLES iz Straže pri Novem Mestu
in MePZ PRIMSKOVO iz Kranja.
Sledi prosta zabava

PRIREDITVE BODO POD PLATNENIM SOTOROM V OBČINSKEM PARKU

MARKET

Lokev 4/b - 66215 DIVAČA - Tel./fax 0038667-67509

Nudimo vam domači kozji in ovčji sir ter domači med
odprto vsak dan od 7.30 do 19.30

TUDI V NEDELJO OD 8. DO 12. URE
V NEDELJO SVEZ KRUH

TAX FREE - VISA CARD

PUBLIEST

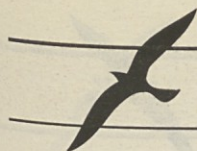
Tel. (040) 7796611
oglas - obvestila:

8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:

8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

GORICA / PROMET

Vojna trgovcev proti globam v centru mesta

Peticijo jih je podpisalo 400

MARKO MARINCIC

Goriški trgovci nadaljujejo svojo vojno proti vladnemu komisarju na občini Pantaleu Zacheu. Protest trgovcev je sprva pred nekaj tedni izzvala komisarjeva odločitev o začetku izvajanja načrta za preureditev prometa v mestu, potem pa se je zadeva preusmerila in zaostrila ob vprašanju glob zaradi nepravilnega parkiranja.

Trgovci so komisarju včeraj poslali peticijo z več kot 400 podpisi članov zveze Ascom ter drugih samostojnih delavcev (trgovcev, oprtnikov, gostincev) z zahtevo, naj občina omili strogo ukrepanje policajev proti kršilec prometnih predpisov (zlasti glede parkiranja avtomobilov) in predlogom, naj bi po zgledu nekaterih drugih krajev uvedli enega ali dva "tedna vljudnosti". Mestni redarji naj bi na vetrobranih avtomobilov, ki jih nedisciplinarni vozniki pušcajo na prepovedanih mestih, na plocnikih, zraven križišč in avtobusnih postajališč, namesto globe pustili letak z vljudnim sporočilom, da je tako početje pac prepovedano in da jih bodo prihodnjic, ko bo teden vljudnosti mimo, kaznovali z denarno globo. Peticijo velike večine trgovcev so podprli tudi nekateri politiki: tako nekdanji občinski upravitelj Ferruccio Fantini, Damjan Paulin, Antonio

Jakoncic, Lanfranco Zucalli, Andrej Bratuž in Sergio Rovis kot dosejanja predsednika rajonskih svetov za mestno središče in severno četrt Paolo del Papa in Renato Boegan (oba PPI).

Zahteva ni nova, saj so jo trgovci postavili že pred časom, včeraj pa so jo se podkrepili s podpisom. Po drugi strani pa je že znan tudi komisarjev ugovor: prekršek je prekršek in mestni redarji kot javni funkcionarji ne smejo zamizati pred njim, sicer bi tvegali celo prijavo zaradi neizpolnjevanja uradne dolžnosti, pravi dr. Zacheo.

Trgovci sicer jemljejo na znanje ta ugovor, ki predstavlja najbrž nepremostljivo oviro za izvedbo njihove zamisli o tedenski "amnestiji" za nedisciplinirane voznike, vendar kljub temu očitajo mestnim redarjem in posredno občinski upravi preveliko strogost, če da osredotočajo vso pozornost na represijo in ne na preprečitev prekrškov.

Delno so ti ugovori gotovo utemeljeni, vprašanje pa je, kakšni so lahko učinkoviti preventivni ukrepi. Dvomimo namreč, da bi proti nediscipliniranim voznikom vljudnostni listki učinkovali bolj kot globe. Potrebni so torej celovitejši prirepi, začeti prav z reorganizacijo prometa, s katero se bo treba hočes nočes sprijazniti.

PUBLICISTIKA / "IL GIORNALE DI GORIZIA"

Nov goriški tednik s starimi idejami

Sodeč po prvi številki je časopis politično zelo blizu stališčem nove (in stare) desnice

Po večdnevni razvpiti propagandi in z enodnevno zamudo glede na prvotno napovedani termin se je včeraj v goriških kioskih pojavil nov tednik "il Giornale di Gorizia". Založnik je znani industrijec Giancarlo Pozzo, brat predsednika nogometnega kluba Udinese, pa tudi sam zelo znan v sportnih krogih (bil je predsednik Pro Gorizie in zdi se, da razmišlja o morebitnem povratku na čelo nogometnega kluba). Iz sportnih krogov izhaja tudi glavni urednik, novinar Giorgio Verbi.

V mestu je bilo pred izidom precej radovednosti za usmeritev novega glasila, ki se - gotovo ne naključno - pojavlja prav tik pred občinskimi volitvami. Verbi je v uvodniku zapisal, da namenoma ne obljublja neodvisnosti in neopredeljenosti glede na politične stranke, ker te obljube niso potrebne in bodo o stališčih časopisa sodili bralci.

Ce naj torej kot bralci sodimo po prvi številki, potem se nam zdi, da vse skupaj visi precej na desno. Ni skrivnost, da je bil Pozzo med ustanovitelji kluba Forza Italia v Gorici in že nekaj časa se je govorilo, da gibanje pripravlja svoje glasilo. Četudi se je medtem značajni industrijec premislil in se že skregal s forzaitalijevci, je časopis ohranil to usmeritev. Že na naslovni strani prve številke se nam smehljajo Berlusconijev kandidat

na evropskih volitvah general Caligaris, ki modruje o srbskih raketah in drugih groznjah z vzhoda.

Tudi drugi politični članki se nam zdijo zmes kvalunkvizma in precej oguljenih stališč goriske desnice. Tak je propagandistični članek v zvezi z občinskimi volitvami, kjer clankar joče za izgubljeno livarno v Standrežu, zahodno obvoznico (prav tako v Standrežu - mar niso že dovolj uničili slovenske zemlje v tem kraju?), in upa vsaj v financarsko solo-vojašnico (kje? - na letališču med Standrežem in Sovodnjami vendar!). Branje teh vrstic nas je naenkrat pahnilo nekaj let nazaj, ko smo poslušali iste stvari

od starih političnih oblastnikov, tistih, s katerimi so na pometli podkupinski skandali in posena želja volilcev po prenovi.

Lahko bi omenjali še druge banalnosti (na primer namig na "enako dostojanstvo, brez vsakršne podloznosti" v odnosih s Slovenijo), pa najbrž ni vredno, saj je to vedno ista, že prevečkrat ponovljena pesem. Novi časopis se hvali, da hoče zapolniti informativno vrzel v mestu. Bolj kot to se nam zdi le še eno, dodatno in najbrž odvečno trobilo sil, ki so že doslej imele prevelik vpliv na mestno stvarnost in ha hočejo ohraniti četudi pod novo zastavo. (mm)

VOLITVE / NA POKRAJINI

Srečanje s kandidati

Fiorelli že napovedal, da ga ne bo

Na Pokrajini bo danes ob 17.30 na pobudo krajevnega italijanskega dnevnika prvo javno soocenje med kandidati za župana Gorice. Javne razprave se bodo udeležili najbrž le trije od starih kandidatov: kandidat Zelenih Renato Fiorelli se namreč ne bo odzval vabilu, delno v polemiki z dosedanjim zadržanjem dotičnega časopisa do njega in delno zaradi drugih obveznosti. Navzoci bi morali biti ostali trije, kandidat desnice Gaetano Valenti, Ennio Geromin, ki ga ponujata PPI in Sev. Liga ter Bruno Crocetti, ki ga podpira levosredinsko zavezništvo. Srečanja se bo predvidoma udeležil tudi novogoriški župan Marušić, ki bo pred tem na obisku na Pokrajini.

Ponovna priložnost za srečanje, tokrat najbrž z vsemi stiri kandidati, bo že jutri ob 17. uri v ljudskem vrtu na povabilo združenja Goriziagiogovane.

NOVICE

Alpski kvintet v Doberdobu

V Doberdobu se v priredbi pihalnega orkestra Kras danes nadaljuje 4. glasbeno srečanje na Krasu. Od 14. ure dalje bodo delovali kioski, ob 20.30 pa bo nastopil priznani Alpski kvintet s solisti Ivanka Krasevec, Branka Kraner in Braco Koren, kot animator pa bo nastopil Petstotnik. Jutri pa bo med drugim na sporedu tudi spreved pihalnih orkestrov. Ob 16. uri bodo po odprtju kioskov korakale po doberdobskih ulicah poleg domačega pihalnega orkestra Kras se godbe iz Nabrezine, Vogrskega in PZ Jezero.

Nagrade Livio Verni za dijake

V dvorani UGG na Battistijevem trgu bodo danes nagradili najboljše dijake goriskih nižjih srednjih sol. Na slovesnosti ob 10. uri bo nagrado "Livio Verni" prejelo skupno 23 dijakov in dijakinj, ki so pokazali najboljšo solsko pripravljenost. Bance no knjižico v vrednosti 150 tisoč lir bo prejel tudi dijak 2. razreda slovenske nižje srednje sole Trinko iz Doberdoba Andrej Cernic. Prireditelji bodo izročili tudi več knjižnih daril. Med dobitniki bo tudi dijakinja 3. C razreda sole Trinko iz Gorice Sarah Scherti. Na slovesnosti bosta nastopili plesni skupini sol Pascoli iz Krmina in Locchi iz Gorice.

Sladoled za vse učence

Osnovnosolci pozor! Od danes pa vse do 27. t.m. bodo izdelovalci sladoleda goriske pokrajine nudili brezplačno pokusno lastnih proizvodov. Pobuda Spomladanski sladoled 94 je namenjena vsem osnovnosolcem na Goriskem. Najmlajšim bodo postregli s skoro 3 tisoč okusnimi sladoledi, točneje 2.881, kolikor je pac osnovnosolcev. Izročiti bodo morali kupon, ki jim ga bodo dali v soli, v sledecih prodajalnah sladoleda: v Gorici so to pekarna Scorianz, pekarna Centrale, Il Gelatiere in bari De Rocco, Galleria, Morocco, Charlie ter Sport.

Letalski rally za trofejo Lampronti

Na goriskem letališču bo danes ob 14. uri start 7. orientacijsko-letalskega tekmovanja za trofejo tragično preminulega pilota Alitalie Pierluigija Lamprontija. Na tekmovanju, ki spada v nastope za italijansko letalsko rally prvenstvo, bo nastopilo okrog 40 posadk, ki bodo morale v odmerjenem času preleteti vrsto krajev po nasi deželi. Sodelovalo bo tudi več tekmovalcev iz držav skupnosti Alpe Jadran, prireditelji pa napovedujejo tudi prisotnost osmih starih letal kot so npr. znani Tiger Moth, letalo Fokker in letalo nepozabnega Rdečega barona.

Trčenje v Krminu

Spolzko cestisče in neprimerna hitrost sta najbrž botrovali hujski prometni nesreči, ki se je včeraj okrog 8. ure pripetila v Krminu. 32-letna Caterina Turus iz Morara je med prehitevanjem izgubila nadzorstvo nad svojim avtomobilom ter trčila v nasproti vozečo dostavno vozilo. V trčenju se je resneje poškodovala le Turusova, ki se bo morala zaradi hudega udarca v obraz zdraviti mesec dni.

PREDAVANJE / MIRAN KOŠUTA V KNJIŽNICI D. FEIGLA

Literarno srečanje, kakrših bi še želeli

Govor je bil o sodobni literaturi v zamejstvu, ki je v učbenikih in sicer še premalo poznana

Na pobudo Zveze slovenskih kulturnih društev je bilo v četrtek v knjižnici Damir Feigl zanimivo predavanje o sodobnem slovenskem slovstvu v Italiji. O tem izredno obsirnem in mnogim se precej neznanim argumentu je spregovoril Miran Košuta, ki je številnim poslušalcem (v glavnem so bili to dijaki in profesorji) objasnili vsebino in pomen del naših sodobnih literarnih ustvarjalcev. Tematika je seveda zelo obsežna in kazalo bi v prihodnosti se poglobiti na podobnih srečanjih. Gre namreč za snov, ki v učbenikih ni se docela obdelana, kljub temu, da gre za pomembno poglavje slovenske literarne zgodovine zadnjih desetletij. Kosutovo poročilo so spremljali številni citati, ki so razgibali podajanje in pripomogli k boljsemu razumevanju. Predavatelj se je zaustavil v glavnem pri avtorjih, ki so svoja dela že objavili v knjižni

obliki. Vsekakor pa bi bilo zanimivo izvedeti koliko mladih danes ustvarja v literarnem področju, kajti pesniki in pisatelji, ki jih je Košuta po omenjenem kriteriju vključil v svojo studijo, sodijo vsi v srednjo ali starejšo generacijo.

Kot rečeno je četrtkovno predavanje organizirala pokrajinska ZSKD, kljub temu da je za tovrstne večere konec maja

že nekoliko pozno. V tem primeru pa je slo za zaokroženo in samostojno predavanje, ki ga je Miran Košuta že predstavil v Trstu prve dni maja in torej ni zahtevalo nikakršnih organizacijskih naporov. Na dlan pa je, da je v Gorici v zadnjih letih občutiti pomanjkanje po takih pobudah: srečanja z avtorji, strokovna predavanja in literarni večeri so postali

prava redkost, kar negativno vpliva na splošno kulturno rast in literarno razgledanost izven ozkega kroga intelektualcev. Goriske kulturne ustanove bodo morale že v naslednji sezoni nujno vključiti v svoje programe načrtovanje projektov in ciklusov na literarnem področju ter jih seveda tudi uresničiti, v korist celotne goriske skupnosti. (AF)

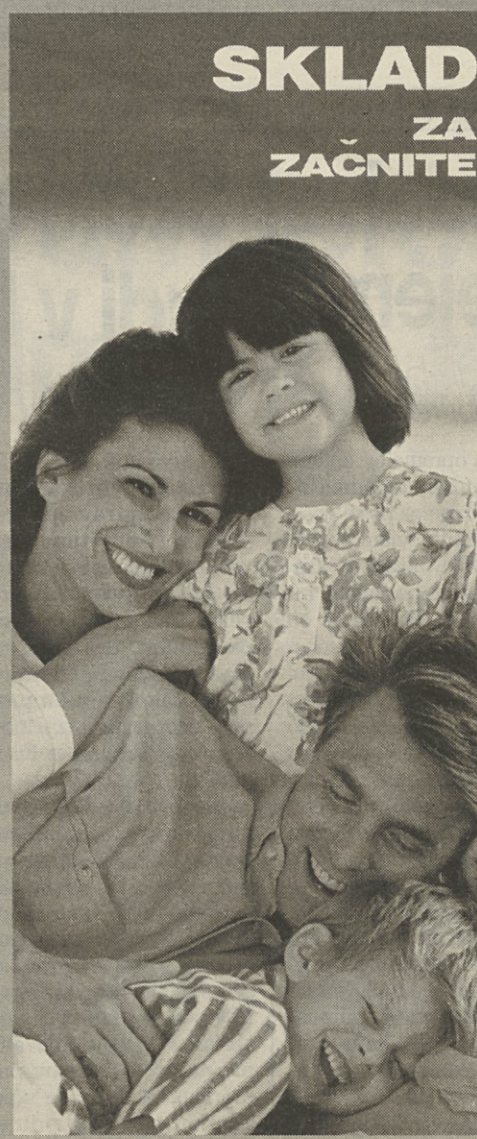
SKLAD FUTURA ZA PRIHODNOST SKLADATI.

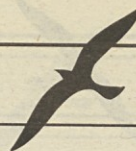
Zanesljivost Kmečke banke in izkušnja zavarovalnice RAS skupaj za Sklad Futura. Načrt dopolnilnega socialnega skrbstva z zagotovljeno osnovno naložbo ali dopolnilno pokojnino, ki se sproti ovrednoti. Osebe Kmečke banke vam je na voljo za vsa potrebna pojasnila. Zagotovite si brezskrbnost s Skladom Futura.

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

V sodelovanju z

POSTOJNA

Najemniki vojaških objektov spijo

V nekdanjih vojaških objektih v Velikem Otoku pri Postojni naj bi zgradili obrtno cono. Čeprav je 19 najemnikov že lani spomladi podpisalo z ministrstvom za obrambo najemne pogodbe, se v tem času podoba zanemarjenega vojaškega kompleksa ni niti za las spremenila. Zakaj?

Težava je v komunalni infrastrukturi, ki jo je treba (pre) urediti, da bi dejavnosti sploh lahko potekale. Najemniki namreč ne morejo pridobiti uporabnega dovoljenja za opravljanje dejavnosti, dokler ne zgradijo potrebne skupne infrastrukture. To pomeni, da morajo urediti kanalizacijo s čistilno napravo (ta se v objektu sicer nahaja, vendar je treba ugotoviti, ali je uporabna),

Za razvoj obrtne cone je potrebna komunalna infrastruktura (Foto: M. Godejša)

preurediti vodovod, ojačati električno omrežje in napeljati telefone.

Ustavilo pa se je že pri pripravi podlag in podatkov za izdelavo lokacijske dokumentacije, na osnovi katere bi občina najemnikom lahko izdala lokacijsko dovoljenje za ureditev komunalne infrastrukture. Sekretar za varstvo okolja in urejanje prostora občine Postojna Marko Baša pravi, da stvari stojijo zaradi tistih najemnikov, ki se ne dovolj ali pa se sploh ne zavzemajo za to, da bi obr-

tna cona zaživela, čeprav so prostore najeli. Na IS zato razmislijo, kako bi se s tistimi, ki se za vlaganja v infrastrukturo ne zanimajo ali nimajo dovolj denarja, dogovorili, saj je občina zanje nenazadnje dala soglasje pri sklepanju pogodb z ministrstvom.

Med tem časom so nekaj najemnikov, ki so od pogodb odstopili, že zamenjali drugi, imenovali pa so tudi gradbeni odbor. Kljub temu na oddelku za varstvo okolja in urejanje prostora se vedno čakajo

na podlage za izdelavo dokumentacije. Basa pravi, da bi delo verjetno šlo hitreje, če bi ves kompleks najel en sam podjetnik, vendar bi bil to najbrž prevelik zalogaj, saj vseh 21 objektov zavzema približno 4 hektarje površine. Po sedanjih najemnih pogodbah naj bi v obrtni coni zazivele zelo različne dejavnosti - od pralnice, ključavničarstva, cestne baze do gradbenih skladšč, predelave lesa in plastike.

Mateja Godejša

TOLMIN / ODPADKI

Bo dolina Soče spet zelena?

Gradnja skupnega odlagališča odpadkov

Na zadnji seji občinske skupščine je eden od delegatov kritiziral komunalce, češ da storijo zelo malo ali nič za zbiranje odpadkov. Ocital jim je, da je v občini veliko divjih odlagališč, kar je za zeleno dolino Soče, ki se poizkusa v turistični dejavnosti, vse prej kot pohvalno. Delegat tudi ni pozabil vprašati, kaj bodo z velikim kupom zemlje, ki ga je videti pri Volčah iz občinskega središča in kazi okolico. ...

Ta kup bo dejansko novo komunalno smetišče, dovolj veliko, da bodo nanj vsaj petnajst let, če ne več, odlagali vse odpadke, ki jih »pridelajo« 21 tisoč prebivalcev sedanje tolminske občine. Dela potekajo, izvaja pa jih SGP Primorje iz Ajdovščine. Dejstvo, da je ta nalozba trenutno največja v občini, saj je vredna 120 milijonov tolarjev, zgovorno pravi, da so se Tolminci lotili odpadkov enkrat za vselej in dovolj temeljito. Komunalci so sprva namieravali graditi centralno smetišče nekaj kilometrov stran v kraju Poljance. Temu so se ljudje

uprli, saj so se bali, da bo ogrožena podtalnica, izcedne vode pa bi utegnile onesnažiti

Tolminska občina je med prvimi v Sloveniji presla na sortirano zbiranje odpadkov. Zaradi nesolidnega poslovanja je občina prekinila odnos z Dinosom, zbiranje kovin pa je s koncesijo dodelila zasebniku, so včeraj seznanili novinarje na tiskovni konferenci.

ti reko Sočo oziroma jezero pri Mostu na Soci. Na temelju raziskav so ugotovili, da je kraj za odlaganje smeti pri Volčah več kot primeren, saj ne ogroža ne podtalnice ne tekoče vode, dovolj je oddaljen od kraja, ima urejen dostop in kar je najvažnejše - na tem mestu je dovolj ilovice,

iz katere lahko izdelajo tampona za dno in pokrov. Volčani so s pristankom, da naj bo centralno občinsko smetišče pri njih, rešili občinske more marnikatega glavobola. Seveda si je kraj izgovoril mesečno rento v višini 300 tisoč tolarjev, ureditev kanalizacije v kraju, ki jo bodo skupaj s tisto iz odlagališča

odpadkov povežala s tolminsko čistilno napravo, obnovno ceste do smetišča in pomoč pri gradnji 12 kilometrov dolge ceste med Volcami in obmejnimi prehodom Solarji, s katero bi se zmanjšala razdalja med Tolminom in Benesko Slovenijo.

Vojo Cuder

IDRIJA / RAZSTAVA

Idrijska rojakinja Valentina Orsini Mazza je muzeju podarila 99 znamenitih grafik

V galeriji idrijskega mestnega muzeja je bila včeraj otvoritev razstave tretje donacije Valentine Orsini Mazza, idrijske rojakinje, ki je svojemu rojstnemu kraju po letih 1976 in 1989 letos že tretjič podarila šestdeset likovnih del znamenitih avtorjev, pretežno grafik. Gospa Mazza se je s svojim soprogom udeležila včerajšnje otvoritve v mestni galeriji in odprtja stalne zbirke njenih donacij v idrijskem gradu Gewerkenegg.

Valentina Orsini je že leta 1976 idrijskemu mestnemu muzeju podarila prvi del obsežne grafične zbirke, ki ga je dopolnila z drugo donacijo leta 1989. Skupaj z letošnjo serijo grafik znamenitih avtorjev, ki so v različnih obdobjih svoja dela razstavljali v njeni galeriji v sloviti rimski ulici Margutta, je Orsinijeva Idričanom

podarila 99 del znanih umetnikov. Med deli najdemo številna znana umetniška imena, kot so Bice Lazari, Thea Valle, Dorazio, Calos, Scanavino, Conte in druga, pa tudi dela slovenskih umetnikov Bernika, Makuca, Boljke in drugih. Idrijski mestni muzej se v svojem več kot 40-letnem delovanju poleg te, lahko

pohvali še z nekaterimi izjemnimi donacijami. V muzeju je namreč postavljena stalna razstava zapuščine pisatelja Franca Bevka, njegov delovni kabinet z bogato knjižnico, ki jo je muzeju darovala Bevkova soproga. V posebni sobi je razstavljen tudi zapuščina idrijskega rojaka, politika in publicista Alesa Beblerja. Bevkovi in Beblerjevi sobi se zdaj pridružuje tudi stalna zbirka slikarskih umetnin iz prve in druge donacije Valentine Orsini Mazza. Razstava letošnje donacije tridesetih del 28 avtorjev bo v idrijski galeriji na ogled do 19. junija letos.

Roman Bric

AJDOVŠČINA / IZVOZ

Dvoje največjih letošnjih Fructalovih naložb

Zagotoviti ustrezno razmerje med naložbenimi potrebami in finančnimi obremenitvami

Doseganje poslovnih ciljev z najmanj desetodstotnim povečanjem dobička glede na lansko leto, povečanje izvoza za okoli 40 odstotkov in obratitev sedanjega skoraj 60-odstotnega tržnega deleža pri sadnih sokovih na domačem trgu je realno, je povedala direktorica Fructala Cvetana Rijavec.

Seveda s predpogojem nadaljnjega zniževanja stroškov v podjetju in s tem, da se drugi stroški ne povečujejo. Za nemoteno poslovanje je pomembno tudi dosledno spoštovanje lastne zakonodaje, kar naj sciti domače proizvajalce pred ne lojalno konkurenco.

Kljub zagotovilom državnih uradnikov in inšpektorjev je te vse preveč. Učinki trošarine bodo v ce-

loti vidni v juniju, vendar je prodaja alkoholov dosegla le 16 odstotkov načrtovane. V podjetju bodo konec meseca opravili analizo, ki bo pokazala, kakšne posledice je trošarina prinesla. V podjetju ne nasprotujejo trošarini, vendar predlagajo znižanje nesmiselno visokega (80 odstotkov) prometnega davka na alkohol, medtem ko ta znaša v drugih državah od 12 do 19 odstotkov.

Letošnje investicije naj bi znašale med 5 in 6 milijonov mark, dve največji sta že v teku in bosta končani junija. Prva od njiju je naložba v novo embalažo 0,2 litra s tako imenovanim twist off pokrovčkom, ki je postal drugod že standard zaradi učinkovite zaščite tako potrošnika kot proizvajalca pred ponarejanjem sokov. Druga pa je naložba v litrsko brik linijo, s katero bodo povečali zmogljivost. Fructal je letos povečal prodajo v tujini na 35 odstotkov. Ciljni trgi podjetja so Italija, Rusija, Hrvaška, Češka, Makedonija, Madžarska, ZDA in Kanada, skupaj

pa izvažajo v 15 držav. Lani je podjetje v tujini iztržilo okoli 8 milijonov dolarjev.

Pomemben cilj podjetja, ki se bo letos lastnilo, bo zagotoviti ustrezno razmerje med naložbenimi in finančnimi obremenitvami, ki jih bo prineslo zagotavljanje notranjega odkupa. Fructal je vreden skoraj 42 milijonov mark, olastnjen pa bo s kombinacijo interne razdelitve certifikatov, notranjega odkupa in javne prodaje delnic. Razmerja se niso določena, ker so različni modeli se v strokovni presoji.

Artur Lipovž

IZOLA / PRIREDITVE

Mednarodni navtični sejem

Ob »Prazniku pomladi« bodo tudi številne kulturne prireditve

Na včerajšnji tiskovni konferenci so organizatorji predstavili prireditve, ki bodo prihodnji teden v Izoli pod skupnim naslovom »Praznik pomladi«.

V četrtek in petek bo na plosčadi, pred ladjedelnico in v eni od ladjedelniskih hal odprt mednarodni navtični sejem Pronautica 94, na katerem bo 35 domačih in tujih podjetij predstavilo plovila vseh vrst, od jadrskih desk do katamaranov ter opremo za plovila, sredstva za vzdrževanje plovil, ladijsko elektroniko, navtična oblačila in podobno. Temeljni namen sejma je predstavitev domače proizvodnje s področja navtike, sodelovali pa bodo tudi proizvajalci iz Italije, Hrvaške in Avstrije. Poleg sejma bodo potekala tudi strokovna predavanja proizvajalcev

plovil in opreme ter znanih konstruktorjev in jadrcev. Za marsikoga pa bo se poseben zanimiv sejem rabljenih plovil in opreme. Zraven sejma bo postavljen tudi lunapark. Prireditve ob »Prazniku pomladi« v soboto, 28. maja, in v nedeljo, 29. maja, bodo zelo raznovrstne. Slikar Janez Matelič bo v soboto na Velikem trgu priredil dogodek z naslovom »1.000 grafik za 1.000 Izolanov«, tu bo tudi prikaz ribiških običajev in nos, ko prska televizija pa bo priredila karaoke. V parku Arigoni bo koncert, na katerem bo sodelovalo 16 ansamblov. V nedeljo bodo v kulturnem domu nastopili mali pevci, na Velikem trgu, kjer bo tekmovanje natakarev, pa Romana Kranjčan, kvartet 7 + in 3 Big Band Orchestra.

Boris Vuk

PORTOROŽ / »BUNGY JUMPING«

Skoki z elastiko tudi v Portorožu

J. Košir in F. Petek skočila prva

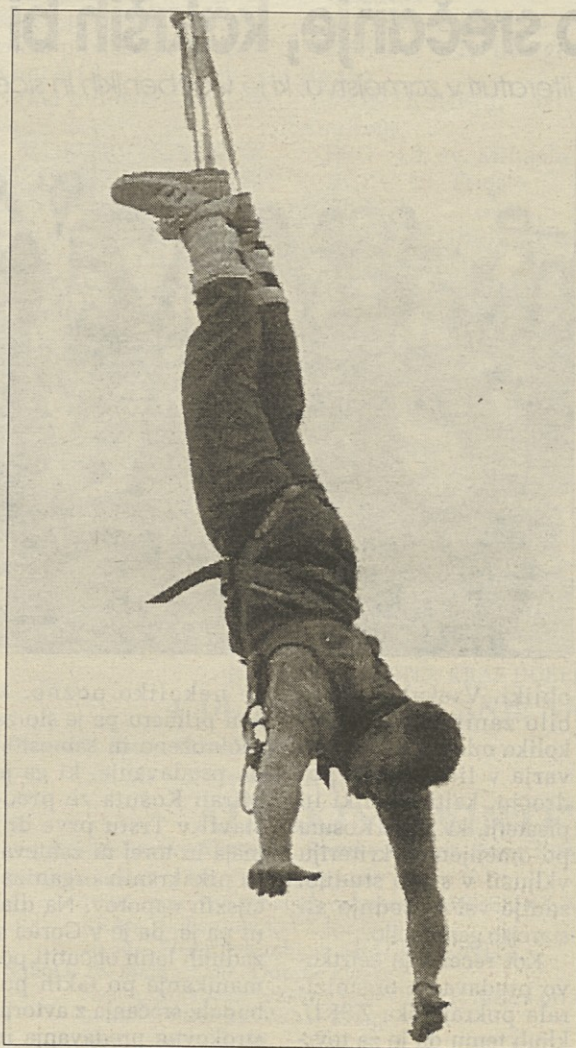
Včeraj je bila tu slovesna otvoritev nove turistične atrakcije, dvigala za »Bungy jumping« - skoke z elastiko. Vrvico na kosari dvigala je pre-rezal nas smučarski reprezentant Jure Košir, ki je potem izvedel tudi prvi skok. Takoj za njim pa je svoj sicer že prej izpricani pogum preskusil se Franci Petek.

Skoki z elastiko z velikih višin so v zadnjih letih postali prava moda po vsem svetu. Pri nas so takšne skoke že izvajali na Solkanskem mostu, v Portorožu pa je v ta namen postavljen gradbeni žerjav, ki v posebni kosari dvigne skakalca in spremljevalca na višino 60 metrov nad morjem. Skakalec je s posebnimi gamašami pritrjen na dolgo elastiko, ki se po-

casi zateguje in ga zadrži nekaj metrov nad tlemi.

Kljub včerajšnji otvoritvi pa nekaj dni nova pridobitev se ne bo odprta za goste. Pri inšpekcijskem pregledu komisija sicer ni nasla nikakršnih pomanjkivosti, ki bi ogrožale varnost, zataknilo pa se je pri papirjih. Kranjsko podjetje Ekselsior, ki se je lotilo tega projekta, menda ni registrirano za opravljanje prav te vrste dejavnosti in bo zato moralo izpeljati postopek za dopolnitev registracije. Nekaj pripomb je imela komisija tudi na dokumentacijo projekta, ki jo bo treba dopolniti. Z birokratskimi ovirami se podjetje Ekselsior srečuje že vse od začetka uresničevanja te zamisli.

Boris Vuk

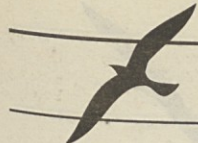

Prvi je skočil Jure Košir (Foto: T. Primožič/FPA)

Največji kapital so ljudje

ZEMONO PRI AJDOVŠČINI - Dvodnevna mednarodna konferenca o pospeševanju razvoja malih in srednjih podjetij z vidika promocije regionalnega pristopa je bila deležna predvsem pozornosti strokovnjakov, ki se ukvarjajo z razvojnimi pospeševanjem v okviru programa Ouverture. Ouverture je evropski program, katerega cilj je ustvariti mrežo sodelovanja in povezav med regionalnimi oblastnimi skupnostmi v Evropski uniji ter regijami v vzhodni Evropi. Projekt Posočje, kjer nastopa Ajdovščina kot koordinator, je bil prvi, v katerem je vključen slovenski prostor. Glavni namen konference je bil ugotoviti pristop k hitrejšemu snovanju podjetništva v sozvočju s pogoji okolja in regije.

(A. L.)

GLASBA / KONCERTNA SEZONA GM

Kvaliteten zaključek »solidarnostne« sezone

Kot zadnji je nastopil mešani pevski zbor Obala iz Kopra

ANNA FINK

Pretekli teden, v petek 13. maja, se je s koncertom Mesanega pevskega zbora Obala iz Kopra (foto KROMA) zaključila takoimenovana solidarnostna koncertna sezona Glasbene matice iz Trsta. Pod vodstvom dirigenta Walterja Lo Nigra so se pevci tega zbora trudili, da bi svoj koncert oblikovali kar se da slovesno. Predstavili so se z izbranim sporedom skladb, ki je dosegel akademsko raven ter je bil glede zlahčnosti, lepote in polnozvočnosti muziciranja skorajda izjemen. Vseboval je pretežno skladbe ustvarjalcev našega stoletja, Benjamina Brittna, Claude Debussyja, Oliviera Messiaena in Francisca Poulencja ter se po dve pesmi nemškega romantika Johanna Brahmsa, angleskih glasbenikov 16. stoletja Johna Wilbyeja in Williama Byrda ter slovenskih skladateljev Alada Kumarja in Marija Kogojca.

Ceprav je zbor Obala prvi del koncerta izvajal v komorni, drugi v popolni zasedbi, je v obeh sestavih odpel isto kronološko zaporedje skladb. To je bila zagotovo domiselna in do potankosti pretehtana oblika predstavitve zbora, ki si pod vodstvom znanega trzškega glasbenika Walterja Lo Nigra utira novo programsko usmeritev. S svojo kvaliteto zbor sicer nadaljuje svojo uspešno umetniško pot, po kateri slovi od ustanovitve leta 1977, ko

ga je polnih deset let vodil mag. Mirko Slosar ter je pod njegovim vodstvom dosegal najvišje uvrstitve in nagrade na raznih pomembnih festivalih. Z novo zvočno podobo je zbor pod vodstvom svojega drugega dirigenta, Walterja Lo Nigra, svoj prvi velik uspeh dosegel pred dve letoma, ko je na prvem mednarodnem tekmovanju v Mariboru osvojil zlato plaketo.

Letos pa se je na istem tekmovanju uvrstil na drugo mesto, trenutno pa je zbor na tekmovanju v francoskem Toursu, kjer se bo predstavil z istim programom, ki ga je odpel na zadnjem abonmanskem koncertu trzške Glasbene matice. Z željami, da bi tam uspel,

zaključujemo naš zapis o njegovem koncertu v Trstu, ceprav bi glede njegove izvedbe nekaterih skladb opomnili, da le-te niso dosegle tistega sozvočja glasovnih skupin, ki so ga zahtevale partiture. Vendar tudi to lahko delno pripisemo neakustičnosti odrskega prostora.

Tako se je torej iztekla »solidarnostna« abonmajska koncertna sezona trzške Glasbene matice 1993/94. Oblikovali so jo znani slovenski umetniki, ki so se spontano odzvali in ponudili svojo pripravljenost Upravnemu odboru Glasbene matice Trst, da z njimi sestavi novo, »solidarnostno« koncertno sezono, ko je že kazalo, da bi se zaradi finančnih raz-

logov moral po 22 letih odpovedati redni koncertni sezoni. Tako so v dvorani Kulturnega doma na njenih sedmih koncertih, ki so zaradi programske sirine in odlične interpretacijske ravni močno odmevali med poslušalci, nastopili; Trio Lorenz, pianist Aljosa Starc in flavtistka Vesna Jan z orkestrom Akademije za glasbo iz Ljubljane pod vodstvom dirigentke Nade Matosevič, violinist Crtomir Sikovič, komorni ansambel Gallus Consort, Gdalni kvartet Glasbene matice s pianistom Miranom Devetakom, pianistka Katja Milčič in Mesani pevski zbor Obala iz Kopra pod vodstvom dirigenta Walterja Lo Nigra.

ZBOROVSKO PETJE / MEDNARODNO TEKMOVANJE

Dva slovenska zbora v Toursu

Nastopili bodo mešani zbor Obala iz Kopra in Ljubljanski madrigalisti

JANKO BAN

Danes in jutri je v Toursu eno najznamenitejših evropskih zborovskih tekmovanj. Prirejajo ga od leta 1962, vedno o binkostih. Leta 1972 so ga programsko razširili in imenovali Florilege vocal, kar bi lahko prevedli Cvetnik (antologija) petja, tako da bi lahko predstavljali - kot v »izbranem sopku« - najboljše dosežke vseh vrst vokalnega poustvarjanja. Od tedaj združuje festival ljubiteljsko in poklicno muziciranje in obsega koncerte, nacionalno in mednarodno zborovsko tekmovanje in skladateljski natečaj zborovske glasbe. Včeraj je bila otvoritev festivala s slavnostnim koncertom najboljših zborov iz prejšnjih let, danes in jutri so tekmovalni nastopi, v ponedeljek pa sklepni nastop vseh zborov na prostem. Zadnja leta je Florilege vocal eno šestih mednarodnih zborovskih tekmovanj v Evropi, ob tistih v madzarskem Debrecenu, bolgarski Varni, španski Tolosi, Arezzu in Gorici, ki sodelujejo pri skupni pobudi: izmenično so v teh mestih poleg rednega se izredna tekmovanja, na katerih nastopijo najboljši zbori z vseh šestih tekmovanj prejšnjega leta za Veliko evropsko nagrado.

Lani se je na tekmovanju v Toursu odlično uveljavil Komorni zbor Ave iz Ljubljane, ki ga vodi Andraž Hauptman, saj je v kategoriji komornih pevskih skupin prejel prvo nagrado, s prostim programom tretjo (med dvajsetimi zbori) in se nagrado občinstva. Letos pa predstavljajo slovensko zborovsko kulturo mesani zbor Obala iz Kopra in Ljubljanski madrigalisti.

Mesani zbor Obala je ustanovil leta 1977 Mirko Slosar, od leta 1990 pa ga vodi Walter Lo Nigro. Na tekmovanju Nasa pesem je zbor sedemkrat prejel zlato plaketo, vidna priznanja pa je dosegel tudi na festivalih in tekmovanjih v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Belgiji, Bolgariji, Grčiji, na Madzarskem in v Združenih

državah Amerike. Snemal je za RTV Slovenija in RAI, njegove izvedbe so tudi na dveh kasetah, gramofonski in laserski plošči. Dirigent zbora Walter Lo Nigro se je po diplomah iz klavirja in zborovskega dirigiranja izpopolnjeval pri mnogih znanih solistih in dirigentih, med drugim na Mozarteumu v Salzburgu. Kot zborovodja je delal na Festivalu v Saint-Céréju v Franciji, v gledališču La Fenice v Benetkah in v Ljubljanski Operi. Vodil je trzaski zbor Accademia musicale universitaria in posegel z njim po najvišjih nagradah na tekmovanjih Seghizzi, v Arezzu in v Toursu: prav tu je leta 1988 prejel dve prvi nagradi (za vokalno skupino in za prosti program) in posebno nagrado francoskega Ministrstva za kulturo »Gran Prix de la Ville de Tours«.

Tudi Ljubljanski madrigalisti so - od ustanovitve leta 1991 - dosegli že mnogo odličnih uspehov: uvrstili so se v finale tekmovanja v Arezzu, prejeli absolutno najvišjo oceno na mednarodnem tekmovanju Nasa pesem leta 1992, zlato plaketo na lanskem Nasem pesmi in bili med najboljšimi na lanskem tekmovanju Seghizzi. Izdali so kaseto in lasersko ploščo ter posneli veliko arhivskega gradiva za Radio Slovenija. Ljubljanske madrigaliste vodi od ustanovitve Matjaz Scek, ki je tudi zborovodja Komornega zbora RTV Slovenija in zbora Primorac-Tabor. Že ob studiju klavirja se je posvetil zborovodstvu in se najprej izobraževal na Akademiji za glasbo v Ljubljani, nato pa pri Lojzetu Lebiču na Pedagoški akademiji. Kot zborovodja je prejel več posebnih priznanj na Nasih pesmi (za najboljšo izvedbo skladbe J. Gallusa, za najbolj premisljeno oblikovanje in prepricljivo izvedbo celotnega programa) in na tekmovanju Seghizzi (za najboljšo izvedbo skladbe iz prve polovice 20. stoletja in skladbe z nabožno tematiko).

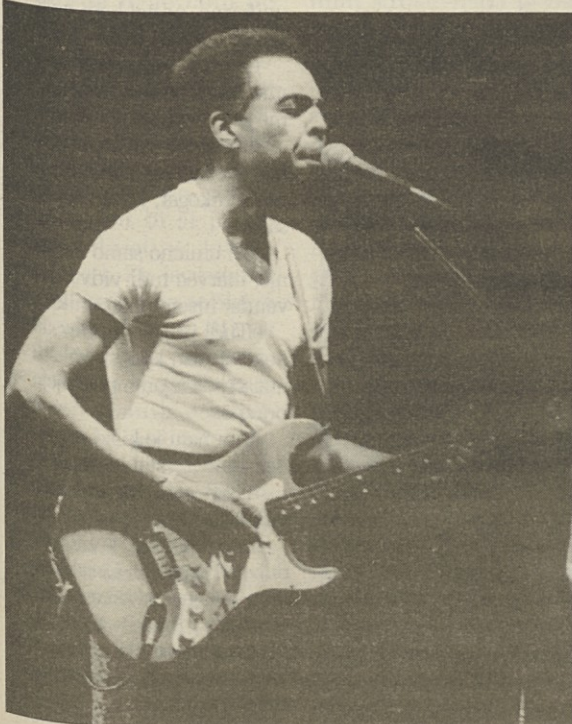
Letos bodo Premška srečanja prej kot običajno

Premška srečanja na gradu Prem, ki jih prireja Združenje književnikov Primorske, bodo letos zaradi dolenjskega Kresnika in kraskih Rozancev dni teden prej kot običajno, namreč na nedeljo 19. junija. Med predavatelji bodo znana imena starejše in mlajše kritične generacije: dr. Boris Paternu ter Tea Stoka, Matej Bogataj, Matevž Kos in trojka najbolj poznanih prevajalk iz slovensčine v italijansčino (Jolka Milčič, Diomira Fabjan Bajc, Marija Cenda) ter predsednica »Skupine 85« prof. Patrizia Vascotto. V glasbenem zaključku je predviden nastop kvarteta z ilirskobistrskega konca ter literarni večer Primorcev s sodelovanjem dveh vidnejših imen iz osrednje Slovenije. Vse bo potekalo na prostem pred Premskim gradom (ob slabem vremenu v grajskem razstavnem prostoru).

JAZZ / JULIJA V PERUGII IN OKOLICI

Izredno bogat program letošnje izvedbe festivala Umbria Jazz

ALES WALTRITSCH

Umbria Jazz kot glasbeni festival v Centi? Primerjava, ceprav le na načelni ravni, je v teh dneh obvezna. Festival jazz glasbe, ki ga v fur-lanski vasi vsako leto prireja CSS iz Vidma, je pred nedavnim posvetil kar dve izvedbi brazilski glasbi. Ritmi južnoameriške države so med jazz glasbeniki zelo priljubljeni, tudi zaradi tega se bo letošnji festival v Umbrii začel v znamenju toplih brazilskih ritmov.

Letošnja izvedba najslavnejšega italijanskega jazz festivala se bo pričela 4. julija v Perugii. Festival je tisku pred nekaj dnevi predstavil znani showman in glasbenik Renzo Arbore, ki je letos prevzel predsedniško mesto fundacije Umbria Jazz. Arbore je festival predstavil na neobičajen način: v spremstvu ragtime ansambla je novinarje povabil na coln sredi jezera Trasimeno in s tem ustvaril pravo vzdusje iz New Orleansa, prestolnice jazz. Poleg običajnega niza koncertov, ki jih bodo ponovili ob Novem letu, je Arbore predstavil tudi druge načrte fundacije. V vseh teh letih je v Umbriji nastopilo na stotine glasbenikov, veliko teh koncertov so tudi snemale tako Rai kot druge

televizijske postaje. Arbore meni, da je treba ves ta dragocen material združiti v posebno kineteko, ki bo na razpolago vsem ljubiteljem jazz.

Umbrii Jazz pripisuje Arbore posebno zaslugo: poleg tega, da so v Italijo pripeljali največje jazz glasbenike sveta gre umbriskim koncertom zasluga, da se je jazz, do nedavnega elitna glasba, razširila med široko publiko, v Umbriji so se prepletale različne glasbene zvrsti (spomnimo se le koncerta Stinga in Gill Evansa), na istih koncertih so se družili ljubitelji jazz in rocka.

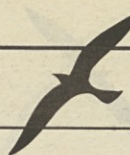
Kaj pa nam ponuja letošnji festival? Kot smo že dejali se bo festival začel v znamenju brazilske glasbe. Osmega julija bo v Perugii koncert, na katerem bodo skupaj nastopili Djavan, pevka Gal Costa, Gilberto Gil (na sliki) in Caetano Veloso. Stirje brazilski umetniki bodo predstavili »Tropicalismo 2«, ploščo s katero so praznovali petdesetletnico Gila in Velosa ter petindvajsetletnico njihovega glasbenega gibanja. Gil in Veloso bosta v okviru Umbrije jazz nastopila še dvakrat.

Tudi letos bo Umbria Jazz razdeljen v več

delov. Začelo se bo v vaseh okoli jezera Trasimena od 4. do 7. julija, v petek 8. julija bo uradni začetek vsega v Perugii, kjer bo glasba kraljevala do 18., prireditve pa se bo tudi letos zaključila s tridnevним rajanjem v Cortoni, od 17. do 19. julija.

Nastopili bodo Toos Thielemans Brazil Project, Horace Silver, Michel Petrucciani, Joe Henderson, Steve Coleman, Marcus Miller, Herbie Hancock, Wynton Marsalis, John Abercrombie, Dave Holland in Jack DeJohnette v triu, Joshua Redman, Joe Zawinul s Trilok Gurtu-jem, kvartet Pat Methenya in Johna Scofielda (katerih je komaj izšla cudovita plošča), kvartet Johna Surmana, Charlie Hadenova Liberation Music Orchestra, Italijani D'Andrea, Rava - Pieranunzi in drugi.

V Perugi si bomo lahko ogledali tudi musical predstavo Ain't Misbehavin' (od 14. do 16. julija), sponzor Heineken pa pripravlja za 17. julija tudi posebno Heineken Acid Jazz Night z Gallianom in skupino Us3. Izredno bogat program torej, ki postavlja festival v Umbrii v svetovni vrh srečanj jazz glasbe.

VIETNAM / TRI MESECE PO KONCU AMERIŠKEGA EMBARGA

Hanojski Tradevico že posluje v ZDA

Tudi ameriška podjetja se zanimajo za vietnamski trg

HANOI - Ko so ZDA ukinile gospodarski embargo proti Vietnamu, se je število investicij v tej komunistični državi naglo povečalo. Vietnamska družba Tradevico, ki je v državni lasti, pa je dokazala, da možno prodati tudi na tuja tržišča. Pred kratkim je namreč odprla svojo podružnico v ZDA. Družbo upravlja vietnamsko ministrstvo za transport, zato se je povežalo s taksasko družbo Ocean International Corporation in ustanovilo mešano podjetje Tradevico USA Corporation s sedežem v Houstonu. Družba si je zadala cilj postati nekakšen prevodnik trgovanja med ZDA in Vietnamom. Tradevico je nekaj posebnega tudi zato, ker se je izkazalo, da lahko posluje z dobičkom.

»Potem ko je Vietnam nehal trgovati z Rusi, je nekaj državnih podjetij propadlo, nekatera pa so vztrajala in postajala vedno močnejša. Tradevico sodi med slednje,« je izjavil nek tuj poslovnež, ki se je povezal s Tradevicom. Družba je bila ustanovljena leta 1985, torej precej pred razpadom nekdanje Sovjetske zveze. Njeni vo-

dilni so se dobro zavedali, da je potrebno poiskati tudi druge partnerje, in ne sloneti le na trgovanju z Moskvo. Družba je takoj izkoristila vladne gospodarske reforme, s katerimi je leta 1990 vladajoča komunistična partija začela spodbujati razvoj v državi. »Ce zaslutimo priložnost na nekem trgu, se takoj odpravimo na obisk,«

je povedal generalni direktor družbe Nguien Huu Bao, ki tekoče govori kitajsko, angleško in francosko. »Delamo nekaj, kar prej v Vietnamu nismo poznali - iščemo prave prilike. Tradevico skuša na vietnamski trg pripeljati ameriške družbe in obratno - vietnamske na ameriški.

»Skusamo vzpostaviti dobro sodelovanje med državama. Zdaj, ko so sankcije ukinjene, je pravi trenutek,« je povedal Bao. Ameriški predsednik Clinton je pred tremi meseci mi ukinil gospodarske sankcije, ki so veljale kar 30 let. Ameriška podjetja se zanimajo za vietnamsko tržišče, Tradevico pa je prvi korak naredil že nekaj let prej: ob koncu leta 1992 je ustanovil družbo Tradevico USA, se v času predse-

dnikovanja Georgea Busha, ki je že nekoliko omilila dolocila embarga. Največji uspeh je ustanovitev družbe s sedežem v Houstonu Vietranschart, ki ima licenco ameriške trgovske mornarice.

»Skusali smo dobiti narocilo za prevoz riza iz Hosimina do New Orleansa, vendar zaman - tovor je prevzela ameriška družba Comex.« Priloznosti pa je dovolj: »Trgovanje med državama bo naraščalo, vedno več stvari bo potrebno prepeljati,« meni Bao. Prepričan je, da bo Vietnam iz ZDA uvažal stroje za gradnjo cest in druge infrastrukture. Ko je lani na vietnamsko tržišče prišel ameriški računalniški velikan IBM, je za svojega zastopnika izbral podružnico Tradevica - Tradevico-

Trgovsko središče Mali Sajgon v nekdanji prestolnici, ki ji še vedno pravijo Hošimin

IBM. Tradevico ima tudi delnice v letalski družbi Pacific Airlines, svoje uslužbenke - Vietnamce pa pošilja na delo na tuje. Bao je povedal, da si Tradevico USA skuša pridobiti obeta-ven posel - vietnamskim naftnim družbam, ki isčejo nove vire južno od Hosi-
mina, naj bi priskrbel potrebno opremo. Tradevico sodeluje tudi z houstonsko družbo 3A, s katero naj bi zgradila bolnico za tuje v Hosiminu ter nekaj manjših klinik za potrebe vedno

številnejših tujcev v vietnamskem mestu. Bao načrtuje tudi izvoz značilnih vietnamskih prehrabnih izdelkov na ameriško tržišče, saj v ZDA živi kakih 1,2 milijona Vietnamcev. Vedno bolj pomembne so tudi potovalne poti, saj mnogi v Ameriki živenci Vietnamci načrtujejo obiske svojih sorodnikov.

Prva zamisel o ustanovitvi ameriške podružnice podjetja sega v leto 1989; z njo so ameriški Vietnamci seznanili družbo Ocean In-

ternational, na čelu katere je Burnell J. Russell, ki je hkrati tudi predsednik korporacije Tradevico USA. Tradevico zaposluje le 50 ljudi, svoj urad ima v razkošni vili v predmestju Hanoja, zgrajeni v francoskem stilu. Leta 1993 so imeli 20 milijonov dolarjev prometa, predsednik družbe Bao pa pričakuje, da bodo letošnji rezultati še ugodnejši - promet naj bi se zvisal za milijon dolarjev, dobiček pa za šest odstotkov. (J. R.)

RUSIJA

Za preživetje si je treba zagotoviti več zaposlitev

MOSKVA - Sasa Sabeljnikova je v četrti, kjer stanuje, uradno učiteljica. Čeprav v razredu prebije le šest ur na dan in pet dni v tednu, 20-letna Moskovčanka vseeno zatrjuje, da »gara kot konj«. Vse konce tedna in ves dopust namreč preživi kot neprijavljena sodelavka majhne turistične agencije, ki ji plačuje po 200 dolarjev mesečno, petkrat več kot po sedanjem tečaju dolarja znaša njena učiteljska plača.

Le neznatna manjšina, približno tri odstotke prebivalstva, zatrjuje opozicija, v Rusiji živi razmeroma spodobno življenje. Stevilni pa morajo tako kot Sasa opravljati različne posle in službe, da bi si izboljšali svoj vsakdanjik, ki je postal negotov, potem ko so leta 1992 sprostiti cene. Po uradnih statistikah kar devet milijonov Rusov, nekaj več kot deset odstotkov aktivnega prebivalstva, opravlja še drugo službo, zatrjuje Oleg Semijonov, vodja statističnega oddelka zvezne službe za zaposlovanje. Semijonov sicer priznava, da v to številko niso zajeti tisti, ki podobno kot Sasa delajo na črno. »Vem, da jih je veliko,« priznava. »Tudi meni so ponudili, da bi poleg svojega dela opravljal še neko drugo, za katero bi dobil več kot za vodenje tega oddelka. A žal nimam časa.« »Nobena skrivnost ni, da je po reformah večina ljudi začela iskati poti, da bi si izboljšala zaslužek,« meni 52-letni Igor Zarinov, profesor na inštitutu za etnologijo ruske akademije znanosti. Zarinov, ki je poročen in oče dveh otrok, je že navajen na drugo službo. Njegova plača, ki znaša 92 tisoč rubljev, ne zadostja za pokritje gospodinjstva, njena učiteljska družina.

Danes je treba v Moskvi odsteti najmanj deset tisoč rubljev za kilogram mesa in 4000 rubljev za kilogram paradiznikov. Zarinov je tako svoje proste večere žrtvoval delu v neki tovarni zaluziji. Potem je prevzel službo čuvaja parkirišča, ki pa jo je opustil, saj »kot družinski oče ne more toliko tvegati«, pripoveduje. To delo je profesor seveda opravljal na črno, ne da bi ga pretirano skrbela davčna uprava, »saj njihova služba preprosto ne deluje«. Banalnost dodatnih zaposlitev dovolj nazorno priča o tem, kolikšna negotovost vlada na ruskem trgu delovne sile.

Nepreklicno je konec sovjetskega obdobja, ko je država zagotavljala delo vsem, razen tistim, ki so se pri režimu znašli v nemilosti. Danes pomeni brezposelnost - uradne statistike sicer navajajo močno podcenjene številke - dejansko grozno, zlasti v industriji, kjer proizvodnja strmo pada. Toda tudi tistim, ki se imajo delo, njihove uradne place že dolgo ne zadostajo za preživetje. Sasa, ki se nima otrok in stanuje pri starših, daje materi vsak mesec 60 tisoč rubljev za stroške gospodinjstva, njena učiteljska plača pa znaša 70 tisoč rubljev. Brez 200 dolarjev, ki jih prejme od turistične agencije, »ne bi mogla živeti, mogoče bi komaj preživela«, zagotavlja. Zagotovo pa svojim staršem ne more pomagati. Sony in prihraniti 400 dolarjev za vsak semester, ki ga bo plačala na zasebni pravni univerzi, kjer bo septembra letos začela obiskovati predavanja.

Semijonov, ki že dolgo dela pri službi za zaposlovanje, noče dajati splošnih ocen. Vseeno pa prizna, »da ni nič slabega v tem, da se toliko ljudi skuša znajti in da so pri tem celo uspešni, saj tako ne terjajo pomoči od države.« (C. T.)

NEKJE V EVROPI

Novi polkovniki hrvaške kinematografije

BRANKO ŠÖMEN

vaskem?! A je to sploh se kaksen poklic? Mar niso izumrli z Bulajcem? Mega filmi, mega slava... Nekoč so v Pulju režiserji dolocali, kdo bo sel na Brione in se priklonil ne filmskemu, marveč političnemu mogulu, ki je v prostem času skrivaj gledal kavbojke Karla Maya in partizanske filme.

»Tokrat je vse prevzel v svoje roke general. Videla bosta, tudi v filmu bo zavladala železna disciplina.«

Z Juretom sva se zasmela. Rom naju je spretno provociral, bril je norca iz naju.

»Kaj ima vojska pri tem?«

»Rešuje hrvaško kine-

matografijo.«

»Mlatenje prazne slame,« sem se branil s slovenskim pregovorom.

»Boš videl, ko boš spal na vojaški slamarici.«

»Grozíš, ali veš?!«

»Napovedujem, ker vem. General, ki se je v Mostar zapeljal na tanku, je sklenil obnoviti hrvaško filmsko politiko.«

»S cim? S tankom?«

»Ne bodi malenkost! Po treh vojskah na Balkanu niso ostali porušeni samo mostovi, marveč cela mesta, kar je bilo tako in tako določeno z novim ubranističnim načrtom. Mi bomo namreč ta svet prenovili.«

»Ta tvoj cinizem je oga-ben.«

»To so dejstva. General je izbral sedem režiserjev. Dal jim bo naziv polkovnika, uniformo, redno mesečno plačo, sobo, telefon, avtomobil, enolončnico na terenu, zastoj pejsaze in statista... Zato pa si bodo morali sami pisati scenarije.«

»Kaksne scenarije? Za domovinske filme? Kjer so ustasi dobri decki, cetniki pa slabi decki, muslici pa niti mimo niti v rit! Saj vojne se ni konec!«

»General, ki je bil nekoč tudi sam režiser, je sklenil vzeti usodo kinematografije v svoje roke. Rad bi zafinil gospo ministrico za kulturo, Jadran film in njegovo filmsko delavnico,

Vrdoljaka na televiziji ter obnovil nekaj, cesar ni. Kinematografija ni en film letno pa se ta za en drek.«

»Sedem režiserjev. Sedem polkovnikov. Sedem hrvaških samurajev.«

»Sedem harakirijev,« je dodal Jure in se znova zazrl na trg, kjer so njegove kratkovidne oči našle drugi par majske nog, segajočih do ramen.

»In ti bi pristal na to, da bi snemal pod nadzorom obrambnega ministrstva? Te to ne spominja na Zastava film?!«

»Jesti ali ne jesti, to je vprašanje hrvaskega ustvarjalca.«

Rom je bil neizprosno. Vzivel se je v vlogo, ki ni bila sešita po njegovi meri. »Film se vrti, mar ne? Življenje teče naprej. Jaz se staram. Otroci rastejo. V tujino ne morem, ker ne znam jezikov, zato se bom javil v vojsko. Oblekel bom uniformo, postal bom vojska oblast.«

Jure ni več zrl na trg, marveč v Roma. Pogledal me je.

»Ga peljeva k psihiatru?! Postal je polkovnik, ki nima nikogar, ki bi mu pisal.«

»Ni cinicno samo življenje, marveč tudi vidva. Jaz vendar nisem polkovnik.«

»Tudi prijavljeni filmski delavci niso kdo ve kaksni režiserji, a izjeme potrjujejo pravilo.«

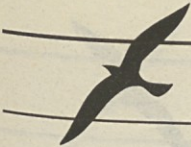
Rom naju je kisló pogledal. Nato je vstal in dejal:

»Spet sem izgubil eno bitko.«

Ko je odhajal, je bil poldoben Bogju iz Casablance v nekem hrvaškem pristanu filmskih želja, iz katerega ni vodila pot ne v Lizbono ne na filmske festivale.

Foto: Romeo Ibršević

NEW YORK / ŽENSKA KI NI HOTELA BITI LEGENDA

Bolezen premagala Jacqueline Kennedy

*V četrtek ponoči je za limfnim rakom umrla
vdova nekdanjega predsednika Johna Kennedyja*

BARBARA KRAMZAR

NEW YORK - Jacqueline Kennedy Onassis je spet enkrat - tokrat zadnjic - izgubila svojo newyorskó zasebnost, ki se je je tako zelo oklepala v zadnjih treh desetletjih. Na newyorskó Peto avenijo nasproti Metropolitanskega muzeja umetnosti, kjer je najslavnejša prva dama ZDA v četrtek ponoči po ameriskem času podlegla boju z limfnim rakom, so spet prihiteli nešteti fotoreporterji in televizijski snemalci. Jackie O., kot so jo imenovali bulvarski časopisi in pisatelji nešteti knjig o njenem življenju,

ki ga je njena mati polotivši zamenjala s se bogatejšim novim soprogom. Jacqueline je imela vse, kar si je zazelela, tudi izobrazbo v najuglednejših ameriških solah. Toda prihodnja prva dama ZDA je imela se nekaj več - hrepenenje po umetnosti in avanturah, ki jo je najprej pripeljalo v Pariz in fotoreporterstvo ter pozneje v dva razvpita zakona. Prvega soproga, prihodnjega predsednika Združenih držav Johna Kennedyja, je

obleki, politični s krvjo so proga, so del ameriške zgodovine.

Ker je bila tako brezmadežna, lepa in pametna, je njena druga poroka odzvenela kot jedrska bomba. Nikoli ni povedala, kaj si je mislila o ljubezenskih aferah svojega prvega moža, toda samo nekaj let po Kennedyjevi smrti je Jacqueline Bouvier Kennedy postala gospa Onassis, soproga razvpito bogatega grškega ladjarja, ki ni imel nicesar skupnega s ken-

nedyjevsko velicino, politično pomembnostjo in občutkom aristokracije. Globoko prizadeti Američani so jo obdolžili pohlepnosti. Založbe so objavljale uspešnice, ki so razkrivale njeno nakupovalno megalomanijo. Morda si je ameriška legenda spet zelega postati ženska. Morda pa si je Jacqueline, ki je v mladosti občudovala Oscarja Wilda in Charlesa Baudelaira, zelega tudi nekaj divje grške ljubezni? Če je zato tako razbesnela Američane, rezultat morda ni bil vreden svoje cene. Onassis se je kmalu spet zblizal s svojo dolgoletno prijateljico Mario Callas, in ko je leta 1975 umrl v Parizu, je bila Jacqueline na drugi strani oceana. Onassis je celo prisilil grški parlament k spremembi zakonodaje o dediščini vdov, da Jacqueline ne bi dobila niti delčka njegovega bogastva. Sele na sodišču si je izbojevala 25 milijonov dolarjev.

Po smrti drugega soproga je Jacqueline zasovražila življenje pred očmi javnosti. Umaknila se je v New York in postala zaradi svoje izobrazbe, razgledanosti in znanstev zelo uspešna urednica v založbi. V ameriskem spominu bo zapisana po vseh izjemnih vlogah svojega življenja.

Umor predsednika Kennedyja v Dalasu leta 1963 (levo) je močno prizadel Jackie, ki pa je tragedijo prežive-la dostojanstveno. Na pogrebu so ji kot vdovi predsednika ZDA in vojne-ga heroja izročili ameriško zastavo (zgoraj). Na spodnji sliki pa je Jacqueline Kennedy, takrat še Jacqueline Bouvier leta 1947 v Newportu, ko so jo krajevni časopisi proglasili za debitantko leta.

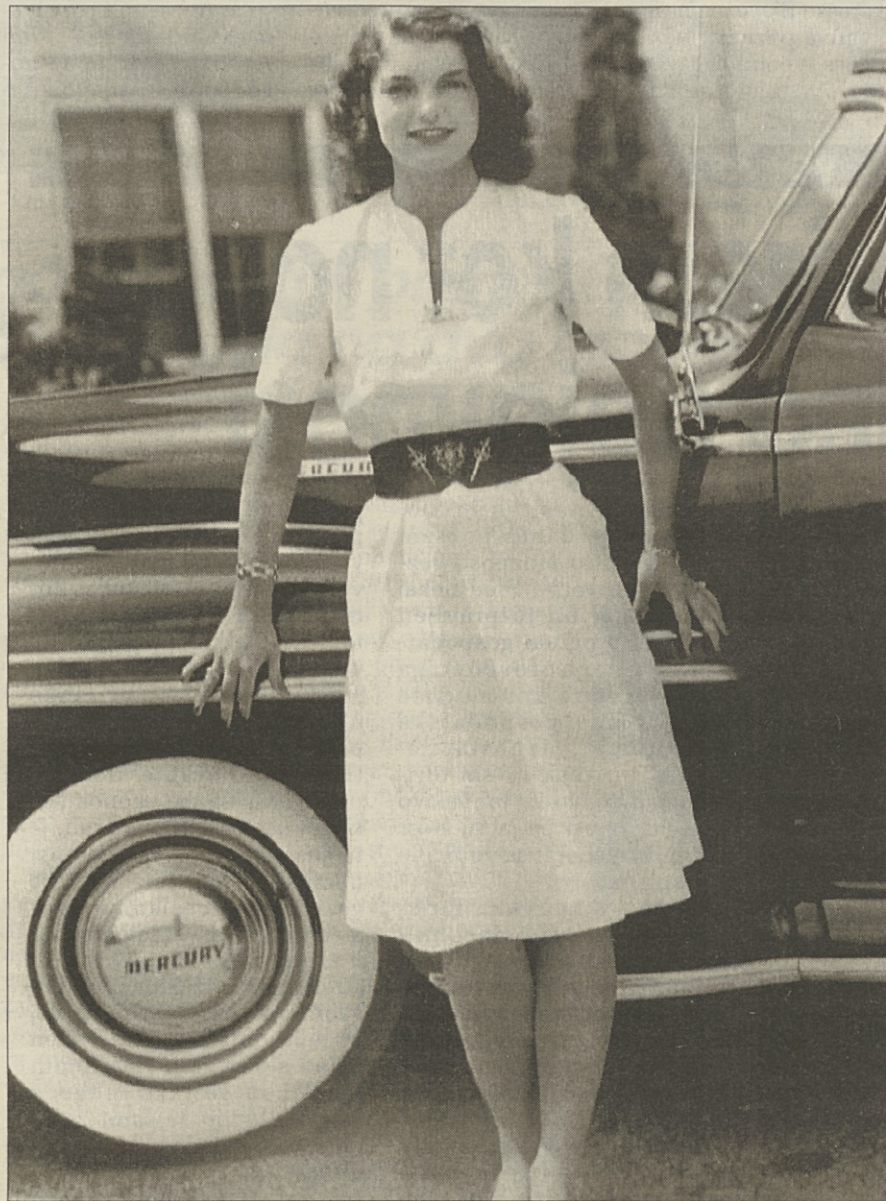

stilu in soprogih, je svoje case vodila donkihotski sodni boj proti večnim zasledovalcem, »paparazzem« iz rumenega tiska. Skoraj tri desetletja ni spregovorila z novinarji, da bi ohranila svojo zasebnost v najbolj neameriskem velenem mestu in v miru uživala svoje delo urednice v ugledni newyorskó založbi. Toda njeno življenje je bilo preveč javno, presenetljivo, občudovano in obrekovano, da bi jo celo po smrti pustili pri miru. Z Jacqueline Kennedy Onassis je odšla tista ameriška legenda, ki se je vedno upirala biti legenda - zato so jo »pocastili« s tolikšno pozornostjo, kot bi si jo zaslužile desetine znanih osebnosti. Za Jacqueline Kennedy je bila tolikšna čast samo breme. Bila je preveč bogata, uspešna, razgledana in poznala je preveč znanih osebnosti, da bi potrebovala pozornost javnosti. Lahko jo je iskreno zavračala, saj se je najbolj približala tistemu, kar nekateri imenujejo ameriška aristokracija.

Jacqueline Bouvier se je rodila pred 64 leti v bogati družini posrednika na newyorskó borzi,

spoznala med svojim reporterskim delom. Dekle, ki se je nekoč v katoliški soli pritožila prijateljicam, da je najbrž nihče ne bo maral za zeno, je postala »najsrečnejša na svetu«. Ko so Johna Kennedyja izvolili za predsednika, so v Beli hiši prvič v stoletju zajokali dojenčki.

Jacqueline, ki jo je politika neskončno dolgočasila, pa je poskrbela za revolucijo ameriškega stila. Skupaj z umetnostnimi strokovnjaki je Belo hišo spremenila v muzej, zaposlila prvega od francoskih kuharjev, ki so morali oditi z Bilom in Hillary Clinton, ter s svojimi elegantnimi oblekami in klobuki pretresla svet mode. Američani so imeli po dolgem času prvo damo, ki ni bila podobna stari mami. Na prvi pogled so se zaljubili vanjo, tako kot ostareli francoski predsednik De Gaulle. Ameriški predsednik je med obiskom v Parizu izjavil: »Sem moski, ki spremlja Jacqueline Kennedy.« Toda na njegovi zadnji poti v Dallas, ko je morilec razstrelil njegovo glavo, ga je spremljala in prežive-la Jacqueline. Slike zenske v elegantni roznati

NOVICE

Papežu v dar copate, s katerimi ne bo padal

RIM - Zapusčeni otroci iz brazilskega Lagarta so izdelali par »chinel«, usnjenih copat, ki jih bo danes kardinal Bernadin Gantin daroval papežu Janezu Pavlu II. Darilo bo spremljal listič s pogovorom dveh zapuščenih otrok: »Kaj misliš, bo papež obul chinele?« »Mislim, da bo, se več, prepričana sem, da mu bodo iz ljubezni brazilskih otrok narejene chinele preprečile nov padec.«

Za delavnico, v kateri zapuščeni otroci izdelujejo copate, je vatikanska misijonska družba nabrala med otroki italijanskih župnij 20 milijonov lir (12 tisoč ameriških dolarjev). Današnje manifestacije se bosta skupaj z več kot 10.000 otroki udeležili tudi Sarajevčanka Zlata Filipović, ki je napisala dnevnik o strahotah vojne, in Piera Cuzzoli, ki so ji Rdece brigade leta 1980 ubile očeta karabinerja.

Ledolomilec Krasin bodo spremenili v muzej

MOSKVA - Ledolomilec Krasin, ki je leta 1928 sodeloval pri reševanju ponesrečene polarne ekspedicije Umberta Nobila, bodo spremenili v plavajoči muzej. Ladjo so splavili leta 1917 in je plula kar 75 let. Pred dvema letoma so jo privezali v baltskem Kronstatu, kjer je čakala na morebitnega kupca iz tujine. Ruska javnost pa se je temu uprla, tako da so Krasin pred dnevi vlačilci povlekli v Sankt-Peterburg, kjer bodo ledolomilec restavrirali v ladjedelniški Kanonjerski in ga spremenili v plavajoči muzej.

Bombni atentat v Manili

MANILA - Pred poslopjem Philippine International Convention Centre v Manili, kjer bodo danes izbrali »najlepšo na svetu«, je presilnočnim eksplozivom peklenski stroj. Nihče ni bil ranjen, prav tako je škoda minimalna.

Tragedija ruskega airbusa: posnetek pogovora v kabini

MOSKVA - Pilot ruskega airbusa, ki je 22. marca strmoglavil v Sibiriji, je pred tragedijo sinu dovolil, da se je vsedel pred komandni pult. Ruska televizija Ostankino je namreč prišla do magnetofonskega zapisa iz »rdece skatle« (voice recorder), dnevnik Moscow Times pa je včeraj objavil obsirne izvlečke.

»Lahko to obrnem?«, je vprašal otrok očeta. »Da, a samo proti levi.« je pristavil pilot Jaroslav Kudrinski, ki je sina pozval, naj napravi zavoj. Otrok pa zavoja ni občutil, a ga je izvedel, tako da mu je oče ukazal, naj naravna letalo. To pa se ni zgodilo, tako da je oče sinu ukazal, naj se ne dotakne nobenega vzvoda. Nato pa je Kudrinski zakričal: »Kaj se dogaja...«, »otroci...« V zadnjem delu magnetofonskega zapisa kapitan govori z drugim pilotom: »Letimo prehitro, zapri plin... gre dobro, čez nekaj časa bomo zunaj... v redu, sedaj je normalno... počasi, počasi in bo vse v redu...« To pa so zadnje besede na magnetofonskem traku.

IZGON AZILANTOV

Dvomi v to, da je Slovenija »varna država«

Predstavniki OZN skeptični

DUNAJ - Je Slovenija za begunce in azilante t.i. varna država ali ne? To vprašanje trenutno zaposluje avstrijsko politiko, povod pa so - kot smo v preteklih dneh izdatno poročali - albanski begunci in dezerterji s Kosova, ki jim organi avstrijskega notranjega ministrstva, sklicujoč se na (restriktivno) avstrijsko zakonodajo za tujce in begunce, nočejo priznati azila. Zato jim grozi izgon iz Avstrije, notranje ministrstvo pa jih misli izročiti tistim »varnim tretjim državam«, prek katerih so (nelegalno) priptovali v Avstrijo.

Med te države sodi tudi Slovenija, v zvezi

s tamkajšnjo varnostjo beguncev pa v Avstriji obstajajo različni pogledi. Notranje ministrstvo je sporočilo, da je ministrstvo v Ljubljani zagotovilo varnost beguncev, ki naj bi jih izročili Sloveniji.

Predstavniki dunajskega Visokega komisariata OZN za begunce Staffan Bodemar pa je glede na varnost Albancev kljub slovenskemu podpisu pod Zenevsko konvencijo o beguncih skeptičen. »Ne moremo se zanesti na to, da jih tudi tam ne bodo izgnali«, je dejal Bodemar. Izpostavil je tudi, da Slovenija »od 1991. leta naprej se ni ugodila nobeni prošnji za azil.« I. Schellander

NOVICE

Simon Wiesenthal odlikovan z nagrado za človekove pravice

GRADEG - Univerza v Gradcu je letošnjo nagrado za človekove pravice podelila vodji Židovskega dokumentacijskega centra Simonu Wiesenthalu. Nagrada naj bi bila jasen znak proti sovražstvu do tujcev, diskriminaciji in nestropanosti, je utemeljil akademski senat univerze svojo odločitev. Nagrada za človekove pravice je najvišje odlikovanje, ki ga na tem področju podeljuje graska univerza. Prvi nagrajenec je leta 1992 bil Jon Sobrino, latinsko-ameriški teolog osvoboditve.

EU glavna tema zunanje političnega poročila vlade

DUNAJ - Kot je bilo pričakovati, je Evropska unija (EU) glavna tema zunanje političnega poročila avstrijske zvezne vlade za leto 1993. Poročilo, ki ga bo obravnaval državni zbor že v naslednjih dneh, obseva tudi vprašanje človekovih pravic. S tem v zvezi je zunanji minister Alois Mock izrazil svoje zadovoljstvo, da je OZN uresničila avstrijski predlog o vzpostavitvi t.i. zaščitnih področij v bivši Jugoslaviji.

AVSTRIJA / MANJŠINE KRITIZIRAJO PREDSEDNIKA KLESTILA

»Državna pogodba zdavnaj ni izpolnjena«

Grilc (NSKS) poziva Slovenijo da zavzame jasno stališče

IVAN LUKAN

Matevž Grilc (NSKS).

Marjan Sturm (ZSO).

DUNAJ/CELOVEC - Ugotovitev avstrijskega zveznega predsednika Thomasa Klestila ob 10-letnici obstoja Centra avstrijskih narodnostnih skupnosti na Dunaju (CAN), češ da je Avstrijska državna pogodba »stvar zgodovine«, da je po njegovi presoji »izpolnjena in za urejanje narodnostnih vprašanj in problemov je ne potrebujemo«, je tako pri koroskih Slovencih kot tudi pri drugih narodnostnih skupnostih v Avstriji natekla na dokaj kritičen in odklonilen odmev.

V pogovoru za »Republiko« sta predsednika obeh osrednjih političnih organizacij na Koroskem, Matevž Grilc za Narodni svet koroskih Slovencev in Marjan Sturm za Zvezo slovenskih organizacij, izjavo zveznega predsednika o Avstrijski državni pogodbi, katere sestavni del je tudi zaščita manjšin (7. člen), komentirali takole:

Matevž Grilc (NSKS): »Glede izpolnitve Avstrijske državne pogodbe oz. njenega 7. člena je treba poudariti, da le-ta zdavnaj se ni izpolnjena. To ni ocena samo koroskih Slovencev, temveč tudi vseh ostalih manjšin v Avstriji, predvsem tudi gradiscanskih Hrvatov, ki so zelo jasno izpostavili, da niti nimajo dvojezičnih napisov.

K predsednikovim izjavi, da je Avstrijska državna pogodba postala stvar zgodovine, pa je treba jasno povedati, da je to za koroske Slovence nesprejemljiva pozicija. ADP je danes v polni veljavi, ce-tudi Avstrijci skušajo iz-

riniti Rusijo kot naslednico bivše Sovjetske zveze. Tudi ni najmanjših indikatorjev, da bi se s tako oceno strinjal Zapad, torej Francija, Velika Britanija in ZDA kot glavne podpisnice pogodbe. Zato tudi pozivam Slovenijo, da k Avstrijski državni pogodbi oz. njene uresničitve in mednarodne veljavnosti zavzame jasno pozicijo, tudi v zvezi s sukcesijo Slovenije kot naslednice bivše Jugoslavije. Za koroske Slovence pa velja, da bodo morali najkasneje ob 40-letnici ADP leta 1995 v tej zadevi kontaktirati spet veljave.

Marjan Sturm (ZSO), predsednik sosveta za koroske Slovence pri Uradu zveznega kanclerja: »K izjavi zveznega predsednika Klestila, da je Avstrijska državna pogodba glede njenih določil v

strijske ustave, in zato pogodba sploh ne more biti zgodovina. Koroski Slovenci danes živimo na osnovi te ustave in na osnovi te ustave tudi formuliramo svoje zahteve napram državi.

Na tej podlagi deluje tudi sosvet za koroske Slovence, ki ima nalogo se brigati za ohranitev in pospeševanje manjšine, za sožitje med manjšino in večino v deželi, za dvojezične vrtce, dvojezično solstvo itd. Vse to izhaja iz ustave oz. 7. člena Avstrijske državne pogodbe.

Na ugotovitve avstrijskega zveznega predsednika Thomasa Klestila v zvezi z ADP oz. izpolnitvi 7. člena so odgovorili tudi gradiscanski Hrvati in ga opozorili na vrsto še nerešenih vprašanj.

S tem v zvezi meni tudi poslanka zelnih v državnem zboru **Terezija Stojšič** v izjavi za tisk, da ADP v vprašanju manjšin še zdavnaj ni izpolnjena. Poslanka, ki pripada hrvaški manjšini na Gradiscanskem, v tiskovni izjavi nadalje poudarja, da Avstrijska državna pogodba »ostaja centralni in edini pravni dokument, ki zagotavlja manjšinam pravice«.

Se v okviru sovesnosti ob obletnici CAN - Republika bo dejavnost centra se posebej predstavila - je predstavnica Hrvaškega kulturnega društva na Gradiscanskem, **Gieler**, prav tako zavrnila predsednikov izjavo. Poudarila je, da v nasprotju do Koroske na Gradiscanskem niti ni rešeno vprašanje dvojezičnih topografskih napisov.

MANJŠINE

Sturm: Krepi pomen sosveta

CELOVEC - Marjan Sturm, predsednik sosveta za koroske Slovence, se je včeraj na tiskovni konferenci izrekel za krepitev pomena sosveta pri Uradu zveznega kanclerja.

Da bi se pomen sosvetov krepi, je Sturm predlagal reformo zakona o narodnostnih skupinah, ki naj bi vsebovala sledeče točke:

a) soglasni sklepi sosveta naj bi zavezali zvezno in deželno vlado, da ponovno obravnavata problematiko, o kateri je sklepal sosvet;

b) koroska deželna vlada naj sosvet upošteva kot posvetovalni organ tako kot zvezna vlada;

c) koroska deželna vlada naj pri razdeljevanju finančnih podpor kulturnim društvom obvezno upošteva predloge sosveta;

d) pri reformi zakona o narodnostnih skupinah naj bi se spremenila restriktivna določila, ki urejujejo postavitev dvojezičnih topografskih napisov oz. uporabo slovensčine kot uradnega jezika.

e) v smislu izboljšanja političnega vzdušja v deželi pa da bi bilo potrebno, da na predlog sosveta lahko dobijo finančno podporo tudi taki (interkulturni) projekti, ki se zavzemajo za sožitje in sodelovanje v deželi.

PORABJE

Kmečki turizem kot nova dopolnilna dejavnost

MONOSTER - 17. maja je Območna gospodarska zbornica za Pomurje skupaj z murskosobosko izpostavlo Ministrstva za kmetijstvo Republike Slovenije organizirala zanimivo predavanje na tekmo Možnosti razvoja kmečkega turizma v Porabju. Kot predavatelji so sodelovali: Ivanka Donko, ing. agr., svetovalka kmetijskega ministrstva, Janko Slavič, vodja republiške kmetijske svetovne službe, in Koloman Cigüt, direktor Območne GZ za Pomurje. Udeležba zainteresiranih je bila, na žalost, zelo skromna, monosterska, skoraj prazna, dvorana Zveze Slovencev pa je lahko se eden, v vrsti opominov vsem podpisovalcem meddržavnih sporazumov, ki so naravnani k spodbujanju, ne pa zavezanju.

Predavatelji so predstavili

položaj, razvitost in pomen kmečkega turizma kot dopolnilne dejavnosti na kmetijah v Sloveniji, s poudarkom na pomurskih turističnih kmetijah. V Pomurju deluje kakih 20 kmetij, ki se ukvarjajo tako s stacionarnim kot izletniškim turizmom, na vinorodnih gričih pa je tudi nekaj vinotočev. Skoraj vse pomurske turistične kmetije so zelo uspešne, gostje se radi vračajo. Povezujejo se tudi z zdravilišci; za zdraviliškega gosta je lahko posebno doživetje preživeti kaksen dan na kmetiji.

Porabje, ki je desetletja bilo povsem zaprto območje, v madžarskih razvojnih načrtih »rezervat za pogozdovanje in divjad«, je prav zaradi zaprtosti in nerazvitosti ostalo pravi biser nedotaknjene, čiste in neizumetnične narave. Ker leži na tromeji med

Madžarsko, Avstrijo in Slovenijo in je danes povsem odprt svet, so možnosti razvoja toliko večje. Pred nekaj leti je sicer bil pripravljen inicialni program gospodarskega razvoja slovenskega Porabja; le-ta kot mogoče prioritete gospodarske dejavnosti izpostavlja: kmečki turizem, lovski turizem, sadjarstvo in predelavo lesa. Na žalost pa je ta, sicer zanimiv, elaborat se vedno le na papirju.

V zvezi s kmečkim turizmom kot donosno dopolnilno dejavnostjo na kmetiji pa je potrebno povedati, da na Madžarskem te dejavnosti v smislu, kot jo imamo v Sloveniji, pravzaprav ne poznajo. Zato bi bil izziv lahko toliko večji.

Posebej v letošnjem letu je postalo Porabje izredno privlačno za obiskovalce od vse-

povsod. Turizem v pravem pomenu besede pa je tu sele v povojih. In ce matična Slovenija zeli zamejcem v Porabju res pomagati (pa ji pri tem ne bi bilo potrebno ne vem kako globoko seči v mošnjo), je ta pomoč lahko področju razvoja kmečkega turizma. Porabje namrec preživlja globoko ekonomsko krizo, boj za delo, za kruh, je tu prioriteta. In agresivnost nemškega kapitala ze k ze vsakovrstne posledice, tudi med porabskimi Slovenci.

Ob koncu predavanja so strokovnjaki iz Slovenije povabili vse zainteresirane, naj pridejo na strokovno voden ogled slovenskih turističnih kmetij in se tako mogoče lažje odločijo se sami za to dejavnost. Upajmo, da se bodo res!

Valerija Perger

KOROŠKA / STROKOVNJAKI

Haiderjeva stranka z blokado volitev krši obstoječi zakon

Jasna določila glede dolžnosti poslancev

CELOVEC - Haiderjeva svobodnjaska stranka (FPÖ) da z - medtem že osem tednov trajajočo - blokado izvolitve novega deželnega glavarja in nove deželne vlade na Koroskem krši zakon. To je izjavil Werner Doralt, profesor na univerzi v Innsbrucku in predstojnik Instituta za finančno pravo. Strokovnjak navede s tem v zvezi poslovnik koroskega deželnega zbora, ta pa da jasno določa pravice in dolžnosti poslancev. Po poslovniku se mora vsak deželni poslanec udeležiti sej deželnega zbora, razen ce je iz zdravstvenih ali drugih vasnih razlogov zadržan.

Kot smo včeraj obirno poročali, je pretekli cetrtek spodletel že peti poskus izvolitve Zernatta za

dezelnega glavarja in nove vlade, ker so poslanci Haiderjeve FPÖ ponovno zapustili sejno dvorano in s tem preprečili kvorum, ki je potreben za izvedbo volitev.

Sesti poskus izvolitve Zernatta in nove vlade bo na seji dezelnega zbora, ki je sklicana za prihodnji cetrtek, 26. maja. Dan prej pa naj bi prišlo do ponovnih medstrankarskih pogajanj. Očitno pod pritiskom vse bolj negativnega stališca javnosti do blokadne politike FPÖ je le-ta zdaj namignila pripravljenost za ukinitve blokade in s tem v zvezi pod določenimi pogoji niti ne več izrecno izključila spremembo v poziciji stranke v zvezi z izvolitvijo Zernatta za dezelnega glavarja. Ivan Lukan

PRED OBČINSKIMI REFERENDUMI

Še vedno ni jasno, kako bo razrešen koprski primer

Ali bo zaradi sklepa ustavnega sodišča prišlo do odloga?

LJUBLJANA - Vcerajsnja odločitev ustavnega sodišča v zvezi z ustavnostjo in zakonitostjo 340. točke odloka o določitvi območij, kjer naj bi bili 29. maja referendum za ustanovitev novih občin, je torej dvojna: v prvem primeru, kjer je slovečinoma za oporekanje vključitvi določenega naselja v določeno referendumsko območje, ustavno sodišče odloka ni razveljavilo. V drugem primeru - to je v primeru Kopra - pa je odlok razveljavilo.

Utemeljiti za prvo in drugo odločitev sta bili naslednji: sodnik poročevalec v prvi zadevi Matevž Krivic je pojasnil, da iz izreka izhaja, da se ustavno sodišče v nobenem od teh primerov ni odločilo za razveljavitev ali odpravo izpodbijanih točk odloka, ampak je bila odločitev dvojna. V nekaterih primerih (Poljanska dolina, Draga, Iska vas, Bučka) odlok ni v nasprotju z ustavo, če se razume tako, da se tudi na teh spornih območjih omogoči ločeno ugotavljanje izida glasovanja. Namen tega je, da bi lahko državni zbor to posebej ugotovljeno voljo pri sprejemanju zakona o ustanovitvi občin upošteval.

Posebej je opozoril, da je izpodbijanje določbe odloka odločitev, ki ni končna. To je le eden od elementov nastajanja novih občin, zato se je ustavno sodišče odločilo, da bo posredovalo in uporabilo ostrejša merila samo v tistih primerih, kjer je določitev referendumskega območja prejudic - to je odločitev, ki je kasneje ni mogoče popraviti. Če pa so sicer bile v postopku storjene napake in če v določenih primerih niso bile v celoti spoštovane določbe ustave in zakonov, a so razmere take, da je ob ločenem ugotavljanju volje to voljo mogoče upoštevati v zadnji fazi oblikovanja novih občin, se je ustavno sodišče odločilo tako, da ne bi zavrglo procesa lokalne samouprave.

V primeru Apač, Litije, Murske Sobote in Nove Gorice gre za zaokrožena območja (tu ne gre za to kot v

večini prejšnjih primerov, v katerih je sporen samo del območja), kjer je sporna ustanovitev občine na celotnem referendumskem območju. Tu pa tako in tako ni potrebno posredovanje sodišča, ker bo volja prebivalcev razvidna na celotnem območju, je pojasnil Matevž Krivic.

Sodnik poročevalec v koprski zadevi je bil Lovro Sturm. Ustavno sodišče je ocenilo, da določitev tolikšnega referendumskega območja za ustanovitev občine nasprotuje ustavnim in zakonskim določbam. Ugovor, da se ljudje na referen-

dumu lahko odločijo za poljubno veliko občino, ne drži. Ustanovitev občin je bistven pogoj za dejansko izvrševanje lokalne samouprave. Občina je življenjska skupnost ljudi, ki prebivajo na območju enega ali več vzajemno povezanih naselij. Zanj je posebej značilna ozemeljska povezanost. Če naselja niso povezana s skupnimi potrebami in interesi prebivalcev na tak način, da bi obsegala območje občine kot temeljne lokalne skupnosti, pa so kljub temu vključena v referendumsko območje za določitev območja občine, ni mogoče govoriti o občini, ki je v skladu z ustavo in zakonom. Prav za to gre v koprskem primeru. Referendumsko območje Koper po predvidenem teritorialnem obsegu, po številu vključenih naselij in prebi-

valcev in po posledični notranji heterogenosti tako močno in očitno odstopa od ustavnega koncepta občin, da ne ustreza območju, kjer naj bi se ugotavljala volja prebivalcev. Območje namreč obsega ožje mestno območje Kopra in se 103 druga naselja, kar bi bilo tudi v nasprotju z ustavno zasnovno mestne občine.

To sta torej odločitvi, ki ju je ustavno sodišče sprejelo v primeru nekaterih majhnih občin in velike občine Koper. Posledica večerajšnje odločitve je ta, da bo moral državni zbor se enkrat sklopiti o referendumskem območju Koper in da tu v nobenem primeru - zaradi spoštovanja zakonskih rokov - referendum ne bo mogel biti 29. maja.

Po kakšnem postopku bo razrešen koprski primer, se ni jasno: ali bodo kot

osnova za določitev novih referendumskih območij služile strokovne podlage ali bodo se enkrat izpeljani zbori občanov, ostaja vprašanje brez odgovora.

Nanj bo že v ponedeljek skušala odgovoriti komisija za lokalno samoupravo, v torek pa mogoče tudi že državni zbor, ki se sicer tako in tako sestane na redni seji. Da poslanci ne bodo imeli lahkega dela, ni treba posebej poudarjati, saj je pri preobrazbi sedanjih občin v nove pomemben vsak dan.

Prva stopnja reforme naj bi bila namreč opravljena do konca leta, ko naj bil v teritorialnem smislu zaživele nove občine in ko naj bi začeli z delom novi občinski sveti. Odločitev ustavnega sodišča ni temu v prid.

Majda Vukelic

Člani ustavnega sodišča menijo, da s svojo odločitvijo ne bodo zavrgli procesa lokalne samouprave (Foto: B. Velikonja/B+D)

Odločitev ustavnega sodišča v primeru občine Koper je poslance razdelila na dva tabora

V zvezi z včerajšnjo odločitvijo ustavnega sodišča smo za izjavi povprašali poslanca Žareta Preglja (SLS), enega od pobudnikov ustavnega spora glede Kopra, in Mirana Potrča (ZL), ki se ne strinja z odločitvijo ustavnega sodišča.

Žare Pregelj: »Odločitev ustavnega sodišča v zvezi s Koprom pomeni, da bo treba spremeniti meje referendumskih območij. Zadeva je ves čas občutljiva, toda pozdravljam odločitev ustavnega sodišča, saj oblikovanje ene velike občine Koper, kot je bilo predvideno v odloku, ni sprejemljivo zaradi vrste razlogov. Prav v koprskem primeru so se namreč pokazale ogromne razlike med odločitvami na zborih občanov in strokovnimi podlagami, ki so bile pripravljene. Zdaj je najpomembnejše, kako

naprej. Predstavljam si, da bo sklicana seja državnega zbora, na kateri bo mo spremenili koprsko referendumsko območje. Tezava bo, ker ni jasno, po kakšnem postopku, naj bi to opravili. Ali na temelju strokovnih po-

Žare Pregelj (SLS)

dlag, ki so v tem primeru predvidevale stiri občine na tem območju, druga možnost pa je, da pono-

vimo zbere občanov, kar je nemogoče opraviti v kratkem času. Bojim se, da bo tu prišlo do vrste zapletov glede na to, da je že bila izražena volja po oblikovanju mestne občine. Po mojem mnenju bi lahko mestna občina Koper obsegala tudi Ankarano, Hrvatinje in Skofije. Za vsa druga naselja pa bi kazalo razpisati referendumsko območje na osnovi strokovnih meril. In tu bi referendum pokazali svoje.«

Miran Potrč: »Ustavno sodišče nas je že drugič neprijetno presejeto s svojim posegom v proces oblikovanja lokalne samouprave. Njegova odločitev onemogoča izvedbo referenduma v občini Koper. S tem je, drugače kot v primerih drugih 339 referendumskih območij, negirana volja občanov. Onemogo-

ceno je, kar je bila ob prvi odločitvi ustavnega sodišča njegova izrecna zahteva, naj se reforma lokalne samouprave v vseh fazah sočasno opravi v vseh občinah. S tem je občanom tudi ob nespoštovanju večine kriterijev iz zakona o lokalni samoupravi omogočeno, da v skladu z voljo nekaterih strank ustanavljajo mini občine, in s tem bistveno povečajo državni centralizem, možnosti za enakomernejši razvoj in povečajo stroške države, občanom v koprski občini pa je tako možnost odvzeta. Ne razumemo takega odnosa Ustavnega sodišča do enakopravnosti vseh državljanov in državljanov pred zakonom.

Edini logični odgovor na to odločitev bi bil sklep DZ, da se izvedba referendumov v vseh referendumskih območjih odloži ali pa referendum

izvede tudi v koprski občini. V vsakem primeru se projekt lokalne samouprave s to odločitvijo dodatno zapleta. Potrjuje

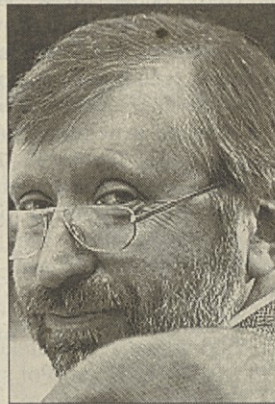
Miran Potrč (ZL)

se prepričanje ZLSD, da smo se ga lotili nepravilno in prenapetost, zaradi političnih interesov nekaterih strank, ne pa zaradi uveljavljanja pravic občanov do lokalne samouprave.«

Majda Vukelic

Krst pri Gorici

DIMITRIJ RUPEL

Te vrstice pišem na dan otvoritve novega gledališča v Novi Gorici, objavljene pa bodo, ko bosta spektakel in krstna predstava (Dominik Smole, Krst pri Savici) ze mimo. Presernova pesnitev in Smoletova drama sta nam pred leti (torej v casih samoupravnega socializma) predstavljali imenitno priloznost za razprave o novih veroizpovedih in novih vernikih. Med vrsticami razlag srednjeveske konverzije smo govorili o tem, da so nasi komunistični oblastniki na moc podobni srednjeveskim spreobrnjenecem in novopečenim preganjalcem krive vere. Medtem nam je komunizem - ta hvalezni predmet oporečniskega vedenja - propadel. In pred nasimi očmi so se zacele goditi nove preobrazbe.

Z nekoliko fantazije bi si lahko predstavljali Zivkova, Ceausesca, Mao Zedonga ali Kardelja kot znanilce meščanske demokracije, kot branilce clovekovih pravic in kapitalistične podjetnosti... Recimo, da France Popit kdaj na skrivaj obisce ljubljansko borzo?

V zadnjih letih smo na Slovenskem doziveli imenitne primere konverzij in konvertitstva. Dovcerajsnji komunisti svojega dovcerajsnjega političnega prepričanja sploh ne znajo več izgovoriti: »Komunisti? Je to ime kaksne nove osvezilne pijace? Znamka kozmetične kreme? Najnovejši model toyote?« Doziveli smo se marsikaj. Recimo oporečnika, ki je bil obenem član vlade. Novi slovenski oporečniki se bojujejo za pravice obrambnega ministra in generalov. Doziveli smo filmske oporečnike, ki tepejo ministre. Doziveli smo oporečnika v generalski uniformi. Resda je pred nekaj leti kot partijski ideolog in uslužbenec udbe zmerjal (in preganjal) svobodomislece, vendar je nato zmerjal udbo in komuniste, danes pa kot pravi oporečnik zmerja vse vprek.

Nasi novi oporečniki so prava slovenska cudesa. Nekaj dni nazaj me je v Delu ozmerjal predsednik Sveta RTV, oporečnik Rudi Seligo. Najprej me je ozmerjal po televiziji, vendar mu v njegovem (oporečniškem) mediju nisem smel ugovarjati. Na to sem na kratko opozoril bralce Dela in napisal, da moz zlorablja svoj položaj. Spomnil sem tudi, da ga na položaj predsednika sveta ni postavil sveti duh, ampak strankarski dogovor in strankarska večina. Takrat mi je g. Seligo odgovoril, da sem ze tako ali tako prevekrat nastopil na TV. Se enkrat sem mu odpisal. Povedal sem mu, da sem bil (v letih 1990 do 1993, iz katerih je črpal svoje statistične primerjave) na TV nastopal uradno, v vlogi zunanjega ministra, in da števila mojih nastopov ne more primerjati s številom svojih, ker je to manipulacija, nevredna profesorja statistike. Kot zabavno popestritev sem dodal, da ima srečo, ker se je upokojil in mu s statistiko ne bo več treba služiti kruha. Nakar me je ze spet ozmerjal in zatrdil, da ne prejema poslanske penzije. Potrudil sem se do ustreznih pisarne v državnem zboru in ugotovil, da Seligo ni hotel iti v penzijo decembra 1993, ker mu dobrega zaslužka v tem letu ne bi mogli upoštevati za pokojninsko osnovo (celo po prenehanju mandata je namreč dobival poslansko plačo), ampak sele po novem letu 1994. Nakar se je zgodilo, kar omenjam v začetku tega odstavka.

Nekaj podobnega se mi je zgodilo pri gospodu Zarku Petanu, generalnem direktorju RTV. Pred nekaj dnevi je v temle casniku dal objaviti jezno pismo, ker sem v svoji prejšnji kolumni domneval, da tudi njega na sedanji politični položaj ni postavil sveti duh, ampak strankarski oziroma parlamentarni sistem. Na koncu je celo zahteval, naj se njemu oziroma svetemu duhu opravičim.

Takšno so nasi novi oporečniki. Izvedel sem se, da se je neka posebej vidna skupina današnjih oporečnikov po petih letih odločila ponovno zbrati avtorje in podpisnike Majniške deklaracije iz leta 1989. Ti avtorji in podpisniki naj bi napisali novo Majniško deklaracijo 1994. Čeprav ne vem, kaj bi danes počeli z novo deklaracijo, ki nosi ime po dveh kar junaskih in tveganih manifestih (1917 in 1899) v čast slovenske samostojnosti, me je najbolj veselo presenetilo oznanilo, da gre za isto skupino kot leta 1989. Za nadaljevanje iste stvari. Za svobodo! Za Slovenijo! Seveda ta majniški čudež ne bo nič manjši, če povem, da sem bil eden od avtorjev Majniške deklaracije leta 1989 - torej se v času, ki ga današnji oporečniki imenujejo zločinskega - tudi pišec teh vrstic in da me k »reprizi« ob peti obletnici niso povabili. Meni je prav. Slovenski čudeži se nadaljujejo.

NA KRATKO

Mladi fotografi se predstavljajo

SKOFJA LOKA - V petek so v Galeriji na gradu odprli državno fotografsko razstavo za fotografe do 19. leta. Na razpis je več kot 100 avtorjev poslalo nad 500 fotografij in diapozitivov. Med njimi so bili najboljši do 16 let: crno-bela fotografija: Nadja Lebar (Bled) - Gumbi, barvna fotografija: Ales Serajnik (Radovljica) - Pot na Jamnik, diapozitiv: Ales Serajnik (Radovljica) - Okno, crno - bele kolekcije (fotografije): Andrej Hartman (Jesenice) - Klub klobuk, Zaljubljena, Pogled, barvne kolekcije (fotografije): Mojca Balant (Sentvid) - Igre sonca 1, 2, 3. Avtorji od 16 do 19 let: crno bela fotografija: Peter Uhan (Ljubljana) - Starost, barvna fotografija: Klemen Snedic (Tržič) - Zaviti v megli, diapozitiv: Lenart Jurij Kučič (Gorenja vas) - Dan v gozdu, crno bele kolekcije: nagrada ni bila podeljena, barvne kolekcije (fotografije): Tina Balant (Sentvid) - Bližnja srečanja, kolekcija diapozitivov: Anja Peternele (Jesenice) Pot skozi gozd 1, 2, 3. Mojca in Tina Balant sta članici FKK Anton Azbe Skofja Loka, Klemen Snedic - FK Janez Puhar Kranj, Lenart Jurij Kučič pa Gimnazija Skofja Loka. **PR**

Gostovanja SMG do konca prihodnje sezone

LJUBLJANA - Po uspešnem gostovanju v Teatro Nacional Cervantes v Buenos Airesu, Slovensko mladinsko gledališče do konca prihodnje gledališke sezone načrtuje se gostovanja v Franciji, Hrvaški, Nemčiji, Danski in Italiji. 28. in 29. junija bodo s Tauferjevo Psiho in Pograjčevim Robertom Zuccom gostovali na mednarodnem gledališkem festivalu v Zagrebu - Evrokaz, 3. in 4. julija pa bodo nastopili na Festivalu evropskega gledališča v Grenoblu (Francija) s Tauferjevo Alico v čudežni deželi. Na jubilejnim, tokrat desetem grenobelskem festivalu se bodo predstavila gledališča in skupine sedmih evropskih in južnoameričkih držav, med njimi tudi La Fura (Spanija) in Teatro de Silencio (Čile). Organizatorji festivala so na jubilejni festival povabili samo najuspešnejše režiserje, ki so v Grenoblu gostovali v preteklem desetletju, med njimi tudi Vita Tauferja, ki se je francoskemu občinstvu predstavil že z Odisejem in sinom, za tokratno gostovanje pa je popolnoma obnovil »Alico«, ki je od 1987, ko je bila premierno uprizorjena doživela že prek 120 ponovitev. (M.T.)

GLEDALIŠČE / FESTIVAL V TUJINI

Manj popolnosti, več mladosti

O srečanju gledališč z nemškega govornega področja

BERLIN - S priredbo Goethejevega Fausta, ki ga je v hamburskem gledališču (Deutsches Schauspielhaus) režiral Christoph Marthaler, se je 18. maja končalo 31. srečanje gledališč z nemškega govornega področja. Trajalo je trinajst dni, od 6. do 18. maja 1994, na njem pa si je bilo mogoče ogledati dvanajst predstav.

Žirija, ki so jo sestavljali gledališki kritiki časopisov in revij iz Nemčije, Avstrije in Švice, je izbrala po dve predstavi iz Hamburga, Dunaja in Berlina ter po eno iz Düsseldorfa, Bochuma, Zürich, Frankfurt, Mannheim in Schwerina. Zanimivo je, da je izbrala večinoma mlade, se neznane režiserje, od velikih imen pa sta bili prisotni le dve: Jo Fabian s svojo off skupino iz bivšega vzhodnega Berlina ter dramatik in režiser George Tabori z dunajskim Akademietheatom, ki je zrežiral eno najbolj izdelanih predstav letosnjega srečanja - lastno tragikomedijo Rekviem za spijonom. Taboriju, ki bo čez nekaj dni praznoval 80. rojstni dan, so posvetili tudi poseben dan na Akademiji za umetnost: predstavili so ponatise njegovih knjig, radijske igre, na sprejemu pa je bilo povabljenih veliko umetnikovih prijateljev in sodelavcev, ki so imeli natančno po 30 sekund časa za čestitko ali obuditev spomina na sodelovanje s Taborijem.

Gledališča so spregovorila o današnjem času in iskanju svojega mesta v današnji dezorientirani družbi s pomočjo avtorjev sodobnih tekstov in predelavo starih klasikov. Za pravi nemški večer je poskrbela Elfriede Jelinek s svojo aktualno, provocirajočo prozo Oblaki. Dom., interpretacija nemške zgodovine kot opozorilo, je odlično odigralo šest igralč hamburskega gledališča (Deutsches Schauspielhaus, režija Jossi Wieler).

Odlična je bila tudi predstava nacionalne-

ga gledališča iz Mannheima Valpurgina noč sodobnega ruskega dramatika Jerofejeva, pri podoba Rusije konec 80. let, prikazana z usodo zapitega pesnika, ki se mu v kliniki za duševno prizadete zaradi nezmožnosti prilagoditve skupaj z drugimi bolniki neprosto-voljno izteče čas. Predvsem po igralski plati pa je navdušila uspešnica ameriškega dramatika Davida Mameta Oleanna, dialog dveh, moskega in ženske, studentke in profesorja, ki iz pogovora preide v odkrit spopad, pripravilo pa jo je gledališče iz Zürich (Schauspielhaus, režija Jens-Daniel Herzog).

Veliko pozornosti, odboravanja ali ostre kritike pa so doživele včasih komaj se prepoznavne predelave starih mojstrov, predvsem Shakespearea, Goetheja in Ibsena. Tako je 26-letna režiserka Karin Bejar z gledališčem iz Düsseldorfa (Düsseldorfer Schauspielhaus) postavila na oder Romea in Julijo kot najstnika današnjih dni v prostor, ki je mešanica tovarniške hale in fitness studia, svojevrsten spektakel, skeptičen, hladen, oropan vseh iluzij. Goethejev Faust v izvedbi gledališča iz Hamburga (Deutsche Schauspielhaus) pa prikazuje Mefista in Fausta kot zapita, prijateljsko melanholična klateža. Ibsen je s svojo dramo o mladi generalovi hčeri Heddi Gabler predstavljal kar dvakrat: gledališče iz Berlina (Schaubühne am Lehniner Platz, režija Andrea Breth) je pripravilo lepo, vendar rahlo dolgočasno klasično predstavo, gledališče iz Frankfurt (Schauspiel Frankfurt/Main, režija Jürgen Kruse) pa njeno pravo nasprotje: grotesko, nekakšen prenapet nevrotičen cirkus. Predstavi se odlično dopolnjujeta.

Letošnje srečanje je torej stavilo na mladost. Zato predstave večinoma niso bile mojstrovine, pač pa dobri osnutki, skice, slutnje.

Dragica Breskvar

GLEDALIŠČE / DOSJE RŠ

Monopol institucij in okostenelost ministrstva

Ustvarjalci, ki delujejo zunaj institucij, niso zadovoljni s proračunom

LJUBLJANA - Stiri četrtke zapored bo na valovih Radia Student potekala serija oddaj z naslovom Dosje o uničenju funkcionalnih sistemov. V njih bodo posamezni ustvarjalci in teoretiki, ki v svoje delo vključujejo »drugacna« izrazna sredstva, kot smo jih vajeni v tradicionalističnih ali reprezentativnih umetniških formah, spregovorili o neznosnih pogojih za delovanje. Ti že postajajo standardni prav zato, ker jih formalno ali neformalno diktira Ministrstvo za kulturo.

Impulz za prvo oddajo, ki je bila na programu v četrtki (v njej so sodelovali Eda Cufer, Simon Kardum, Marko Peljhan in voditelj Marko Kosnik Virant), je bil letosnji finančni razrez, ki je zaobšel prav tiste ustvarjalce, ki razvijajo socialne, produkcijske in distribucijske funkcionalne oblike izven institucionalnih praks, predvsem pa nerazumevanje ekspertne komisije s strani Ministrstva za kulturo. Po besedah Ede Cufer je le-to »radikalno obrnilo in porusilo kriterije omenjene komisije«, predvsem pa iz razreza izpustilo sektor t.i. multimedialnih projektov. Udeleženci pogovora so najprej poskušali definirati pojem »neodvisne« in »alternativne« kulture, ki ga je Simon Kardum opredelil, ne kot neodvisnost od državnih virov financiranja, temveč kot statusno zadevo - »neodvisnost od kontrole države«, Eda Cufer pa kot produkcijski pojem, ki bi bil smiselni, če bi obstajal tudi neodvisni kapital. Na problem sponzorskega financiranja se bolj pa na zaplete v Inart centru je opozoril Marko Peljhan, saj mu omenjena ustanova »dolguje« 10.000 nemških mark za realizacijo sicer že odobrenega projekta. V nadaljevanju pogovora so udeleženci poskušali osvetliti položaj tistih, »ki poskušajo funkcionirati drugače kot eminentni in imanentni modeli preteklosti«, ceprav se ob tem srečujejo z monopolom gledaliških institucij in okostenelim delovanjem Ministrstva za kulturo. Prvi izmed starih pogovorov je tako le globalno obravnaval nekatere probleme, ceprav bi bilo pričakovati osvetlitev nekaterih konkretnjših dejstev, ali kot je dodala Eda Cufer, »Prisli smo do pikice, ne do vrha ledene gore, zato prosim za malo potrpljenja« - vsaj do prihodnjega četrtka. (M.T.)

SALIKARSTVO / GLEDALIŠČE / PLES / FOTO

EVROAGENDA

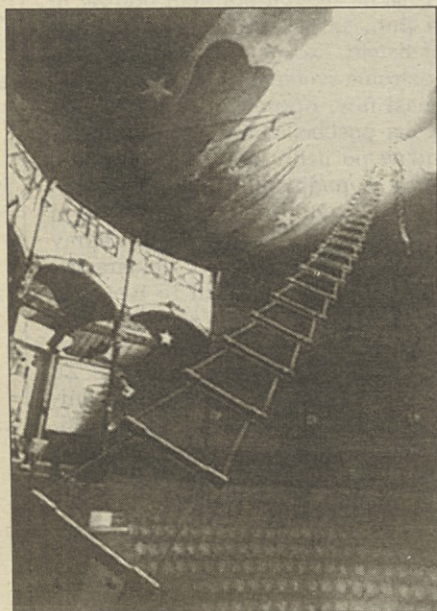
GLASBA / KIPARSTVO / ARHITEKTURA / FILM

SAINT ETIENNE

Knjige o fotografiji

Musée d'Art Moderne Saint Etienne, La Terrasse, 42000 Saint Etienne, oddelek umetniške grafike, Livres - Photographies, razstava je na ogled od 15. julija 1994, odprto vsak dan od 10. do 18. ure, informacije na tel. 77/93 59 58

Vecino razstavljenih knjig in dokumentov, v katerih je poudarek predvsem na fotografijah, so posebej za razstavo v Muzeju moderne umetnosti prinesli iz knjižnice Jean Laude, ki slovi po bogastvu in vrednem gradivu s področja fotografske umetnosti. Med izbranimi revijami, knjigami in drugimi dokumenti so nekateri precej vredni, saj lahko pokažejo razvoj in zgodovino fotografije. Med njimi je tudi knjižna izdaja z naslovom Subjektivna fotografija, ki jo je leta 1952 izdal Otto Steinert, v njej pa najdemo panoramo evropske predvojne fotografije. Na ogled je tudi posebna številka revije The Studio, izdana davnega leta 1905 in posvečena fotografski umetnosti. Posebna pozornost na razstavi je posvečena redkim knjigam, ki so se ukvarjale s fotografijo, med njimi pa so tudi dela Germanie Krull. (V.S.)

BRUSELJ

Maj v znamenju umetnosti

KunstenFESTIVALdesArts, Internationaal Kunstenfestival Brussel, Rue A. Ortsstraat 22, B-1000 Brussel, informacije na tel. 2/219 0707, fax. 2/2187435

Mesec maj je v Bruslju posvečen Festivalu umetnosti, ki poteka v sedemnajstih bruselskih gledališčih v nizozemščini in francoščini. KunstenFESTIVALdes Arts tokrat prireja prvič; predstavil naj bi sodobno gledališče in ples, posvečal pa se bo tudi novi glasbi, sodobnemu filmu in likovni umetnosti. Poleg različnih skupin iz Belgije, Nizozemske, Nemčije, Francije, Italije in Poljske se predstavljajo tudi skupine iz Amerike in z Daljnega vzhoda. Posebna pozornost bo tokrat posvečena kitajski kulturi, trem različnim senzibilnostim iz mest Honkong, Taipei in Peking. V izboru gledaliških predstav je tekst zopet postal najpomembnejši; uprizarjajo se dela Pasolinija, Wernerja Schwaba in drugih. Med gostujočimi skupinami in režiserji velja omeniti naslednja imena: Reza Abdoh (Tight White Right), Theatergroep Hollandia, Tg STAN, Volksbühne Murx den Europäer, Dito/Dito, M. Cunningham, J. Cage, A. T. De Keersmaeker, W. Vandekeybus, H. Goebbels in drugi. V programu KunstenFESTIVALdesArts je približno 34 produkcij in 130 predstav (v to število niso vsteti koncerti in drugi dogodki pod skupnim imenom Nox/Nightshade/Nuits Blanches). Organizatorji želijo skupaj z gledalci brez kulturnih in jezikovnih razlik deliti navdušenje nad vsemi povabljenimi umetniki. (S.D.)

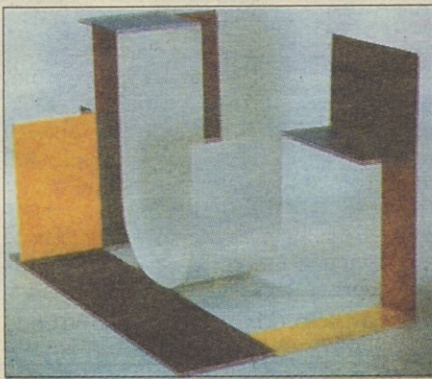
BEOGRAD

Oleana

Gledališče »Atelje 212«, mala scena, Lole Ribara 21, Beograd, David Mamet: Oleana, predstave ob 19.30, informacije in prodaja vstopnic na tel. 11/347 342

Gledališče »Atelje 212« je 10. maja kot predzadnjo premiero sezone na repertoar uvrstilo dramo Davida Mameta, trenutno enega najpopularnejših ameriških dramatikov, ki so začeli pisati v sedemdesetih letih. Drama Oleana, evropsko premiero je doživela preteklo sezono, je postala ena od najbolj igranih predstav velikih evropskih centrov - Dunaja, Budimpešte, Sidneya, Toronta itd. Mamet - dobitnik Pulitzerjeve nagrade 84, avtor dram Edmond, Zivljenje v teatru, American Buffalo, Glen-gary Glen Ross - je dramatik eksistencialne situacije, ki pa se ne trudi skriti ironije; v Oleani sooči prizadevno studentko (Nataša Culjković) in casthelepnega profesorja (Svetozar Cvetković) za »antiavtoritativno pedagogiko«, ki ga slednja obtoži seksualnega nadlegovanja in ga uniči z lastno tezo. Namesto klasičnega problematiziranja mosko-zenskih odnosov je Mamet insceniral splošni eksistencialni spopad. Delo je prevredla in režirala Vida Ognjenović. (D.K., M.T.)

BONN

Evropa, Evropa

Kunst- und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland, Friedrich-Ebert-Alle 4, 53113 Bonn, Evropa, Evropa, od 27. maja do 16. oktobra 1994, odprto od torka do nedelje od 10. do 19. ure, informacije na tel. 228/9171-201 ali fax 228/9171-211

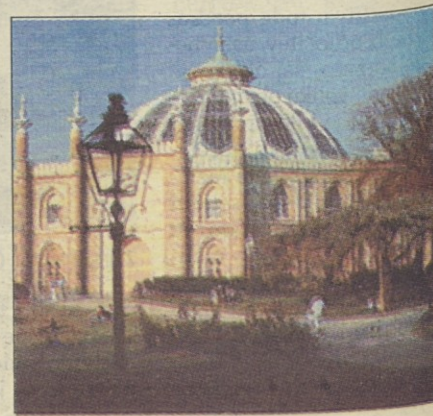
Največja letošnja bonska likovna prireditev z naslovom Evropa, Evropa je prva pregledna razstava umetniških del tistih avtorjev srednje in vzhodne Evrope 20. stoletja, ki so s svojim delom najbolj vplivali na evropsko umetnost. Kronološko zasnovana postavitev razstave, ki poudarja transnacionalne in panevropske vidike v umetnosti, je koncipirana na izmenični predstavitvi del posameznih avtorjev in tematskih skupin, hkrati pa z izbiro razstavljenih del (ruska, poljska, madžarska in hrvaška avantgarda) izpušča enostranske zahodnoevropske (ameriške) interpretacije razvoja evropske umetnosti. Razstava, na kateri si lahko obiskovalci ogledajo prek 700 del več kot 60 umetnikov (med njimi tudi Jakopica in Stupice), je razdeljena v dva sklopa; prvi zaobsega dela, nastala do konca druge svetovne vojne, drugi - pridružujejo se mu sorodne umetniške discipline (film, gledališče in glasba) - pa umetniške stvaritve od leta 1945 do danes. Vzporedno z razstavo bodo potekale filmske in videoprojekcije (Vertov, Eisenstein, Wajda, Tarkovski), filmski festival (13.-21. avgust), simpoziji in diskusije z mednarodno udeležbo, med njimi tudi simpozij o položaju sodobnega evropskega filma v srednji in vzhodni Evropi. (Na sliki: K. Kobro, Prostorska kompozicija, 1924). (M.T.)

BRIGHTON

Festival v znamenju glasbe

Brighton Festival, 21-22 Old Steine, GB-Brighton BN 1 1EL, do 29. maja 1994, rezervacije in prodaja vstopnic na blagajni festivala, 29 New Road Street in na tel. 273/674 357 ali fax 622 453.

Tradicionalni, tokrat že 28. mednarodni festival v Brightonu je to pomlad tudi v znamenju mednarodnega leta družine, saj so organizatorji pri sestavi programa želeli poudariti povezanost med ljudmi, kraji, umetnostmi in idejami. Do zaključka festivala si bo mogoče ogledati se 14 pomembnih prireditev, koncertov, recitalov, opernih in dramskih predstav. Nacionalni orkester iz Lilleja se bo predstavil z deli Brahmsa, Beethovna in Berlioz, Londonski filharmonični orkester pa z deli Čajkovskega, Stravinskega in Musorgskega. V okviru opernega tedna se nočjo predstavljata Pimlico Opera s Puccinijevim opero Gianni Schicchi in Leoncavallovi Glumaci ter Opera Restor'd s Purcelllovim Didom in Enejem in Endorsko carovnico ter Lockeovo Orfejevo masko. Od dramskih in plesnih predstav velja omeniti nastop Poljskega gledališkega združenja s Carmino Burano, Gledališča Odeon iz Bukareste s Richadom III. in plesno predstavo Apolo na glasbo Stravinskega v koreografiji M.Clarka. Na festivalu se bodo zvrstili še stiri avtorski in solistični nastopi, na ogled pa bodo se razstave fotografij Webba, grafik in skulptur Paolozzija ter južnoafriške fotografije in grafike. Na sliki The Dome Concert Hall, ki med festivalom gosti velike koncertne orkestre. (M.T.)

Pina Bausch v Zaloigri, njeni najbolj subtilni predstavi

DUNAJ - Lanska izdaja Dunajskih slavnostnih tednov, finančno vedno bolj podprtega in medijsko odmevnega gledališkega festivala, ki ostaja v samem evropskem vrhu, da se letos se očitneje odloča za že preverjena imena, je znotraj sfere moderne plesa napovedovala vrnitev Pine Bausch, ki se je po desetih letih končno odločila, da plesnemu gledališču ne preveč naklonjenemu tradicionalističnemu Dunaju pokaže svojo obnovljeno kulturno predstavo Nelken (Nageljni).

Vse filistre, ki morajo po dvajsetih letih od nastanka Tanztheatra Wuppertal končno priznati, da se je Pina Bausch, z njo pa plesni

teater nasploh, dokončno vpisala v osrednje forme spektakelskih umetnosti, ki so zaznamovale zadnji dve desetletji, je pač hotela ne-

GLEDALIŠČE / FESTIVAL WIENER FESTWOCHEN

Nerazložljiva žaloigra

Novi spektakel Pine Bausch

koliko podraziti in jim pokazati, kaj so pred desetimi leti, potem pa praviloma vsako leto, izpustili. No, Dunaj je takoj po izjemnem medijskem odmevu njenih Nageljinov skušal nadomestiti zamujeno pač tako, da je Pino Bausch povabil, naj za letošnje leto v koprodukciji z Wiener Festwochen pripravi nov plesni večer.

Nastal je »work in progress«, prvič prikazan 12. februarja 1994 v Wuppertalu, najprej samo z delovnim imenom Tanza-bend (Plesni večer), ki ga je Pina na dan nemške premiere končno naslovila kot Ein Trauerspiel (Zaloigra). S tem seveda ni hotela fiksirati gledalčeve interpretacije besedila, saj je se vedno prepričana, da je z »naslovi tako kot s predstavami. Takoj ko rečem, zakaj in kaj pomeni zame vse skupaj, se zdrznem, saj vsi začnejo gledati z mojimi očmi. Veliko mi je do tega, da si ljudje predstavijo kljub mojim mislim o njej lahko razlagajo in jo občutijo po svoje, jo preinterpretirajo. Zelo pomembno se mi zdi, da te njihove pravice do občutja ne onemogočam, ubijam«. Pina Bausch se tudi tokrat odloča za svojo, do podrobnosti prepoznavno avtorsko poetiko, ki je v sedemdesetih letih vpeljala hibridno formo »Tanztheatra« (Plesnega gledališča).

Zavračanje razumskih interpretacij

Znotraj zavestno fragmentarizirane strukture triurnega dela za devetnajst plesalcev igralcev, se tudi tokrat ukvarja z »zgodbami«, ki »ne pripovedujejo o nekom drugem, ampak o vseh nas, o naših občutjih, razmerij ali željah«, z največjo stopnjo pazljivosti, ne na način eksplicitne ali racionalne razlage sveta nasploh, ampak na način poiesisa, ki nikakor ne bo bita stvar razuma in njegovih

interpretacij: »Ko na primer sije sonce, se nam to zdi nepopisno lepo, našega občutja pa ne moremo razložiti - no, zato napišemo pesem.«

Bauscheva je zato svojo predstavo, da bi jo tako kot bolj ali manj vsako drugo zavarovala pred maničnimi spekulacijami iskalcev večnih resnic in jasnih tematskih poudarkov, označila kot »delo«, ki se čisto enostavno »ukvarja s svetom, v katerem živimo, s celoto situacij, v katerih se znajdevamo. Z našimi stiskami in našimi velikimi strahovi in našimi - upajmo, da uresničljivimi - upanji.«

Narava »work-in-progress« kot dediscine modernizma, ki prav znotraj novih scenskih umetnosti ni izgubila svoje produktivnosti, dosledno vzdržuje odprto formo plesnega komada, ki na vsaki ponovitvi doživlja spremembe. Tako je na primer celo dan pred wuppertalsko premiero Pina Bausch zamenjala celotno glasbeno opremo drugega dela predstave. V treh mesecih do dunajske premiere (11. maja 1994) je glasba predstave doživljala vedno nove spremembe in povezave. Ob madžarskih, ciganskih, židovskih, spanjskih, indijskih, sirskih, turških ljudskih pesmih, italijanski renesančni glasbi, jazzu (Armstrong, Ellington) in celo ruski zabavni glasbi je Pina predvsem v drugem delu predstave vedno bolj vpeljevala montažo Schubertove glasbe, predvsem cikla Winterreise, ki plesalcem v ritmu in občutkih omogoča veliko svobodo, obenem pa jih ves čas postavlja v nevarnost, da se popolnoma izgubijo.

Čista vizualna atrakcija

Konstantna rušenja gledalčevega horizonta, neideološkost in fragmentarnost kot poetološki principi

pi Pine Bausch seveda tudi gledalca postavljajo v pozicijo nekoga, ki se v svoji želji po racionalni razlagi ves čas izgublja. Si pač mora priznati, da so predstave Pine Bausch v končni meri neinterpretabilne. Izvrstna scenografija Petra Pabsta, z rahlo svetlečim se vulkan-skim granulatom potresen oder, katerega središče predstavlja ovalen otok, ločen od obale s samo nekaj decimetrom debelo vodno plastjo, se s svojo postkatastrofično mrakobnostjo in mrtvostjo vzpostavlja kot podoba civilizacije konca tisočletja, porušeni ekoloških ravnovesij. Impozanten slap vode, ki se kot z nekakšnega zapuščenega rudniškega odtočnega jaska nekaj minut spušča v vodno razpoko med otokom in kopnim, ter ogenj, ki kot naftni madež zagori na površju morja, sta primarno stvar graditve popolne estetike predstave in ne proizvodnje razlag. Tudi imenitni fragmenti praviloma enega samega, dveh, treh ali starih, skoraj nikoli vseh sedemdesetih nastopajočih, nikakor ne omogočajo interpretativnega angazmaja. To, kar se dogaja pred nami, so zgodbe nekih posameznikov, ki so ujeti v igro prilagajanja temu svetu, obsojeni na svojo osamljenost, trivialnost, pred nami na Splavu Meduze, ki ga od kopnega loči samo nekaj centimetrov, a tudi kopno je zavezano istim zakonom trivialnosti in absurda.

Ein Trauerspiel je verjetno najbolj tiha, najbolj subtilna predstava Pine Bausch, izvrstni minimalistični konglomerat fragmentov, ki se vpisujejo v njeno odprto formo. Navidez povsem nezavezujoč, v bistvu pa izjemno sugestiven večer, ki plesnemu gledališču vrača izgubljeno zaupanje vase.

Tomaz Toporisic

ZDAJ IN NIKOLI

Kitova koža

ANDREJ BLATNIK

Na sprehodu po Ljubljani je bilo pred dnevi opaziti zanimiv letak: napisan na roko, kar je v času demokratizacije tiska, ko ze vsak skromen računal-nicek zmore proizvesti reci, osupljivo podobne knjigotisku, ze samo po sebi dovolj nenavadno. Z otroško pisavo je opozarjal, naj ne p o d p i r a m o hollywoodske industrije zabave z ogledom filma Free Willy, saj je

na snemanju kit shujšal za tono in dobil kozni izpuščaj, ker je moral zdeti v bazenu. Tri dekleta, ki so se posteno podpisala, so napisala, kar jim je velevala vest. Že, zgodba o otroški ljubezni do velike živali (da film pripoveduje o tem, sklepam po napovedniku, saj potem, ko sem letak prebral, res nisem mogel v kino) je zagotovo nekaj lepega. Brez samopremisleka o pokroviteljskem odnosu bi se nemara strinjali, da je film primernejši za ogled mlajših generacij kot večina gibljivih podob našega časa, vključno s televizijskimi dnevniki. Se mi zdi pa kljub temu zelo v redu, da se predstavnice ciljne skupine filma zavedajo razločka med fikcijo in načinom, kako je proizvedena.

Podobno mi je bilo všeč, ko sem iz pogovora dveh mimoidočih osnovnosolk razbral, da onidve pa ze ne bosta poslušali Axa (za nepoučene: Guns'n'Roses), češ da je rasist. Res, nekaj je (tudi v tem okvirčku večkrat ponovljena) trditev, da umetnikovo politično prepričanje ali njegove osebne lastnosti ne smejo vplivati na naše sprejemanje njegovega dela, nekaj drugega pa je naša odločitev, da s takšnimi deli pač ne bomo nič imeli, četudi so dobra. Delom to ne jemlje velikine, navsezadnje povečini tudi ne kupimo svojih najljubših umetniških slik, saj si jih ne moremo privoščiti.

Kulture je danasnemu človeku ponujeno več kot kdajkoli. Zmeraj več je knjig, plosč, filmov, ki jih doživljamo samo se drugostopenjsko, prek kritike ali medijskih poročil, ker za neposredni stik ni časa. In tako vse več stvari poznamo le po medijskem povzetku, ne da bi vedeli, kaj se skriva za njim. Kupujemo plosče in knjige, ki jih le skladiščimo. Tako sem vesel, ko stopim v tujo knjigarno in ugotovim, da ne bo treba nič kupiti; vsaj ni nič danega velikemu kupu knjig, ki jih ze imam in jih bi moral prebrati, pa ne utegnem. V času, ki ga označuje nezmožnost, da bi v kulturi vse sproti pouzili, so zunanje znatnosti umetniških izdelkov zanesljivo eden odločilnih izločilnih dejavnikov.

Zdi se povsem mogoče, da bomo torej tudi znotraj kulture med mnogimi izbirali tiste izdelke, s katerimi nikomur ni prizadejana škoda. Knjige, natisnjene na recikliranem papirju, nam ne bodo povzročale slabe vesti zaradi izginevanja amazonskih gozdov. Tisti, ki smo odrasli v času, ko je bila se vsa narava na milost ali nemilost prepущena človeku, ne da bi jo kdo jemal v bran, in ki smo poznali le dva televizijska programa, med katerima pa pravzaprav ni bilo razlike, tega morda se ne moremo zaznati v takšni meri kot tisti, ki jim vrednostna merila oblikuje današnja percepcija sveta, v kateri je humanocentricnost vse-skozi postavljena pod vprašaj.

Tisti, ki kulturno dogajanje opazujemo dalj časa (ali v njem celo sami sodelujemo), neogibno zabredemo v nekatere ocenjevalne stereotipe. Kar nenadoma človek ne more več gledati na vprašanje, ali v Mladiko bolj sodi etnografski muzej ali zunanje ministrstvo, s suhega racionalnega stališča, kaj bi v tako stavbo in na tako lokacijo bolj sodilo, temveč postane ključno, kateri politični tokovi, levi ali desni, se zavzemajo za katero rešitev, in opredeljevati naj bi se bilo treba v skladu s tem. Ob zasledbi Metelkove se na veliko razpravlja o lastnini in zakonitosti, ne da bi pomislili, da je morda od lastnine dragocenejša ustvarjalna energija, ki potrebuje vsaj prostor, če že denarja nima. In tako dalje. Velikokrat nas, zdi se, zaslepi sindrom cesarjevih novih oblačil, globoko zabredemo, ne da bi videli tisto, kar je jasno otroku, in vse premalookrat, če sploh kdaj, se med Slovenci oglasi kdo, ki bi o stvarih, ki ne zahtevajo globokoumne analize, temveč preprosto logiko duha, spregovoril z otroško prostodušnostjo.

Ciril Zlobec, pesnik in akademik

Odprtje kakršnegakoli gledališča, goriskega pa se posebej, je dogodek, ki ga človek v življenju komajda doživi. Tudi jaz ga doživljam prvič. To naredi vtis. Pred stirinajstimi dnevi sem bil tu, si ogledal prazno stavbo zato, da bi lahko ujel nje-no arhitekturno, zunanjo podobo. Danes ugotavljam velikansko razliko; stavba je polna ljudi in vsebine.

Milena Zupančič, igralka

Zelo sem vesela tega lepega gledališča, kot sem vesela, ko se kadarkoli kaj naredi za slovensko gledališče. Vendar prostori in lepe stavbe niso vse. Zdaj bi morali skrbeti, da bi to gledališče, tehnično opremljeno bolj kot katerokoli v Ljubljani, odpiralo vrata pravi gledališki umetnosti, tudi tuji. Festival Alpe-Jadran ni bil nikoli festival na ravni. Menim, da so sedaj vsi pogoji, da se v Sloveniji zgodi pravi gledališki festival.

Včeraj še praznik, danes pa...

NOVA GORICA - Potem ko je bil veliki dogodek - odpiranje gledališča - mimo in ko se je občinstvo duhovno pripravljalo na predstavo Krsta pri Savici, smo nekaj uglednih slovenskih kulturnikov vprašali, kako občutijo slovesnost trenutka in koliko je Slovenija, posebej se kultura, pridobila z odprtjem nove gledališke hise. Ob siceršnji hvali pridobitve je kani-lo tudi nekaj dobronamernih nasvetov. Tisti, ki so jim bili namenjeni, naj si jih vzamejo k srcu, da bo velikanska nalozba upravičena. Hise bo treba zdaj napolniti z zlahko vsebino. Včeraj je bil se praznik, danes pa je ze trd delavnik.

Vojko Cuder

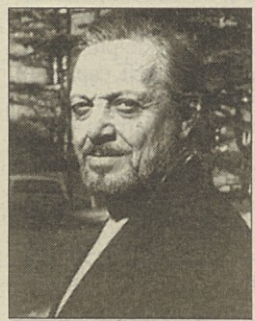
Sergij Pelhan, minister za kulturo

Ce hočemo ustvarjati novo državo, jo moramo tudi z duhovno tvarino in en njen kamen je tudi gledališče. Prav je, da smo gledališko hise zgradili ravno na tem prostoru. Ze kot zupan Nove Gorice sem bil med tistimi, ki je mislil, da je treba meje odpirati tako, da jih odstranjamo. Ce to vemo in hočemo, moramo za to imeti tudi podlago.

Jože Babič, ustanovitelj Goriskega gledališča

Ta dogodek ni samo upanje za naprej, ampak se človeku zbudi spomini na različne dogodke, ko se je gledališče porajevalo. Nasprotov sem poskusu, da bi zgradili večnamensko dvorano, zato sem tudi zapustil Novo Gorico. Bilo mi je jasno, da moramo mesto ob meji dobiti svojo lastno gledališko dvorano.

KRIM / ZAOSTROVANJE SPORA

V Kijevu so že hudo jezni

Krimski parlament ponovno sprejel ustavo iz leta 1992

SIMFEROPOL - Krimski parlament je v petek le se prillil olja na ogenj v sporu z oblastmi v Kijevu. Poslanci pokrajinskega parlamenta na polotoku, ki ima avtonomijo znotraj Ukrajine, so z 62 glasovi za in dvema proti izglasovali, naj spet stopi v veljavo ustava iz leta 1992, ki so jo po razpadu Sovjetske zveze na pobudo ukrajinskih oblasti preklicali. Ponovni sprejem tega dokumenta bi pomenil ohlapnejše vezi s Kijevom, saj zakonsko omogoča posebno krimsko državljanstvo in predvideva celo nekakšne samostojne vojaške enote. Tako naj bi doma na polotoku služili vojaški rok tudi vsi krimski naborniki.

Ukrajinske oblasti so razburjene. Premier Zvjagilskij je izjavil, da vidi »resitev« v uvedbi neposredne oblasti predsednika Kravčuka na Krimu. Kravčukov posebni svetovalec Mikalčenko je dodal, da so v Simferopolu tokrat sli predač, saj so ogrozili ukrajinske zunanje meje. Med

parlamentarno razpravo o obnovi ustave je večina krimskih poslancev menila, da Ukrajina Krimu vsiljuje svojo voljo. Predsednik parlamenta Čekov je sicer zanikal, da bi bilo sprejetje stare ustave enakovredno razglasitvi neodvisnosti. Pojasnil je, da gre le za boljšo podlago za urednicevanje gospodarskih sprememb, in poudaril, da je Krim del Ukrajine. Vendar je večina parlamentarcev na račun Kijeva izrekla precej pikrih. Nikulin, svetovalec krimskega predsednika Meškova, je položaj polotoka primerjal s suženjstvom, proruski nacionalist Kruglov pa je celo zahteval, da je osem tisoč ruskih Kozakov pripravljenih za pohod na Krim, če bi se Kijev drznil vojaško posredovati. Na morebitne resne posledice nepopustljivosti, znane s številnih območij nekdanje SZ, sta opozorila le dva poslanka komunistov, ki sta se izrekla proti vnovičnemu sprejetju stare ustave. Glasovanja so se vzdržali predstavniki tatarske manjšine. (Agencije)

NOVICE

Napetosti med Egiptom in Sudanom

KAIRO - Sudanska vojska je v četrtek iz domov v Kartumu izgnala številne egiptovske državljane, je včeraj sporočil Egipt. V sporočilu zunanjegega ministrstva je zapisano, da so sudanske obojene sile zavzele približno 30 hiš, last egiptovskih inženirjev in delavcev, ki sodelujejo pri gradnji namakalnih sistemov, in tri stavbe egiptovskega veleposlaništva, med njimi tudi sedež vojaškega atašea. Sudanske oblasti razlogov za »okupacijo, ki bo napetosti med državama se poglobila«, niso pojasnile. Egiptovski časniki so že v začetku leta poročali, da je sudanska vojska prevzela nadzor nad skupno egiptovsko-sudansko univerzo in zaplenila vso opremo, ki je bila last egiptovske vlade. Egipt je že večkrat ostro protestiral proti politiki Sudana in drzavo obdolžil podpiranja muslimanskih skrajnežev v Egiptu. (Agencije)

Albanske oblasti so obsodile šest Grkov

TIRANA - Albanske oblasti so včeraj šest članov Ominie, politične organizacije grške manjšine, obsodile vohunstva, separatizma in posedovanja orožja, je sporočila albanska tiskovna agencija ATA. »Dejanja obtoženih so protiusstavna,« je zapisano v obtožnici. Kakšna kazen je doletela sesterico, ki jo je albanska policija priprla že pred mesecem, ni znano. Grčija je sosedo že večkrat obdolžila represije nad grško manjšino v severnem Epiru na jugu Albanije, odnosi med državama pa so se nevarno ohladili 10. aprila, ko naj bi grški separatisti napadli vojaško postojanko v bližini meje z Grčijo in ubili dva vojaka. (Agencije)

Izredni kongres nikaragovske sandinistične stranke

MANAGUA - V nikaragovski prestolnici se je včeraj začel tridnevni izredni kongres Sandinistične fronte za narodno osvoboditev (FSLN), na katerem se bo pokazalo, kdo je močnejši - radikalno krilo ali leva struja nekdanje vladajoče stranke. Približno 600 delegatov bo razpravljalo o dosedanjem neuspešnem strankinem programu reform in izbiralo novo vodstvo stranke. Generalni sekretar FSLN Daniel Ortega, nekdanji predsednik države in vodja skrajnega levega krila stranke, ne bo imel lahkega dela, saj se za predsedniško mesto poteguje tudi nekdanji minister za gospodarstvo in mednarodno sodelovanje Henry Ruiz. Ruiz lahko računa na podporo zmerne socialdemokratskega krila, ki ga vodi nekdanji podpredsednik stranke Sergio Ramirez. (Agencije)

Krimski Tatarji molijo pred zgradbo pokrajinskega parlamenta (Telefoto: AP)

Žirinovski nasprotnike za zdaj razburja le z besedami

MOSKVA - V petek je 60 poslancev skrajno nacionalistične Liberalnodemokratske stranke Vladimirja Žirinovskega protestno zapustilo parlamentarno zasedanje; izjavili so, da se ne bodo vrnili, dokler bo na televiziji nastopal Nikolaj Svanidze, liberalni voditelj zelo gledane oddaje, ki je na sporedu takoj po osrednjem televizijskem dnevniku. Žirinovski, ki je s svojimi izjavami razburil tako Vzhod kot Zahod, je poudaril, da je to le eden od ukrepov, za katere so se odločili v stranki.

»Lazi in vseh mogočih klevet ne morem več prenasati,« je izjavil Žirinovski. Svanidze je v oddaji, ki je bila na sporedu prejšnji petek, zatrdil, da je vodja Libe-

ralnodemokratske stranke vsakemu članu svoje stranke obljubil po 500 dolarjev, če bodo v parlamentu glasovali za letosnji proračun.

Svanidze je za agencijo Itar-Tass povedal, da je svojo navedbo pripravljen dokazati tudi na sodišču, Žirinovske-

Vladimir Žirinovski

ga pa povabiti kot sogovornika v oddaji. Zahtevalo po svoji odstavitvi je kritiziral: »Tudi sam bi lahko zahteval, da bi bil vodja Liberalnodemokratske stranke izključen iz parlamenta.«

Žirinovski, katerega stranka je na decembrskih volitvah dobila ne pričakovano veliko podporo, s svojimi izjavami zelo razburja Zahod. Čeprav je v parlamentu zelo glasen, na glasovanje do zdaj se ni odločilno vplival. Med številnimi nezaslišanimi izjavami je Žirinovski največje ogorčenje sprožil z napovedjo, da si bodo ruski vojaki po pohodu proti jugu umazane skornje očistili v Indijskem oceanu; zagrozil je tudi, da bo v baltiske države odložil vse jedrske odpadke. (Agencije)

HAITI / UKREPI ZN

Poostritev embarga

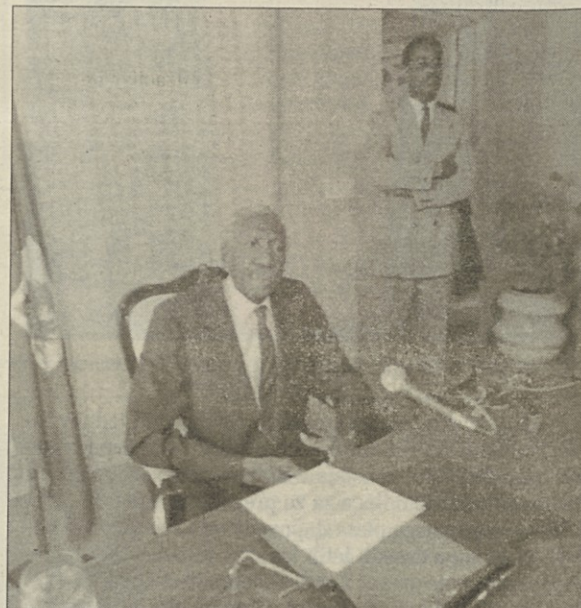
Stopnja izolacije Haitija bo enaka iraški in srbski

NEW YORK - V nedeljo opolnoči po lokalnem času bodo proti Haitiju začeli veljati strogi gospodarski ukrepi Združenih narodov, takšni, kot veljajo proti ZR Jugoslaviji in Iraku. Varnostni svet ZN, ki je odločitev sprejel 6. maja na pobudo Združenih držav Amerike, podprlo pa jo je 15 članic, ugotavlja, da vojaški režim v Port-au-Princeu ni pripravljen na demokratičacijo v državi.

Ameriška administracija opozarja, da vojaško posredovanje, s katerim naj bi na Haitiju vzpostavili demokracijo, se vedno ni izključeno. ZDA gojijo do te karibske države »izrazite interese«. Potem ko je bila pred dvema tednoma sprejeta resolucija ZN številka 917, ki predvideva popolno gospodarsko osamitev Haitija, je vojaška hunta za začasnega predsednika imenovala 81-letnega Emilia Jonnasainta, ki je začel svojo funkcijo opravljati 11. maja, vendar

ga mednarodna skupnost ne priznava. Združeni narodi zahtevajo, da se na Haitiju vrne demokratično izvoljeni predsednik Jean-Bertrand Aristide, ki ga je s predsedniškega položaja odstranila vojaška hunta. Clintonova administracija je bila dolgo neodločna, preden je popustila zahtevam nekaterih ameriških crnskih voditeljev in predstavnikov liberalcev v kongresu.

Proti Haitiju se velja embargo na uvoz orožja in nafte - sprejet je bil oktobra lani - na novo sprejeti gospodarski ukrepi pa prepovedujejo vsakršno gospodarsko sodelovanje in trgovanje s Haitijem, z izjemo hrane in zdravil. Neki predstavnik VS ZN je izjavil, da ZDA za uveljavitev ukrepov niso bile »preveč vnete«, čeprav lani oktobra sprejeta prepoved uvoza nafte ni prinesla zazelenega učinka, kar gre pripisati oskrbovalnim potem prek haitsko-dominikanske meje. (Agencije)

Jonassaint je le marioneta v rokah hunte (Telefoto: AP)

SEVERNA IRSKA / NOVE MIROVNE POBUDE

Britanska vlada si še vedno dopisuje z Iro

London je odgovoril na vprašanja Ire o mirovni deklaraciji, nove lline odgovore pa pričakuje šele junija

LONDON - Razprava o pojasnjevanju je zdaj zaključena, je izjavil irski premier Reynolds, ko je britanska vlada objavila dokument, v katerem odgovarja na 20 vprašanj, ki jih je s posredovanjem irske vlade dobila od Sinn Fein, političnega krila teroristične organizacije Ira. Vprašanja se nanašajo na mirovno deklaracijo o Severni Irski, ki sta jo lani decembra v Londonu podpisala britanski in irski premier. Deklaracija med drugim določa, da se Sinn Fein, potem ko se bo Ira nepreklicno odpovedala nasilju, lahko po določenem času udeleži pogajanj o prihodnosti Severne Irske.

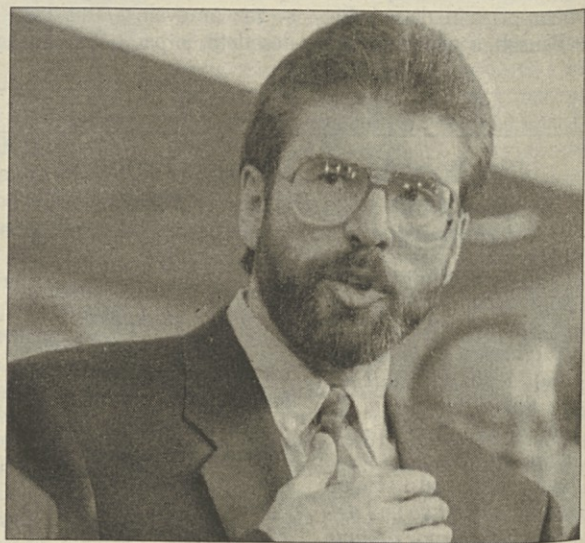
Odgovor na to deklaracijo je Sinn Fein zavlačeval dolgih pet mesecev z izgovorom, da potrebuje dodatna pojasnila. Pisne zahteve za ta pojasnila do prejšnjega tedna ni predložil, čeprav je res, da je v začetku britanska vlada poudarjala, da nima kaj pojasnjevati. Ira v petih mesecih, razen v kratkem obdobju 72 ur, ni končala nasilja. Od podpisa mirovne deklaracije o Severni Irski je v provinci v sektorskih umorih teroristov Ire in terorističnih paramilitaristi-

čnih protestantskih skupin izgubilo življenje več kot 30 ljudi.

Prejšnji teden je Sinn Fein predložil pismo z 20 vprašanji, vezanimi na mirovno deklaracijo. Britanska vlada je v dokumentu, ki obsega 21 strani, neposredno odgovorila le na eno, za ostalih 19 pa je v glavnem ponovila že objavljene izjave. Pojasnila je le vprašanje, kako natančno definira »večino prebivalstva« na referendumu, ki naj bi ga izvedli na Severnem Irskem, in kako naj bi to veci-

no merili. Odgovor britanske vlade je, da gre za »številčno večino tistih, ki so veljavno volili na volitvah, ki so jih so organizirali in posteno izvedli«.

Iz vladnega dokumenta je tudi razvidno, da iz pogajanj o prihodnosti Severne Irske ne izključuje nobenega političnega cilja, pripravljena je razpravljati o vseh možnostih. Na vprašanje, kaj vključuje prenehanje nasilja, pa britanska vlada odgovarja, da to pomeni javno in trajno odpoved nasilju. Pri tem v skladu z mirovno deklaracijo obljublja, da bo po določenem času začela dialog s Sinn Fein za določitev temeljev, na katerih bi to krilo Ire vključili v politična pogajanja o prihodnosti Severne Irske. V Dublinu so bi ga izvedli na Severnem Irskem, in kako naj bi to veci-

Garry Adams (Telefoto: AP)

»politični mandat«, kar je v intervjuju za britansko televizijo potrdil tudi britanski minister za Severno Irsko sir Patrick Mayhew.

Irska vlada je brez zadržkov podprla britanski odgovor in irski zunanji minister Dick Spring je izjavil: »Britanska vlada je odgovorila resno in na najvišji ravni. Prepričan sem, da bi moralo biti to dovolj za odstranitev zaprek in političnega mrtvila, ki traja že mesece. Mislim, da v tem

primeru niti irska niti britanska vlada nista mogli storiti več. Zdaj ima potezo Sinn Fein.«

Politični opazovalci v Londonu pričakujejo, da bo Sinn Fein, katerega predstavniki v prvih odmevih praviijo, da so »nekateri točke dokumenta spodbudne«, v celoti odgovoril sele po junijskih volitvah za Evropski parlament. Seveda to se ne pomeni, da se bo Ira končno odpovedala nasilju.

Alja Kosak

BOSNA IN HERCEGOVINA / ČLOVEKOLJUBJE KOT POLITIČNO ORODJE

Islamske organizacije ne delijo samo pomoči

S humanitarno pomočjo iz islamskih držav prihaja tudi ideologija

SARAJEVO - Vec kot sto Bosancev, ki so ta teden na stroške Savdske Arabije odšli na romanje v Meko, poznarja cedalje večjo pomoč muslimanskih držav Sarajevu, ki jo ocenjujejo na milijone dolarjev. Samo na tistih letalih OZN, ki letijo iz Zagreba, so odgovorni predstavniki letalskega transporta pri Unproforju od konca aprila pri potnikih odkrili vec kot milijon dolarjev v gotovini. Ti potniki so bili iz Alžirije, Savdske Arabije, Jordanije, Kuvajta, Libije, Sirije in Sudana, je razvidno iz zaupnega dokumenta, katerega kopijo je dobila agencija AFP.

»To prica tudi o obsegu pomoči, ki prihaja s kopenskimi konvoji,« omenjajo v zahodnih vojskih krogih v Sarajevu. Na letalih, ki letijo po zračnem mostu iz Zagreba in Splita v Sarajevo, se je povečalo število potnikov iz muslimanskih držav, so sporočili vojski krogi pri Unproforju. »Pri tem uporabljajo najbolj prefinjene zvijače,« je povedal predstavnik ene zahodnih človekoljubnih organizacij v Sarajevu. Omenil

je predvsem »nagrado 50 mark za nošnje islamskih rut«, ki jih delijo »nekateri muslimanske človekoljubne organizacije«. Tiskovni predstavnik Visokega komisariata ZN za begunce (UNHCR) v bosanski prestolnici Kris Janowski je potrdil, da je »precej prebivalcev Sarajeva protestiralo zaradi nagrad za nošnje islamskih rut«, ki naj bi jih delila Mednarodna organizacija Taibah. Toda na sezu te organizacije ni bilo mogoče dobiti nobene informacije, saj je bila tam v četrtek le neka Bosanka, zaštrta s ferdžo. »Vstopate v prostore muslimanske človekoljubne organizacije, zato vas prosimo, da ste oblečeni v skladu z islamskim duhom, da se primerno vedete in da ne kadite,« opozarja lepak v srbohrvascini in arabščini v preddverju nekega poslopja v Sarajevu, kjer ima svoj sedež organizacija z imenom Splosni kuvajtski komite in ki je le dva koraka oddaljeno od velikih mosej starega dela mesta.

V zadnjih mesecih se je število tovrstnih človekoljubnih organizacij v Sarajevu

Srbi pri Brčkem se pripravljajo na hujše spopade (Telefoto: AP)

zelo povečalo. Približno 20 med njimi je registriranih pri UNHCR v Zenevi. »Ne vemo natančno, koga predstavljajo in kaksna je njihova dejavnost,« pojasnjuje Sead Zeco, namestnik ministra bosanske vlade, odgovornega za stike s človekoljubnimi organizacijami. »Nimamo možnosti, da bi preverjali njihov izvor, saj se jih je zelo malo med njimi prijavilo našim službam,« se doda. Sead Zeco za primer navaja islamsko organizacijo Muvafak, ki se je obvezala, da bo finančno podprla obnovo in začetek delovanja petih sol v Dobrinji, v okolici Sarajeva.

Organizacija bo zagotovila denar celo za učbenike, pojasnjuje. Po njegovem mnenju je »zamisli, da bi 5.000 učencem omogočili ponovno solanje, sijajna,« sprašuje pa-se, kaksne so »pričakovane protiusluge« za tovrstno pomoč. Predstavniku ene od zahodnih člo-

vekoljubnih organizacij v Sarajevu je »zdaj povsem jasno, da nekatere organizacije svojo človekoljubno pomoč tesno povezujejo z verskimi in celo političnimi sporočili«. Stevilni prebivalci Bosne, ki se niso pozabili na predvojno, svetovljansko tradicijo Sarajeva, menijo, da te organizacije obnavljajo folkloro.

Toda za številne muslimanske begunce iz zahodne Bosne je pomoč nadvse koristna. Splosni kuvajtski komite »dodeljuje od 200 do 250 mark vsaki družini, ki sprejme v rejo eno od sirot,« pojasnjuje njegov generalni direktor. Svojega imena noče povedati, tudi ne države, iz katere je prišel, opredeljuje pa se kot človek, »ki so ga Bosanci posvojili«. Po njegovem »Zahod povsod vidi le zlo«, medtem ko oni »zagotavljajo človekoljubno pomoč državi, kjer primanjkuje vsega.« (Agencije)

O čem pišejo drugje po svetu

O ruski zunanji politiki

»Povsem neodvisno od predsednikovega fizičnega potutja bi se bilo treba resno zamisliti ob njegovem političnem zdravju, saj ga je napadel virus obrekovanja. (...) Obstaja dovolj dokazov o tem, da se v Kremlju bije boj za prevlado. (...) Ruski generali so vznemirjeni, pa tudi ruska zunanja politika je postala nevarno dogmatska. Pri vodenju jedrske velesile, ki je sicer se vedno sredi politične in socialne revolucije, ni nič tako nedobrodošlo kot nepredvidljivost. Zahod, ki se zavzema za omejeno Jelcinovo vlogo, mora računati tudi na posledice, ki bodo sledile, če bo umrl ali če ga bodo vrgli iz vlade.« (The Times, London)

O odnosu Nemčije do mirovne operacije ZN v Ruandi

»Z zvezno vlado bi bilo treba sočustvovati. Generalni sekretar ZN Butros Gali jo je namreč zelo prestrašil s prošnjo za manjši kontingent, ki bi po vzoru ekspedicije v Somalijo odpotoval v Ruando. Pravzaprav je Gali samo vprašal, ali je nemška zvezna vojska Združenim narodom pripravljena posoditi transportna sredstva za prevoz ruandskih beguncov. Vendar se vlada v četrtek se ni mogla odločiti; ima namreč pomisleke o varnosti oziroma o tem, ali je tveganje ustavno. Taki pomisleki bi bili gotovo smiselni, če jih ne bi že dodobra premleli in če ne bi že prej tvegali. Naloga nemškega kontingenta v Ruandi se ne bi namreč v ničemer razlikovala od dosedanjega sodelovanja nemškega letalstva pri človekoljubnih poletih v Sarajevo.« (Stuttgarter Zeitung, Stuttgart)

DANES PO SVETU

TIRANA - Zacelo se bo sojenje nekdanjemu albanskemu predsedniku Ramizu Aliju
SEVILLA - Konec prvega romskega kongresa

Proti redni srbski vojski se borijo partizani - meščani

TUZLA - So profesorji, studentje, delavci in kmetje. Vsi so oblečeni v enake uniforme, srajce so navadno »civilne«, nosijo ročno spleteno puloverje - verjetno so jih naredile matere ali zene. Ti muslimanski borci si želijo, da bi se čim prej vrnili k svojcem. Čeprav le redko govorijo o masčevanju, zavračajo vsakršna pogajanja, ki bi jim odvzela zemljo in hiše. Poveljnik modrih celad v Sarajevu general André Soubriou je muslimanske borce pred kratkim označil za »vojsko meščanov, partizanov«, ki se bojujejo »s srbskimi profesionalnimi vojaki«. »To je oboroženo ljudstvo, kot si ga je predstavljajal in zelel Tito,« je izjavil neki vojski pripadnik Unproforja.

32-letni Kemal Hodžić je bil pred izbruhom vojne sofer, zdaj pa poveljuje četi na gori Kocark, ki leži jugovzhodno od Tuzle, kjer so muslimanske enote izvedle zmagovito ofenzivo. Doma je iz Bratunca, približno 30 kilometrov oddaljene vasi, ki so jo maja 1992 »očistili« Srbi. Njegova oče in mati sta bila umorjena, žena in desetletna hčerka sta pobegnili v Tuzlo. Vojak Rafa Džufić se bori na prvi frontni črti v okolici Tuzle, v bližini strateškega koridora pri Brčkem. Rusevine njegove hiše so le približno dvesto metrov stran; vrnil se je iz Avstrije, kjer je bil na začasnem delu, da bi »branil svojo družino in sorodnike«. 29-letni Nadja Otić iz Brčkega lahko le od daleč opazuje svoja polja in strehe rodne mesta. Svojih čustev ne skriva. Frontna črta je na koncu doline, on pa že več kot leto nima novic o svoj-

cih. Hakia Hodžić, prav tako star 29 let, je bil oficir v nekdanji jugoslovanski vojski. Zdaj poveljuje prvi muslimanski brigadi na gori Podrina, vodil pa je tudi ofenzivo v bližini Kladnja. Tako kot vsi drugi je tudi on prostovoljec, ki je skupaj s sovaščani pred srbskim etničnim čiščenjem pobegnil iz doline ob Drini. Eden od njegovih vojakov priznava: »Borili se bomo do zadnjega moza. Hocemo nazaj našo zemljo. Ustavili se bomo sele takrat, ko bo breg Drine spet naš.« Drina označuje mejo med Bosno in Srbijo, iz vasi, ki ležijo ob reki, pa so bili pregnani vsi Muslimani. Območje je zdaj v srbskih rokah in samozvana Republika Srbska se mu ni pripravljena odreci.

»Nobene diplomatske resitve, ki nam bo narekovala, da se odpovemo svoji zemlji, ne bomo sprejeli,« pravi Kemal. Odločno doda: »Ostali bomo oboroženi in se bomo bojevali.« Tudi njegovi soborci se z njim strinjajo; zavračajo prepričevanja politikov, da naj sprejmejo »realno« resitve. Poveljniki enot na tem območju obžalujejo, da nimajo sodobne oborožitve, s katero bi lahko ohranili številna življenja borcev. Oklepne srbske enote napadajo le z zastarelimi protitankovskimi granatami. Hrano in strelivo jim kmetje navadno dovajajo s konjskimi vpregami.

»Vsak četrty dan dobimo hlebec belega kruha, drugače jemo le crn kruh,« pove suhljat vojak, ki nima več kot 20 let. Med bosansko vojno je prekinil studij, vendar upa, da bo nekoč postal inženir strojnštva. (Agencije)

Sto dni »miru«

SARAJEVO - Rob Annink, tiskovni predstavnik Unproforja, je izjavil, da je »bil petek že stoti dan premirja v Sarajevu«, čeprav je bilo to velikokrat kršeno. V noči med prejšnjo soboto in nedeljo je bilo slisati več kot uro dolgo streljanje na Grbavici, kar je Annink označil kot »občajno kršenje premirja«, ki sta ga 9. februarja podpisali muslimanska in srbska stran. Na vprašanje, kolikokrat na dan je premirje kršeno, je Annink odgovoril, da »od 100- do 200-krat«, dodal pa je, da prihaja do obstrjeljevanja z »lahkim orožjem« in da »mesto ni ogroženo.« Bolnisnice vsak dan sprejemajo ljudi, ki so jih zadeli izstrelki iz lahkega orožja. Unprofor ocenjuje, da vse teško orožje se ni odstranjeno iz 20-kilometerskega varnostnega pasu in da imajo Srbi še vedno nameščen tank na Grbavici, ki »nadzoruje« mestno središče. (Agencije)

RUANDA / ODLOČILNA BITKA ZA KIGALI

Vojska kljub premoči upornikov vztrajno brani oporišče Kanombe

ZN poskušajo dobiti dovoljenje za nadzor nad letališčem

KIGALI - V petek so se ruandski uporniki in vladne enote vnovic silovito spopadli, obe strani si namreč prizadevata prevzeti nadzor nad celotnim Kigalijem.

Kot poročajo očividci, so granate in topniški izstrelki padali na mesto kot dez. Nekaj granat je padlo tudi na bolnišnico, pri čemer je življenje izgubilo 30 bolnikov. Najhujši boji so potekali pri ključnem oporišču ruandske vojske Kanombe, ki leži v neposredni bližini letališča, in pri policijski postaji.

Poveljnik mirovne misije ZN Dallaire meni, da gre za zaključno bitko za Kigali, in upa, da bo lahko ruandsko vlado prepričal, naj zapusti letališče in nadzor nad njim prepuusti ZN. (Agencije)

Nasilje v Ruandi ne pozna meja, žrtve medklanskih sporov so tudi nedolžni otroci (Telefoto: AP)

KOSOVO / OBLASTI NISO IZPOLNILE OBLJUBE

Srbi zapuščajo pokrajino

Beograd ni uresničil napovedi o ponovni srbizaciji Kosova

PRISTINA - Prikrito nezadovoljstvo kosovskih Srbov zaradi neizpolnjenih obljub beograjskih oblasti, ki so po nasilni ukinitvi kosovske avtonomije (marca 1989) napovedale naselitev več kot sto tisoč Srbov, postaja vse bolj očitno. Kot skrajni rok je bilo določeno letosnje leto, in ker oblasti niso držale besede, se Srbi začinjajo izseljevati s Kosova.

Srbi iz Miloševa pri Pristini so postavili na dvorišča table z napisom »hisa naprodaj zaradi počasnega reševanja kosovskih problemov« in naznanili, da bodo zaceli množično zapuščati domove. Uradni podatki o izseljevanju so »pod embargom«.

Rektor srbske univerze v Pristini Radivoje Papović je pred dnevi pozval pa-

triarha Pavla, naj sedež srbske pravoslavne cerkve vrne na Kosovo, sicer se utegne zgoditi, da bodo pokrajino kmalu zapustili vsi Srbi.

Zvezna vlada je za »kolonizacijo« Kosova namenila 400 milijonov mark, vendar se je v zadnjih treh letih le približno sto Srbov odločilo za vrnitev na Kosovo.

Nacrt srbizacije Kosova je predstavila tudi Arkanova stranka, ki bi rada tja pripeljala pol milijona Srbov, hkrati pa bi se moralo prav toliko Albancev izseliti v Albanijo, ker menda ne priznavajo srbske države. Tako bi bilo mogoče brez velikih stroškov (Albanci bi zapustili zemljo, hiše in stanovanja) spremeniti strukturo prebivalstva, ki je za Srbe zelo neugodna.

Blerim Shala

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.00	Video strani
08.20	Radovedni Taček: Blazina
08.35	Lonček, kuhaj! Jabolčni prazenec
08.45	Zimska tekmovalnja, 21/26 del francoske risane serije
09.10	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otoke
10.00	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
10.50	Zgodbe iz školjke
11.45	Maja in vesoljček , slovenski film
13.00	Poročila
13.05	Tednik, ponovitev
13.50	Moski, ženske
14.50	Video strani
15.15	Drugi človek , pon. ameriskega filma
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Zaklad na Juznem tečaju, angleška pzn oddaja
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	TV mernik
19.00	Risanka
19.10	Zrebanje 3 x 3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Utrip
20.35	TVariete
21.35	Pota slovenskega pokristjanjevanja, posebna binkostna oddaja
22.05	Korenine slovenske lipe: Pretakanja, zivljenje med Bardom in Trstom, 5. oddaja: Osmice
22.40	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2240
	Sova
23.15	Izredno stanje, 2/6 del angleške nadaljevanke
00.15	Jutri nikoli ne pride , kanadsko-angleški film

SLOVENIJA 2

12.40	Antologija slovenske glasbe za klavirski trio, 3. del Sova, ponovitev
14.00	Ljubezen da, ljubezen ne, 3/22 del ameriske nanizanke
14.35	Izredno stanje, 1/6 del angleške nadaljevanke
	Tezki casi prihajajo
	Sportna sobota
15.30	Po Sloveniji, povzetek kolesarske dirke
16.30	Kosarka NBA, posnetek
17.30	Avtomobilizem: Rally Saturnus, posn. z Vrhniko
18.30	Slovesnost ob dnevu slovenske vojske, reportaža iz Maribora
18.50	Modra divjina, 1/4 del amerisko-angleške pzn serije
19.30	TV dnevnik 2
20.10	Jezdeci, 1/4 del angleške nadaljevanke
	Sovražnika
21.00	Veliki zločini in procesi 20. stoletja, 3/12 del angleške dokumentarne serije
21.30	Sobotna noč:
	Otvoritev jubilejne 10. prireditve »Druga godba«;
	Koncert: Bryan Adams
00.50	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
09.00	CMT
10.00	Spot tedna
10.05	Teden na borzi, ponovitev
10.15	Kino, kino, kino, ponovitev oddaje o filmu
11.00	Dance Session, ponovitev 32. oddaje
11.30	Zivljenje z očetom, pon. ameriskega filma
13.05	Spot tedna
13.10	Video strani
14.30	Borza dela
14.45	Video strani
16.20	Spot tedna
16.25	Izbjegljčka televizija, oddaja za begunce
16.55	Igre na kotlakah, ameriška sportna serija
17.25	Pravkar umorjeni , pon. ameriskega filma
19.00	Ameriskih 10, glasbena oddaja
19.30	Radio FM, pon. 9. del ameriske humoristične nanizanke
20.00	Elvisova zarota, dokumentarni film
20.55	Radio FM, 10. del ameriske humoristične nanizanke
21.30	Igra v obrambi , ameriški vohunski film
	Igrajo: David Oliver, Susan Ursitti, Monte Markham, Eric Gillian in drugi; režija Monte Markham.
23.10	Ulica rumene nevarnosti, pon. 6. dela angleške nanizanke
00.05	Spot tedna
00.10	CMT
00.45	Borza dela
01.00	Video strani

MTV MMTV (62. kanal)

16.20	Bravo Maestro, pon. kulinaricne oddaje
17.00	Program Discovery
19.00	Obvestila in napoved filmov
19.19	Bravo Maestro, kulinaricna oddaja
19.30	TV Akvarij
20.05	Rezervirano za Tofa
20.20	Detectives, nadaljevanka
20.50	Chino , ameriski vestern, 1973
	Igrajo: Charles Bronson, Jill Ireland; režija John Sturges
22.30	Program Discovery
01.00	Adult Channel

RAI 1

7.00	Otroski variete
9.10	Glasba: Dove sta Zazà
10.15	Film: Fuga disperata (dram., ZDA '86)
11.50	Variete: Buona giornata, 9.10 nad. Pantanal, 9.35 Guadalupe, 10.45 Madalena, 11.55 Antonella, 13.00 Sentieri, 11.30 dnevnik
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Aktualno: Check-up
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Almanah, tednik TG 1, 14.20 Gli incontri di Altmanacco
14.45	Sport: IP v kosarki
16.20	Nan.: Leseni prijatelj, 17.00 Nasty Boys
18.00	Dnevnik, izzrebanje lota
18.15	Aktualno: Zdravi in lepi (vodi R. Lambertucci)
19.35	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Tutti a casa (vodi Pippo Baudo)
23.05	Dnevnik
23.10	Aktualno: Posebnosti TG
00.05	Dnevnik 1 in vreme
01.15	Filmske novosti
02.00	Film: Liebestraum (dram., VB '91, i. Kevin Anderson, Kim Novak)
2.10	Film: Le forze del male (dram., ZDA '48, r. A. Polonsky, i. John Garfield, B. Pearson)
3.30	Film: Piccoli gangsters (kom., VB '76, r. Alan Parker, i. Jodie Foster)

RAI 2

6.35	Videocomic
6.55	Variete: Mattina in famiglia
7.00	8.00, 9.00, 10.00 dnevnik
10.05	Aktualno: RAI 2 za vas
10.20	Nan.: Lassie
11.15	Aktualno: Tvoj bližnji
12.00	Variete: In famiglia
13.00	Dnevnik, rubrika a medicini 33 in vreme
14.00	Nan.: Un inviato molto speciale
15.35	Kviz: Un istante e vinci, 15.40 Izzrebanje lota
15.45	Otroska oddaja, 17.05 Neonews
17.20	Variete: Ventieventi
17.40	Film: Pensiero d'amore (kom., It. '69, i. Mal)
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: Porte aperte al delitto (krim., ZDA '94, i. A. Paul, W. Katt)
22.30	Nan.: Il commissario Corso - Nel cuore della notte (i. M. Donadoni)
23.20	Dnevnik in vreme
23.40	TGR Evropa
0.10	Informativna odd.: Canal Grande - Gregorettivvù
0.40	Nocni sport: vaterpolo, golj, tenis, bezbol

RAI 3

6.30	Pregled tiska
7.15	Film: Sul bel Danubio blu (kom., Nem. '54)
9.00	Informativna odd: Canal Grande - Gregorettivvù
9.30	Oddaja o kmetijstvu
11.00	Lit. nagrada Rapallo
11.30	Golf: 51. Open Italije
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Film: Mamma mia, che impressione! (kom., '51)
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR - Okolje Italija
15.15	Sport: rugby Italija-Holandskaja, golf, tenis
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti, sport
19.50	Blob Cartoon, Filmske novosti
20.30	Film: I vichinghi (pust., ZDA '57, i. K. Douglas, Tony Curtis, J. Leigh)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Variete: Harem
23.45	Variete: Magazine 3
0.45	Dnevnik in vreme
1.15	Variete: Fuori orario. Co-se (mai) viste

RETE 4

7.00	Nan. Bradford, 7.45 nad. Piccola Cenerentola, 8.30 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata, 9.10 nad. Pantanal, 9.35 Guadalupe, 10.45 Madalena, 11.55 Antonella, 13.00 Sentieri, 11.30 dnevnik
13.30	Dnevnik TG 4
14.00	Aktualno: Medicine a confronto
15.20	Nad.: Primo amore, 15.50 Principessa
16.20	Aktualno: Perdonami, 17.15 C'eravamo tanto amati, 17.30 dnevnik
18.00	Funari news
19.00	Dnevnik
20.30	Film: Attrazione fatale (dram., ZDA '87)
22.45	Film: La febbre del sabato sera (kom., ZDA '77), 23.45 dnevnik, 1.05 Pregled tiska, 1.20 film

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Aktualno: A tutto volume, 9.30 Nonsolomoda
10.00	Film: Nella buona e nella cattiva sorte (dram., '91)
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quotidiani, 13.40 Amici, 15.30 Anteprima
15.55	Otroski variete: risanke in Bim bum bam
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 Si o no
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: Avanti un altro (vodita Pippo Franco, Uria Capone)
23.00	Variete: Sabato notte live (vodi P. Bonolis)
24.00	Dnevnik
0.15	Nan.: Il ritorno di Missioni impossibile

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.15	Aktualno: Tu Italia
12.25	Odpri studio
12.30	Aktualno: Fatti e misfatti
12.45	Nan.: Teneramente Licia
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
15.00	Sport: Predstavitev 77. kolesarske dirke po Italiji
16.30	A tutto volume
17.00	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.55 Power Rangers, 18.30 I miei due papà, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odpri studio
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: D.A.R.Y.L. (fant., ZDA '85, i. M. McKean)
22.30	Film: Superman 2 (fant., ZDA '80, i. C. Reeve)
1.00	Sport studio
1.20	Nan.: Starsky & Hutch, 2.30 A-Team

TELE 4

13.30	19.30, 23.00 Dogodki in odmevi
20.05	Ezopove basni
20.30	Nad.: California

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30 Dnevnik
14.05	Film: L'ultimo bambino (dram., '71, i. M. Cole)
20.30	Film: Si può fare, amico (vestern, i. B. Spencer)
1.00	CNN News

Koper

14.00	Juke Box, pon. glasbene oddaje, vodi Alex Bini
16.00	Euronews - TV novice
16.10	Stanje stvari - mladi, vodi Laura Vianello
17.10	Odpri strani, oddajo vodi Rosanna T. Giuricin
17.45	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
18.00	Slovenski program: Korenine slovenske lipe: Domače obrti na Slovenskem, 8. oddaja: Lončarji
18.30	TV Poper, kabaretno-satirična oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Jutri je nedelja - verska oddaja
19.40	Carobna svetilka, otroški program: Don Kihot, 5., zadnji del nadaljevanke, Igrajo: Pino Micol, Peppe Barra in drugi; režija Maurizio Scaparro.
20.30	Ko pride večer, z Angelom Baiguero
22.30	Dnevnik
22.45	Odvetnik , ameriska kriminalka, 1968
	Igrajo: Barry Newman, Harold Gould in drugi; režija Sidney J. Furie
00.35	Horoskop

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Otroski program, pon.
10.30	Ogrinjalo, ameriški film
12.30	Hello Austria, hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.10	Poslednji pesec, nemski film
14.35	Pogledi od strani
14.45	Comedy Capers
15.00	Otroski program
15.25	Duck Tales
15.50	Dinozavri
16.15	Beverly Hills, 90210
17.10	X-Large, mlad. oddaja
18.00	Cas v sliki
18.05	Slika Avstrije
18.30	Cornelius pomaga, 3. del serije
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Kdor reče A, zabavno-glasbena oddaja
22.05	Zlata dekleta, serija
22.30	Robocop 2 , ameriski akcijski film, 1992
00.20	Cas v sliki
00.25	Cartouche , ital.-franc. pustolovski film
02.00	Porocila Ex Libris

ORF Avstrija 2

12.50	Mojstri jutrisnjega dne
13.00	Barcelona, portret mesta
13.45	Mojstri jutrisnjega dne: Trio Gerija Schullerja
14.00	Ali imate radi klasiko?
15.00	Oce in sin, 3/13 del serije Puppi
16.00	Porocila iz parlamenta
17.00	Zivali iscejo dom
17.15	Ozri se po deželi
18.00	Nogomet
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Plavolasa skušnjava, ameriska komedija, 1991
	Igrajo: Kim Basinger, Alec Baldwin, Robert Loggia, Elisabeth Shue in drugi; režija Jerry Rees
22.05	Cas v sliki
22.20	Sport
22.50	Mesec je samo gola krogla, nemski film, 1980
00.40	Round Midnight:
01.15	Porocila Ex Libris

Hrvaška 1

08.45	TV-koledar
08.55	Porocila
09.00	Dobro jutro
10.30	Porocila
10.35	Kapitan Zaspan, 8/13 del risane serije
11.00	Kaj se dogaja z mano? oddaja za mladostnike
12.00	Porocila
12.05	Yannis Xenakis, oddaja resne glasbe
13.05	Prizma, multinacionalni magazin
13.50	Oddaja narodne glasbe
14.05	Porocila
14.10	Kapitan Stirrick , angleski mladinski film
	Po drami Davida Scotta in Jeremyja Jonesa Taylorja;
	Režija Colin Finbow
15.40	Hišni ljubljenci - Kdo me hoče?
16.10	Beverly Hills, 90210, pon. 10. dela am. serije
17.00	Porocila
17.05	Darilo iz morja, dokumentarna oddaja
17.50	TV razstava: Miljenko Stancic
18.00	Televizija o televiziji
18.30	Santa Barbara, 719. del ameriske nadaljevanke
19.15	Na začetku je bila beseda
19.30	Dnevnik 1
20.15	Bratje po orožju, amerisko-francoski film, 1989
	Igrajo: Richard Berry, Patrick Bruel, Corinne Dacila in drugi; režija Alexandre Arcady.
21.55	Film - video - film
22.40	Porocila
22.45	Sportna sobota
23.00	Slika na sliko
00.00	Porocila v angleescini

Hrvaška 2

17.45	TV-koledar
17.55	Jeeves in Wooster, 11/11 del angl. hum. nanizanke
18.45	Zivljenjski stil
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.15	Ljubezen da, ljubezen ne, 17/23 del ameriske humoristicne nanizanke
20.40	Krila na nebu, 8/13 del angleške dokumentarne oddaje
21.30	Cro Pop Rock
22.15	Nocna izmena: Severna obzorja, 28/29 del am. humor. serije
	V območju somraka, 2. del am. serije
	Aligatorjeve oči , ameriski film, 1990
	Igrajo: Annabella Larsen, Roger Kabler, Allen McCollough, Mary McLain in drugi.

MTV Madžarska

07.00	Sončni vzhod
08.15	Baptistični verski program
08.23	V klopi, otroški program
11.23	Begavčki, po sledih izginulih otrok
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Panorama
13.05	Kviz o nogometu
13.55	Madžarska polpreteklost
14.47	Misli ob binkostih
15.02	Pasja zvestoba, film W. Disneyja
16.45	Priporočamo
17.10	Napisi pripovedujejo, dokumentarni film
17.35	Loto
17.40	Mesčanski kazino
18.30	Kolo sreče
19.02	Storije
19.12	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.30	Kumara, politični magazin
20.55	Kviz o Madžarski
22.25	Minispoti
22.42	Smrt v plitvi vodi, madžarski film, 1993

2/5

TV SLOVENIJA 1

11.30

MAJA IN VESOLJČEK,
slovenski barvni film, 1988

Scenarij: Jane Kavčič, Emil Filipčič
Režija: Jane Kavčič
V glavnih vlogah:
Ana Papež, Dario Ajdovec, Maks Furjan,
Anton Trpin, Marko Derganc, Vesna Jevnikar, Milena Zupančič

S filmom MAJA IN VESOLJČEK zaključujemo kratak cikel mladinskih filmov Janeta Kovačiča. Filmi Nevidni bataljon, Sreča na vrhovi, Učna leta izumitelja Polza, Nobeno sonce ter Maja in vesoljček v tem zaporedju predstavljajo avtorja kot ljubitelja in poznavalca sveta mladih, ki je vendarle drugačen od sveta odraslih. Filmi o otrokih za otroke terjajo od ustvarjalca veliko potrpežljivega in naporenega prilagajanja, da bi film ne bil samo zgodba, ampak nekaj, kar mladi gledalci prepoznajo kot svoj svet in svoje probleme. V tem prizadevanju se nam Kavčič predstavlja kot dovolj zrel ustvarjalec, ki ga mladi gledalci pri nas in v tujini znajo ceniti. Maja in vesoljček ima verjetno svoj vzor v Spielbergovem filmu E.T. Domislica, da grede mladi vesoljčki v "solo v naravi" - na Zemljo - je vsekakor zanimiva. Žal omejena finančna in tehnična sredstva niso dovolila, da bi Kavčič posnel spektakel z obilico domišljiskih in fantazijskih konstrukcij, nujnih za tovrstno "znanstveno-fantastično" pravljico. Po zaslugi Marka Derganca in Antona Trpina pa je dal zgodbi naboj duhovite komedije, saj igrata dva odrasla vesoljca, ki ju veliki gospodar pošlje na Zemljo "delat red", predvsem pa ukrotiti neubogljivega in nediscipliniranega vesoljčka, ki si je izbral zemeljsko Majo za prijateljico. Glavna privlačnost tovrstnih komedij pa je prav v tem, da mladi junaki, vrstniki gledalcev osmešijo odrasle in njihovo nerodno, togo ter v bistvu neumno početje.

TV SLOVENIJA 1

17.10

ZAKLAD NA JUŽNEM TEČAJU,
dokumentarna oddaja

Medtem ko igrajo države svoje politične igre na ledu, je prihodnost najmanj izkoriščene celine na Zemlji na kocki. Zaledenelo Antarktiko na dnu sveta zdaj ogrevajo politična nasprotja. Antarktika, ki pokriva desettiso Zemljinega površja, je vznemirljiv in strah vzbujajoč stroj, ki uravnava podnebje planete. To je najbolj mizla, vetrovna, najvišja, najbolj suha in najbolj oddaljena celina, ki je skoraj v celoti pokrita z ledom. Doslej je bila to tudi celina, ki jo je človek najmanj ogrožal. Za nekatere države je prava zakladnica naravnih bogastev, to pa razplamteva politično krizo. Je nikogaršnja lastnina, čeprav si jo lasti sedem držav. Zahteve teh držav so zamrznjene z Antarktičnim sporazumom, ki je 30 let preprečeval izkoriščanje celine. Zdaj se podpisnice sporazuma ne morejo sporazumeti, ali naj začnejo izkoriščati naravna bogastva ali naj Antarktika ostane divjina. Polom sporazuma bi pomenil katastrofalno ropanje narave in zaradi nasprotujočih si interesov tudi možnost vojne.

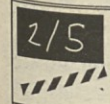

TV SLOVENIJA 1

20.30

TVARIETE,
..razvedrilna oddaja

Maj je mesec srečanj in ljubezni. V majskem TVarieteju smo vam pripravili kar nekaj srečanj. Prepleteni se bodo različni ritmi in različni žanri. Aleksander Mežek in Jelka Cvetičar bosta zapela Ko boš prišla na Bled, nastopila bo plesna skupina Mojce Horvat, Mia Žnidarič in plesalci Kazine, skupina Amadeus in Oto Pestner, Katarina Venturini in Adrej Škufca iz plesne šole Fredi, operna pevka Norina Radovan ob spremljavi Boruta Lesjaka, Plesna šola Urška, Magnifico in Katicice, M&J Step, Čuki in Plesni studio M - For You ter Jelka Cvetičar in Miško Hočevnar spet skupaj v živo.

TV SLOVENIJA 1

23.05

JUTRI NIKOLI NE PRIDE,
..ameriški film, 1977

Režija: Peter Collinson

Scenarij: David Pursall, Jack Seddon, Sydney Banks; Igrajo: Oliver Reed, Susan George, Stephen McHattie, John Ireland, Donald Pleasence, John Osborne, Paul Koslo, Raymond Burr

Kar trije scenaristi so pisali scenarij za film, ki predstavlja že ničkolikokrat obdelano temo o zločincu (ali žrtvi družbenih krivic) s talcem, ki ga oblega policija. Inspektor Wilson tokrat rešuje svoj zadnji primer, saj želi spremeniti okolje in delo. Oliver Reed, ki je v začetku svoje igralske kariere odigral nekaj velikih vlog, ga predstavlja tako, da ves čas zelo »strog in odločno« deluje brez večjega haska. Susan George, prav tako znana igralka, pa je ves čas predvsem objokana in tpeča ljubica, ki pričuje fanta, naj se vda. Vse v tem filmu je več ali manj predvidljivo - ljubiteljev tega žanra pa morda to ne bo motilo. Zgodba še najbolj spominja na dogajanje v filmu DANI SE - mojstrovino Marcela Cameja iz 1939. leta. Sicer pa kakršnokoli primerjanje ni na mestu.

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 20.10

Skrivnosti in čari jahalnega športa

JEZDECI, angleška nadaljevanka

Scenarij: Terence Brady in Charlotte Bingham po istoimenskem romanu Jilly Cooper

Režija: Gabrielle Beaumont
Fotografija: Michael Davis
Glasba: Roger Webb

Igrajo: Marcus Gilbert, Arabella Tjye, Michael Praed, Caroline Baker, Anthony Calf

Angleška nadaljevanka Jezdecji je nastala po istoimenskem romanu Jilly Cooper. Slavna avtorica z erotiko začrtjenih literarnih uspešnic je nacrtovala roman Jezdecji že v šestdesetih letih. Leta 1970 ga je dokončala in - izgubila oziroma pozabila na londonskem mestnem avtobusu. Ni ji preostalo drugega, kot da se je znova lotila pisanja tega romana in ga dokončala sele leta 1984. Leto kasneje objavljeni roman je vzletel med uspešnice, prodali so več kot milijon primerkov, prevedli pa so ga v sedem jezikov. Čeprav je Jilly Cooper v petindvajsetih letih pisateljstva napisala kar petintrideset knjig, se zdi roman Jezdecji značilen za nje no pisanje. Roman namreč vsebuje vse tisto, za čemer hlastajo ljubiteljice in ljubitelji tovrstne proze: erotiko, spletke, sovraštvo in ljubezen, boj dobrega in zlega in seveda vpogled v visoko družbo. Zato je poglavitna odlika nadaljevanke, da ohranja drazi literarne podlage.

Nadaljevanka Jezdecji prikazuje svet jahalnega športa in njegovo zakulisje. V ospre-

dju sta dva vrhunska jezdecja, predvsem pa zagrizena tekmeča. Prvi je Rupert Campbell-Black, ki je že ob rojstvu imel vse. In tudi ko je odrasel ima vse - denar, sarm, zenske, predvsem pa samozavest angleskega aristokrata. Drugi je Jake Lowell, napol Cigan, ki si je sele s poroko z bogato Tory zagotovil moznost, da se je posvetil jahalnemu športu. Jake zavida Rupertu, predvsem pa mu ni nikoli oprostil, da ga je maltretiral v dijskih letih. Se zdaj, leta kasneje ga ob spominu na travmatične dijske dni tlaci mora, zato je trdno odločen, da se bo arogantnemu Rupertu masceval. In to na področju, kjer ga bo najbolj prizadel - premagal ga bo v skakanju čez ovire. Seveda pa tudi Rupert Campbell-Black natančno ve, kdo je Jake Dowell, zato ne izbira sredstev, da onemogoči svojega najresnejšega tekmeča...

V nadaljevanke pa seveda ne manjka lepih zensk. Med

njimi izstopa Rupertova žena Helen, ki v svoji naivnosti verjame, da lahko spremeni svojega arogantnega in uživalskega moza, ki pa ostaja nepopravljivi zapeljivec. Zaradi moževe nezvestobe in nesramnosti se lepa Helen vse bolj navezuje na Jakea...

Igralci so se morali naučiti tudi jahati. Pri nevarnejših skokih čez ovire so skakali sicer kaskaderji, vendar je Michael Praed, ki je upodobil Jakea, v nekem intervjuju omenil vrstico iz scenarija, po kateri mora jezdec sedemkrat pasti preden postane jezdec. In da je to njemu med snemanjem nedvomno uspelo. V nadaljevanke teče sampanjec kar v potokih. Kajti jezdecji in njihove spremljevalke in spremljevalci živijo burno socialno življenje. Toda producent nadaljevanke je razblinil iluzije o sampanjcu: večinoma ni bil pravi, pravega so dobili le nekateri igralci, da bi bili v družbi lepotic bolj sproščeni...

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Video; 10.00 The Best Of The Pulse; 11.00 The Big Picture; 11.30 Yoi; 13.30 First Look; 15.00 Video; 17.00 Dance; 18.00 The Big Picture; 18.30 Poročila - Weekend Edition; 19.00 Braun European Top 20; 21.00 Unplugged: Uptown; 23.00 Beavis & Butt-head; 23.30 Cannes Weekend

SKY ONE

08.00 Fun Factory; 12.00 The Stone Protectors; 12.30 The Mighty Morphin Power Rangers; 14.00 Robin Of Sherwood; 15.00 Here's Boomer; 16.00 Hotel; 17.00 Wonder Woman; 18.00 The Young Indiana Jones Chronicles; 20.00 Kung Fu; 21.00 Nerešene skrivnosti; 22.00 Cops I; 22.30 Cops II

PRO 7

06.45 Ponovitev; 13.20 Nebo nad Afriko; 13.50 Živalsko prominentni; 14.00 Kung-Fu; 15.00 Star-sky & Hutch; 15.55 Marsovci, pojdite domov, am. zf komedija; 17.30 Booker; 18.25 Šef policije, am. serija; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Lovci izgubljenega zaklada, am. pustol. film; 22.25 Wedlock, ameriški akcijski film; 00.20 Poročila

PREMIERE

10.30 Četrta zapoved, am. film; 12.05 The Babe - ameriške sanje, am. film; 15.00 Showtime-Na pomoč, moja mama je zvezdal, am. film; 16.35 Nogomet; 17.35 Patriot Games, am. psih. triler; 19.30 Showbiz; 20.00 Poročila; 20.15 Kamenodoljni najstnik, am. kom.; 21.45 Twin Peaks - The Movie, am. drama

SAT 1

06.00 Ponovitev serij; 13.00 Zadnja ljubezen prestolonaslednika, avstrijska melodrama; 14.50 Tracy sreča ljubega boga, am. kom.; 16.30 Pet krat pet; 17.00 Pojdi na vsel; 18.00 Nogomet; 18.30 Catwalk, am. serija; 19.20 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Veliki koncert po željah; 22.00 Šale in Dalovščine; 23.00 Vroče noči Josefine Mutzenbacher, nemška seksi komedija

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Nogomet; 11.00 Kolesarstvo; 12.00 Boks, profesionalni dvoboji; 13.00 Grand Prix Magazin; 13.30 Tenis, turnir iz Pariza; 18.00 Kolesarstvo, prenos; 19.30 Golf, Italian

Open, posn.; 21.30 Avtomobilizem; 22.00 Profesionalni boks; 23.30 EP v judu

RTL

05.30 Ponovitev; 11.35 X-Men; 12.00 Power Rangers; 12.25 Harry in Hendersonovi; 13.20 Princ z Bel-Aira; 13.45 Polna hiša; 14.15 Step by step; 14.45 Knight Rider; 15.45 A-Team; 16.45 Seaquest DSV, serija; 17.45 Beverly Hills, 90210; 18.45 Poročila; 19.10 Kojak, am. serija; 20.15 Če se bo to dobro končalo, komedija; 22.00 Poljub pred smrtjo, am. triler; 23.45 V soboto zvečer

RTL 2

06.05-16.55 Ponovitev serij; 16.55 Junak iz Santa Clare, nemška kom.; 18.20 Poročila; 18.30 Simon Templar: Projekt Omega, 4/6 del angl. serije; 20.00 Poročila; 20.15 B.L. Stryker: Tatvina v Grand hotelu, 3. del am. serije; 22.15 Angel se vrne, ameriška kriminalka

SKY MOVIES

17.00 What's Up, Doc?; 19.00 Life Stinks; 21.00 Man Trouble; 23.0 Boomerang

MOVIE CHANNEL

17.00 Tender Mercies; 19.00 My Girl; 21.00 Kiss Of A Killer; 23.00 The Player

FILMNET +

10.10 Wild Palms, 1/3 del; 14.10 Wild Palms, 2/3 del; 16.10 Wild Palms, 3/3 del serije; 18.00 Windwalker; 20.00 Freejack; 22.00 Poison Ivy

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Danšnje novice; 19.30 Ushuaia, dokumentarna serija; 20.00 Dateline Magazine; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show; 23.30 Govorimo o jazzu

CNN

09.30 Diplomatic Licence; 10.00 Inside Business; 11.00 Larry King Live; 12.30 International Correspondents; 13.00 Travel Guide; 14.00 Big Story; 14.30 Real News For Kids; 16.00 Science & Technology; 17.00 Showbiz This Week; 19.00 World Business This Week; 19.30 Newsmaker; 20.00 Healthworks; 21.00 Your Money; 21.30 International Correspondents; 22.30 Futurewatch

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 10.05 Kulturna panorama; 11.00 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Radijska igra; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.00 Moped show; 12.10 Šport; 13.40 Obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Pevka; 17.50 Šport; 19.30 Disco club; 21.30 Azzurro; 22.20 Ameriška popularna glasba.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues, dixieland; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovske skladbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.25 Klavirske etude Chopina; 19.30 Lastovka (G. Puccini); 22.30 Znamenite partiture; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Du, jes? - zabavno in humorno; 11.00 Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 12.00 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 13.05 Terenska akcija; 14.00 Okno v svet; 14.30 Napoved športnega vikenda; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.35-19.00 Sobotni »jam session«; 17.30 Primorski dnevnik; 19.30-23.15 Športna sobota RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.10 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.15 Lettera da Luciano; 10.35 Kulturna dediščina Istre; 11.15 Odpri telefon; 12.00 Romagna mia;

13.00 Glasba po željah; 14.45 Mladinska redakcija; 16.00 Hot hits; 18.45 Alfabeto e pentagramma; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

7.00 Dober dan; 8.30 Vreme, horoskop; 9.30 Kam danes v Ljubljani; 10.15 Novice; 10.30 Kultura; 11.15 Angleščina; 12.00 BBC Novice; 13.00 Imamo jih radi; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigosanih; 15.15, 18.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampeedo; 02.00 Sat.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Ti jaz in najin otrok; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Izbor pesmi tedna; 17.00 Oddaja o kulturi; 19.20 Večerni progr. do 24.00.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.15 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroški studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bisriška panorama; 14.10 Iz Slovenskih gorici; 14.40 Od Ptuja do Ormoža; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 19.30 Športna sobota; 20.00 Prenos 26. Festivala narečnih popevk Maribor 93; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

9.00 Brain-Drain Radio; 11.00 Re-Ignition; 14.30 Black Umfolosi; 18.00 Saturday Djihad Fever; 19.00 Tolpa bumov; Clusone 3; 20.00 DJ Graffiti; Thee Hypnotics in še kaj!; Satelit.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Revival; 9.00 Bonton odpira vsa vrata; 9.20 Potpuri; 10.10 Koncertv Slovenski filharmoniji v Ljubljani; 11.10 Potpuri; 11.30 Orkestri; 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta rozajanski glas, nato Orkestri; 12.45 Glasnik Kanalske doline; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon; 15.00 Tisoč let naših prednikov; 15.30 Soft music; 16.00 Zapisi o literatini; 16.15 Glasba za vse okuse; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: 40-letnica Glasbene šole v Sezani; 18.00 Mala scena: Prosim, vprašajte berlinski zid (r. Janez Povše, 4. nad.); 18.35 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 18.00 Baby mix; 19.00 Morski val; 20.30 Prenos Jadranskih tekem.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Črna maša za 486

Nadgrajevati ali ne nadgrajevati, to je zdaj vprašanje. Lastniki računalnikov 386 si ga ne zastavljajo, da o uporabnikih generacije 286 niti ne govorimo, kajti nimajo druge izbire, kakor da svoje stroje se malo uporabljajo kot vedo in znajo ter počakajo, da se bodo uganjanja o procesorjih lepega dne zbistrila, in tedaj hitro preskocijo v kak višji računalniški razred. Nadgrajevanje računalnikov 386 ni več smiselno - gre za past, ki se ji moramo izogniti. Zamenjava procesorja 386, seveda pod pogojem, da je proizvajalec računalnika sploh predvidel to možnost, večinoma pomeni tudi zamenjavo trdega diska s kaksnim močnejšim, dodajanje pomnilnika in zamenjavo video kartice z boljšo. Na koncu lahko le ugotovimo, da je bila nadgradnja razmeroma draga, toda vseeno nepopolna - nekaj podobnega, kot če bi staremu avtomobilu zamenjali motor in se kako malenskot, misleč, da se bomo za malo denarja vozili z novim avtomobilom. Prehod s počasnega 486SX na hitrejšega 486DX, ali s 486DX na 486DX2 (s podvojeno frekvenco), in sedaj s 486DX2 na DX4 (s potrojeno frekvenco) - mimogrede rečeno: DX4 bi lahko nosil oznako 486DX3, če se pri Intelu ne bi odločili, da bodo ustvarili razliko od vse večjega števila tujih klonov 486 - je pravzaprav koristna zadeva, še posebej v primeru, če ste se že na začetku opredelili za močnejši trdi disk, RAM in grafično kartico. Mnogi proizvajalci namreč za prodajajo stroje 486 s podnožjem z 237 nozicami, ki bodo lahko sprejele tudi procesor pentium overdrive, ko se bo pojavil na tržnici. Toda tudi tukaj je past: ne kaže si omisliti novega računalnika 486, da bi ga čez leto ali dve nadgradili in spremenili v pentiumski stroj. Prednosti pentiuma bo brzkone mogoče polno izrabi samo pod pogojem, če imata pomnilniška pot in podatkovno vodilo njemu podobno, torej 64-bitno strukturo; v nasprotnem primeru pa bo dragoceni procesor ostal slabo izkoriščen. Verjetno ste opazili, da v tem besedilu samo za nadgradnje znotraj računalniške družine 486 ni poudarjeno, da so pasti - kar seveda nikakor ne pomeni, da niso. Kajti nakup računalnika 486 je danes še vedno dobra izbira, ker so cene teh strojev postale razumne, zlasti zaradi razvoja Intelu (Cyrix in AMD) konkurenčnih procesorjev in pojava novih sistemov (pentium, powerPC). Namesto računalnikov 486 s 33 MHz proti koncu prejšnjega leta postaja danes »standard« 66 MHz-čni računalnik s procesorjem 486DX2 (s monitorjem SVGA, močnim diskom in velikim pomnilnikom), ki ga bomo že kmalu lahko kupili za »skromnih« 1.500 ameriških dolarjev. Za dodatnih tisoč dolarjev bo mogoče dobiti že stroj z novim procesorjem DX4 s potrojeno frekvenco (100 MHz), skupaj s standardnim 33 MHz-čnim vodilom. Vendar je čedalje več tistih, ki ocenjujejo, da je sedanja priljubljenost računalnikov 486 pravzaprav »labodji spev«. Kajti ne bistveno dražji pentiumi z 90 ali 100 MHz - Intel je že predstavil 150 MHz-čni procesor - dosegajo pomembno boljše rezultate na testiranjih in tako napovedujejo nove, še višje »standarde«; lahko pričakujemo tudi Cyrixu in AMD-ju konkurenčne procesorje, pri čemer že stopajo na oder procesorji powerPC. Zato so strokovnjaki prepričani, da računalnikom 486 že poje navček, čeprav bo sele prihodnje leto zazvonil z vso močjo. Takrat bomo verjetno priče velikemu valu pentiumskih strojev in nekaj manjšemu navalu namiznih in prenosnih računalnikov s procesorji powerPC, ki bosta postopoma »preplavila« dosedanje tržišče računalnikov 486 - dokler jih kako leto kasneje ne bo »odnesel« eden izmed naslednjih valov.

Esad Jakupović

MIKRO NOVICE

Symantec in Central Point Software sta objavila nepreklicno odločitev o tem, da bosta združila in izmenjala zaloge v skupni vrednosti 60 milijonov dolarjev, kar bo pripeljalo do združevanja različnih softverskih proizvodov, ki so namenjeni družbam, kot so: Norton Administrator for Networks, Norton AntiVirus for NetWare in Norton Utility Administrator, CP Anti-Virus for NetWare, XTree Tools for Networks in XTreeNet. Ti programi so se namreč doslej pogostoma prekrivali.

Matsushita Electronics je razvila optično elektronsko integralno vezje (OIEC), v katerem so integrirali v čip 64 laserjev in operacijski tranzistor, ki ga bodo uporabljali za sprejem zvoka in slike v optičnih mrežah prihodnosti, pri čemer lahko z laserji upravljajo posamično - in to destkrat hitreje kot s trikrat večjimi konvencionalnimi enotami.

Raima je začela dobavljati podatkovni strežnik Velocis za NetWare, Okna NT, OS/2 2.1 in AIX (po 395 dolarjev), kmalu pa bo začela dobavljati tudi različice za Okna 3.1, SCO Unix in HP-UX.

Summagraphics je svoji seriji tabel SummaSketch FX dodala še zmogost SmartPen, ki omogoča 256 nivojev občutljivosti na pritisk, kar odpira možnosti za upravljanje z občutljivostjo in širino potez pri risanju s pomočjo pisala brez vrvice, s tremi kontrolnimi stikali, z ločljivostjo 2.540 pik na palec.

Hyundai, Goldstar in Samsung, vodilni južnokorejski proizvajalci polprevodnikov, do konca leta nacrta povečanje letne proizvodnje 16-bitnih čipov DRAM s pet na tri najst milijonov kosov, s katerimi bodo po deležu (50 %) na svetovnem trgu prehiteli japonsko (28 %) in ZDA (18 %).

Adaptec je dodelal različico EZ-SCSI 3.0 (po 75 dolarjev), nov okenski vmesnik in podporo SCSI za večje število naprav, kot so tračni in floptični diski, HP skenerji in CD-glasbeni avtomati na DOS in Okna.

Toshiba je predstavila novo serijo pogonskih enot XM-4101 CD-ROM z dvojno hitrostjo, poprečnim pristopom 320 ms in hitrostjo prenosa 300 kB/s, ki je vsklajena z multimedij-skim standardom MPC-2 in podpira Kodakov veckonferenčni (multi-session) Photo CD.

Microsoft je izdelal novo različico programa za upravljanje podatkovnih baz Access 2.0, ki je lažja za rabo na vseh ravneh in popolnoma vsklajena z OLE 2.0, kar omogoča gladko izmenjavo med aplikacijami, dokumenti in datumi.

HARDVER

Na tržnici se menda se nikoli ni pojavil močnejši notesnik, niti dražji prenosni računalnik. Ko so v teh dneh predstavljali svoj (in nasploh) prvi notesnik s procesorjem RISC, so predstavniki IBM v določeni meri umirili nestrpno javnost, ki je komaj čakala, da po predstavitvi treh modelov power macintosh korporacije Apple vidi tudi trojko powerPC »modrega velikana« (namizni računalnik s čipom 601, ergonomski model in notesnik s čipom 603), napovedano za jesen. IBM je pravzaprav proti koncu prejšnjega leta razvil novo linijo RS/6000 (RS je kratica RISC System) s štirimi delovnimi postajami (Motorolin powerPC 601 s 66 MHz-čnim procesorjem - modeli: Power Station M20, 25W in 25T ter PowerServer 25S - pod operacijskim sistemom AIX, ki stanejo med 5.000 in 10.400 dolarjev). Novi notesnik RS/6000 N40 je torej razširitev navedene linije računalnikov, s takšnimi zmogljivostmi, ki so bile doslej nedosegljive za prenosnike. Težak je 3,1 kg, deluje s 50 MHz, vsebuje izvlečni 340 MB-ni trdi disk, 16 MB-ni (največ

»Nebeški« notesnik

64 MB) pomnilnik, 9,4-palčni TFT zaslon z aktivno matriko, ki podpira 256 barv, video pomnilnik, ki zagotavlja ločljivost 1.280 x 1.024 pik, sledno kroglo TrackPoint II, notranje baterije za skromnih 45 minut delovanja (z zunanjo baterijo do stiri ure) in IBM-ov operativni sistem AIX for N40 v različici 1.1 (Unix softver, ki je optimiziran za prenosnike). Na voljo ima več vhodov - za misko, Ethernet mrežno podporo, PCMCIA pretvornike za mrežno povezavo Token Ring, kakor tudi za tiskalnike AppleTalk. »Nebeški« notesnik za »nebesko« ceno: 11.995 dolarjev!

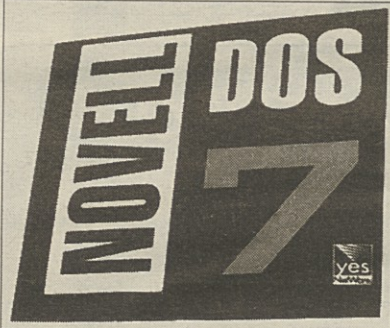

SOFTVER

DOS namesto DOS-a

S trimesečno zamudo - opravičujoc se, da so hoteli zagotoviti samo popolno kompatibilnost s programom za Okna 3.11 - so pri družbi Novell vendarle začeli dobavljati različice 7 svojega operacijskega sistema DOS. Uporabniki se brzkone ne bodo preveč razburjali, saj bodo na koncu julija dobili stodostotno nadgradnjo (za MS-DOS ali IBM-ov PC-DOS) za borih 69 dolarjev. Novell DOS 7 vsebuje popolnoma funkcionalno različico mrežnega operacijskega sistema za enakopravne partne-

rje (peer-to-peer) NetWare; program za zgoščevanje diska Stacker podjetja Stac Electronics; resnično izpraznjevalno izvajanje več opravil hkrati; izboljšano tehnologijo upravljanja s pomnilnikom (s pomočjo DOS-ovega Servisa zaščitenega načina - PMS); varnost delovnih postaj; gonilnike zaščitenega načina; ter izbiro za rezervne kopije in protivirusno možnost. Novell je hkrati s IBM-om, ki že promovira svoj PC-DOS, precej agresivno stopil v »borbo« proti prevladi MS-DOS, pri čemer je uporabil dejstvo, da je Microsoft vso svojo pozornost osredotočil na Okna. Ne glede na čudovite lastnosti svojega DOS 7 pa ima Novell resne težave in plasmajem tega proizvoda na tržišče, še posebej zato, ker ima precejšnje število proizvajalcev računalnikov pogodbe z Microsoftom o prednastavkih MS-DOS-a. In vendar se stvari počasi spreminjajo, zlasti potem ko je Zenith Data Systems prvi začel napeljevati DOS 7 v svoje računalnike (namesto MS-DOS in Okna za delovne skupine).

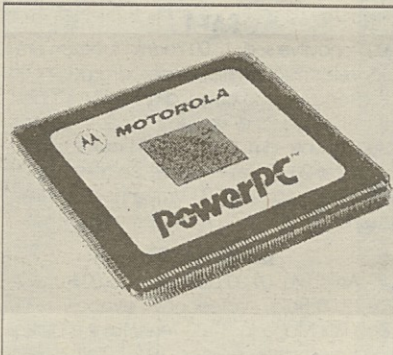

PROCESORJI

Novi čipi powerPC

Motorola in IBM sta se enkrat prehitela. Intel. Njun novi 100-megaherčni procesor powerPC 601 je za približno 25 odstotkov hitrejši od 80 MHz-čne različice, ki jo sedaj prodajajo na trgu (poleg 60 in 66 MHz-čnih različic). Hkrati prehiteva tudi Intelov 100 MHz-čni pentium, tako po številu kot premicni veji. Rezultati primerjalnega testa SPECint92, ki ga uporabljamo pri rangiranju številnih standardnih poslovnih aplikacij, znašajo 105 pri 601 (100 MHz-čni) proti 100 pri Intelovem pentiumu P54C (na isti frekvenci); medtem ko rezultat SPECfp92 znaša 125 proti 80, 6 točk. Pomembna prednost novega čipa 601 so zmanjšana površina (s 120 na 74 kvadratnih milimetrov) in potrošnja energije (z osem na stiri vate). Zato bo bistveno bolj preprosta in cenejša gradnja računalnikov, ki bodo zasnovani na procesorjih powerPC. Obsežnejšo proizvodnjo teh čipov lahko pričakujemo sele v zadnjem trimesecju tega leta. Do tedaj naj bi se pojavil tudi procesor powerPC 603 s pomnoženo frekvenco, z notranjim taktom 135 MHz, zunanjim pa na 66 MHz (podvojena frekvenca) oziroma 33 MHz (razširjena frekvenca). Motorola je pred

nedavnim objavila nekatere podrobnosti o procesorju powerPC 604, ki bo za 50 odstotkov hitrejši od 601 (100 MHz), a tudi od 150 MHz-čnega pentiuma, ki ga sedaj razvijajo pri Intelu. Vrednosti slednjega po SPECint in SPECfp bodo med 140 in 150 točk. Motorolini strokovnjaki trdijo, da se bodo mejne vrednosti pri teh dveh primerjalnih testih pri 604 gibale med 160 in 170 točk. Navedene čipe bodo začeli dobavljati proti koncu leta, medtem ko prve računalnike, ki bodo zasnovani na teh procesorjih, lahko pričakujemo v prvem trimesecju 1995. leta.

DELO

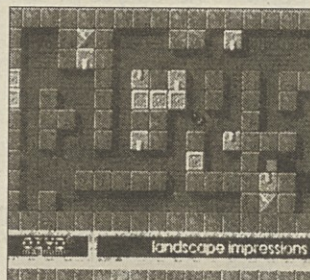
Uradi doma

Vse več ljudi v Združenih državah Amerike dela doma - nezaposleni, zaposleni v svojih lastnih majhnih podjetjih, delavci različnih družb, ki tako »preživljajo« prosti čas, ali zaposleni, ki imajo doma svoje »delovno mesto«. V ZDA je bilo leta 1989 približno 27 milijonov »delavcev na domu«, leto kasneje že 34, leta 1991 približno 38, medtem ko je leta 1993 doma delalo že kar 41 milijonov Američanov, torej tretjina vseh zaposlenih. Pričujočo eksplozijo zaposlenosti doma pripisujejo ravno osebnim računalnikom. Med tistimi, ki delajo doma, jih je imelo leta 1993 kar 58 odstotkov vsaj po en računalnik, kar je za 27 odstotkov več kot leto poprej. Med to strukturo zaposlenih jih je bilo lani 9, 2 milijona z visoko strokovno izobrazbo, ki so svoj prosti čas izrabili za honorarno delo doma. Samozaposlenih - z lastnim podjetjem ali brez - je bilo 12, 1 milijona, »delno zaposlenih«, ki sicer po podjetjih delajo samo del delovnega časa, pa približno 12, 1 milijona. Takšnih, ki svoj delovni čas preživijo samo doma, je bilo 7.600.000 zaposlenih. Sami sebe imenujejo s sintagmo »telecommuterji« - osebe torej, ki vsak dan »odhajajo«, vendar ne v resnici (»tele«), pri čemer beseda »commuters« v angleščini označuje »vozace« na daljših relacijah. Čedalje večje število telecommuterjev je preko računalnikov in telefonije bolj ali manj stalno povezanih s podjetji, v katerih so zaposleni. V prihodnosti lahko pričakujemo še večji razmah tovrstnega zaposlovanja, saj podjetjem omogoča zniževanje stroškov pri poslovnih prostorih, porabi elektrike, ogrevanju, porabi vode, prevozu na delo, zavarovanju pred delovnimi nesrečami in boleznimi. Država s svojimi ukrepi spodbuja takšno zaposlovanje, saj pričakuje manjšo gnečo v prometu, povečano varnost na cestah in zniževanje javne porabe.

IGRE

Preverjanje koordinacije

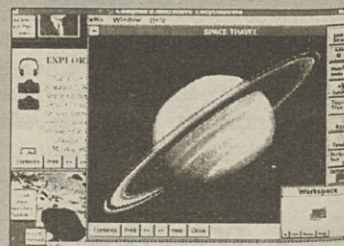
»Preprosti za igranje, vendar težki za zmagovanje!« - tako se glasi sintetizirani komentar k novim dvem variacijam DOS na stare stebrišne igre. Pri igrici Nyet III (Proline Software), različici Tetrisa, se na ekranu pojavljajo bloki, ki padajo, se trkajo in izginjajo, ali pa tvorijo nove bloke in spreminjajo oblike. Elektromagnetno zarcenje vcsah potiska vse bloke na desno. Skupaj je na voljo 18 ekranov z različnimi modalitetami blokov. Nagrade za uspešno reševanje so razna orodja in orožja - od kamere, s katero lahko zamrznete akcijo, do jedrske bombe, ki vam »očisti« največji del ekrana. »Njet«, kot izgovarjamo ime te igrice - v rusčini pomeni »ne« -, je živčno vznemirljiva igra, toda vseeno mikavna. Pri igri Oxyd Magnum (Dongleware Publishing) s pomočjo miske v parih odkrivamo barve skrinjic, ki so nameščene po »krajini« na ekranu. Nič ni bolj preprosto, bi marsikdó dejal, dokler ne odkrijemo, da je takšnih »krajini« kar 200, od katerih ima vsaka svoje lastne objekte in pravila, in da se vam stalno izmenjujejo pred očmi. Pričujoči sprehod skozi večekransko (multiscreen) igracko s polji spominja na potovanje po alternativnih vesoljih, skupaj z mnogimi presenečenji, ki vas tamkaj čakajo. Animacija je odlična, zvočni učinki pa vznemirljivi.

CD-ROM

Svet na disku

Nova izdaja Comptonove interaktivne enciklopedije (Compton's Interactive Encyclopedia, založnik Compton's New Media iz Carlsbada v Kaliforniji) za leto 1994 vsebuje kar nekaj inovacij, ki izboljšujejo njeno uporabno vrednost. Uporabniku je na voljo devet vhodnih poti za iskanje za prav toliko načinov učenja: Iskanje idej, Clanki, Multimediji, Infopilot, Tematsko steblo, Casovna crta, Potovanje v slikah, Slovar. Iskanje idej vodi uporabnika skozi mrežo 33.000 člankov, medtem ko dinamična casovna crta s pomočjo izbire tega ali onega obdobja omogoča dostop do prilog in multimedijskih zaslonov. Atlas se začne s sliko Zemlje iz vesolja, tako da lahko z optičnim približevanjem dosežemo zeleni kontinent, nato določeno območje, državo - bolj podrobno z vsako naslednjo stopnjo. Menda nihče ne more bolje spodbuditi učenja kot »full-motion« video in pripadajoča zvočna oprema, saj si navadno ljudje trikrat bolj zapomnijo multimedijne stimulacije kot prebrane stavke. Enciklopedija vsebuje več kot 200 multimedijskih izsekov, vključno z video posnetki, animacijami, zvočno spremljavo in serijami slik (skupaj 7.000 enot slikovnega gradiva). Nova CD-ROM različica za Okna, DOS in Macintosh, ki je zasnovana na 26 zvezkih znamenite Comptonove enciklopedije, prinaša otrokom in odraslim osebam čudoviti svet znanja skozi video, animacije, slikovne predstavitve in zgodbe, kakovostni avdio in besedila z mnogih medreferenc. Se posebej je primerna za otroke, ker jim krepi dojemljivost in razumevanje, spodbuja radovednost in povečuje motiviranost.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

V torek, 24. maja, ob 20. uri: B. Brecht - BAAL. Gostovanje albanske drame iz Skopja.
V petek, 27. maja, ob 21. uri: S. Kosovel - V MENI, PREVRAT.

DRAMA SNG, tel.: 061/221-511

Danes, 21. maja, ob 19.30: I. Cankar - KRALJ NA BETAJNOVI, za abonma sobota in izven. Predstava bo se v ponedeljek, 23. maja, ob isti uri, za abonma ponedeljek, dijaški 3 večerni (delno) in v torek, 24. maja, ob isti uri, za abonma torek in dijaški 3 večerni.

OPERA, tel.: 061/331-950

Danes, 21. maja, ob 19. uri: G. Verdi - TRAVIATA, za izven in konto. Zadnjič v sezoni!
V torek, 24. maja, ob 19. uri: J. Golob - MATICEK SE ZENI, J. Gregorc - PERPETUUM, za red torek II in izven.

V torek, 31. maja, ob 19. uri: P. I. Cajkovski - PIKOVA DAMA, premiera.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 21. maja, ob 20. uri: E. Flisar - KAJ PA LEONARDO? za izven in konto.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE,

tel.: 061/312-860

Danes, 21. maja, ob 19.30: J. Graham - TEZAVE S HRBTENICO, za abonma sobotni in izven. Predstava bo se v sredo, 25. maja, ob 19.30, za abonma red E, izven in v četrtek, 26. maja, ob 17. uri, za abonma red U in izven.

LGL, tel.: 061/314-789

KULTURNICA, Židovska steza 1
V soboto, 21. maja, ob 18. uri: Jan Wilkovski - TRDOGLAVCEK, za izven.

V nedeljo, 29. maja, ob 19.30: na Velikem odru M. Loboda - PEPELKA, premiera. Predstava bo se v ponedeljek, 30. maja, ob 18. uri.

GLEDALISCE GLEJ, tel.: 061/216-679

V nedeljo, 22. maja, ob 21. uri: HAMLETS N'ROSES. Predstava bo se v ponedeljek, 23. maja, ob isti uri.

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/1404-183

V soboto, 28. maja, ob 20. uri: M. Gavran - MOZ MOJE ZENE.

CRNUCE

V nedeljo, 22. maja, ob 19.30: v kinodvorani v Crnucih predstava IGRA ZAMENJAV ALI SKUPAJ JE LEPŠE. Gostovanje kulturnega kluba iz Trsta.

CELJE

SLG, tel.: 063/25-332

V petek, 27. maja, ob 19.30: Henrik Ibsen - STRAHOVI, premiera. Predstava bo se v soboto, 28. maja, ob isti uri, za abonma sobotni večerni in izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

Danes, 21. maja, ob 20. uri: predstava G. Léautier - RAGLJA SPET RAGLJA ODPADE!

V torek, 24. maja, ob 19. uri: W. Bauer - CHANGE, za abonma dijaški. Gostuje SDG Drama iz Ljubljane.

MARIBOR

LGM, tel.: 062/26-748

V nedeljo, 22. maja, ob 11. uri: Jan Malik - ZOGICA MAROGICA.

V nedeljo, 29. maja, ob 11. uri: M. Pungartnik - KRALJ FRIDERIK ZOBATI, za izven.

DRAMA, tel.: 062/221-206

V nedeljo, 22. maja, ob 20. uri: v Minoritih M. Vezovisek - JERMANOVO SEME, za abonente in izven. Predstava bo se v ponedeljek, 23. maja, ob 21. uri, za red studentski, abonente in izven.

V torek, 24., in v sredo, 25. maja, ob 20. uri: LA DIVINA COMMEDIA - Inferno.

OPERA, tel.: 062/221-206

Danes, 21. maja, ob 18. uri: produkcija Srednje baletne sole Maribor, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 22. maja, ob 11. uri, za izven.

V ponedeljek, 23. maja, ob 10.30: balet STIRJE LETNI CASI, za abonente in izven.

V četrtek, 26. maja, ob 19.30: v Kazinski dvorani produkcija opernega studia pod mentorstvom Mileve Pertot, za izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V torek, 24. maja, ob 19.30: Dominik Smole - KRST PRI SAVICI, za slovenske gledališke delavce in izven. Predstava bo se v sredo, 25. maja, ob 20.30, za red sredo in izven.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Danes, 21. maja, ob 20.30: Herbert Achternbusch - SUSN. Gostuje Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane.

SEŽANA

KC SRECKO KOSOVEL, tel.: 067/73-355

V ponedeljek, 23. maja, ob 20. uri: J. B. Molire - GEORGE DANDINE ALI KAZNOVANI SOPROG, Gostovanje Sentjabskega gledališča iz Ljubljane.

Z Verdijevo Traviato - premiera bo drevi v
dvorani Tripcovich - se zaključuje letošnja
sezona tržaške opereRAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

V sredo, 25. maja, bo ob 19. uri v Mali fotogaleriji otvoritev razstave arhitekta JURJA KOBETA z naslovom Trije detalji. Razstava bo na ogled do 19. junija.

Razstava CRNO IN BELO - dela svetovno znanih konstruktivistov, ki jih je iz svoje zbirke posredoval italijanski umetnik Getulio Alviani, je na ogled do 12. junija (Galerija CD).

NARODNA GALERIJA

Razstava STISKI ROKOPISI iz 12. stoletja avtorice prof. dr. NATASE GOLOB je na ogled do 29. maja v novem krilu Narodne galerije na Puharjevi 9.

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15

V Mali galeriji je do 12. junija na ogled razstava britanskega kiparja ANISHA KAPOORJA. Razstava RUDOLFA KOTNIKA je na ogled do 5. junija. Vsako nedeljo bo ob 11. uri organizirano javno vodstvo po razstavi. Razstava komercialnih fotografij KRAJI je na ogled do 19. junija.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE -

CEKINOV GRAD, Celovska 23

Razstava fotografij TOSIKIJA OZAWA je na ogled do 20. junija.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava VLADA STJEPICA Iskanje axis mundi je na ogled do 28. maja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

V ponedeljek, 23. maja, bo ob 16. uri otvoritev razstave izdelkov otrok VVE Sneguljica. Razstava bo na ogled do 27. maja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava male plastike MOJCE SMERDU je na ogled do 31. maja.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska c. 22

Razstava DORE PLESTENJAK in DOMNA SLANE je na ogled do 15. junija.

GALERIJA SMELT, Dunajska 160

Razstava kitajskih avtorjev je na ogled do 31. maja. Umetniki predstavljajo sodobno kitajsko ustvarjanje, ki združuje realistično-impressionistično usmeritev z lastno tradicijo.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava grafik DRAGA HRVACKIJA in DANILA JEJCICA je na ogled do 5. junija.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V četrtek, 26. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik MILANA RIJAVCA. Razstava bo na ogled do 26. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija: na ogled je razstava avstralskih akvarelov Dimitrija Kodrica.

Muzej Revoltella: do 31. avgusta bo na ogled razstava Vidiki - Punt di vista.

Art Light Hal : se jutri, 21. t.m., je na ogled razstava slikarja Adina Hebiba.

Bastione fiorito: do 31. t.m. bo na ogled razstava slikarke Giuliane Balbi in slikarja Alda Mirarchija.

Galerija Bassanese: do 11. junija je na ogled razstava slikarja Enza Navarra.

Galerija Cartesius: se danes, 21. t. m., razstavlja slikarka Adriana Cicognani.

Galerija Rettori Tribbio: od danes, 21. do 3. junija bo na ogled razstava slikarja Pina Ferfogle.

Studio Tommaseo: do 26. t. m. razstavlja Guido La Regina.

TREVISO

V Palaci Scotti bo do 31. julija na ogled zanimiva razstava lesenih igrac.

21. junija.

LIKOVNO RAZSTAVISCE RIHARD JAKOPIC Tradicionalna razstava članov Društva slovenskih likovnih umetnikov Majski salon '94 je na ogled do 27. maja.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER

KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Razstava Muzej solinarstva v krajinskem parku Sečovljске soline in Kavcnikova domacija v Zavodnjah je na ogled do 4. junija.

AJDOVŠČINA

PILONOVA GALERIJA

Razstava Krizev pot ANTONA CEBEJA je na ogled do 19. junija.

GRAD SNEŽNIK

Razstava PARAVANOV slik MAJE MARINSEK-BERDEN je na ogled do 5. junija.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

V torek, 24. maja, bo ob 18. uri otvoritev razstave mladih ustvarjalcev Likovne sole ZKO Kamnik CR-TICA, PACKA, SLIKA - SE POSTAVI NA OGLED.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ, Trubarjev drevored 4 Razstava Cebelarskega muzeja iz Radovljice PRIPOVEDI S PANJEV je na ogled do 30. junija.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Razstava 3. bienale slovenske grafike.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava del dveh umetnikov iz Ferrare GIORGIJA CATTANIIJA in MAURIZIJA COSUEJA je na ogled do 25. junija.

MEDUZA 2, Cankarjevo nabrežje 7

Razstava slik ZHUJA KUIJA je na ogled do 9. junija.

RAZDOVLJICA

GALERIJA SIVCEVA HISA

Razstava kamnite plastike in akvarelov PETRA ABRAMA je na ogled do 5. junija.

SKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava fotografij JANEZA SIFRARJA je na ogled do 9. junija.

ZALEC

SAVINOV LIKOVNI SALON

V ponedeljek, 23. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave likovnih del slikarke WANG HUIQIN. Razstava bo na ogled do 6. junija.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/222-815

V sredo, 25. maja, ob 19.30: koncert APZ TONE TOMSIC.
V četrtek, 26. maja, ob 19.30 in v petek, 27. maja, ob 20. uri: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za modri abonma I in II.

KLUB CD

V četrtek, 26. maja, ob 21. uri: koncert šansonov ARSENA DEDICA.

V petek, 27. maja, ob 21. uri: koncert KLEMENS PLIEM JAZZ KVARTETA.

V soboto, 28. maja, ob 21. uri: ALENKA GODEC & JAZZ TRIO.

SLOVENSKA

FILHARMONIJA

V torek, 24. maja, ob 19.30: KOMORNI KONCERT AKADEMIJE ZA GLASBO. Nastopili hosta TANJA STERMAN - klavir in EDITA GARCEVIC - mezzosopran ob spremljavi VLADIMIRJA MLINARICA.

GRAD TIVOLI

V sredo, 25. maja, ob 18. uri: koncert komorne skupine Srednje glasbene sole.

MREŽA ZA METELKOVO

V četrtek, 26. maja, v Gala dvorani koncert puljske skupine SPOONS. Kot predskupina bodo nastopili kranjski BLUE FISH.

KAMNIK

V nedeljo, 22. maja, ob 15. uri: v cerkvi Sv. Primoža koncert MUSICA AETERNA, HUBERT BERGANT - orgle in SAMO VREMSAK - bariton.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB

Danes, 21. maja, ob 21. uri: koncert romske skupine ROMANO RAI.

NOVO MESTO

V nedeljo, 22. maja, ob 20. uri: v Kapiteljski cerkvi koncert vokalno-instrumentalnih skladb.

OTOČEC NA KRKI

GRAD OTOČEC

Danes, 21. maja, ob 16. in 21. uri: v paviljonu Jurček nastopa ansambel ROMPOMPOM.

V petek, 27. maja, ob 21. uri: v paviljonu Jurček koncert kvarteta godal Rozmarin.

FJK

TRST

Gledališče Rossetti

V torek, 24. t. m., ob 20.30 koncert Godbe na pihala občinskih rikreatorijev.

Pivovarna Forst

V ponedeljek, 23. t. m. s pricetkom ob 16. uri bo na sporedu zaključni večer »Minifestivala tržaške popevke za otroke«.

V četrtek, 26. t.m., bo nastopil kantavtor Gino D'Eliso.

Miela

Jutri, 22. t.m., ob 21. uri koncert goriskega pianista Mirana Devetaka. Na sporedu Bach, Beethoven, Haydn, Chopin in Ravel.

Vila Revoltella

V cerkvi S. Pasquale bo jutri, 22. t. m., ob 17.30 koncert zbora Cappella tergestina.

Kavarna Tommaseo

Trzaski jazzovski krožek vabi v sredo, 25. t.m., ob 20.30 na koncert glasbenika Clarka Terryja v sodelovanju s saksofonistom Redom Hollowayem in Massimom Faradjem.

Cerkev Beata Vergine delle Grazie - Ul. Giustinelli

Jutri, 22. t. m., ob 20.30 drugi koncert ob 100-letnici orgel, ki jih je v cerkvi dal zgraditi Julius Kugy. Nastopila bo organistka Midori Shindo.

DOBERDOB

4. Glasbeno srečanje na Krasu

Danes, 21. t. m., ob 20.30 Koncert in ples z Alpskim kvintetom.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Verdi - Dvorana Tripcovich

Danes, 21. t. m., ob 20. uri premierska predstava Verdijeve »Traviata«. Dirigent Tiziano Sevegnini. Ponovitev jutri, 22. t. m., ob 16. uri (red G). Spored predstav: torek, 24.5., 20.00 (red B); sredo, 25.5., 20.00 (red C); četrtek, 26.5., 20.00 (red E); sobota, 28.5., 17.00 (red S); nedelja, 29.5., 16.00 (red D); torek, 31.5., 20.00 (red F); četrtek, 2.6., 20.00 (red H); petek, 3.6., 20.00 (red L).

Gledališče Rossetti

Danes, 21. t. m., ob 20.30 (red druga sobota) bo na sporedu delo Tullia Kezicha »Zeno e la cura del fumo«. Režija Marco Sciaccaluga. Nastopata Giulio Bosetti in Marina Bonfigli. Predstava v abonmaju: odrezek 9.

Zadnja ponovitev jutri, 22. t.m, ob 16. uri (red

druga nedelja). Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni gledališča Rossetti.

V petek, 27. t. m., ob 21. uri enkratna izvedba koncerta Andrea Bocellija in Gerardine Trovato. Za abonente popust, izkaznice niso veljavne. Predprodaja vstopnic in rezervacije v gledališču Rossetti (ob delavnikih 8.30-11, 16-19.30) tel. 54331, 567201 in v Pasazi Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19, ob praznikih 9-12.30) tel. 638311, 630063.

Gledališče Miela

V torek, 31. t. m., ob 20.30 bo na sporedu predstava »V meni, prevrat«. Scenografija in režija Marko Sosić, igra Alojz Svete. Večer prireja Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju s Kulturnim centro Srečka Kosovela iz Sezane.

GLOBASNICA

Pri Sostarju v Globasnici: V torek, 24. t.m., ob 20.00 - Pogovorni večer »Med strahovi in upanjem EU - Da ali ne?«

PLIBERK

Pri Brezniku: V sredo, 25. t.m., ob 19.00 - Koncert učenec Glasbene sole na Koroskem ter Glasbene sole Ravne na Koroskem.

KLUB KRKA, Dunajska 65

V torek, 24. maja, ob 19. uri: koncert mešanega pevskega zbora Krka iz Novega mesta.

PEDAGOSKI INSTITUT, Gerbičeva 62

Od ponedeljka, 23., do petka, 27. maja, ob 18. uri: predavanja iz sociosemiotike prof. ERICA LANDOWSKEGA iz Pariza. Predavanja bodo v anglescini.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V petek, 27. maja, ob 19. uri: literarni večer poezije pesnikov in pisateljev drugih narodov, ki živijo v Sloveniji.

KLUB PENATI, Ciril Metodov trg 18

V sredo, 25. maja, ob 21. uri: koncert irskega glasbenega ustvarjalca GARRETTA WALLA.

ILIRSKA BISTRICA

V nedeljo, 22. maja, ob 19. uri: v Domu na Vidmu promocija nove kasete in CD plošče skupine MALIBU.

SEŽANA

KC SRECKA KOVOVELA

V torek, 24. maja, ob 20. uri: ameriški film VASKI MILIJONARJI.

V Gledališču Miela bo do 25. t. m., v organizaciji Zadruga Bonawentura v sodelovanju z Btitish Film Club iz Trsta in British Councilom, predvajali filme posvečene Dereku Jarmanu z naslovom »Blue«.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Na Institutu za slovansko filologijo Filozofske fakultete v Trstu (Ul. Lazzaretto Vecchio 8 - 3. nad, soba st. 312) bo v torek, 24. t. m., ob 17.30 predaval prof. Zvonko Makovič z zagrebske univerze o najnovejši hrvatski poeziji.

domači šport

Danes

SOBOTA, 21. MAJA 1994

ODBOJKA

1. MOSKA DIVIZIJA

20.00 v Marianu: Intrepida - Olympia; 20.30 na Opcinah: Sloga - Nuova Pall. Trieste

1. ZENSKA DIVIZIJA

17.30 v Dolini: Breg - Sokol; 18.30 v Trstu, Ul. Ginnastica: SGT - Kontovel

2. ZENSKA DIVIZIJA

15.30 v Trstu, Ul. Ginnastica: SGT - Sloga; 18.00

v Cornu: Lancia - Sovodnje

TENIS

ZENSKA C LIGA

15.00 v Huminu: TC Gemona - Gaja

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

18.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom La Goriziana - Santos; 18.30 v Trzicu, Ul Powell: Pom - Sokol Warm; 18.30 v Gorici, na Rojcah; Petrolifera - Kontovel; 20.30 v Briscikih, Ervatti: Cicibona Mingot - Libertas TS

1. DIVIZIJA

20.00 v Trstu, Miramarski drevored: Ferroviario - Polet Metra; 20.30 v Trstu, Ul. Frescobaldi: Drago Basket - Prosek

ROKOMET

MOSKA C LIGA

16.00 v Zogniku: Kras Trimac - Mori

NOGOMET

CICIBANI

16.00 NA PROSEKU: Primorje - San Sergio;

16.00 v Dolini: Breg - Chiarbola; 16.30 v Starancanu: Staranzano - Mladost

TURNIR ZA ZACETNIKE

18.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex - Opicina (finale za 1. mesto)

TURNIR SCARAMUZZA

19.00 v Ogleju: Primorje - Pro Romans

HOKEJ NA KOTALKAH

PRVENSTVO PROPAGANDA

19.00 na opcinah, Pikelc: Hockey trieste - Polet

Jutri

NEDELJA, 22. MAJA 1994

NOGOMET

TURNIR ZA NAPREDOVANJE V 1. AL

17.00 v San Lorenzu Arzene: Valvasone - Sovodnje

CETRIFINALE DEŽELNEGA POKALA

16.00 na Proseku: Vesna - Bertiole.

POPRVENSTVO 3. AL

16.00 v Dolini: Breg - Azzurra

ZACETNIKI

10.30 v Doberdobu: Mladost - Real Isonzo

ODBOJKA

FINALE DEŽELNEGA POKALA ZA MOSKE

18.00 v Cordenonsu: Pav Natisonia - Koimpex

2. ZENSKA DIVIZIJA

11.00 v Trstu, »Prvi maj«: Bor - S. Andrea

NARASCAJNIKI - MEDDEŽELNA FAZA

9.00 v Riminiu: nastopa tudi Bor

MINIODOJKA - MEMORIAL LUCHETTA

15.00 v Dolini: nastopajo tudi naša društva

TENIS

MOSKA C LIGA

9.00 na Padricah: Gaja - TC Campagnuzza GO

ITALIJANSKI POKAL

9.00 na Padricah: Gaja - ST Monfalcone B

GORSKO KOLESARSTVO

10.00 v Repnu: 3. kraški bike slalom

Pojutrišnjem

PONEDELJEK, 23. MAJA 1994

KOŠARKA

POMLAD

18.15 v Trstu, sola Morpurgo: Inter 1904 - Jadran Euro-sava

Prihodnjo nedeljo kolesarski »Maraton prijateljstva«

Lonjerci so spet na delu. Tokrat prireja KK Adria v sodelovanju s Kolesarskim društvom Rog iz Ljubljane sedmo izvedbo netekmovalnega »Maratona prijateljstva« in to v nedeljo, 29. maja. Tokrat bomo kolesarji vozili iz Trsta proti slovenski prestolnici. Start tekmovanja bo ob 10.30 nad Lonjerjem, udeleženci pa bodo nato vozili na naslednji trasi: Lonjer, kamnolomi Faccanoni, Obelisk, Opcine, mejni prehod pri Fernetičih, Sezana, Senožeče, Postojna, Planina, Logatec, Vrhnika, Brezovica s ciljem po približno 90 kilometrih v Plesivici pri Notranjih Goricah. Predvidena je udeležba 300 ljubiteljev kolesarjenja.

Izrazito netekmovalni nastop bo tako zaključil pomladansko serijo manifestacij, ki jih je lonjersko društvo priredilo v teh mesecih, in racuna se, da se bodo tudi ljubitelji kolesarstva iz naše dežele množično udeležili maratona, ki že vrsto let služi cikloamaterjem z obeh strani meje, da si na trasi, ki se jo izmenično vozi v Lonjer ali iz njega, izmenjajo svoje vtise in spomine na razna tekmovanja. Prijave sprejemajo organizatorji v četrtek v večernih urah na sedežu Kolesarskega društva Adria v Lonjerju.

JPC

Pri Triestini za zdaj preprečili stečaj kluba

Na skupščini Triestine so preprečili stečaj društva, njegova usoda pa ostaja še naprej nejasna. Za pooblaščenega upravitelja je bil začasno imenovan Giovanni Marchio, ki naj bi po besedah dosedanjega predsednika Raffaeleja De Riua predstavljal (še neznano) močno družbo na področju športnih oblačil iz Verone in Barija. V prihodnjih petnajstih dneh naj bi sestavila odbor, ki bi dejansko prevzel klub v svoje roke. Kupci pričakujejo, da bo zupan lily »priskrbel« se nekaj krajevnih podjetnikov, od navijačev pa bodo zahtevali predjem na sezone izkaznice za prvenstvene tekme. Operativno bo klub še naprej vodil Massimo Gaicomini.

NOGOMET / NA SEJI DRUŠTEV S TRŽAŠKEGA

Do kakovosti samo s skupnimi močmi

Kdaj bo prišlo do združene članske ekipe?

Ze pred leti se je med našimi nogometnimi društvi porajala zamisel, da bi združili sile, vsaj na članski ravni, in tako sestavili konkurenčno ekipo, ki bi nas zastopala v cimvisji ligi. V poletnih mesecih se je o tem veliko razpravljalo, potekale so tudi »vroče diskusije«. Seveda, mnenja so bila deljena: bili so tisti, ki so, povsem upravičeno, zagovarjali tezo, da je za naš nogomet pravilno, da mora imeti skoraj vsaka vas svojo nogometno ekipo, in bili so tudi oni, ki so se, povsem upravičeno, ogrevali za sestavo konkurenčnega mostva, ki bi nas častno zastopalo v deželi.

Sedaj kaže, da se je v tej smeri nekaj premaknilo. Ta teden so namreč vsa naša nogometna društva na Tržaškem imela sestanek, na katerem je bil govor prav o združevanju tudi na nogometnem področju. Kot je bilo pričakovati, se tudi tokrat vsi niso strinjali z

»združevanjem«. Nekateri pa so uvideli rešitev za naš nogomet le v združevanju moči.

Eden od pristašev te »skupne poti« je predsednik SD Primorje Dario Kante, ki nam je dejal: »Če želimo ohraniti naš nogomet na dostojni kakovostni ravni, mislim, da je napočil čas, da združimo sile. Stroški za vsako sportno aktivnost in zato tudi za nogomet so vedno večji, organizacija za vodenje društev, ki nastopa v kaki visji kategoriji, mora biti skoraj brezhbivna. Da bomo lahko v bodoče kos tem zahtevam, je seveda nujno, da uberemo skupno pot. Čas je, da odpravimo vsako obliko vaskega navijastva, saj bomo le s skupnimi močmi držali korak z močno konkurenco v nasi deželi.«

Tudi predsednik SD Zarja Mirjan Žagar se je že pred leti ogreval za idejo o združevanju moči: »Seveda bi bilo dobro, da bi stnili moči, saj bi tako prihranili

veliko finančnih sredstev in tudi organizacijskega napora. Skupna in kakovostna ekipa, ki nas bi zastopala v cimvisji ligi, bi gotovo privabila veliko številko naših gledalcev in bi bila tudi za naše mlade nogometase pravi magnet, saj bi bila želja mladih, da nastopajo v tej ekipi. Da pa prodre ideja o združevanju, je potreben čas za premislek vseh naših društev. Pri tem bi poudaril, da spoustujem tudi mnenje tistih naših nogometnih delavcev, ki se ne strinjajo z idejo združevanja, pri svojih društvih pa opravljajo neprecenljivo delo.«

Na mladinskem področju je skupno delo že dalo svoje sadove. Tudi »klubskega navijastva« med mladimi ni opaziti. Res je, nogomet pomeni skoraj za vsako nasovo veliko (zbiranje mladine, navijačev za prvenstvene tekme itd.). Verjetno pa je zares napočil čas, da tudi naš nogomet ubere novo pot. (bl)

ODBOJKA / WORLD LEAGUE

Italija nadigrala Kitajsko

Azzurri nastopili brez Gianija - Druga tekma danes

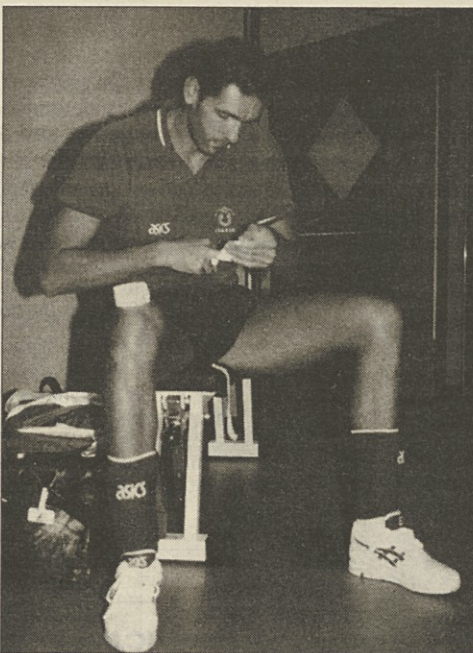
KANTON - V odbojkar-skem tekmovanju World league je Italija se naprej nepremagana. V prvi od dveh tekem proti Kitajski so azzurri po poldrugi uri igre zmagali namreč z gladkim 3:0 (15:7 15:10 15:5), čeprav so nastopili brez poškodovanega Gianija, ki si je pretegnil misico na desnem stegnu in se je že vrnil z gostovanja v Aziji. Odlično ga je nadomestil Martinelli (3+17), blestel pa je tudi Cantagalli (12+10), ki je naredil v napadu le eno napako. Posebno dobro so azzurri igrali v bloku, izkazal pa se je tudi mladi Gravina (8+4).

Dosedanji izidi A skupine:

Italija - Kitajska 3:1, 3:0, Kitajska - Italija 0:3, Japonska - Rusija 0:3, 3:1, Japonska - Italija 2:3, 1:3; Kitajska - Rusija 0:3, 0:3, Rusija - Japonska (fanes in jutri). Vrstni red: Italija 8, Rusija Japonska 2, Kitajska 0.

Skupina B: Zda - Grčija 1:3, 0:3, Bolgarija - Brazilija 1:3, 0:3, Bolgarija - Zda 3:0, 3:0, Grčija - Brazilija 0:3, 0:3. Vrstni red: Brazilija, Bolgarija in Grčija 4, Zda 0.

Skupina C: Kuba - Nizozemska 0:3, 0:3, J. Koreja - Japonska 3:0, 2:3, J. Koreja - Kuba 0:3, 2:3, Nemčija - Nizozemska 0:3, 1:3. Vrstni red: Nizozemska 8, Kuba 4, Nemčija in J. Koreja 2.

Luca Cantagalli eden od stebrov azzurrov

NOGOMET / SNL

Maribor Branik čaka na kiks Mure proti Optimizmu v Ljubljani

Olimpija se bo skušala maščevati

Danes popoldne bo na Viču uvodna tekma 26. kola, Optimizem (21 točk), pa bo gostil Muro. Gostje, ki pred tretjim Mariborom Branikom uhajajo le še za dve točki, bodo seveda igrali na zmago, uspeh za Vičane pa bi bil že točka.

Ostale tekme bodo v nedeljo. V Novem mestu bo Krka Novoterm jutri igrala proti Izoli (24 točk), dolenski polprofesionalci pa računajo na prvo zmago. SCT Olimpija bo igrala proti Publikum, ki je še vedno zelo visoko, SCT Olimpija bo poskusila Publikum »razbiti«, saj so Celjani v jeseni doma zmagali kar 3:0. Na koprsko Bonifiko prihaja Hit Gorica, ki ima točko več od Kopra, akterji pa pričakujejo tekmo »kombinacije« - prijateljski,

prestizni in tudi revijalni dvoboj. Ali bo Hit Gorica, ki jo uspešno trenira Filip Mendas, na koncu najbližji primorski prvotigas? Maribor Branik bo doma nastopil proti Zivitolom iz Naklega, gostitelji računajo na zmago, »kiks« Mure in naskok na drugo mesto. Za Gorenjce, ki ciljajo na sesto mesto, bo spet igral Marko Gruskovnjak, pa tudi Robi Oblak naj bi se pojavil med prvimi enajstimi igralci svojega mostva.

1. SNL, pari 26. kola (danes ob 16.30): Optimizem - Mura; jutri: Krka Novoterm - Izola, Primorje - Istragas Jadran, Rudar - AM Cosmos, Potosnik - Mavrica, SCT Olimpija - Publikum, Koper - Hit Gorica, Maribor Branik - Živila Naklo (vse tekme ob 16.30).

JADRANJE

Prihodnji petek start 12. prekojadranske regate od Benetk do Novigrada in nazaj

Od 27. do 29. maja bo na sporedu že XII. mednarodna prekojadranska regata Benetke - Novigrad - Benetke, ki bo veljala tudi za 6. »Trofejo Prearo«. Regato organizira društvo Diporto Velico Veneziano in je namenjena kajutnim jadrnicam za krizarjenje daljšim od petih metrov. Start bo v noči na 27. maj točno ob 24.00, jadralci pa bodo v jutranjih urah prispeli v Novigrad, od koder se bodo vrnili proti Benetkam. Start povratne regate bo v noči na 29. maj ob 24.00.

Regata Benetke - Novigrad - Benetke je bila prvič na programu leta 1963, toda takrat je bila namenjena enočlanskim posadkam. Sele leta 1983 je bila na sporedu prva prava regata namenjena popolnim posadkam in od takrat je iz leta v leto naraslo število udeležencev, tako da danes predstavlja eno zanimivejših regat na Jadranu, istocasno pa predstavlja tesno vez med Benetkami in Novigradom.

Podobno kot lani bodo tudi letos na poziv novigradskega zupana Sergia Stojniceka pripeljali zdravila in sanitetni material.

Ceprav regata ne stremi za rekordi, pa velja omeniti, da je doslej najhitreje progo od Benetk do Novigrada (49 milj) prevozila jadrnica Elitano leta 1990. Takrat je posadka za to pot potrebovala 4 ure in 50 minut.

Letos je udeležba rekordna, saj bo na startu preko 80 jadrnic. To pa je tudi se en dokaz, da število udeležencev stalno narasca, saj je bilo na prvi regati pri-sotnih le 14 posadk.

Slovenija z vsemi najboljšimi proti Romuniji

Tudi »tujci«

LJUBLJANA - V Sloveniji so že stekle priprave na prijateljsko tekmo med nogometnima reprezentancama Romunije in Slovenije, ki bo 1. junija na Stadionu Steaue v Bukaresti. Romunija bo najtežji nasprotnik Slovenije doslej, zato so za tekmo poklicali tudi tiste igralce, ki nastopajo v tujini. Vsi so svojo prisotnost potrdili, vprašljiv pa je le nastop Zahovica, ki ima klubske obveznosti na Portugalskem, ker se njegov klub Vittoria Sport Club se poteguje za uvrstitev v pokal UEFA. Na seznamu selektorja Zdenka Verdenika, ki je pred leti treniral tudi zamejske mladinske ekipe, so tako iz tujine Milanić (Sturm), Udovic (Beveren), Katanec (sampdoria), Florjancic (Cremone), Ceh (GAK Trumer), Pate (Pierikos), ob njih pa so v reprezentanci se Simeunovic, Englaro, Novak (Olimpija) Jermaniš, Gliha) Mura), Zidan, Galic, Krizan (Maribor Branik) in Zupan Publikum.

Isti dan kot prva reprezentanca bo igrala tudi slovenska reprezentanca do 21 let, ki bo gostovala pri vrstnikih iz Avstrije.

ODBOJKA / PO ODSTOPU ZAMOJA

Novi trener Goričanov bo Massimo Stera

Vodil je že VBU v B1 ligi

Potem, ko je trener Lorenzo Zamò sporec, da v prihodnji sezoni ne bo več treniral odbojkarjev Imse Kmecke banke, se je pri OK Val odprlo vprašanje njegovega nasledstva, rešeno pa je bilo takorekoc v rekordnem času. Novi trener goriskega drugoligaša bo brzokone Trzacan Massimo Stera, ki je širši javnosti mogoče nepoznan, a ga v odbojgarskih krogih cenijo kot odličnega strokovnjaka, ki je med drugimi že treniral tudi videmski Volley ball, ko je ta igral v B1 ligi. Stera, ki je po poklicu profesor telesne vzgoje, je pred leti treniral tudi trzaskoga

zenskega drugoligaša Omo. Vodstvo OK Val se je s Sтеро povezalo že pred nekaj tedni, takoj potem, ko je Zamò seznanil klub s svojo odločitvijo, ki je resnici na ljubo nemalo presenetila goriske ljubitelje odbojke (o tem kaj več v intervjuju, ki ga bomo objavili v eni prihodnjih števil). Z novim trenerjem OK Val se ni podpisal nobene pogodbe, vendar pa je stvar v bistvu že rešena. Novi trener je prejšnjo soboto v Standrežu že prisostvoval zadnji prvenstveni tekmi Goričanov proti Lugu, ni pa se določeno, kdaj bo nastopil svoje delo.

ODBOJKA / JUTRI V CORDENONSU

Koimpex v finalu s Pav Natisonio za osvojitev pokala FJK

Za mosko Slogino prvo ekipo se sezona se ni iztekla. »Nenasitni« Blahutovi fantje bodo po napredovanju v C1 ligo skušali jutri doseči še eno prestižno uveljavitev. Na nevtralnem igrišču v Cordenonsu pri Pordenonu bodo namreč odigrali finale deželne pokala FJK. Njihov nasprotnik bo Pav Natisonia, ki se je v komaj končanem prvenstvu C2 lige uvrstila na tretje mesto in samo za dve točki »zgrešila« napredovanje.

Igralci Koimpexa so se v finale uvrstili potem, ko so v prvem krogu tekmovanja premagali Soco Sobemo, Bor Omse in Club Alturo, v polfinalu pa dvakrat (obakrat s 3:1) se Prato. Pav Natisonia pa je v polfinalu izločila Povoletto, ki se je potem v prvenstvu uvrstil pred njo.

Sodeč po prvenstvenem razpletu se v Cordenonsu obeta dokaj izenačen dvoboj. Pav Natisonia je namreč novembra lani v prvem kolu C2 lige s 3:1 premagala slogase, v povratnem delu pa je na Opcinah položila orožje sele po petih nizih igre.

Riolino in tovariši so se na jutrisnje srečanje pripravili resno, saj so med tednom vadili z nezmanjšano zagnanostjo. Predvidoma bodo nastopili v popolni postavi in obljublajo, da se bodo iz Cordenonsa vrnili s pokalom.

Pred dvobojem med Koimpexom in Natisonio bo na sporedu zenski finale med Cordenonsom in Porcio.

ŠPORTNA ŠOLA TRST / DANES NA STADIONU 1. MAJ

S slovesno podelitvijo priznanj najboljšim konec letošnje sezone

Danes tudi finale med dvema ognjema

Popravek

V včerajšnji številki Primorskega dnevnika nam jo je računalniški skrat posteno zagodel. Pod naslovom o zaključni prireditvi Sportne sole Trst je bil namreč objavljen prispevek o sodelovanju Sportne sole Trst z otroškimi vrtcem v Sezani.

Za napako se avtorju obeh prispevkov in vsem prizadetim iskreno opravičujemo in ceprav z enodnevno zamudo objavljamo točno besedilo, ki bi moralo biti objavljeno že včeraj.

Danes zjutraj bodo v Borovem športnem centru s tradicionalno vsakoletno slovesnostjo sklenili letošnjo dejavnost Sportne sole Trst. Nagradili bodo najuspešnejše posameznike (in sole), ki so se udeležili letošnje osnovnošolske olimpiade, v okvir te prireditve pa bo sodilo se finalno srečanje v igri med dvema ognjema med učenci od Sv. Ivana in Sv. Ane, nastop sentjakobskega solskega pevskega zbora, kot gostje pa bodo pripravili krajsi telovadni prikaz tudi učenci devinske osnovne sole. Če k temu dodamo se razstavo risb v fojerju, ki so jo pripravili učenci na osnovi razpisane oblikovne tematike ter prisotnost Trzasko knjigarne, ki bo

nudila na svojem prodajnem pultu svojo mladinsko literaturo, potem že lahko napovemo, da bo na današnji prireditvi najmanj tako prijetno in živahno, kot vsa leta doslej.

Programsko se je letošnja osnovnošolska olimpiada vrnila k stari obliki, saj lanske poskusni dal povsem takih sadov, kot so si jih zazeleli organizatorji. Tako so nasi učenci letos tekmovali v atletskem troboju, sahu, v igri med dvema ognjema, poseben program pa jim je pripravilo v okviru te dejavnosti tudi trzasko slovensko planinsko društvo.

Sklepna slovesnost se bo začela ob 9.45, otroci pa se bodo zbrali že četrt ure prej.

-boj-

ROKOMET / DANES OB 16. URI V ZGONIKU

Kras Trimac proti Moriju

Zadnje kolo v letošnjem tretjeligaškem prvenstvu

Danes bo ekipa Krasa Trimac v zadnji tekmi prvenstvoske C lige na domačem igrišču gostila ekipo iz Morija. V prvem delu prvenstva so nasi predstavniki izgubili s precejšnjo razliko predvsem zaradi dobre igre domačinov, ki so znali dobro izrabiti dejstvo, da so krasovci igrali brez pravega vratarja.

Seveda bo tokrat situacija precej drugačna, saj pričakujemo za soboto povratek dolgoletnega vratarja Klinca,

ki je bil skozi celo letošnje prvenstvo odsoten zaradi vojskih obveznosti. Vsekakor je Mori ekipa, ki je ne gre nikakor podcenjevati, zato so se Krasovi rokometaši med tednom dobro pripravili, da bi v sobotni zaključni tekmi pred domačimi gledalci zapustili cimboljsi vtis. Današnja tekma Krasa Trimac z ekipo Mori bo na sporedu ob 16. uri, na odprtem igrišču pri zgoniški občinski telovadnici.

(Alan)

HUMANITARNA POBUDA

Jutri v Trstu in drugih mestih »Bicincittà«

Ljubitelje kolesarske rekreacije čaka jutri tradicionalni nastop na prireditvi »Bicincittà«, ki jo vsako leto prireja združenje UISP. V 101 italijanskem mestu bo mogoče kolesariti po mestnih ulicah.

Organizatorji pričakujejo, da bo nastopilo več kot 100 tisoč rekreativcev. Petinasedemdeset odstotkov iztrka od vpisnin bodo namenili skladu za boj proti multipli sklerozi. V nasi deželi (Trstu, Gorici, Pordenonu in San Giorgiu di Nogaru) bodo nabirali tudi sredstva za Odbor Luchetta, Ota, D'Angelo in Hrovatin za izgradnjo vrtca za otroke žrtve vojn.

V Trstu bo start kolesarjenja ob 10.30 na Borznem trgu, kolesarilo pa se bo bo spremenjeni progi, ki bo lažja kot prejšnja leta in zato primerna tudi za starejše osebe in otroke. Sprevod se bo podal po Terezijanski četrti proti Rojanu in nazaj v mesto do Ul. Giulia, potem pa se do hipodroma s povrtakom na Trg Zedinjenja Italije.

BALINANJE

Turnir na Peči: danes finale

S finalnima tekmama se bo danes na Peči koncal turnir v malem nogometu za memorial Cevdek, ki je vse te dni zvalil veliko število ljubiteljev nogometa.

POLFINALE

Vrh - Vipacco 7:4 (strelci za Vrh: Ulian 2, Tesolin 2, Cingerli 1, Frandolic 1, Visentin 1; za Vipacco: Cotic 1, Monti 1, Gulin 1, Grion 1).

Steverjan - Dol, Poljane 5:3 (strelci za Steverjan: Klanjšček 3, Gregorutti 2; za Dol, Poljane: D. Argentin 2, Devetak 1).

DANASNJI SPORED

17.00: finale za 3. mesto: Dol, Poljane - Vipacco; 18.30: finale za 1. mesto: Steverjan - Vrh. Sledila bosta nagrajevanje in družabnost.

Baliranje: ekipno prvenstvo C kategorije

V polnem teku je prvenstvo C kategorije, v katerem nastopajo v 2. skupini tudi nasi balinarji, in to dokaj uspešno, saj po treh kolih vodi Sokol pred Poletom. IZIDI. 1. kolo: Aurisina-Nabrezina - Polet 6:4; Sokol - San Giovanni 8:2. 2. kolo: Polet - San Giovanni 7:3; Sokol - Aurisina-Nabrezina 8:2. 3. kolo: Polet - Sokol 6:4; San Giovanni - Aurisina-Nabrezina 6:4. VRSTNI RED: Sokol 20 točk, Polet 17, Aurisina-Nabrezina 12, San Giovanni 11.

Tekme za zamejsko prvenstvo

V okviru zamejskega prvenstva bo v četrtek, 26. in petek, 27. t.m. na raznih nasih balinarskih stezah tekmovanje v obveznem zbijanju in blizanju (»krog«). Finalni del tega tekmovanja bo v Nabrezini.

Obvestila

SK BRDINA obvesca, da je vpisovanje za Tretji kraski bike slalom in vzporedni bike slalom se v nedeljo od 9. do 9.45 pred tekmo na terenu.

SZ JADRAN

sporoča, da bo v nedeljo, 29. t.m. v Prosvetnem domu na Opcinah ob 10. uri v prvem in ob 10.30 v drugem sklicanju redni občni zbor. DNEVNI RED: 1. predsedniško poročilo, 2. tajniško poročilo, 3. blagajniško poročilo, 4. volitve novega odbora, 5. diskusija in razno.

1. NOGOMETNI TABOR

Združene mladinske ekipe Bora, Brega, Primorja in Zarje s Trzasklega in Mladost in Sovodnje organizirajo prvi Nogometni tabor pod pokroviteljstvom ZSSDI, Nogometne zveze Slovenije in Sportne sole Braneta Oblaka. Tabor bo od 25. junija do 3. julija na Rogli. Vpisovanje najkasneje do 31. maja. V postev pridejo letniki od 1980 do 1987. Informacije lahko dobite pri naslednjih odbornikih: Trst - Kante (2257479), Babuder (226228), Grgic (226286), Zagar (226483) in Sternad (227044). Gorica - Kustrin (882523), Frandolic (78158).

SK BRDINA

prireja solo smučanja na Montalerju 28. in 29. t. m. Prijave do nedelje, 22. t. m. na tel. št. 212859 ob večernih urah.

SD POLET - kotalskarska sekcija prireja kotalkarski tečaj za začetnike prvi teden v juniju. Interesenti naj se javijo na kotalkališču na Opcinah, Repentaborska ul. vsak dan od 17. do 18. ure ali na tel. št. 213420.

ZAPLET NA TREBČAH / NEUSTREZNE SLAČILNICE

Se bo moral Primorec seliti?

Potem ko je na zadnjem občnem zboru športnega društva Primorec prišlo na dan vprašanje gradnje metanovoda v Trebcah, ki bi tako oviralo izpeljavo raznih praznikov pri trebškem nogometnem igrišču, se je v zadnjih dneh pojavil se problem slačilnic. Po mnenju deželne nogometne federacije so slačilnice ob trebškem nogometnem igrišču premajhne in zato neprimerne za katerokoli amatersko prvenstvo. Vendar tega so se pri trebškem društvu že nekaj časa zavedali in zato tudi predstavili občini nacrte za izgradnjo novih slačilnic ali povečavo sedanjih. Na prošnje pa ni bilo odgovorov.

Vseeno pa so nekatera dela okoli slačilnic že stekla in vzporedno s tem so bile vložene tudi nove prošnje na občini. Deželna nogometna federacija je namreč vodstvo Primorca seznanilo, da mora slačilnice

ustrezno preurediti, sicer se lahko zgodi, da primorec ne bo mogel igrati v Trebcah.

Odborniki so takoj po končanem letošnjem prvenstvu uredili teren, posadili so novo travo, tako bi moralo biti igrišče tudi v naslednji sezoni eno izmed najlepših v trzaski pokrajini. Zato bi bilo zares škoda, če v prihodnji sezoni te infrastrukture ne bi mogli uporabljati. Dela okoli slačilnic tudi ne bi smela ovirati poteka vsakoletnih praznikov. Nekaj težav pa bodo seveda povzročala dela za metanovod, predvsem glede prometa in parkirišč. Pri trebškem društvu upajo, da se bo zaplet rešil na najboljši način in da bo končno občina dovolila dela in dodelila tudi nekaj denarja. Nenazadnje pa pri društvu upajo, da bo na pomoč priskočilo tudi kaj domačinov, saj vsa dela pri ureditvi slačilnic potakajo na prostovoljni osnovi. (E.B.)

NOGOMET / TURNIR ZA ZAČETNIKE

V finalu za prvo mesto domača Zarja Adriaimpex proti vrstnikom z Opčin

Turnir v Bazovici je potekal ves teden

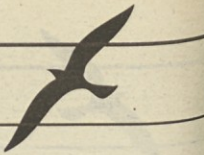
Domača ekipa Zarja Adriaimpex in Opicina sta finalista prvega turnirja začetnikov v organizaciji domačega športnega društva Zarja, ki poteka na bazovskem igrišču. Finalna srečanja bodo danes v poznih popoldanskih urah v Bazovici. Nasa zadržna ekipa je v A skupini osvojila prvo mesto, ker je premagala solidno trzasko ekipo S. Luigi Vivai Busà s 3:1, medtem ko je brez boja osvojila obe točki proti doberdovski Mladosti, ki se ni predstavila na igrišču. V B skupini si je Opicina po tesni zmagi nad drugo ekipo Triestine (1:0) priborila nastop v finalu.

Ostali izidi: Opicina - San Canzian 1:1, Triestina - San Canzian 2:1, San Luigi Vivai Busà - Mladost 3:1.

Današnji spored: 17.00 - finale za 3. mesto: San Luigi Vivai Busà - Triestina; 18.30 - finale za 1. mesto: Zarja

Adriaimpex - Opicina; 19.30 nagrajevanje, (d.gr.)

NOVICE

Koss nehal tekmovali

OSLO - Petindvajsetletni svetovni in olimpijski prvak v hitrostnem drsanju Norvežan Johann Olav Koss je najavil, da ne bo več aktivno tekmoval. Trikratni olimpijski prvak iz Lillehammerja je norveški tiskovni agenciji dejal, da se je za to odločil, ker bi se rad posvetil studiju medicine, poleg tega pa je se omenil, da se je, potem ko doseže vse, kar se v sportu lahko doseže, izredno težko motivirati za nadaljnja tekmovanja. Norvežan, kateremu so navijači v Lillehammerju navdušeno vzklikali »Koss the Boss«, je bil trikratni svetovni prvak v letih 1990, 1991 in 1994, na olimpijskih igrah v Albertvillu je osvojil dve zlati kolajni, v Lillehammerju pa tri. Prav na zadnjih olimpijskih igrah je svetu dokazal, da mu trenutno nihče ni kos, saj je ob vsaki zmagi dosegel tudi nov svetovni rekord.

Capriatijeva na zdravljenju

BOCA RATOMA - Ameriška teniška igralka Jennifer Capriati, katero je policija v ponedeljek aretirala zaradi posedovanja mamil, se je odločila, da se bo s strokovno zdravniško pomočjo skušala vrniti v normalno življenje. Njena zastopnica Barbara Perry je v pogovoru za dnevnik USA Today povedala, da se Capriatijeva že nahaja v specializiranem centru za zdravljenje zasvojenih v Miamiu na Floridi in da se je ob prvem obisku staršev počutila zelo dobro in optimistično glede svojega življenja. Afera se bo Capriatijevi gotovo negativno poznala na pogodbah s sponzorji. Prvi tak primer je sprožil proizvajalec teniskih loparjev Prince, ki je v trenutku razdril večmilijonsko pogodbo, medtem ko je pogodba Capriatijeve z italijansko firmo Diadora se na »opazovanju«.

Schwartz iz Benfice v Arsenalu

LIZBONA - Portugalska televizija RTP je včeraj sporočila, da bo švedski nogometaš Hans Schwartz za 2, 6 milijona dolarjev iz lizbonske Benfice prestopil k londonskemu Arsenalu. 25-letni Schwartz je že podpisal triletno pogodbo.

Kasparov zmagovalac turnirja v Amsterdamu

AMSTERDAM - Svetovni šahovski prvak Rus Gari Kasparov je na močnem turnirju četverice v Amsterdamu osvojil prvo mesto. V zadnjem, sestim krogu je Kasparov remiziral z zadnjim na lestvici Angležem Nigelom Shortom. V drugem obračunu je Ukrajinec Vasilij Ivancuk, skupaj s Kasparovim vodilni po 5. krogu, izgubil z Nizozemcem Janom Timmanom in tako zapravlil možnost za skupno zmago. Končni vrstni red: 1. Kasparov 4, 2. Ivancuk 3.5, 3. Timman 2.5, 4. Short 2 točki.

Španski kolesar Ocana naredil samomor

PARIZ - Osemindesetletni Španec Luis Ocana, ki je bil leta 1973 zmagovalac najtežje in najdaljše profesionalne kolesarske dirke Tour de France, je naredil samomor. Ocana se je že nekaj let neuspešno zdravil za rakom in najverjetneje je bil to tudi razlog za njegovo dejanje - da se je v svojem stanovanju v Caupenneu d'Armagnacu v južni Franciji ustrelil. Ocana je svoj čas slovel kot največji tekmelec legendarnega Eddyja Merckxa in kot odličan gorski tekmovalac. Razen zmage na Tour de France je leta 1970 osvojil tudi prvo mesto na dirki po Spaniji. (STA)

Islandija - Bolivija 1:0 (0:0)

REYKJAVIK - V prijateljskem nogometnem srečanju je Islandija v Reykjaviku premagala Bolivijo, ki se pripravlja za nastop na letošnjem svetovnem prvenstvu, z 1:0. Edini zadetek je v 44. minuti dosegel Orlygsson.

Zvezde NBA na Rdečem trgu

MOSKVA - Nekateri nekdanji in sedanji zvezdniki kosarke NBA, vključno s Shaquille O'Nealom, bodo 17. junija v Moskvi na Rdečem trgu odigrali ekshibicijsko srečanje z igralci nekdanje Sovjetske zveze, ki so leta 1988 na OI v Seulu osvojili zlato odličje. Za to priložnost bodo pripravili posebno igrišče, ki bo urejeno tik pod Kremeljskimi zidovi. Vsa imena nastopajočih se niso znana. Med Američani so razen O'Neala nastop potrdili se Alex English, Bernard King in Dave Cowens, medtem ko v mostvu nekdanjih sovjetskih zvezd pričakujejo tudi Litvanca Arvidas Sabonisa, trenutno člana madridskega Reala, in Ukrajince Aleksandra Volkova, ki nastopa v dresu grškega Panathinaikosa.

New York Rangersi povedli

NEW YORK - V tretji tekmi finala koncnice Vzhodne lige severnoameriške profesionalne hokejske lige (NHL) so newyorški Rangersi po podaljških s 3:2 (1:1, 1:1, 0:0, 1:0) premagali New Jersey Devils. Rangersi tako v srečanjih vodijo z 2:1, za uvrstitve v finale Stanleyevega pokala pa potrebujejo še dve zmagi.

KOLESARSTVO / JUTRI ŠTART GIRA V BOLOGNI

Miguel Indurain bo skušal tretjič zapored zmagati

Toda pretendentov za končno zmago je še precej

BOLOGNA - Miguel Indurain bo na letošnjem Giru, ki se bo začel jutri v Bologni, nasledoval izredno pomemben cilj. Po prevoženih 3730 kilometrih, kolikor je dolga letošnja kolesarska dirka po Italiji, bi rad ponovno dvignil veliki pokal za zmagovalca in tako svoje ime dodal Italijanu Alfredu Bindi in Belgijcu Eddyju Merckxu, ki sta doslej edina v zgodovini Gira zmagala trikrat zapored. Alfredo Binda je ta podvig dosegel v dvajsetih, Eddy Merckx pa v sedemdesetih letih.

Indurain je bil prvi Spanec, ki je leta 1992 dobil Giro in temu uspehu samo šest tednov kasneje dodal drugo od treh zmag na največji profesionalni kolesarski dirki Tour de France. Njegova moč je vožnja na kronometer, zanimivo pa je, da je na obeh zmagovitih dirkah po Italiji doživel poraz na uvodnem kronometru. Zato tudi na jutrišnjem sedem kilometrov dolgem kronometru ni izrazit favorit, se posebej zato, ker Spanec največ pokaže na daljših kronometrih.

In letos sta na sporedu dva, ki bi morala biti pisana na Indurainovo kožo, pri čemer je vstet tudi izredno naporen 38 km dolg kronometer z vzponom na 1010 m visok prelaz Bocco. Na programu je štiri dni pred zaključkom in bo zato lahko predstavljal ključ za končno zmago. Kolesarje bosta potem čakala še dva dni v Al-

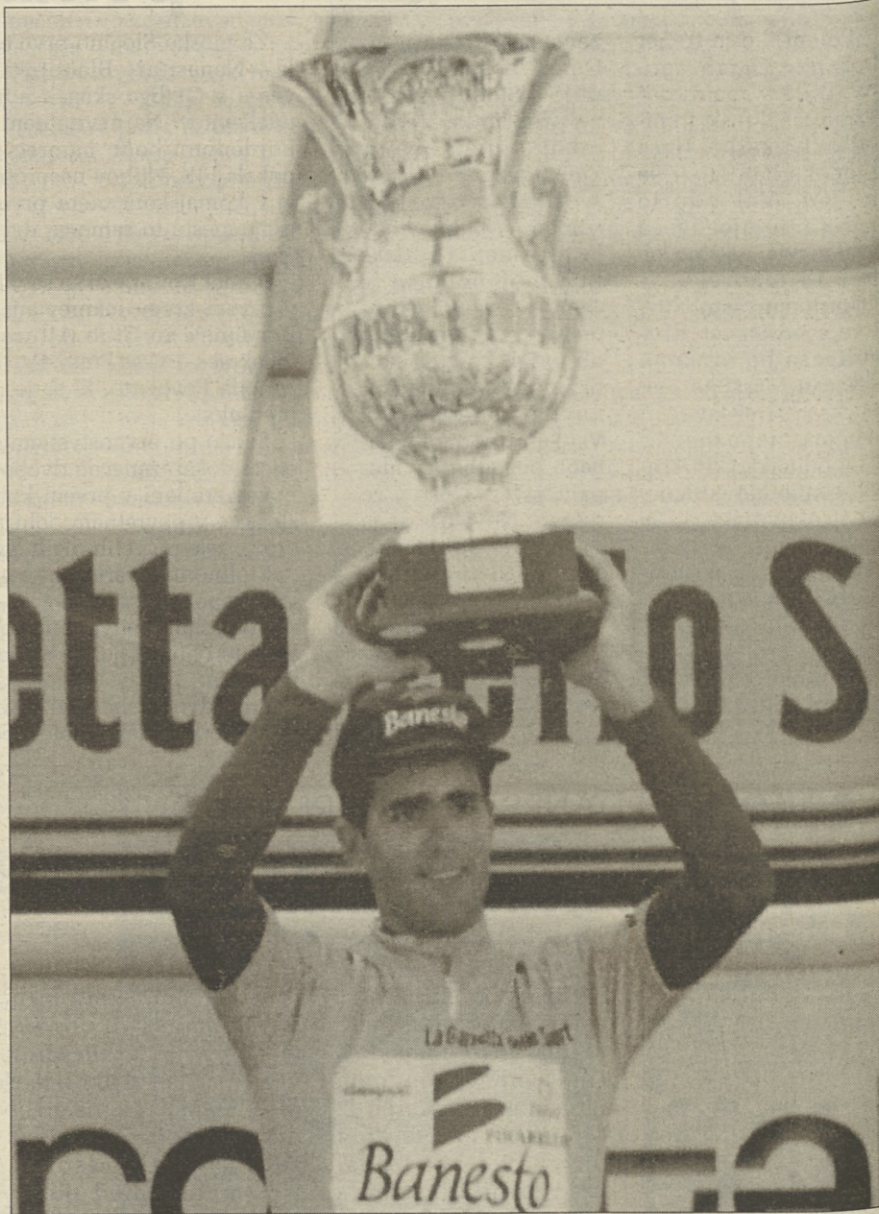
pah, kjer Indurainu prav gotovo ne bo lahko.

Lani je sicer dobil gorski kronometer, vendar je bil ljubljeneec italijanskega občinstva in specialist za gorske etape Claudio Chiapucci takrat bolan in je za Indurainom zaostal več kot štiri minute. Chiapucci se ni nikoli zmagal na Giru, vendar pa ga vsi pristevajo med možne favorite. Njemu v prid govorijo uvrstitve v zadnjih letih, ko je bil dvakrat drugi, lani pa je osvojil tretje mesto za Ukrajincem Pjotrom Ugrumovim. Poleg tega je Chiapucci trikrat osvojil naslov najboljšega gorskega kolesarja na Giru. Poleg Chiapuccija med glavne Indurainove konkurente za končno zmago pristevajo tudi Ugrumova ter Italijana Giannija Bugna in Gorgia Furlana.

Gianni Bugno je zmagal na Giru leta 1990, letos pa je z nekaterimi nastopi že dokazal, da se lahko postavi po robu tudi Indurainu, Giorgio Furlan pa je z desetimi zmagami na začetku sezone napovedal, da bo letos trd oreh za vsakogar.

Morda je od vseh letos se najmanj pokazal prav Miguel Indurain, toda njegova forma je v vzponu in zadnji konec tedna je že zmagal na tridnevni dirki Tour de l'Oise.

Toda počakajmo raje na nedeljski start Gira v Bologni, ko se bo 162 kolesarjev podalo na 86 kilometrov dolgo etapo po Bologni, kateri bo še isti dan sledil tudi se-

Miguel Indurain bi rad tudi letos dvignil pokal končnega zmagovalca (AP)

dem kilometrov dolg kronometer. Do 1. junija bodo nato kolesarji vozili po Apeninskem polotoku, v drugem tednu pa se bo dirka po Italiji preselila v Slovenijo. 2. junija bo namreč na sporedu 12. etapa s star-

tom v Bibioneju in ciljem v Kranju. Kolesarska karavana bo v Kranju prenočila, naslednji dan pa se bodo kolesarji preko Karnije in prelaza na Mokrinah podali na 231 km dolgo etapo do Lienza v Av-

striji. Zaključek Gira bo izredno zahteven, pot pa bo vodila tudi preko francoskega zimskošportnega središča Les Deux Alpes, da bi nato v nedeljo 12. junija kolesarji prispeli na cilj v Milan.

TENIS / ODŠKODNINA

Monika Seleš zahteva 10 milijonov dolarjev

HAMBURG - Nemska teniška zveza (DTB) je potrdila sprejem pisma, ki ga je poslal odvetnik poskodovane teniske igralka Monike Seleš. DTB ni dala nobene izjave o vsebini pisma. Iz neuradnih virov se je izvedelo, da je kölnski odvetnik Wilhelm Danzelik v pismu napovedal tožbo v visini 10 milijonov dolarjev proti DTB zaradi napada na Selesevo. Danzelik bo zvezo tožil zaradi pomanjkljivih varnostnih ukrepov in posledic, ki so nastale zaradi tega. Izvedelo pa se je tudi, da se bo Seleseva pritožila na sodbo proti napadalcu Güntherju Parcheju, ki je takrat prvo igralko sveta zahrbtno napadel z nožem in jo težko poškodoval, saj so ga obsodili le na dveletno pogojno zaporno kazen.

NBA / DENVER IZ 0:3 NA 3:3!

Indiana izločila Atlanto in si prvič zagotovila nastop v »Eastern final«

Suns izsilili sedmo tekmo z Rocketsi

NEW YORK - Indiana Pacers je se četrtič premagala Atlanto in je tako prva ekipa, ki si je že zagotovila vstop v finale »Eastern conference«, kar je tudi največji uspeh v zgodovini tega kluba. Na Zahodu sta Denver in Phoenix izkoristila prednost domačega igrišča, tako, da sta obe polfinalni tekmi pri izenačenem stanju 3:3, odločilni tekmi pa sta na sporedu že nocoj. Sesto tekmo med Bullsi in Knicksi so igrali ponoci.

VZHOD
Indiana (5) - Atlanta (1) 98:79 (4:2 v zmagah; Indiana v finalu / Pacersi so dobro izkoristili slab nastop Hawksov in v drugem polcasu dosegli odločilni »break« s 34:16. Indiana: Smiths 27, Miller 18, McKey 17. Atlanta: Blaylock 23, Manning 21)

Chicago (3) - New York (2) 3:2 v zmagah

ZAHOD
Denver (8) - Utah (5) 94:91 (3:3 v zmagah / Nuggetsi so zmagali se tretjič zapored in so tako druga ekipa v zgodovini NBA, ki je izsilila sedmo tekmo po zaostanku 0:3. Denver je v zadnji četrtini nadoknadil 10 točk zaostanka, odločilne točke je dosegel center Mutombo, Jazzi pa so v zadnjih sekundah zgrešili dva meta za 3 točke. Denver: Mutombo 23, Pack 16. Utah: Malone 31, Hornacek 26.)

Phoenix (3) - Houston (2) 103:89 (3:3 v zmagah / Z izredno igro Greena, 9:10 iz igre in 10 skokov, so Suns brez večjih težav strli odpor Rocketsov. Phoenix: Johnson 28, Green 22, Barkley 18, Ainge 13. Houston: Olajuwon 23) V. Jogan

gospodarstvo in finance

CONSOB / NAPOVED INŠPEKCIJ

Revizijske družbe na zatožni klopi borznega sveta

Posledica podkupninskih afer

RIM - Borzni svet Consob se je odločil, da bo stopil na prste družbam za revizijo bilanc. Komisar Antonio Zurzolo je namreč napovedal sistematično preverjanje, ali družbe, ki so vpisane v zbornico, dosledno uporabljajo revizijske tehnike. To bo Consob izvedla tudi s programiranimi inspekcijami.

Ekonomsko-sodni prepleti, ki so pršli na površje s podkupninskimi aferami, so jasno pokazali pomanjkljivosti in meje računovodskega potrjevanja v Italiji. Najboljši primer za to je družba Price Waterhouse, ki sta jo Ferfin in Montedison prijavi la sodnikom zaradi kršenja pravnih in obveznosti legalnega potrjevanja. Potrjevanje bilanc namreč po Zurzolovih besedah tudi v primeru, ko je izvedeno z veliko spretnostjo in profesionalnostjo, ne more zagotoviti popolnega jamstva o tem, da ni prislo do nepravilnosti. Kritike, ki letijo na račun revizijskih družb, je čun revizijskih družb, je dodal komisar, pa niso samo italijanski problem, ce-mo italijanski problem, prav ta dejavnost v Italiji vsaj v nekaterih primerih ni v celoti izpolnila nameni v celoti izpolnila nameni, s katerimi je bila uvedena. Zurzolo je tudi opozoril na nevarnost degradiranja revizije, ce ponudbe družb ne bi ustrezno upoštevale kvalitativne in kvantitativne potreba dela, ki ga je treba opraviti.

Consob je pred kratkim

oblikovala nove sheme revizijskih poročil, da bi izboljšala njihovo razumljivost, toda za odločilnejši napredek na tem področju bo po Zurzolovi oceni potreben samostojni zakonodajni poseg, ki naj bi globalno preuredil in racionaliziral skupek predpisov o legalnem nadzoru računov. V tem okviru bo treba postaviti tudi jasno ločnico med pristojnostmi nadzornih odborov in revizijskih družb, saj bi morale biti nalog obih različne.

FIAT / OKOLJU IN DELAVCU PRIJAZNA TOVARNA

V robotizirani obrat v Melfiju je turinska avtomobilska hiša vložila že 3.000 milijard

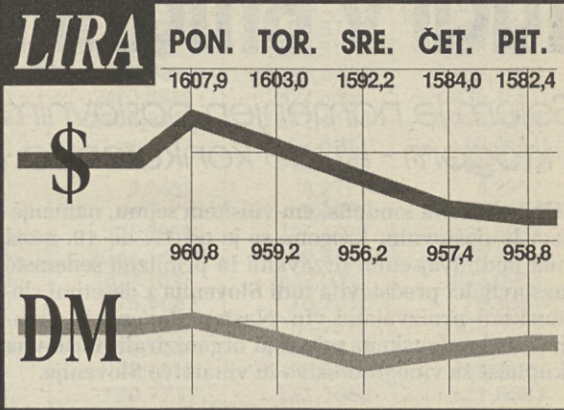
MELFI - Najnovejši Fiatov obrat v Melfiju (pokrajina Potenza) je bolj kot tovarni podoben setu znanstvenofantastičnega filma. Popolnoma robotizirana proizvodnja daje dnevno 350 vozil tipa punto, proizvedenih po najso-dobnejših tehnoloških kriterijih. Turinska avtomobilska hiša je v Melfi investirala že okrog tri tisoč od predvidenih 4.761 milijard, se vedno pa čaka na 1.355 milijard lir, kolikor je za udeležbo pri tej investiciji obljubila vlada. »Dolgi iter je dokončan,« je zagotovil odgovorni za zunanje stike pri Fiatu Cesare Annibaldi, ko je kakih sto novinarjev peljal na ogled novega obrata, »manjka samo pospis pristojnega ministra. Prepričani smo, da mora država izpolniti sprejeto obvezo.«

Komaj na začetku pa je programski nacrt, ki zadeva dobavitelje in to zavira njihovo naselitev v tem »avtomobil-skem naselju«, katerega del morajo biti. Njihova blizina namreč zagotavlja brezhibno sinhronijo proizvodnega ritma, saj odpravlja potrebo po skladiščenju in omogoča precejšnje prihran-

ke. Kolicina repromateriala je tako prav tista, ki jo proizvodnja sproti potrebuje. Za sedaj se je v naselje priselilo samo 6 od predvidenih 22 dobaviteljev, in se od teh sta dva iz grupe Fiat. Za dokončanje programa dobaviteljev je predvidena investicija v vrednosti sto milijard lir.

Kot rečeno, je Fiat v Melfiju pravi pravcati tehnološki dragulj. Predvsem je prijazen okolju, in to tudi po estetskem kriteriju. 2, 7 milijona kv. metrov je pokritih z nizkimi zgradbami, njihove barve pa se približujejo barvam okolja. Spostovanje okolja in delavca pa očitno ni oskodovalo proizvodne kompetitivnosti, saj od začetka do konca izdelave enega vozila preteče komaj 21, 8 ure. V prihodnjih letih bodo proizvodni ritmi rasli od sedanjih 350 vozil na dan na 1.600 vozil konec prihodnjega leta, kar pomeni 450 tisoč vozil letno. Storilnost na zaposlenega se bo v tem času zvisala na 79 vozil letno, medtem ko znasa evropsko povprečje 48 vozil.

Corrado Chiominto (Ansa)

NOVICE

Družba Sace je lani izgubila 1.600 milijard

RIM - Italijanska državna družba za zunanjetrgovinsko zavarovanje SACE je lanske poslovno bilanco klenila s primanjkljajem v vrednosti 1.661 milijard lir, kar je sicer ogromna številka, vendar v skladu s splošnimi negativnimi gibanji v Evropi, ki so povzročila hude izgube tudi drugim, veliko močnejšim tovrstnim družbam (nemška Hermes je na primer izgubila 5.100 milijard lir, britanska ECGD 1.300, francoska COFACE pa 1.700 milijard).

Rimska SACE je lani izplačala odškodnine za skupno vrednost 2.146, 2 milijarde, kar je skoraj v celoti (za 2.145,1 milijarde) na račun političnih tveganj, medtem ko je morala za komercialna tveganja izplačati komaj 1,1 milijarde lir. Komercialna tveganja so se tudi močno zmanjšala glede na leto 1992, ko je morala SACE zanje izplačati 12 milijard lir odškodnine.

Univerzitetni docenti bodo sodelovali s Friulio

TRST - Dezelna finančna družba FJK Friulia si je zagotovila sodelovanje skupine univerzitetnih docentov, ki jo sestavljajo profesorji Patrizio Bianchi, Livio Cossar in Enzo Rullani. Po besedah predsednika trzasko ekonomske fakultete in docenta za splošno računovodstvo, Rullani pa poučuje marketing na videmski univerzi in je znan kot eden največjih italijanskih izvedencev za podjetniško trzasko. Namen, s katerim se je Friulia odločila za to potezo, je zlasti poglobitev znanstvenih premis za reševanje nekaterih strateskih problemov in za splošno povečanje učinkovitosti delovanja finančne družbe v korist dezelnega gospodarskega sistema.

Consob začasno suspendirala delnice grupe Tripcevich

MILAN - Borzni svet Consob je včeraj prekinil kotiranje delnic družb Tripcevich, Fonrex in Gottardo Ruffoni. Ukrep je veljal samo včeraj, narekovala pa ga je previdnost zaradi napovedanega preustroja grupe Tripcevich, v katero sodita tudi Fonrex in Gottardo Ruffoni, z vztopom novih partnerjev. Consob sedaj čaka na uradno sporočilo vodstva grupe.

CRT-Banka odprla prenovljeno agencijo v Ul. Carducci

TRST - CRT-Banka je te dni predala namenu prenovljeno Agencijo st. 2 v Ul. Carducci 7, ki je postala njena največja mestna enota po agenciji na osrednjem sedežu v Ul. Cassa di Risparmio 10. Gre za zelo sodobno, funkcionalno in hkrati prijetno urejeno poslovno enoto, ki se pridružuje ostalim 28 agencijam banke, razmeščenih po vsem ozemlju trzasko pokrajine. Poseben pomen prenovljene agencije pa je njena oprema, ki omogoča multifunkcionalno samopostrežno službo z neprekinjenim delovanjem in ki ponuja tako bančne storitve kot konzulenco. Nas posnetek je z odprtja prenovljene agencije.

Tudi v Čedadu vse več bančnih agencij ki si obetajo širjenje poslov na Vzhod

CEDAD - Tudi v Čedadu se banke množijo kot gobe po dežju. Ceravno se nimamo uradnih informacij, je že skoraj gotovo, da bosta v Čedadu kmalu dejavni dve novi baki, ki se bosta pridružili osmim, ki že delujejo.

»Bančna eksplozija« je bila posebej razvidna v zadnjih letih, ko so odpirali agencije denarni zavodi, ki imajo glavne sedeže v drugih krajih Furlanije-Juljske krajine ali države, kot so Credito Italiano, Banca Popolare Udinese, Trzaska kreditna banka in Banca Popolare di Novara. Nova denarna zavoda, ki prihajata v Čedad, bi morala biti Banca Antoniana iz Padove in Banca Commerciale Italiana.

So pa tudi možnosti, da bi odprla v Čedadu podružnico se Goriska hranilnica.

Direktor čedajske podružnice Trzasko kreditne banke Fabio Bonini meni, da Čedad in Nadiške doline očitno predstavljajo zanimiv trg, ki ima dokajšnje razvojne možnosti, se posebno v primeru, da se pospeši sodelovanje s Slovenijo in drugimi vzhodnimi sosedami.

Roberto Zorzi, nacebnik podružnice videmske Ljudske banke, pa ugotavlja, da za tako pospešeno bančno dejavnost morajo obstajati tudi pogoji. Nove banke so namreč po vsem sodeč ocenile, da tukajšnji trg se ni nasitil in da imajo torej možnosti za uspeh. Sicer pa bo

cas pokazal, kdo je uspešnejši.

Drugačnega mnenja je Vittorino Bristot, nacebnik podružnice zavoda Banca Popolare di Novara, ki ugotavlja, da je v Čedadu danes preveč bank. Po njegovi oceni je marsikateri denarni zavod naselil nekaterim obetom (kot so npr. Mittelfest, povečana turistična ponudba in nove perspektive za gospodarsko sodelovanje z vzhodno Evropo), ki pa ne dajejo zadostnih jamstev za uspeh. Pač pa je to med bankami, ki so se umestile v Čedadu, sprožilo hudo konkurenco, ki sicer lahko vpliva na dvig ravni storitev za kliente, samim bankam pa najbrž ne prinaša veliko koristi.

Rudi Pavšič

KMEČKA ZVEZA / OBISK VODSTVA MEDNARODNE PRIREDITVE

Vabilo na ljubljanski vinski sejem

TRST - V četrtek sta se mudila na obisku pri nekaterih trzaskih vinogradnikih predstavnik letošnjega jubilejnega, 40. mednarodnega vinskega sejma v Ljubljani, podjetniški vodja sejma Zvezdana Ibrahimović in njen strokovni sodelavec Ivan Kovac. Gosta sta prišla na lastno željo, ker sta se hotela seznaniti z našo vinarsko stvarnostjo. Pri njunem obisku sta ju spremljala vodja strokovne službe Kmečke zveze Mario Gregorič in izvedenec za vinarstvo Stefan Rosati. Istocasno z ogledom nekaterih kmetij sta želela priti tudi v neposreden stik s trzaskimi vinogradniki, ki so v prejšnjih letih ze sodelovali na ljubljanskem vinskem sejmu, in jim predočiti pomembnosti njihovega sodelovanja tudi v luči njihovega morebitnega bodočega sirsrega sodelovanja na slovenskem vinskem trziscu. V zvezi s svetovno odmevnostjo ljubljanskega vinskega sejma naj omenimo le, da so na lanskem mednarodnem vinskem tekmovalju v Ljubljani sodelovali

vinarji iz 20 držav iz raznih predelov sveta s 1.080 vzorci, na vseh dosedanjih 39 sejmih je bilo skupaj prestavljenih 41.130 vzorcev vina z vsega sveta, v žirijah pa je sodelovalo več kot 980 izvedencev mednarodnega slovesa.

Ljubljanska gosta sta si med obiskom ogledala vinogradniške kmetije Borisa Škerca in Danila Lupinca v Praprotnu, Stanka Milica v Zgoniku, Andreja Milica v Zagradcu in Silvana Ferluge pri Lajnarjih. Kot rečeno, so vsi ti že sodelovali s svojimi vini na ljubljanskem sejmu. Nase vinogradnike sta seznanila z navostmi letošnjega sejma, med katerimi je tudi ta, da lahko udeleženci na njem poleg vina predstavijo tudi vzorce zganih pijac in morebitnih sadnih sokov, kar pa seveda v našem primeru ne prihaja v poštev.

Navedene kmetije je strokovna služba Kmečke zveze izbrala za ogled predvsem zato, da sta se lahko gosta izprno seznanila s stvarnostjo vinogradništva z vidika proiz-

vodnje in kolicine, s sortami, s kakovostjo tukajšnjih vin in z oblikami plasmaja na trziscu. To je bilo se toliko bolj učinkovito, ker sta bili na dveh od omenjenih kmetij odprti osmici, kot posebna oblika ponudbe pri nas, in ker sta se na ostalih kmetijah lahko seznanila tudi s strukturo njihove agroturistične dejavnosti.

Gosta sta bila prijetno presenečena nad kakovostjo vin, se posebej pa ju je presenetila »vitovska«, to je trzaska avtohtona sorta, ki jo v Sloveniji doslej sploh niso poznali. Pohvalno sta se izrekla tudi o drugih sortah in sta zato izrazila željo, da bi na letošnjem sejmu v Ljubljani poleg obiskanih sodelovali se druge kmetije in vinogradniki, ki se lahko pohvalijo s podobno kakovostjo svojih vin in da bi se predstavili s cim sirso paleto vzorcev. Gre vsekakor za laskavo vabilo, ki ze samo po sebi pomeni veliko priznanje našim vinogradnikom in kakovosti trzaskih vin.

Za sodelovanje na leto-

šnjem mednarodnem jubilejnem vinskem sejmu, ki bo od 28. avgusta do 3. septembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, se je treba prijaviti do konca tega meseca, vinske vzorce pa dostaviti na razstavišče do sredine junija. Ocenjevalna pokusnja vzorcev bo od 4. do 10. julija. Prijavnico lahko interesi dobi na sedežu Kmečke zveze, v njej pa je treba poleg osebnih podatkov navesti stevilo in sorte predstavljenih vzorcev in priložiti analizo vzorcev, ki jo lahko oskrbi laboratorij strokovne službe Kmečke zveze. Za vsak prijavljeni vzorec je treba poslati po 12 steklenic. Za sodelovanje v tekmovalnem delu sejma je predvidena prijava denarna kvota za vsako sorto. Informacije daje Kmečka zveza.

Za nagrada vina so predvidene velika zlata, zlata, srebrna in castna diploma ter diplome za sodelovanje glede na prisojene tocke. Ocejevala bo mednarodna strokovna ziri-

J.K.

SLOVENSKI VINARJI V LONDONU

Pivce iščejo tudi v Britaniji

Sejem je namenjen poslovnim krogom - Huda konkurenca

LONDON - Na londonskem vinskem sejmu, namenjenem le poslovnim krogom, se je od 17. do 19. maja med petindvajsetimi državami in približno sedemsto razstavljalci predstavila tudi Slovenija z desetimi slovenskimi proizvajalci vin. Nastop slovenskih vinarjev na londonskem sejmu je organizirala Poslovna skupnost za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije.

Na lepem razstavnem prostoru pod velikim napisom Slovenija so se predstavili ERA Velenje - Vino Smartno (kot zastopnik KZ Smarje Goriska Brda in Jeruzalem Ormoz), Agroind Vipava 1894 in Vinakoper, v okviru poslovne skupnosti pa Vinag Maribor, Vино Bizelsko Brezice, Kmetijska zadruga Metlika, Barbera International in Radgonske gorice.

V pogovoru za Republiko je direktor poslovne skupnosti Janez Vrecek pojasnil, da je glavni namen nastopa slovenskih vinarjev na sejmu v Londonu iskanje novih poslovnih stikov in utrjevanje že utečenih s promocijo Slovenije kot samostojne proizvajalke vin. To je zlasti pomembno, ker je nekdanj Slovenija nastopala v sklopu bivše Jugoslavije, ki je se leta 1990 pokrivala 2, 7 odstotka britanskega vinskega trga. Zato si mora zdaj Slovenija ustvarjati tudi nov imidž, ki mora biti povsem ločen od jugoslovanskega.

Slovenski proizvajalci bi na britanskem trgu radi razširili ponudbo svojih vin, predvsem specializirane prodaje za večino slovenskih kleti, ki ne razpolagajo z velikimi količinami, ampak z vrhunskimi in kakovostnimi vi-

ni. Ugotovili so, da bi bila na britanskem trgu glede na kakovost slovenskih vin sprejemljiva cena v maloprodaji med 3, 5 funta do 4 funte za steklenico vina, kar seveda pomeni nizko izvozno ceno, je dejal direktor Vrecek.

Dejstvo je, da prodor na britanski trg, kjer se srečujejo vsi svetovni tekmeči, ni lahek. Slovenski proizvajalci pa potrebujejo tudi ta trg. Direktor Vrecek je pojasnil: »Enostavno zato, ker drugih ni. Res je, da je konkurenca strahotna. Na primer francoski delez na tem trgu, ki je bil pred tremi leti 37-odstoten, je zdaj 31-odstoten. Francozi, Italijani in Nemci, ki so pred tremi leti pokrivali tri četrtine trga, zdaj pokrivajo dve tretjini. Izrinili so jih proizvajalci iz dezel »novega sveta«, ki so povečale delež na tem trgu od dveh na 10 odstotkov, in dežele bivšega vzhodnega bloka, kot sta na primer Bolgarija in Romunija, ki sta se močno uveljavili s ceninimi vini. Ti dve deželi sta prodrli ne le na britanski trg, ampak tudi na tržišče Beneluksa, vendar v nizkem cenovnem razredu - z maloprodajno ceno od 1, 99 funta do 2, 35 funta za steklenico vina, kar slovenskim proizvajalcem ne ustreza.«

Slovenski vinarji si morajo ustvariti nov imidž

Po besedah direktorja Vrečka vzhodni tekmeči (predvsem Bolgarija in Romunija) za prodor na posamezno tržišče vlagajo v reklamne kampanje od enega do tri milijone dolarjev letno. Slovenija tega denarja preprosto nima, čeprav skuša v okviru razpoložljivih sredstev narediti kar največ.

Na vprašanje, s kakšnimi izkušnjami zaključuje londonski sejem, je Janez Vrecek odgovoril: »Mi, ki dejavno delamo v izvozu, seveda poznamo položaj. Morali pa bomo strezniti nerealna pričakovanja doma, kot na primer, da vsi samo čakajo na slovensko vino in da bo Slovenija prodajala bistveno drugače kot kdorkoli drug na svetu.

Nikjer nas ne čakajo odprta vrata in spustiti se bomo morali v konkurenčni boj. Lahko je samo Franciji, ki svoj izdelek prodaja že zaradi imidža dežele, mi pa moramo s svojim izdelkom tak imidž sele ustvarjati. To je davek, ki ga moramo poleg svojega marketinškega stroška nositi vinarji, verjetno pa tudi vsak drug proizvajalec, ki zeli osvojiti tuji trg.«

Alja Kosak

OECD / VELIKO KANDIDATOV ZA SEKRETARJA

Čas je, da se OECD spremeni

Vse države menijo, da bi spremembe lahko izpeljal njihov človek

PARIZ - Sredi mednarodne tekme za najvišji položaj v Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) se je sedanji vrsilec dolžnosti, ki je tudi eden od treh evropskih kandidatov za generalnega sekretarja, zavzel za to, da se ta tekma ne bi spolitizirala. Francoz Jean-Claude Paye, cigar drugi petletni mandat generalnega sekretarja poteče septembra, je opozoril ZDA, da bi storile veliko napako, če bi skušale evropskemu kandidatu prepričati, da dokazuje možnosti višje ravni tega gospodarskega mozganskega trusta.

»Ce imajo to v mislih, se motijo,« je izjavil za francoski dnevnik Le Quotidien. »Ce bomo nenehno zbuiali vtis, da je ta organizacija zgolj sredstvo za pritisk na posamezno državo ali skupino, se bo zadeva preprosto izjalovila.« Z močno podporo ZDA, Japonske in vsaj treh drugih, neevropskih držav članic te 25-clanske organizacije je Kanada na mesto generalnega sekretarja predlagala predsednika svoje vodilne Liberalne stranke Donalda Johnstona. Johnstone, nekdanji minister v vladi premiera Pierra Trudeauja, se je vrnil s svetovnega popotovanja, s katerim si je hotel zagotoviti podporo za svojo kandidaturo se

pred rednim ministrskim zasedanjem OECD, ki bo naslednji mesec. Kanadski dnevnik The Globe and Mail je prejšnji mesec zapisal, da bo Johnstoneova kampanja po vsej verjetnosti vlado v Ottawi stala približno 109.500 kanadskih dolarjev.

ZDA se naprej vztrajajo, da podpora Kanade Johnstonu izhaja iz zmotnega prepričanja, da je prav on najboljši človek za ta položaj. Toda v diplomatskih krogih pri OECD menijo, da si ZDA skupaj s še nekaterimi drugimi članicami prizadevajo predvsem za to, da bi snele, kot temu same pravijo, »evropsko zanko z vratu« največjih multinacionalnih ustanov. Gre seveda tudi

za občutek, da je po 33 letih obstoja OECD pač treba nekaj spremeniti, ko je ta organizacija vendarle že zrela za trajnejše »kozmetične popravke«. Zagovorniki Johnstona menijo, da bi to mesto moral zasesti politik, saj bi se pri obnovi te organizacije znašel veliko bolje kot kak uradnik.

Ta hip so prepričani, da je prav njihov kandidat najprimernejši za to mesto, h kateremu sodita tudi visoka, neobdavčena plača in razkošno stanovanje v Parizu. Evropske države, ki so predložile tri kandidate, se vedno niso dosegle soglasja. Francija je zagotovila svojo podporo Payeu, Velika Britanija se zavzema za svojega nekdanjega finančnega ministra Nigela Lawsona, Nemčija pa podpira svojega vrhunskega trgovinskega pogajalca Lorenza Schomerusa. Očitno se bo spopad med kandidati se razvnel. »Vendar boj ne bo krvav,« je izjavil eden od diplomatov.

(Agencije)

POMOČ ZA SKLEPANJE POSLOV Z ITALIJANI

Subvencije tudi za tuje vlagatelje

Tretji priročnik o sodelovanju s sosedi

LJUBLJANA - Na Centru za mednarodno sodelovanje in razvoj so včeraj predstavili priročnik Poslovati z Italijo. Priročnik je razdeljen na dva sklopa. V prvem je podrobneje predstavljeno zunanjetrgovinsko sodelovanje s posebnim poudarkom na tujih investicijah. Italija namreč nudi subvencije tako domačim kot tujim investitorjem. Drugi del pa je namenjen predstavitvi izvožno-uvodne politike, predvsem obmejnemu sodelovanju in zakonodaji, ki ga ureja. Priročniku je priložen seznam koristnih naslovov, kamor se podjetniki lahko obrnejo po najrazličnejše informacije (odvetniške pisarne, sejni, različna združenja).

ktor sektorja za Slovenijo pri Nacionalnem inštitutu za zunanjo trgovino, je dejal, da je slovenski izvoz v Italijo lani znašal 754, 5 milijona tolarjev in je predstavljal 12, 4 odstotka celotnega slovenskega izvoza. Slovenski uvoz iz Italije je lani prvič presegel milijardo dolarjev, ter tako predstavljal 16, 15 odstotka celotnega slovenskega uvoza. Pollano pripisuje povečan uvoz predvsem padcu vrednosti lire na svetovnih denarnih tokovih in potrošniški mrzlici, ki naj bi po njegovem mnenju eksplozirala v Sloveniji. »Medsebojno menjavo bosta drzavi v bodoče povečevali predvsem na področju kovinskih, kemičnih in tekstilne industrije,« dodaja Pollano. Najpomembnejši izvozni izdelki Slovenije v Italijo so bili lani surova nafta (9, 35 odstotka vsega izvoza v Italijo), surov, nelegiran aluminij (6, 36 odstotka), osebni avtomobili do 1.500 ccm (2, 79 odstotka). Iz Italije uvaža Slovenija največ osebni avtomobilov od 1.500 do 2.000 ccm (3, 21 odstotka), plinskih olj (2, 34 odstotka) in aluminijevega oksida (2, 23 odstotka). Na Inštitutu za zunanjo trgovino konec tega meseca s pomočjo SKB banke pripravljajo predstavitev italijanskih podjetij, ki se ukvarjajo z izdelavo strojev in preparatov za kemično čiščenje oblačil. SKB banko so izbrali zato, ker je v Sloveniji precej podkapitaliziranih podjetij, zato bi v primeru sodelovanja prišel v postev predvsem leasing. Zanj pa je potrebno sodelovanje z banko.

Antonio Pollano, dire-

Irena Pirman

V trgoi največkrat plačamo z gotovino

LJUBLJANA - Po zadnjih podatkih zavoda za statistiko je bila v trgovini na drobno v zadnjem četrtletju lani vrednost prometa za 25 odstotkov večja kot v istem obdobju leta 1992, v trgovini na debelo pa za 36 odstotkov večja. Ob upoštevanju indeksa rasti cen se je fizični obseg prodaje v trgovini na drobno povečal za 4 odstotke, v trgovini na debelo pa za 5 odstotkov. Trgovine na drobno so v zadnjem četrtletju leta 1993 prodale za nekaj več kot 138 milijard tolarjev blaga, od tega so največ prodale trgovine z mesanim blagom (nekaj več kot 47 milijard tolarjev), trgovine na debelo pa za dobrih 130 milijard tolarjev. Trgovine na drobno so največ prometa opravile s plačilom v gotovini, sledilo je potrošniško posojilo, na zadnjem mestu plačilnih sredstev pa je virman. Plaćevanje z gotovino se je v zadnjem četrtletju lanskega leta v primerjavi s istim četrtletjem leta 1992 povečalo za 28 odstotkov, plačevanje na potrošniško posojilo je padlo za 2 odstotka, plačevanje z virmanom pa se je tudi povečalo za 22 odstotkov. Pogled v podatke o prometu trgovine na debelo po vrstah kupcev kaže na to, da so trgovine na debelo v opazovanem obdobju največ blaga prodale trgovskim organizacijam, sledila je prodaja proizvodnim organizacijam, nato pa se drugim odjemalcem. (A. L. J.)

Prek Slovenije v vzhodne države

LJUBLJANA - V italijanskem mestu Brescia poteka danes poslovna konferenca, na kateri slovenski gostje italijanskim gostiteljem predstavljajo potek lastninskega preoblikovanja podjetij, slovenska lastninska zakonodaja in možnosti za tuja vlaganja. Poslovno konferenco so na povabilo direktorjev in poslovnežev iz Brescie pripravili novogoriška območna enota Gospodarske zbornice Slovenije, republiški sklad za razvoj in okoli deset slovenskih podjetij, med pobudniki srečanja pa je tudi združenje italijansko-slovenskega prijateljstva. Podobna poslovna konferenca je bila pretekli teden v mestu Pordenone. Italijanski gostitelji iz Brescie so v vabilu na poslovno konferenco med drugim napisali, da predstavlja Slovenija za potencialne italijanske vlagatelje dobro priloznost glede na zemljepisno lego Slovenije, saj leži sredi Evrope, poleg tega pa prek Slovenije vodijo prometne in komercialne poti do vzhodno-evropskih trgov. Italijanske poslovneže zanima med drugim možnost investiranja v prometno infrastrukturo, zlasti v avtocesto Trst - Ljubljana - Zagreb. (STA)

Posojilo za romunske zasebnike

BUKARESTA - Svetovna banka je Romuniji odobrila 175 milijonov dolarjev vredno posojilo za posodobitev industrijske proizvodnje. Romunska vlada naj bi posojilo porabila predvsem za vlaganje v opremo in odpiranje novih delovnih mest v zasebnem industrijskem sektorju. Tako naj bi povečali delež zasebne proizvodnje v industriji in izboljšali njeno konkurenčnost v primerjavi z zahodnimi državami. Del posojila bo romunska vlada lahko porabila tudi za subvencioniranje bancnih obresti. (G. R.)

ČEŠKA / UVOZ AVTOMOBILOV

Vlada svoje Škode ne bo kaznovala z nižjo carino

PRAGA - Ceska vlada je zavrnila predlog o takojšnjem znižanju carin za uvožene avtomobile, ki naj bi jih uvedli kot odgovor na višje cene domačega avtomobilskega proizvajalca Skode. »Zamisel o znižanju carin je bila zavrnjena, saj to ne bi pomagalo rešiti zdajšnjega položaja,« je izjavil premier Klaus in dodal, da se bo Ceska namesto tega ravnala po že dogovorjenih rokih z EU o zniževanju carin za vse avtomobile, in sicer na 11, 4 odstotka z letom 1995, na 7, 6 odstotka z letom 1997 in na 3, 8 odstotka z letom 1999, medtem ko naj bi uvoz avtomobilov leta 2001 potekal že povsem brez carin.

Ceske carine za avtomobile trenutno znašajo 15, 2 odstotka za uvoz iz držav EU in 19 odstotkov za avtomobile, ki prihajajo iz držav, ki niso članice EU. Minister za gospodarstvo Stanislav Belehradek

je namreč ministrom predlagal, naj carine za uvožene avtomobile takoj znižajo na deset odstotkov. Po njegovem je Skoda Auto a. s. na močno zaščitnem domačem trgu neustrezno povišala cene, zato naj bi jo takoj soočili s tujo konkurenco. Aprila je Skoda, katere 69 odstotkov je v lasti vlade, 31-odstotni delez pa ima Volkswagen AG, dvignila drobnoprodajno ceno osnovnega modela Favorit na 6.680 dolarjev s prejšnjih 6.475 dolarjev. »Ministri niso prepričani, da bi znižanje uvoznih carin neposredno vplivalo na nizko ceno tega modela,« je izjavil Klaus. Lansko poletje je bila cena osnovnega Skodinega modela 5.450 dolarjev (160 tisoč českých kron), toda pri Skodi ugotavljajo, da obvezna vgradnja katalizatorjev in številne spremembe pri tem modelu to ceno upravičujejo. (Agencije)

MENJALNIŠKI TEČAJI

20. maj 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,25	78,80	11,02	11,19	8,07	8,25
A banka Koper	78,30	78,90	11,03	11,20	8,07	8,25
A banka Nova Gorica	78,30	78,90	11,03	11,20	8,08	8,25
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	78,40	79,00	11,12	11,23	8,10	8,25
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	78,40	78,90	11,13	11,22	8,14	8,23
Banka Ljubljana, t: 18-51-318	78,50	79,00	11,00	11,26	7,90	8,30
Come 2 us*	78,25	78,55	11,07	11,16	8,05	8,22
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt Nova banka LJ	-	-	-	-	-	-
Dom caffè Domzale*t: 715-199	78,00	78,35	11,10	11,15	8,05	8,35
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	78,50	78,60	11,12	11,16	8,15	8,20
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,55	78,59	11,13	11,15	8,22	8,24
Idila Secovlje* t: 066/ 79-048	78,50	78,80	11,09	11,22	8,11	8,21
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,47	78,50	11,14	11,15	8,17	8,18
Kompas Hertz Celje*	78,35	78,70	11,07	11,15	8,06	8,22
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
7 Kompas Hertz Velenje*	78,35	78,70	11,07	11,15	8,06	8,22
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	78,35	78,70	11,07	11,15	8,06	8,22
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	78,35	78,70	11,07	11,15	8,03	8,22
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	78,35	78,70	11,07	11,15	8,06	8,22
Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	78,35	78,70	11,07	11,15	8,06	8,22
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	78,35	78,65	11,07	11,15	8,06	8,22
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,35	78,85	10,99	11,21	8,05	8,28
LB splošna banka Celje	77,80	78,90	11,00	11,30	8,00	8,30
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	78,25	79,15	11,11	11,22	8,15	8,27
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	78,30	78,80	11,03	11,16	8,11	8,22
Madai NG*, t: 065/ 23-083	78,40	78,75	11,13	11,20	8,16	8,24
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	78,45	78,50	11,09	11,13	8,19	8,22
Poslta banka Slovenije*	77,33	78,80	10,80	11,15	7,92	8,24
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,44	78,48	11,13	11,15	8,17	8,19
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	78,30	78,55	11,09	11,14	8,14	8,25
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	78,30	78,65	11,09	11,17	8,08	8,25
Publikum Robic, t: 065/ 85-983	78,35	78,93	11,10	11,17	7,90	8,22
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	78,40	78,85	11,05	11,19	8,00	8,22
Publikum NM, t: 068/ 26-094	78,25	78,78	11,10	11,21	8,12	8,24
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	78,35	78,88	11,10	11,18	8,12	8,24
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	78,35	78,79	11,08	11,16	8,10	8,24
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	77,65	78,95	10,90	11,25	8,08	8,25
Publikum Sentjur/CE, t: 063/ 743-174	78,00	78,60	11,04	11,14	8,12	8,24
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	78,30	78,85	11,09	11,16	8,08	8,24
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	78,10	79,40	11,05	11,16	8,13	8,25
Shalaby Koper, t: 066/ 25-688	78,35	78,64	11,05	11,18	8,14	8,24
SKB d.d.*	78,25	78,80	10,95	11,30	8,00	8,33
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	78,50	78,65	11,09	11,15	8,18	8,25
SZKB d.d. Ljubljana	78,35	78,78	11,07	11,20	8,07	8,22
Tentours Domzale	78,40	78,80	11,10	11,20	8,10	8,35
UBK Ljubljana, t:061/444-358	78,30	79,35	11,02	11,28	8,13	8,30
Upimo Ljubljana, t: 212-073	78,47	78,50	11,12	11,15	8,20	8,23

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

NASLOVI MENJALNIC

A banka d.d., Ljubljana, Slovenska 50, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/320-044, faks: 061/302-640	19.00, sobota 7.00-13.00, tel.: 061/125-3050, faks: 061/12-53-202
Banka Noricum d.d. Trdinova 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00 in 14.00-16.30, sobota 9.00-12.00	Publikum d.d. Ljubljana, Komenskega 28, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-13.30 in 14.00-19.00, sobota 8.00-13.00, tel.: 061/312-570, faks: 061/1331-050
Banka Vipra d.d., Kidričeva 7, 65000 Nova Gorica, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00	Publikum Zalec, Titov trg 2, 63310 Zalec, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto
Bund d.o.o., Smartinska 152, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-13.00	Publikum Sentjur, Ljubljanska 30, 63230 Sentjur pri Celju, del. cas: 8.00-15.00, sobota 8.00-12.00
Creditanstalt - Nova Banka d.d., Ljubljana, Kotnikova 5 (Center Ledina), 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto, tel.: 061/1321-174, faks: 061/1325-295	Publikum Novo mesto, Prešernov trg 4, 68000 Novo mesto, del. cas: 8.00-13.00 in 14.00-17.00, sobota 8.00-12.00
Come 2 us d.d., Hertz Ljubljana, Celovska 206, 61117 Ljubljana	Publikum Robic, mejni prehod, del. cas: 9.00-21.00, sobota 9.00-21.00
Kompas Hertz Bled, Ljubljanska 7, 64260 Bled	Publikum Kamnik, Glani trg 14, 61240 Kamnik, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.30
Kompas Hertz Celje, Mariborska 1a, 63000 Maribor	Publikum Mozirje, Trg OF 3, 63330 Mozirje, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto
Kompas Hertz Idrija, Lapajnetova c., 65280 Idrija	Publikum Celje, Miklosiceva 5, 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00
Kompa Hertz Maribor, V. Kraigherja 3 (Hotel Slavija), 62000 Maribor,	Publikum Trebnje, Baragov trg 1, 68210 Trebnje, del. cas: 7.30-15.30, sobota zaprto
Kompas Hertz Tolmin, Trg Marsala Tita 3, 65220 Tolmin	Publikum Sevnica, Kvedrova37, 68290 Sevnica, del. cas: 8.00-16.00, sobota zaprto
Kompas Hertz Velenje, Stari trg 36, 63320 Velenje	Publikum Maribor, Parizanska47, 62000 Maribor, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.00
Komas Hertz Nova Gorica, Delpinova 12, 65000 Nova Gorica	Publikum Sentilj, Strihovec 17, 62212 Sentilj, del. cas: 8.30-16.30, sobota 8.30-12.00
Dom-caffè d.o.o., Ljubljanska 112, 61230 Domzale, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00	Publikum Tolmin, Trg 1. maja 8, 65220 Tolmin, del. cas: 8.00-13.00 in 16.00-19.00, sobota 8.00-12.00
Eros d.o.o., Trg OF 6, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.00-19.00, sobota 7.00-14.00	Shalaby d.o.o. Koper, Zupanciceva 41, 66000 Koper, del. cas: 7.30-19.30, sobota 7.30-13.00
Grahek d.o.o., menjalnica Idila Secovlje, Podpadno 1, 66333 Secovlje, del. cas: 8.00-19.00, sobota 8.00-19.00, tel: 066/79-048	SKB banka d.d. Ljubljana, Ajdovščina 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00, 14.00-17.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/1332-132, faks: 061/314-549
Kreditna banka Maribor d.d., V. Kraigherja 4, 62000 Maribor, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-11.00, tel.: 062/223-311, faks: 062/224-333, 224-371	Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj p.o., Likozarjeva 1, 64000 Kranj, del. cas: 8.00-16.00
LB splošna banka Celje, Vodnikova 2 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 063/431-000 faks: 063/28-200	Slovenska zadrzna kmetijska banka d.d., Ljubljana, Miklosiceva 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 6.30-17.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/1253-251, 1253-192, 1254-176, faks: 061/219-396, 216-886
Ljudska banka d.d., podružnica Ljubljana, Miklosiceva 30, 61101 Ljubljana, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00	Tentours, Domzale, Ljubljanska 80, 61230 Domzale, del. cas: 7.30-19.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/711-229, 715-577, faks: 061/713-705
Libertas d.o.o. Koper, Ljubljanska5a, 66000 Koper, del. cas: 8.00-19.30, sobota 8.00-13.00, nedelja in prazniki 9.00-11.00	UBK banka d.d. Ljubljana, Trzaska 116, 61111 Ljubljana, p.p.87, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto
Menjalnica Ilirika Ljubljana, Dunajska 156 (WTC), 61000 Ljubljana, tel.: 061/1688-204, 1688-205, del. cas: 7.30-18.00, sobota 8.30-13.00	Upimo Ljubljana, Subiceva 1 (ploscad), 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.00-12.00
Menjalnica Hida, Pogacarjev trg 1 (pokrita trznica Ljubljana)	
Menjalnica Madai Nova Gorica, Gradnikove brigade 45, 65000 Nova Gorica, deli cas: 9.00-18.00, sobota 9.00-13.00	
Niprom Ljubljana, Cankarjeva 11, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-16.00, sobota 8.00-12.00	
Poslta banka Slovenije d.d., Copova 11a, 61000 Ljubljana, del. cas: (na vseh postnih okencih po Sloveniji) 7.00-	

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 097 z dne 20. 5. 1994 - Tečaji veljajo od 21. 5. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	95,0876	95,3737	95,6598
Avstrija	040	šiling	100	1124,4926	1127,8762	1131,2598
Belgija	056	frank	100	384,2095	385,3656	386,5217
Kanada	124	dolar	1	95,2261	95,5126	95,7991
Danska	208	krona	100	2022,4260	2028,5115	2034,5970
Finska	246	marka	100	2420,5849	2427,8685	2435,1521
Francija	250	frank	100	2420,5849	2427,8685	2435,1521
Nemčija	280	marka	100	7907,8237	7931,6186	7955,4135
Grčija	300	grd	100	—	52,3542	52,5113
Irska	372	funt	1	—	194,7609	195,3452
Italija	380	lira	100	8,2463	8,2711	8,2959
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	125,0859	125,4623	125,8387
Nizozemska	528	gulden	100	7048,1642	7069,3723	7090,5804
Norveška	578	krona	100	1827,1027	1832,6005	1838,0983
Portugalska	620	escudo	100	76,5003	76,7305	76,9607
Švedska	752	krona	100	1699,7867	1704,9014	1710,0161
Švica	756	frank	100	9276,6681	9304,5818	9332,4955
Velika Britanija	826	funt sterling	1	197,1816	197,7749	198,3682
ZDA	840	dolar	1	130,7717	131,1652	131,5587
Evropska unija	955	ECU	1	152,3245	152,7828	153,2411
Španija	995	peseta	100	95,7004	95,9884	96,2764

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 21. maja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 16. 9. 1994:					1,500,000	799,758	780,149	1,579,907
118	106,6344%	104,0199%		105,3271%	150,000	79,976	78,015	157,991

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

18. MAJ 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,00	9,50
Italija	Kmečka banka Gorica	11,70	12,30
Italija	Tržaška kreditna banka	11,80	12,30

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

20. MAJ 1994		v LIRAH	
valuta		nakupni	prodajni
ameriški dolar		1558,00	1602,00
nemška marka		946,00	966,00
francoski frank		275,00	284,00
holandski gulden		839,00	865,00
belgijski frank		45,70	47,20
funt sterling		2352,00	2425,00
irski sterling		2310,00	2385,00
danska krona		240,00	248,00
grška dragma		6,25	6,60
kanadski dolar		1133,00	1171,00
japonski jen		14,95	15,40
švicarski frank		1103,00	1139,00
avstrijski šiling		133,50	138,00
norveška krona		217,00	224,00
švedska krona		202,00	209,00
portugalski escudo		9,00	9,50
španska pezeta		11,25	11,80
avstralski dolar		1137,00	1173,00
madžarski florint		11,00	15,00
slovenski tolar		11,80	12,30
hrvaški dinar		0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

19. MAJ 1994		v LIRAH	
valuta		nakupni	prodajni
ameriški dolar		1560,00	1610,00
nemška marka		947,00	967,00
francoski frank		275,00	2

POTOPIS

Neponovljivi vtisi o deželi ob Nilu (5)

Legendarna sfinga - Drag trgovčev čaj

Med udobno jezo na zabojci se kameli sem si v miru ogledal tudi legendarno sfingo, ki kot nekakšna varuhinja zdi nedalec od piramid. Nena-
vadno figuro z levjim telesom in človeško glavo si je omissil Kefren, katerega piramida ponosno stoji nedalec od Keopsove.

Današnje ime so ji nadel sele grški obiskovalci, ki so gigantski kip poimenovali po sfingi, legendarni posasti, ki je vsakemu mimoidočemu postavila uganko in pozrla tiste, ki so nanjo napačno odgovorili. Kefrenova sfinga pa ni videti prav nič krvoločna. Pravzaprav je v pomilovanja vrednem stanju, saj je precej poskodovana, in nič ne kaže, da bi bila draga rekonstrukcijska dela posebno uspešna. Zal je izklesana iz mehkega apnenčastega sklada, ki je prišel na dan,

ko so okoliske trde sklade porabili za gradnjo Keopsove piramide. K postopnem uničenju fascinantnega kipa so izdatno prispevali tudi Turki in Napoleonovi vojaki, ki so se tod očitno na smrt dolgočasili. Za zabavo in vedno dobrodošle strelske vaje so si izbrali prav sfingo, ki je bila s svojo velikostjo in krotkostjo kaj primeren cilj.

Trgovec me je povabil na »čaj«

»Hello, hello, welcome to Egypt!« me ogovori kosčeni dolgin, takoj ko se resim lastnika kamele, ki je nekaj godrnjal sprico premajhne napitnine, ki sem mu jo namenil za enourni ogled piramid. »Od kod si, bi hotel pogledati mojo trgovnico... Saj ni treba nič kupiti, stopi le na čaj in klepet,« je nadaljeval v isti sapi.

Kljub trdnemu sklepu,

da grem res samo na čaj, sem se dobre pol ure pozneje znašel na ulici re-
vnejši za nekaj egipčanskih funtov...

To je eden najpogostejših načinov, da trgovci pridejo do potencialnih kupcev. Na ulicah imajo postavljene nekakšne posrednike, ki prežijo na tujce in jih vabijo na klepet in skodelico čaja v prijateljski čaj naj bi bil samo znak pozornosti in gostoljubnosti.

Toda zgodilo se mi je, da je bil trgovec, pri katerem nisem hotel ničesar kupiti, zelo uzaljen in je ročno pospravil pladenj s čajem, ki ga se nisem utegnil spiti do konca. Seveda v trgovino nisem prišel prostovoljno, temveč sele po dolgem nagovarjanju posrednika, naj stopim na čaj...

Igor Fabjan
(Se nadaljuje)

Egipt vsakdo najprej poveže s piramidami (Foto: I. F.)

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Grajske razvaline na Kašelskem griču

Grad Ostri vrh je bil razvalina že v Valvasorjevi dobi

V gozdu na Kaselskem griču nad Podgradom ob sotočju Ljubljane, Save in Kamniške Bistrice samovajajo razvaline nekdanjega spanheimskega gradu Ostri vrh (Osterberg). Do gradu pridemo tako, da se peljemo skozi Polje in Zalog, nadaljujemo pot ob Ljubljani do Podgrada, gremo mimo tovarne Arbo, nato pa se prek lesene brvi povzpemo na Kaselski grič, prepoln borovnic in gob. Nekdanja grajska pot nas pripelje do "krizisca", na Ostri vrh gremo na levo kilometer in pol po pespoti, ki vijuga po grebenu grica, desno pa pridemo do Povsetove grščine iz 18. stoletja.

Grad je prvič omenjen leta 1256 kot castrum Osterberch, vendar pa je bil pozidan že konec 12. stoletja. Starejši historiografi (Schoenleben, Valvasor) trdijo, da so grad pozidali znameniti vitezi Ostrovharji (Schaerffenbergi) s Svibnega že leta 1015, vendar te legende zgodovinski viri ne potrjujejo.

Za spanheimskimi ministeriali vitezi Osterbergi, ki so v naše kraje prišli iz Hrusice na Koroskem, so v prvi polovici 14. stoletja gosposčino skupaj s pl. Schrottenturni in pl. Velsi upravljali jeterbenski vitezi, nato pa Summereckherji, pl. Paumeckhi in Grade-necki. Leta 1361 je grad kupil Viljem pl. Gallenberg z Gamberka, sredi 16. stoletja so ga dedovali sorodniki plemiči Raspi, leta 1688 pa je gosposčino z grajskimi razvalinami kupil baron Janez Danijel Erberg ter jo

združil z bližnjim Dolom. Zanimivo je, da so za Ostri vrh že v 13. in 14. stoletju uporabljali tudi slovensko ime (Osterwerckh, Oztriwarch...).

Jedro gradu je že prekrila ruša

Na grajskem griču sem ter tja kipijo v nebo se nekaj metrov visoki ostanki obodnih zidov in romanskega obrambnega stolpa (bergfrieda), medtem ko je jedro gradu že skoraj povsem prekrila ruša. Le stezka si iz današnjih razvalin lahko predocimo nekdanjega mogočnega grad, ko ga je že skoraj povsem porušenega upodobil tudi Janez Vajkard Valvasor. Na upodobitvi v njegovi Topografiji je videti palacij in bergfried, del obzidja ter eno steno visoke razvaljene stavbe, kar kaže na mogočno utrdbo, ki je varovala pomembne tovarniške in rečne poti na vzhodnem delu ljubljanske kotline.

Streljaj dalec od razvalin starega gradu so baro-

ni Erbergi na grebenu Kaselskega grica nad izlivom Besnice v Ljubljano v 18. stoletju pozidali manjši gradic, ki je po lastnikih v 19. stoletju dobil ime Povsetova grščina, dejansko pa je prevzel

ime starega gradu.

Od leta 1922 je neoklasicistično predelana grščina v posesti družine Meyer-Kansky, predvojni lastnikov podgrajske tovarne Arbo.

Ivan Jakic

Grajske razvaline danes (na zgornji sliki) in v Valvasorjevi dobi (Foto: Ivan Jakic)

PODLISTEK / ORGLE

Skladnost vrhunske tehnike in umetniškega navdiha (10)

Čudovita moderna mojstrovina v Cankarjevem domu v Ljubljani

Orgle v ljubljanski stolnici imajo lep in blesceč pleni, kakor imenujemo zvok, ko so odprti vsi re-

Angleške orgle iz 17. stoletja

gistri. Organist lahko uporablja tri manualne klaviature. Traktura je skladno s takratnimi izkušnjami in modo, pnevmatična na stožce. Igra je zato povsem lahkotna, žal pa funkcija zelo zaostaja, kar je pogosta težava pri teh orglah. Od trenutka, ko pritisnemo na tipko, do takrat, ko se oglašijo piščali, poteče preveč časa.

Kljub tem pomanjkljivostim so dragocen dokument svojega časa in se vedno dovolj dobro služijo svojemu namenu.

Vrhunski izdelek modernega orglarstva

Velika, Gallusova dvorana Cankarjevega doma v Ljubljani, se ponša s čudovito, moderno moj-

strovino, velikimi orglami, ki jih je leta 1981 postavila nemška firma Karl Schucke. Mogočni instrument, ki ima 73 registrov in stiri manuale, je največji v tem delu Evrope. Zasnovan je tako, da omogoča izvajanje orgelske literature treh tradicij: beneske, francoske in nemške, kakor se za naše kraje spodobijo.

Domiselna dispozicija je delo priznanega orglarca, koncertanta in profesorja na ljubljanski Akademiji za glasbo Huberta Berganta. S svoje strani je prispeval tehtne pripombe avstrijski specialist Hans Haselböck. Kot konsultant je sodeloval uveljavljeni orglavec in profesor iz Zagreba Andjelko Klobučar.

Tako je nastal prav gotovo vrhunski izdelek modernega orglarstva. Mehanična traktura omogoča natančno igro, dopolnjena pa je - kjer je potrebno - z električnimi pomagali. Za kombinacije registrov in lazjo izvedbo velikih koncertnih del je vgrajen računalniško krmljen sistem. Ni dvoma, da so te orgle ponos glavne mesta Slovenije in slovenske države sploh. So prve orgle v Sloveniji, ki so namenjene izključno za koncerte.

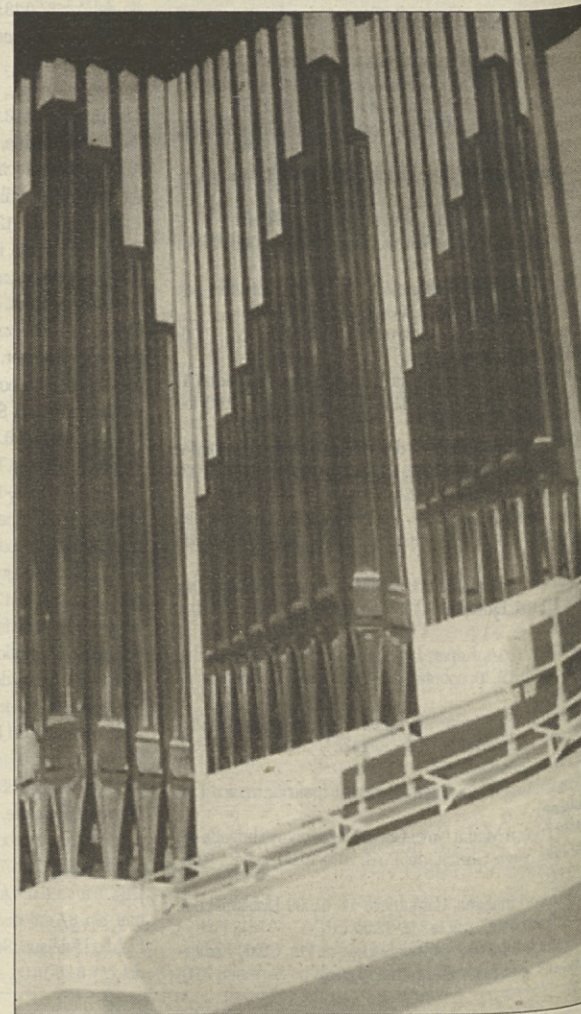
Izjemna kulturna dediščina

Orgle (in z njimi orglarstvo) na Slovenskem so bile, žal, dolga desetletja v senci. V zadnjem času pa se v našo zavest

vrača tudi svet tega plemenitega in predragocenega dosežka človeške uma. Ta kulturna dediščina ima za Slovence velikanski pomen, saj nas umesča v vrh evropske kulturne identitete.

Cesa takega, kar se skriva za skromnimi vrati kora male cerkvice Zalostne matere božje pri Treh farah, ob vznosju mehkih belokranjskih gricev, ni mogoče cel Evropa. To moramo pokazati vase in v svojo mogočnost zverovanim tako imenovanim Evropejcem. Ob teh in drugih številnih zakladih, ki jih hrani naša domovina, bodo spoznali, da so korenine njihove civilizacije tudi v tej prelepi deželi pod Triglavom.

A. L. (Konec)

Orgle v ljubljanskem Cankarjevem domu (detajl)

STANJE POVRŠINSKIH VODA V LETOŠNJEM LETU

Pretoki slovenskih rek povsem običajni

Hidrološko stanje se je popravilo v aprilu

Do začetka maja kažejo slovenski vodotoki povsem običajno stanje. Srednji pretoki (Qsr) prvih starih mesecev imajo na večini vodotokov vrednosti, ki ne odstopajo mnogo od 30-letnega povprečja.

Rahlo nad povprečjem (nekaj več kot 10 odstotkov) so bili le pretoki na Muri in Krki. Izmed večjih vodotokov je bilo najnižje stanje (približno 20 do 30 odstotkov pod srednjimi obdobjnimi vrednostmi) zabeleženo na Savi v spodnjem toku, Sori in Sori. Pretoki ostalih večjih vodotokov so bili le malo pod povprečjem.

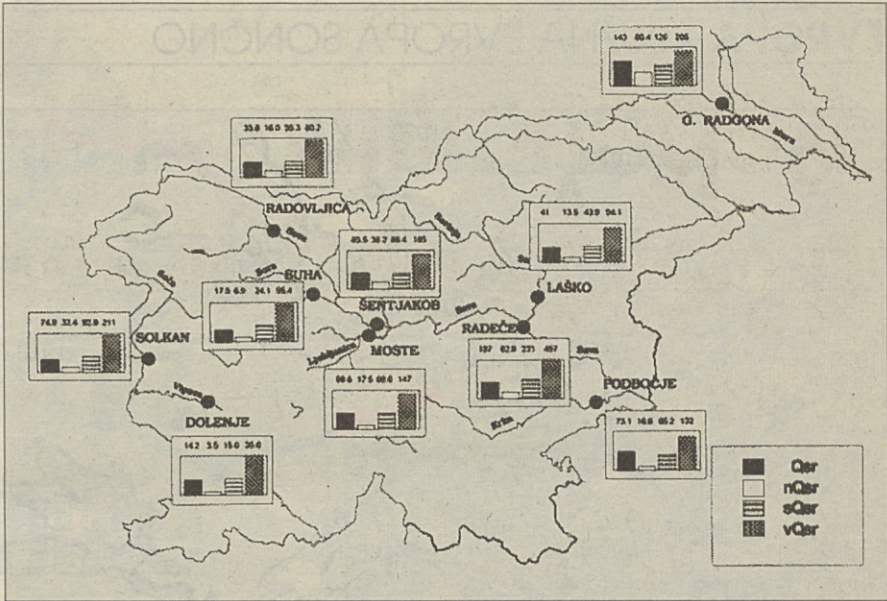
Od začetka leta pa do meseca maja so pretoki slovenskih vodotokov večinoma upadali. Največji in edini porast v tem obdobju je bil zabeležen v

začetku januarja. V januarju je bila namočenost tal ugodna. Srednji pretoki so bili močno nad dolgotrajnim povprečjem. Takoj po omenjenem porastu so pričeli pritoki upadati, tako da tudi rahli porasti

pretokov v februarju in marcu niso mogli popraviti nizkovodnega stanja, ki je že kazalo na možno ponovno izredno sušno stanje. Februar in marec sta bila hidrološko gledano suha meseca, kar z

drugimi besedami pomeni, da so bili srednji mesečni pretoki močno pod dolgoletnim povprečjem. Hidrološko stanje se je izboljšalo šele v mesecu aprilu, tako da je postalo celotno stanje pretokov v prvih starih mesecih bolj ugodno.

Nanjizji pretoki v prvih starih mesecih letosnjega leta so bili nižji od povprečnih najnižjih pretokov iz obdobja 1961-1990. Izjema je bila reka Mura na vodomerni postaji v Gornji Radgoni. Glede na obdobje starih mesecev, v tem letu nobeden od pretokov na večjih slovenskih vodotokih ni bil nižji od primerljivih obdobjnih vrednosti. Najnižji pretoki so nastopili v večini primerov na koncu meseca marca in začetku aprila, ko je bil glede na mesec

april zabeležen najmanjši pretok v 30-letnem obdobju na v.p. Sava-Radece ($Q_{np} = 70.8 \text{ m}^3/\text{s}$) in na v.p. Sora-Suha ($Q_{np} = 4.9 \text{ m}^3/\text{s}$).

Najvišji pretoki so bili v prvi tretjini letosnjega leta višji od običajnih. Najvišji pretoki v 30-letnem obdobju glede na prve stiri mesece v letu je bil pretok na v.p. Vipava-Dolenja vas ($Q_{vk} = 179 \text{ m}^3/\text{s}$) v začetku januarja. Tudi večina ostalih visokih pretokov je nastopila v začetku januarja, zato so najvišji pretoki v januarju vsi večji od običajnih. V primerjavi z

obdobjem je Vipava v januarju tega leta preseгла največji januarski pretok obdobja 1961-1990. V naslednjih dveh mesecih so bili zabeleženi vse nižji visoki pretoki. Februarja so bili že vsi najvišji pretoki zabeleženi v tem mesecu nižji od običajnih, marca pa je bil polovica najvišjih pretokov celo pod najnižjimi visokimi pretoki. Aprila tsa Mura ($Q_{vk} = 446 \text{ m}^3/\text{s}$) in Krka ($Q_{vk} = 237 \text{ m}^3/\text{s}$) presegli povprečne visoke vode. Krka je sredi aprila prestopila bregove, kar pa je v tem času povsem običajno za ta vo-

dotok. Visoki pretoki na ostalih rekah so bili aprila pod pričakovanji.

V prvem delu letosnjega leta so bili pretoki na slovenskih vodotokih podobni kot v prejšnjih letih. K povprečnim vrednostim pretokov so najbolj pripomogli relativno visoki pretoki v začetku leta. Sledilo je dvomesečno sušno obdobje, kar je tudi običajno za ta del leta. Sušno obdobje ni bilo zelo izrazito, predvsem zaradi omejenjen namočenosti tal v začetku leta in pa kratkotrajnosti pojava.

Zlatko Mikulic

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Privosčili si boste marsikaj od tistega, kar ste si doslej zgolj želeli, a si zaradi umisljene revščine niste mogli ali upali privosčiti.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Imelo vas bo, da bi temeljito pometli po prostorih svojega življenja. Najprej pometite v domačem logu, nato pa nadaljujte z razsvetljevanjem drugih.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Ni toliko pomembno, ali bodo vaša prizadevanja uspevala ali ne, važnejše je to, da se boste pravčasno zavedli njihovega pravega vzroka.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nekdo vas bo prosil za nasvet glede poslovne odločitve; postavite se v njegovo kožo in mu svetujte natančno tako, kot bi svetovali samemu sebi.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Skrivnostno boste molčali in uživali ob zavistnih in poželjivih pogledih, kajti poza bogatina vam bo zelo ugajala. Kako bi jo bilo mogoče zadržati?

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Naleteli boste na osebo, ki vam bo zelo zelo znana, čeprav je ne boste »imeli kam dati«. Z njo se bo zgodilo enako, zato se bosta zgolj nemo opazovala.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Odkrili boste, da se vam bližnji ne iznikajo zato, ker bi vam ne hotel pomagati, ampak ker podoben problem muči tudi njega - vendar o njem se ne upa govoriti.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V projekt, ki ste ga končno pognali v tek, ne investirate pretiranih pričakovanj, zato boste delali tudi manj napak. Napredka brez napak pa ni.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Novih občutij ne boste imeli za sentimentalnost, zato jih ne boste izrinjali iz srca. Zaznali boste njihovo čudovito zdravilno moč in jih spustili na plano.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ne boste ukrenili ničesar, da bi ustavili naraščanje utrujenosti. Prepričani boste, da ste nepogrešljivi. Zmota! Le kdo bo lezal deset dni namesto vas?

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Se pred kratkim ste razmišljali o tem, da bi opustili vsaj eno od nalog, s katerimi ste se oprtali. Zdaj pa si nalagate se novo. Uboga vodnarjeva ramena!

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Ker bo vaša notranja umirjenost godila tudi vašemu telesu, boste ostali čili in zdravi. Naj tako ostane za vekomaj! Toda želje so eno, narava pa drugo.

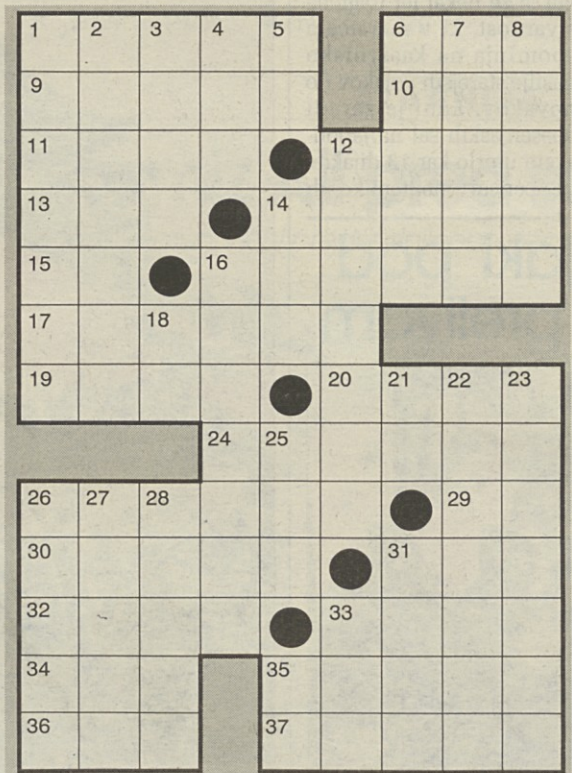
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. krožno oblikovana vas afriških ljudstev, 6. reka na Poljskem, 9. krajša oblika angleškega imena Randolph, 10. ime slovenskega pesnika Grudna, 11. del opreme za brzdaje konj, 12. kraj z ledeniškim jezerom po Vizitorjem v Črni gori, 13. ime slovenske mladinske pisateljice Peroci, 14. prijeten vonj, 15. različni črki, 16. obroček, na katerega obesamo ključe, 17. izpad, izgređ, 19. večanje, 20. snov, materija, 24. mehiski slikar (Jose Clemente), 26. trušč, hrup, 29. avtomobilska oznaka Izraela, 30. znak kakovosti, 31. pesem hvalnica, 32. reka v Bosni, ki teče skozi Drvar, 33. mesto v Angliji, kjer je najpomembnejša public school v Veliki Britaniji, 34. nekdanji slovenski alpski smučar (Robert), 35. oblika socvetja, 36. Hercegovci, 37. surovina za čokolado.

Navpično:

1. voditelj Burov v vojni v Anglijo (Paulus), 2. rezultat odštevanja, 3. madžarski pianist (Geza), 4. ime italijanske pesnice Negri, 5. naša in tuja crka, 6. neprepustno zaprt prostor za spravilo kisle krme, 7. kuscari toplih dežel starega sveta, 8. nekdanja ameriška filmska igralca (Kim), 12. tron, 14. japonski literat (Kobo), 16. lepota rastlina s pernatimi listi, 18. nacistična vojska formacija, 21. začetnici nekdanjega hrvatskega nogometaša Zajca, 22. zastupitev organizma s kislinami, 23. ime slovenskega rokometnega vratarja Pušnika, 25. zorana zemlja, 26. kraj pri Reklani na obrobju Julijskih Alp v Italiji, 27. ranocelnik, 28. terme pri Padovi, 31. kopno, ki je z vseh strani obdano z morjem, 33. doba, vek, 35. začetnici nemškega dramatika Kaiserja.

Vodoravno: kraal, San, Randy, Igo, uzda, Plav, Ela, aroma, g, obesak, eksco, rast, tvar, Orozco, kraval, IL, label, oda, Unac, Eton, Zam, gvozđ, Eto, kakao

Danes goduje

Krispin

Sveti Krispin se je rodil leta 1668 v Viterbu, enem najstarejših mest severno od Rima, kjer so pogosto bivali tudi papeži. Pred vstopom v samostan se je imenoval Peter Fioretti.

Starši so ga dali v uk za čevljarja. Bil je vedno vedro razporežen in prijazen do strank. Z nicemer ni pokazal, da v resnici živi spokorno življenje in da vse skromne prihranke razdeli med reveže.

Ko je bil star petindvajset let, je vstopil v kapucinski samostan, kjer so mu po svetniku, ki je veljal za zascitnika čevljarjev, dali ime Krispin. V samostanu je Krispin opravljal tudi druge službe. Bil je vrtnar, strežnik in kuhar. Posiljali so ga v razne redovne hiše, največ časa pa je preživel v Orvietu. Ljudje so ga cenili zaradi neizmerne dobrote, ki jo je, tudi sam ubog, izkazoval revežem.

V Orvietu so ga poznali tudi kot pobiralca milosčine za kapucinski samostan in mestne reveže. Za vsak prejeti dar se je skušal zahvaliti s kakšno duhovno uslugo. Zaradi tega ga niso iskali le navadni ljudje, ampak celo kardinali in papež. Bili pa so tudi ljudje, ki ga niso marali in so ga ponizovali ob vsakem srečanju.

Na stara leta so ga premestili v Rim, kjer je bil spet ministrant kot v otroških letih. Umrl je leta 1750, star dvainosemdeset let. Iz njegove skromne zapuščine se je ohranilo večje število pisem ter zvezek z naslovom Reki in molitve.

(Vir: Leto svetnikov)

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek:

Telefonska številka:

Naslov:

Glasbena želja:

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

JUTRI

Pisalo se je leto
1939

Mussolini in Hitler
skleneta »jekleni pakt«

Ceprav sta se fašistična Italija in nacistična Nemčija v začetku ločeno pripravljali na osvajalne pohode, sta začeli v drugi polovici tridesetih let tesno sodelovati, kar sta potrdili tudi z vrsto dvostranskih pogodb. S tako imenovanim oktobrskim protokolom sta oktobra 1936 ustanovili os Rim-Berlin.

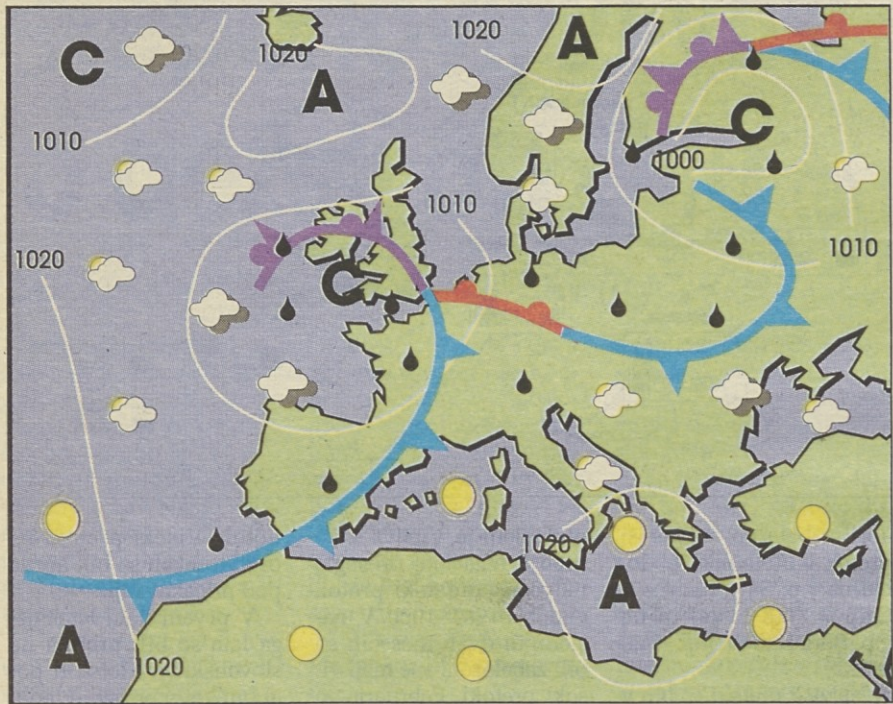
Samo mesec dni pozneje sta Nemčija in Japonska sklenili protikominternski pakt, ki se mu je čez eno leto pridružila še Italija, leta 1939 pa že Madžarska in Španija. Dne 22. maja leta 1939 sta Mussolini in Hitler sklenila se tako imenovani »jekleni pakt«, vojaški sporazum, ki je pomenil neogiben korak v vojno, saj je med drugim tudi določal, da bo vsaka od podpisnic takoj vstopila kot zaveznica na stran druge, če se bo le-ta zapletla v vojaški spopad s kakšno drugo silo, in jo podpirala z vsemi vojaškimi sredstvi na kopnem, na morju in v zraku. Začel se je pohod fašizma. Brezobzirmo se je utrdil v Italiji in Nemčiji, zajel Avstrijo, si v frankistični obliki podredil Španijo in v Salzarjevi različici Portugalsko. Fašistične organizacije so zazivele na Madžarskem, Slovaškem in Hrvaškem, v Romuniji, Franciji in Belgiji ter kmalu postale opora Hitlerjevemu prekrejevanju evropskega političnega zemljevida.

PREBLISK

Vojna se zlahka začne, težko vojuje in počasi konča.

Nemski rek

EVROPA / JUŽNA EVROPA SONČNO

Vremenska slika:

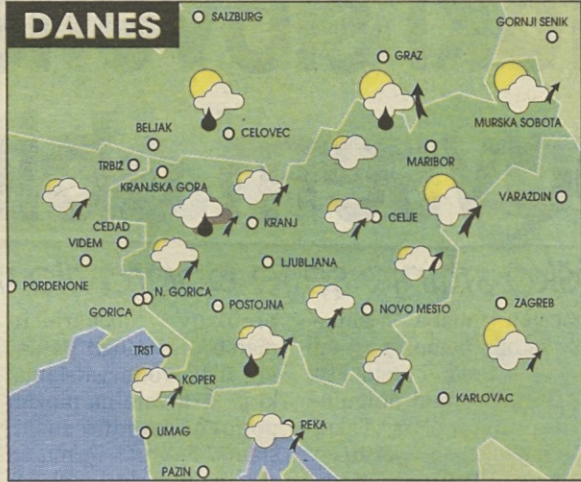
Območje visokega zračnega pritiska nad južnim Sredozemljem se krepi in počasi širi proti severu. V visinah doteka k nam z jugozahodnim vetrom toplejši in postopoma bolj suh zrak.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod Slovenije.

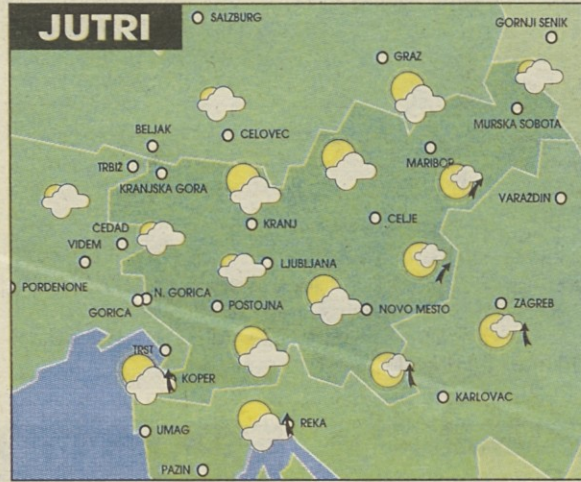
ALPE JADRAN / POSTOPNE RAZJASNITVE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

Slovenija: V zahodnih krajih bo oblačno, drugod delno jasno. Pihal bo jugozahodnik. Temperature se bodo povzpele do 25°C.

Sosednje pokrajine: V Italiji in Avstriji bo oblačno. Padavine bodo postopno prenehale. Drugod bo prevladovalo sončno vreme.

V Sloveniji: Sončno in se topleje bo. V zahodnih krajih bo občasno oblačno.

Obeti: V ponedeljek bo sončno in poletno toplo.

TEMPERATURE ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	14/15
TRST.....	16/18
CELOVEC.....	12/17
BRNIK.....	13/14
MARIBOR.....	16/17
CELJE.....	-/18
NOVO MESTO.....	16/17
NOVA GORICA.....	15/17
MUR. SOBOTA.....	17/18
PORTOROŽ.....	17/18
POSTOJNA.....	12/13
ILIRSKA BISTRICA.....	13/13
KOČEVJE.....	14/15
CRNOMELJ.....	17/17
SLOV. GRADEC.....	-/15
BOVEC.....	-/-
RATEČE.....	10/11
VOGEL.....	-/-
KREDARICA.....	0/-1
VIDEM.....	15/17
GRADAC.....	12/16
MONOSTER.....	15/15
ZAGREB.....	17/19
REKA.....	-/-

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	4/13
STOCKHOLM.....	5/14
MOSKVA.....	7/11
BERLIN.....	7/12
VARSAVA.....	12/22
LONDON.....	8/14
AMSTERDAM.....	8/16
BRUSELJ.....	7/16
PARIZ.....	11/16
DUNAJ.....	13/20
ZÜRICH.....	8/11
ZENEVA.....	10/15
RIM.....	15/21
MILAN.....	15/25
BEOGRAD.....	13/25
BARCELONA.....	16/23
ISTAMBUL.....	21/33
MADRID.....	9/15
LIZBONA.....	14/18
ATENE.....	18/27
BUCAREST.....	14/32
MALTA.....	16/23
PRAGA.....	8/18

DOLŽINA DNEVA	TEMPERATURE REK	PLIMOVANJE	RAZMERE NA CESTAH
 Sonce bo vzšlo ob 04.23 in zšlo ob 19.34. Dan bo dolg 15 ur in 11 minut. Luna bo vzšla ob 15.11 in zšla ob 1.50. Podatki zadevajo sončno uro, tako da je v poletnem času treba upoštevati enourni zamik.	Mura (G. Radgona) 13,6°C Sava (Radovljica) 9,6°C Sava (Sentjakob) NP°C Sava (Radece) 13,8°C Savinja (Lasko) 13,6°C Ljubljana (Moste) 12,5°C Bistrica (Sodražica) NP°C Sora (Suha) 10,6°C Iska 9,4°C	Danes: Danes: ob 2.02 najnižje -39 cm, ob 8.03 najvišje 17 cm, ob 13.25 najnižje -25 cm, ob 18.49 najvišje 51 cm. Jutri: ob 2.39 najnižje -50 cm, ob 8.51 najvišje 25 cm, ob 14.14 najnižje -25 cm, ob 20.26 najvišje 55 cm.	Ceste po Sloveniji so večinoma mokre in spolzke. Promet tako v notranjosti kot tudi na mejnih prehodih poteka tekoče in brez zastojev. Izjema je mejni prehod Dolga vas, kjer morajo vozniki tovornih vozil pri izstopu iz države čakati do 8 ur.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Del Švice pod vodo

Val slabega vremena, ki je te dni zajel vso Evropo, je še zlasti prizadel Švico: pri Zürichu je vremenska ujma povzročila poplave in povodnji (Telefoto AP)

Tokijske oblasti krive za samomor dijaka

TOKIO - Japonsko vrhovno sodišče je obsodilo tokijsko občinsko upravo na plačilo skoraj 10 tisoč dolarjev odškodnine staršem nekega 13-letnega mlajšesolca, ki je napravil leta 1986 samomor, ker so ga sošolci krvavo sikanirali. Sodni zbor je ugotovil, da profesorji niso pomagali Hirogumiju Sikagavi, ki se je zato obesil na strnišču neke železniške postaje.

Nasilje na japonskih šolah je že nekaj let tragična stvarnost, ki v marsičem spominja na kasarniško nasilje starejših vojakov do novakov. Lani je zaradi obesenjskih sal na japonskem umrlo kar 13 dijakov in učencev, medtem ko jih

je sedem napravilo samomor. Težko ranjenih je bilo več kot 3 tisoč, medtem ko so prijavili kar 12 tisoč incidentov. Predsednik sodnega

zbora Nobuo Kikuci je torej razveljavil prvotno oprostilno razsodbo prvostopenjskega sodišča in je bil mnenja, da so profesorji sokrivi za fantovo

smrt. Pred samomorom so v razredu dijaki uprizorili »lažni pogreb« za Hirogumija Sikagavo, med »pogrebci« pa so bili tudi profesorji.

Tajvan: protivladni protest

Člani tajvanske delavske fronte so pred Čankajševim mavzolejem protestirali proti lapčevski politiki tajvanske vlade do Združenih držav Amerike. (Telefoto AP)

Stalinov avto bodo prodali

WASHINGTON - Edini kabriolet, ki ga je imel na razpolago Stalin, bodo v nedeljo prodali na dražbi v Združenih državah. Gre za odprto limuzino ZIL-110, ki so jo izdelali v Sovjetski zvezi leta 1949 in katere se je Stalin posluževal zelo pogosto, ker mu je omogočala, da se vozi pokonci med spalirjem ljudi. Avto ima potrdilo o avtenticnosti, ki so ga podpisali predstavniki dveh muzejev (ruskega in nemškega), prodali pa ga bodo v Auburnu v zvezni državi Indiana na dražbi, ki jo je organizirala družba Kruse International. Trenutno je avto last nekega kanadskega muzeja, ki ga prodaja, ker nima denarja. Izvedenci menijo, da bodo kanadski muzejci iztržili za vozilo od 100 do 200 tisoč dolarjev. »Na zadnjem sedelu je ogromno prostora,« pravi Mitchell Kruse, ki je organiziral dražbo, »gre za pravo muzejsko redkost.« Družba Kruse International je v preteklosti že prodala na dražbi avtomobile nekaterih znanih osebnosti. Naj omenimo samo Hitlerjev mercedes in Madonnino limuzino.

Prvi tovornjaki pod Rokavskim prelivom

Tunel pod Rokavskim zalivom je začel delovati: med prevozom sta si voznika tovornjakov privoščila izdatno malico